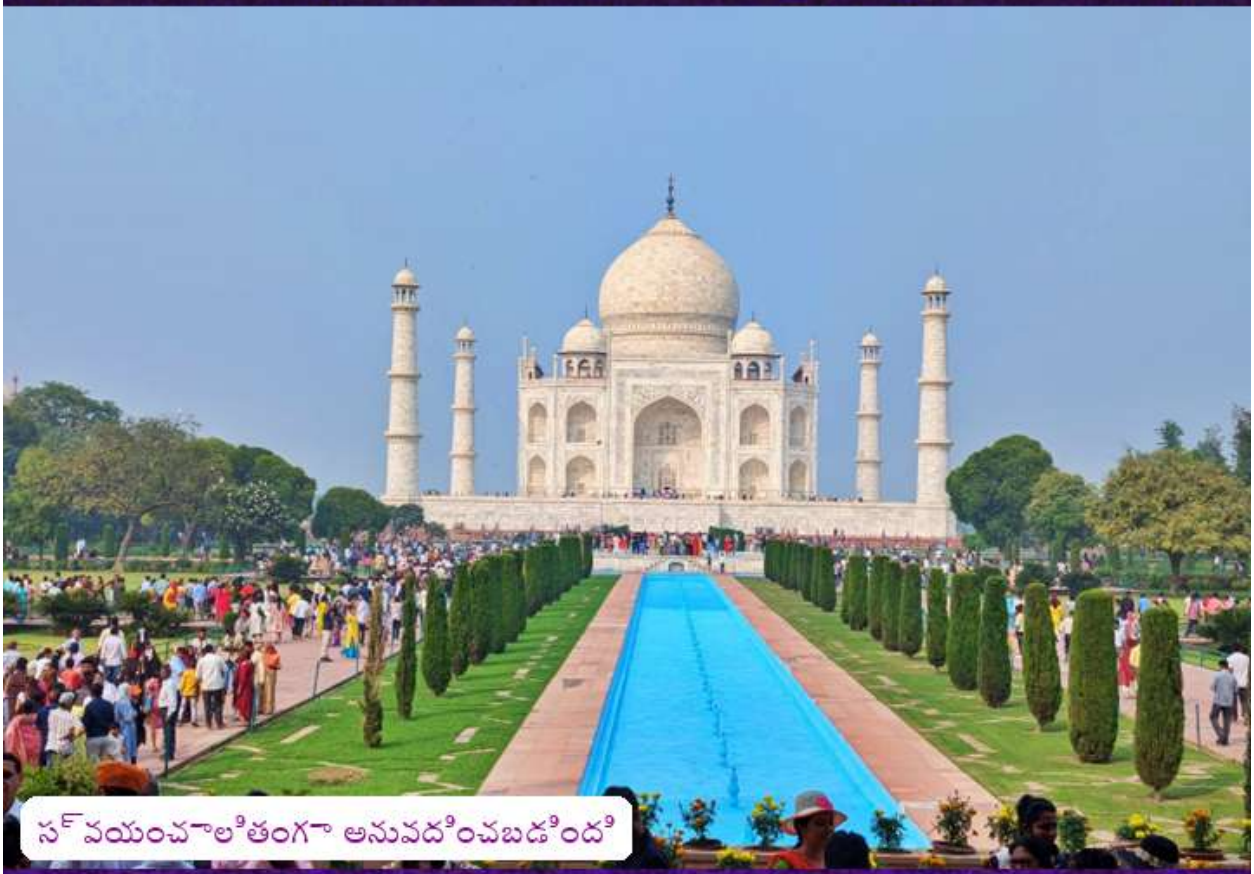
భారతదేశం, గోల్డెన్ ట్రయాంగిల్

చూడటానికి మరియు చేయడానికి ఉత్తమమైన విషయాలు

© backpackandsnorkel.com

Contents

1. భారతదేశం యొక్క గోల్డెన్ ట్రయాంగిల్: మీ మరపురాని ప్రయాణానికి అంతిమ మార్గదర్శి 9
2.1 నిరాకరణ 13
2.2 కాపీరైట్ 15
3. భారతదేశం గురించి సాధారణ సమాచారం 16
3.1 భారతదేశానికి వీసా అవసరాలు 16
3.2 భారతదేశంలో కరెన్సీ మరియు డబ్బు విషయాలు 18
3.3 వాతావరణం మరియు భారతదేశాన్ని సందర్శించడానికి ఉత్తమ సమయం 18
3.4 భారతదేశంలో ఆరోగ్యం మరియు భద్రత 21
3.5 భారతదేశంలో రవాణా 25
3.5.1 టాక్సీలు 25
3.5.2 తుక్-తుక్స్ (ఆటో-రిక్షాలు) 26
3.5.3 రైడ్-హెయిలింగ్ యాప్‌లు 26
3.5.4 మినహాయింపు: జైపూర్‌లోని అంబర్ కోట 27
3.5.5 సబ్‌వే/మెట్రో 28
3.5.6 సైకిల్-రిక్షాలు 29
3.5.7 కారు బదిలీలు (డ్రైవర్‌తో) 30
3.5.8 రైళ్లు - భారతీయ రైల్వేలు 30
3.5.9 విమానాలు 32
3.6 భారతదేశంలో కనెక్టివిటీ 33
3.7 భారతదేశంలో విద్యుత్ మరియు పవర్ ప్లగ్‌లు 33
3.8 భారతదేశంలో టైమ్ జోన్ 33
3.9 భారతదేశంలో సాంస్కృతిక మర్యాదలు మరియు ఆచారాలు 34
3.10 భారతదేశంలోని భాష 34
3.11 భారతదేశంలో మతం మరియు విశ్వాసాలు 34
3.12 భారతదేశంలో ఆహారం మరియు పానీయాలు 36
3.13 భారతదేశ చరిత్ర యొక్క ముఖ్యాంశాలు 37
3.14 ది ఆర్ట్ ఆఫ్ ది హెడ్ బాబుల్ / హెడ్ వొబుల్ 48
3.15 తదేకంగా చూడటం మరియు వ్యక్తిగత స్థలం 48
3.16 టిప్పింగ్ (బక్షిష్) 48

4. భారతదేశంలో ఏ రకమైన వసతిని ఎంచుకోవాలి 50
4.0.1 లగ్జరీ మరియు హెరిటేజ్ స్టేస్ 50
4.0.2 మిడ్-రేంజ్ కంఫర్ట్ 52
4.0.3 బడ్జెట్ మరియు ప్రామాణికమైన ఇమ్మర్షన్ 52
4.1 బుకింగ్ కోసం ఆచరణాత్మక సలహా 54
4.2 ఢిల్లీలో ఎక్కడ బస చేయాలి 55
4.2.1 పుల్‌మన్ న్యూ ఢిల్లీ ఏరోసిటీ యాన్ అకార్ హోటల్స్ బ్రాండ్ 57
4.2.2 హయాత్ ద్వారా అందాజ్ ఢిల్లీ 61
4.2.3 బి ఢిల్లీలో పందొమ్మిది 66
4.3 ఆగ్రాలో ఎక్కడ బస చేయాలి 70
4.3.1 మారియట్ ఆగ్రాచే ప్రాంగణం 72
4.4 జైపూర్‌లో ఎక్కడ బస చేయాలి 77
4.4.1 జైపూర్‌లోని హోటల్ ఆర్య నివాస్ 79
5. భారతదేశం యొక్క గోల్డెన్ ట్రయాంగిల్: 7-రోజుల క్లాసిక్ ప్రయాణం 84
5.1 రోజు 1: భారతదేశానికి చేరుకోవడం 86
5.1.1 ఇందిరా గాంధీ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం (DEL) రాక 86
5.1.2 మనీ ఎక్స్ఛేంజ్ మరియు సిమ్ కార్డ్‌లు 86
5.1.3 మీ హోటల్‌కు చేరుకోవడం 86
5.1.4 మీ ఢిల్లీ వసతి 88
5.1.5 1వ రోజున ఢిల్లీని అన్వేషించడం 88
5.1.6 ది టవర్ ఆఫ్ విక్టరీ: కుతుబ్ మినార్‌ను అన్వేషించడం 89
5.1.6.1. కుతుబ్ మినార్ 92
5.1.6.2. కువ్వత్-ఉల్-ఇస్లాం మసీదు (ఇస్లాం యొక్క శక్తి) 95
5.1.6.3. ది ఐరన్ పిల్లర్ (ఒక సైంటిఫిక్ మిస్టరీ) 98
5.1.6.4. సుల్తాన్ షంసుద్దీన్ ఇల్తుత్మిష్ సమాధి 100
5.1.6.5. అలయ్ దర్వాజా 102
5.1.6.6. అలై మినార్ 104
5.1.6.7. ఇమామ్ జమీన్ సమాధి 104
5.1.6.8. అలా-ఉద్దీన్ ఖిల్జీ మదర్సా 106
5.1.6.9. స్మిత్ యొక్క మూర్ఖత్వం 106
5.1.7 ఇండియా గేట్: ది ఆర్క్ ఆఫ్ స్కైఫైస్ అండ్ నేషనల్ ప్రైడ్ 107

5.1.7.1 నేతాజీ సుభాష్ చంద్రబోస్ పందిరి 110
5.1.7.2 నేషనల్ వార్ మెమోరియల్ (రాష్ట్రీయ సమర్ స్మారక్) 111
5.2 డే 2: సెల్ఫ్ గైడెడ్ టూర్ ఆఫ్ ఢిల్లీ 114
5.2.1 ఎర్రకోట (లాల్ ఖిలా): మొఘల్ శక్తి కోట 115
5.2.1.A లాహౌరీ దర్వాజా (లాహౌర్ గేట్) 120
5.2.1.బి ఛట్టా బజార్ (కవర్డ్ బజార్) 122
5.2.1.సి నౌబత్ ఖానా (డ్రమ్ హౌస్) 124
5.2.1.డి దివాన్-ఇ-ఆమ్ (హాల్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఆడియన్స్) 127
5.2.1.ఇ ముంతాజ్ మహల్ (ఉన్నతమైన వ్యక్తి యొక్క ప్యాలెస్) 130
5.2.1.F రంగ్ మహల్ (రంగుల ప్యాలెస్) 132
5.2.1.జి నహ్ర్-ఇ-బిహిష్ట్ (స్వర్గం యొక్క ప్రవాహం) 134
5.2.1.H ఖాస్ మహల్ (ప్రైవేట్ ప్యాలెస్) 136
5.2.1.నేను దివాన్-ఇ-ఖాస్ (ప్రైవేట్ ప్రేక్షకుల హాల్) 139
5.2.1.జె హమామ్స్ (రాయల్ బాత్‌లు) 142
5.2.1.కె మోతీ మసీదు (ది పెర్ల్ మసీదు) 144
5.2.1.L హీరా మహల్ (డైమండ్ ప్యాలెస్) 146
5.2.1.M షా బుర్జ్ (చక్రవర్తి టవర్) 148
5.2.1.ఎన్ జాఫర్ మహల్ (ది విక్టరీ ప్యాలెస్) 150
5.2.1.ఓ భడోన్ పెవిలియన్ 152
5.2.1.పి సావన్ పెవిలియన్: ఎ సింఫనీ ఆఫ్ ది ఎర్లీ రెయిన్స్ 153
5.2.1.Q హయత్ బక్ష్ బాగ్ (జీవితాన్ని అందించే తోట) 155
5.2.1.R ఎర్రకోట బావోలి (స్టెప్‌వెల్) 157
5.2.1.S ఢిల్లీ గేట్ 159
5.2.1.1 ఈవెనింగ్ రెడ్ ఫోర్ట్ లైట్ అండ్ సౌండ్ షో (సోన్-ఎట్-లూమియర్) 161
5.2.2 జామా మసీదు: పాత ఢిల్లీలోని గొప్ప మసీదు 162
5.2.3 చాందినీ చౌక్ – ది మూన్‌లైట్ స్క్వేర్: ఓల్డ్ ఢిల్లీస్ పల్సింగ్ హార్ట్ 168
5.2.3.0 చాందినీ చౌక్ యొక్క స్వీయ-మార్గదర్శక నడక పర్యటన 171
5.2.3.1 దరిబా కలాన్ (ది సిల్వర్ చౌక్) 172
5.2.3.2 గురుద్వారా సిస్ గంజ్ సాహిబ్ 175
5.2.3.3 రెస్టారెంట్ సమీక్ష: వాహ్ జి వా, చాందిని చౌక్ ఏరియా 178
5.2.3.4 ఘంటెవాలా మిఠాయిలు: పునరుద్ధరించబడిన మొఘల్ వారసత్వం 180

5.2.3.5 నటరాజ్ దహి భల్లా 182
5.2.3.6 Pt. బాబు రామ్ పరంతే వాలా 184
5.2.3.7 పరంతే వాలీ గలి (పరాఠాల వీధి) 185
5.2.3.8 కినారి బజార్ (పండుగ అలంకరణ మార్కెట్) 187
5.2.3.9 గడోడియా మార్కెట్ (ఆసియాలో అతిపెద్ద సుగంధ ద్రవ్యాల మార్కెట్) 189
5.2.3.10 సెయింట్ స్టీఫెన్స్ చర్చి (C.N.I.) 192
5.2.3.11 ఫతేపురి హోల్‌సేల్ మార్కెట్ 194
5.2.4 ఇండియా గేట్ 196
5.2.5 సాయంత్రం లైట్ షో 196
5.3 రోజు 3: సెల్ఫ్-గైడెడ్ టూర్ ఆఫ్ ఢిల్లీ 197
5.3.1 హుమాయున్ సమాధి 199
5.3.1.0 హుమాయున్ టోంబ్ కాంప్లెక్స్ యొక్క స్వీయ-గైడెడ్ వాకింగ్ టూర్ 202
5.3.1.1 బు హలీమా గేట్ 204
5.3.1.2 అరబ్ సెరై గేట్ 206
5.3.1.3 పశ్చిమ ద్వారం 208
5.3.1.4 హుమాయున్ సమాధి (మొదటి తోట-సమాధి) 210
5.3.1.5 దక్షిణ ద్వారం 215
5.3.1.6 బార్బర్ సమాధి (నై కా గుంబాద్) 217
5.3.1.7 ఇసా ఖాన్ సమాధి మరియు మసీదు 219
5.3.1.8 నీలా గుంబాద్ (బ్లూ డోమ్) 223
5.3.1.9. అఫ్సర్వాలా సమాధి మరియు మసీదు 225
5.3.1.10 మీర్జా ముజాఫర్ హుస్సేన్ సమాధి 227
౫.౩.౧.౧౧ ఛోటా బటాషేవాలా సమాధి 229
5.3.1.12 అజ్ఞాత మొఘల్ సమాధి 230
5.3.1.13 లక్కర్వాలా బుర్జ్ (కలప టవర్) 231
5.3.1.14 సుందర్‌వాలా మహల్ 232
5.3.2 లోధి ఆర్ట్ డిస్ట్రిక్ట్: ఢిల్లీ ఓపెన్-ఎయిర్ గ్యాలరీ 234
5.3.3 రాజ్ ఘాట్ మెమోరియల్: మహాత్మా గాంధీకి తీర్థయాత్ర 272
5.4 రోజు 4: ఢిల్లీ నుండి ఆగ్రా & మొఘల్ సిటీ 275
5.4.1 తాజ్ మహల్: మొఘల్ ఆర్కిటెక్చర్ యొక్క ఆభరణం మరియు ఎటర్నల్ లవ్ స్టోరీ 277

5.4.1.0 ఎసెన్షియల్ ట్రావెలర్ సమాచారం మరియు లాజిస్టిక్స్ 278
5.4.1.1 తాజ్ మహల్ మీ పర్యటనలో ఎందుకు హైలైట్ అవుతుంది..... 281
5.4.1.2 వివరణాత్మక చరిత్ర: ప్రేమ, శోకం మరియు సామ్రాజ్యం యొక్క కథ 282
5.4.1.3 ఆర్కిటెక్చర్ డీకోడింగ్: దోషరహిత జ్యామితి మరియు భ్రమ..... 285
5.4.1.4 తాజ్ కాంప్లెక్స్‌ను అన్వేషించడం: మూడు మండలాలు..... 294
5.4.1.4.1. ది గ్రేట్ గేట్ (దర్వాజా-ఇ రౌజా)..... 295
5.4.1.4.2. చార్‌బాగ్ గార్డెన్..... 297
5.4.1.4.3 ప్రధాన సమాధి మరియు సమాధులు..... 300
5.4.1.4.4 తాజ్ మ్యూజియం: మార్బుల్ వెనుక కథను అన్‌లాక్ చేయడం 308
5.4.1.4.5 తాజ్ మహల్ మసీదు: ది లివింగ్ పార్ట్ ఆఫ్ ది మాన్యుమెంట్ 310
5.4.1.4.6 జవాబ్ (మెహమాన్ ఖానా): నిర్మాణ సామరస్యం మరియు పనితీరు 312
5.4.1.4.7 ప్రధాన ప్రవేశ ద్వారం మరియు కోతులు 314
5.4.1.4.8 ప్రదర్శన..... 315
5.4.2 శక్తి మరియు జైలు: ఆగ్రా కోట 316
5.4.2.1 ఆగ్రా కోట యొక్క స్వీయ-మార్గదర్శక నడక పర్యటన..... 318
5.4.2.1.ఎ ఛత్రపతి శివాజీ మహారాజ్ మెమోరియల్..... 320
5.4.2.1.బి టికెట్ బూత్..... 322
5.4.2.1.సి అమర్ సింగ్ గేట్..... 323
5.4.2.1.డి స్టెప్ వెల్ అక్బరీ మహల్ (శిథిలాలు) 327
5.4.2.1 ఇ జహంగీర్ ప్యాలెస్ (జహంగిరి మహల్) 329
5.4.2.1.F హౌజ్-ఇ-జహంగిరి 334
5.4.2.1.జి షాజహానీ మహల్..... 336
5.4.2.1.హెచ్ అంగూరి బాగ్ (గ్రేప్ గార్డెన్) 339
5.4.2.1.I రోష్నర అర పెవిలియన్..... 342
5.4.2.1.జె ముసమ్మన్ బుర్జ్ / షాహి బుర్జ్ (అష్టభుజి టవర్): ది హార్ట్‌బ్రేక్ ఆఫ్ ది ఎంపైర్ 345
5.4.2.1.కె శీష్ మహల్ (ది గ్లాస్ ప్యాలెస్): మొఘల్ ఐశ్వర్యం మరియు రహస్యం 348
5.4.2.1.L దివాన్-ఇ-ఖాస్ (ప్రైవేట్ ఆడియన్స్ హాల్): ది థ్రోన్ ఆఫ్ పవర్ 351
5.4.2.1.M తఖ్త్-ఇ-జహంగీర్ (జహంగీర్ సింహాసనం/పలక)..... 355
5.4.2.1.N మచ్చి భవన్ (చేపల ఎన్‌క్లోజర్)..... 359
5.4.2.1.ఓ దివాన్-ఇ-ఆమ్ (హాల్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఆడియన్స్) 363

5.4.2.1.P జాన్ రస్సెల్ కొల్విన్ సమాధి 367
5.4.2.1.Q షాహి హమామ్ (రాయల్ స్నానాలు) 370
5.4.2.1.ఆర్ షాజెహాన్ మార్బుల్ సింహాసనం 373
5.4.2.1.ఎస్ రతన్ సింగ్ కి హవేలీ (ది మాన్షన్ ఆఫ్ ది రాజా) 375
5.4.2.1.T మోతీ మసీదు (ది పెర్ల్ మసీదు) 378
5.4.2.1.U ది ఖాస్ మహల్: ప్రైవేట్ మొఘల్ ఆర్కిటెక్చర్ యొక్క అత్యున్నత స్థానం 381
5.4.2.1.వి మీనా మసీదు: చక్రవర్తి ప్రైవేట్ అభయారణ్యం 385
5.4.2.1.W నగీనా మసీద్: ది జెమ్ మసీదు ఆఫ్ ది రాయల్ లేడీస్ 387
5.4.2.1.X బెంగాలీ మహల్: అక్బర్ యొక్క జెనానాలో ఒక సంగ్రహావలోకనం 390
5.4.3 తాజ్ వ్యూ పాయింట్ ADA 394
5.5 రోజు 5: ఆగ్రా నుండి జైపూర్‌కి బదిలీ 397
5.5.1 ఫతేపూర్ సిక్రీ కోట 400
5.5.1.0 ఫతేపూర్ సిక్రి స్వీయ-మార్గదర్శక పర్యటన 405
5.5.1.ఎ దివాన్-ఇ-ఆమ్: ది ఎంపరర్స్ కోర్ట్ 408
5.5.1.బి దివాన్-ఇ-ఖాస్: ది ప్లేస్ ఆఫ్ ఇంటెలెక్చువల్ డిబేట్ 411
5.5.1.సి టర్కిష్ సుల్తానాస్ ప్యాలెస్: ఎ జ్యువెల్ బాక్స్ ఆఫ్ స్టోన్ 414
5.5.1.డి అనుప్ తలావ్ 418
5.5.1.ఇ హౌజ్-ఇ-షిరిన్: ది ఎంపరర్స్ కోలోసల్ బేసిన్ 421
5.5.1.F పంచ్ మహల్: ది ఫైవ్-స్టోరీ ప్యాలెస్ ఆఫ్ విండ్స్ 423
5.5.1.జి మరియమ్స్ హౌస్ / సునేహ్రా మకాన్: ది గోల్డెన్ హౌస్ ఆఫ్ ది ఎంప్రెస్ 425
5.5.1.H జోధ్‌బాయి కిచెన్: ది రాయల్ బావర్చి ఖానా 428
5.5.1.I జోధ్‌బాయి ప్యాలెస్: ది గ్రాండ్ ప్యాలెస్ ఆఫ్ ది హరేమ్ 430
5.5.1.జె జామా మసీదు, ఫతేపూర్ సిక్రీ: అన్ని మసీదుల తల్లి 435
5.5.1.కె ఉత్తర ద్వారం: సభికుల మార్గం 440
5.5.1.ఎల్ బాద్షాహి దర్వాజా (చక్రవర్తి ద్వారం) 442
5.5.1.M షేక్ సలీం చిస్తీ సమాధి: జామా మసీదు యొక్క ఆభరణం 444
ఇస్లాం ఖాన్ సమాధితో 5.5.1.N రాయల్ స్మశానవాటిక 447
5.5.1.O ది ఇవాన్ (అభయారణ్యం పోర్టల్): దేవునికి ప్రవేశ ద్వారం 451
5.5.1.పి బులంద్ దర్వాజా (అద్భుతమైన ద్వారం): ఇంపీరియల్ పవర్ యొక్క ప్రకటన 455
5.5.2 చాంద్ బౌరి స్టెప్‌వెల్ (బాట్‌మాన్ స్టెప్‌వెల్) 458

5.6 రోజు 6: జైపూర్‌ని అన్వేషించడం 463
5.6.0 జైపూర్ టూరిస్ట్ కాంపోజిట్ టికెట్: ఇది మీకు సరైనదేనా? 467
5.6.1 అంబర్ ప్యాలెస్ 468
5.6.1.1 చాంద్ పోల్ (మూన్ గేట్): ఫంక్షనల్ వెస్టిబ్యూల్ 476
5.6.1.2 జలేబ్ చౌక్ (మొదటి ప్రాంగణం): మస్టర్ గ్రౌండ్ మరియు మిలిటరీ హబ్ 478
5.6.1.3 సూరజ్ పోల్ (సన్ గేట్): అంబర్ ఫోర్ట్ యొక్క రాయల్ ఎంట్రన్స్ 481
5.6.1.4 టికెట్ కార్యాలయం 483
5.6.1.5 సింహ్ పోల్ (లయన్ గేట్): ది బారియర్ ఆఫ్ రాయల్టీ 484
5.6.1.6 రెండవ ప్రాంగణం: అడ్మినిస్ట్రేటివ్ మరియు పబ్లిక్ హబ్ 486
5.6.1.7 దివాన్-ఇ-ఆమ్ (హాల్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఆడియన్స్): ది సీట్ ఆఫ్ జస్టిస్ 489
5.6.1.8 గణేష్ పోల్ (గణేష్ గేట్) మరియు సుహాగ్ మందిర్: ది ప్రైవేట్ థ్రెషోల్డ్ 492
5.6.1.9 మూడవ ప్రాంగణం (మాన్సింగ్ ప్యాలెస్ విభాగం) 495
5.6.1.10 దివాన్-ఇ-ఖాస్ (ప్రైవేట్ ఆడియన్స్ హాల్): ది కింగ్స్ ఇన్నర్ కౌన్సిల్ 498
5.6.1.11 సుఖ్ నివాస్ (హాల్ ఆఫ్ ప్లెజర్): ది సమ్మర్ రిట్రీట్ 503
5.6.1.12 హమామ్ (రాయల్ బాత్‌హౌస్): ప్రైవేట్ అభయారణ్యం 505
5.6.1.13 మాన్ సింగ్ I ప్యాలెస్ (ది ఫోర్త్ యార్డ్): ది హిస్టారిక్ జెనానా 508
5.6.1.14 బరాదరి (పన్నెండు తలుపుల పెవిలియన్): జెనానా యొక్క కేంద్ర భాగం 511
5.6.1.15 కేసర్ క్యారీ గార్డెన్ (లైట్ అండ్ సౌండ్ షో) 513
5.6.2 పన్నా మీనా కా కుండ్ స్టెప్‌వెల్ 515
5.6.3 జల్ మహల్ (లేక్ ప్యాలెస్) 519
5.6.4 సిటీ ప్యాలెస్ 523
5.6.5 హవా మహల్ (పాలెస్ ఆఫ్ ది విండ్స్) 527
5.7 రోజు 7: జైపూర్ నుండి ఢిల్లీ ట్రాన్సిట్ మరియు చివరి అన్వేషణ 531
5.7.1 గాంధీ స్మృతి: బలిదానం యొక్క పవిత్ర స్థలం 533
5.7.2 అగ్రసేన్ కి బావోలి 541
6. ముగింపు వ్యాఖ్యలు 545

1. భారతదేశం యొక్క గోల్డెన్ ట్రయాంగిల్: మీ మరపురాని ప్రయాణానికి అంతిమ మార్గదర్శి

భారతదేశం లోతైన వైరుధ్యాల గమ్యస్థానం - ఇది పురాతనమైనది మరియు ఆధునికమైనది, అస్తవ్యస్తమైనది మరియు ఆధ్యాత్మికం, అఖండమైనది మరియు పూర్తిగా నిర్మలమైనది. ఇది చాలా మంది ప్రయాణికులు వివరించినట్లుగా, ఇంద్రియాలపై దాడి, మరియు ఇది మీకు ఎప్పటికీ లభించే అత్యంత లాభదాయకమైన అనుభవాలలో ఒకటిగా ఉంటుంది.

మొదటిసారి సందర్శకులకు, ఈ ఇంద్రియ ప్రయాణానికి స్పష్టమైన రోడ్‌మ్యాప్ అవసరం. ఆ రోడ్‌మ్యాప్ గోల్డెన్ ట్రయాంగిల్ - ఢిల్లీ, ఆగ్రా మరియు జైపూర్‌ల ఐకానిక్ సర్క్యూట్ - ఉత్తర భారతదేశ చరిత్ర, సంస్కృతి మరియు నిర్మాణ మేధావి యొక్క సారాంశాన్ని ఒక నిర్వహించదగిన పర్యటనలో అందించే సంపూర్ణంగా రూపొందించిన ప్రయాణ ప్రణాళిక.

మీరు భారతదేశాన్ని ఎందుకు సందర్శించాలి: అసమానమైన బహుమతి

భారతదేశ పర్యటన అనేది చరిత్ర, ఆధ్యాత్మిక అంతర్దృష్టి మరియు ఉత్కంఠభరితమైన అందంపై చెల్లించే పెట్టుబడి. సందర్శించడానికి గల కారణాలు దాని వ్యక్తుల వలె శక్తివంతమైనవి మరియు అనేకమైనవి:

- **ఆర్కిటెక్చరల్ మెజెస్టి: భారతదేశం ఒక రాతి మ్యూజియం, ఇక్కడ ప్రతి రాజవంశం ఒక కళాఖండాన్ని వదిలివేసింది. మీరు తాజ్ మహల్ యొక్క ఉత్కృష్ట సౌష్టవాన్ని, మొఘల్ కోటల యొక్క బలీయమైన శక్తి మరియు రాజపుత్ర రాజభవనాల యొక్క సున్నితమైన శిల్పాలను చూడవచ్చు. ఇది ప్రతి మలుపులో కెమెరాను డిమాండ్ చేసే స్థిరమైన 'వావ్' క్షణం.**
- **అంగిలికి ఒక విందు: భారతీయ వంటకాలు ఒక గ్లోబల్ పవర్‌హౌస్ మరియు దాని మూలం వద్ద దానిని అనుభవించడం అనేది చర్చించలేనిది. నార్త్ ఇండియన్ కూరల యొక్క వెన్నతో కూడిన గొప్పతనం నుండి ప్రామాణికమైన వీధి ఆహారం (చాట్, పరాఠాలు) యొక్క సున్నితమైన, సంక్లిష్టమైన రుచుల వరకు, ఆహారం మాత్రమే ఆవిష్కరణ ప్రయాణం.**
- **లోతైన సాంస్కృతిక పొరలు: ప్రపంచంలోని నాలుగు ప్రధాన మతాలు ఇక్కడే పుట్టాయి. దైనందిన జీవితంలో ఆధ్యాత్మికత పెనవేసుకున్న ప్రదేశం ఇది. భక్తి, రంగురంగుల పండుగలు మరియు దాని సైట్‌ల యొక్క పరిపూర్ణ ప్రాచీనతకు సాక్ష్యమివ్వడం మానవ నాగరికతపై మరెక్కడా సాటిలేని దృక్పథాన్ని అందిస్తుంది.**
- **మానవ వెచ్చదనం: జనాలు మరియు గందరగోళం ఉన్నప్పటికీ, భారతీయ ప్రజల వెచ్చదనం మరియు ఉత్సుకత-తరచుగా చిరునవ్వు పంచుకోవడానికి, సహాయం అందించడానికి లేదా సంభాషణలో పాల్గొనడానికి సిద్ధంగా ఉండటం-తరచుగా ప్రయాణంలో మరపురాని భాగం అని పేర్కొనబడింది.**

ది గోల్డెన్ ట్రయాంగిల్: ఇండియాస్ పర్ఫెక్ట్ మాస్టర్ క్లాస్

ఈ సర్క్యూట్ మొదటిసారి సందర్శకులకు అనువైనది ఎందుకంటే ఇది భౌగోళికంగా కాంపాక్ట్ మరియు భారతీయ చరిత్ర మరియు సంస్కృతి యొక్క అందమైన క్రాస్ సెక్షన్‌ను సూచించే మూడు నగరాలను కలుపుతుంది. మీరు ఉపఖండం యొక్క భారీ స్థాయిలో నావిగేట్ చేసే ఒత్తిడి లేకుండా సమగ్ర సాంస్కృతిక పరిచయాన్ని పొందుతారు.

- **ఢిల్లీ: ది ఇంపీరియల్ గేట్‌వే**
  ఢిల్లీ నుండి మీ భారతీయ కథ ప్రారంభమవుతుంది. ఈ నగరం పురాతన మొఘల్ చరిత్ర మరియు ఆధునిక మెట్రోపాలిటన్ జీవితం యొక్క అద్భుతమైన కలయిక. అద్భుతమైన ఎర్రకోట మరియు ఎత్తైన జామా మసీదును అన్వేషించడం ద్వారా పాత ఢిల్లీ యొక్క గొప్పతనాన్ని ప్రారంభించండి. అంతిమ ఇమ్మర్షన్ కోసం, చాందినీ చౌక్‌లోని హైపర్-లోకల్ మార్కెట్‌లను నావిగేట్ చేయడానికి సైకిల్-రిక్షాను అద్దెకు తీసుకోండి—ఇది అంతులేని ఫోటోగ్రాఫిక్ అవకాశాలను మరియు స్థానిక జీవితాన్ని నిజమైన రుచిని అందించే ఇంద్రియ ఓవర్‌లోడ్.
  దీనికి విరుద్ధంగా, హుమాయున్ సమాధి (తాజ్‌కు పూర్వగామి) మరియు ఎత్తైన కుతుబ్ మినార్‌తో సహా న్యూ ఢిల్లీ యొక్క అధునాతన నిర్మాణాన్ని అన్వేషించండి. ఇక్కడ, మీరు నగరంలోని కొన్ని భాగాలను స్వతంత్రంగా కనుగొనడానికి అద్భుతమైన మెట్రోను సులభంగా ఉపయోగించవచ్చు, స్వీయ-గైడెడ్ నావిగేషన్‌లో మీకు విలువైన అభ్యాసాన్ని అందిస్తుంది.

- **ఆగ్రా: ది మాన్యుమెంట్ టు ఎటర్నల్ లవ్**
  ఆగ్రా ఒక కారణం కోసం ఉంది: సాటిలేని తాజ్ మహల్. స్కేల్, బ్లైండింగ్ వైట్‌నెస్ లేదా పియట్రా దురా అని పిలవబడే సున్నితమైన పాలరాతి పొదుగు పని కోసం ఎన్ని ఫోటోలు మిమ్మల్ని సిద్ధం చేయలేవు. ప్రత్యేకమైన మరియు ప్రతిబింబించే ఫోటో దృక్పథాన్ని అందిస్తూ, లేత బూడిద రంగు నుండి మెత్తని బంగారానికి మార్బుల్ మారడాన్ని చూసేందుకు సూర్యోదయానికి చేరుకోండి.
  తాజ్ దాటి, ఆగ్రా కోట యొక్క భారీ ఎర్ర ఇసుకరాయి గోడలను అన్వేషించండి, ఇది రెండు మొఘల్ కళాఖండాలను కలుపుతూ యమునా నదిపై ఉన్న సమాధి యొక్క అద్భుతమైన వీక్షణలను అందిస్తుంది.

అవసరాలు: మీ పాస్‌పోర్ట్ తప్పనిసరిగా చేరిన తేదీ నుండి కనీసం ఆరు నెలల పాటు చెల్లుబాటులో ఉండాలి మరియు కనీసం రెండు ఖాళీ పేజీలను కలిగి ఉండాలి.

3.2 భారతదేశంలో కరెన్సీ మరియు డబ్బు విషయాలు

భారతదేశంలో ఉపయోగించే కరెన్సీ భారతీయ రూపాయి (INR). మీరుఇక్కడ మార్పిడి రేటుని కనుగొనవచ్చు.
INR నోట్లు ₹10, ₹20, ₹50, ₹100, ₹200, ₹500 మరియు ₹2,000 విలువలతో వస్తాయి.

పెద్ద భారతీయ నగరాల్లోని అనేక హోటళ్లు, అప్‌మార్కెట్ రెస్టారెంట్లు మరియు ప్రధాన దుకాణాలు క్రెడిట్/డెబిట్ కార్డ్‌లను (వీసా/మాస్టర్‌కార్డ్) అంగీకరిస్తాయి, టాక్సీలు, చిన్న వ్యాపారులు, వీధి ఆహారం, రిక్షాలు మరియు చిన్న పట్టణాల్లోని దాదాపు ప్రతిదానికీ నగదు అవసరం.
ATMలు నగరాలు మరియు ప్రధాన పట్టణాలలో విస్తృతంగా అందుబాటులో ఉన్నాయి. ప్రధాన బ్యాంకులకు (ఉదా., SBI, HDFC) జోడించబడిన ATMల కోసం చూడండి మరియు వాటిని పగటిపూట ఉపయోగించండి. ప్రతి లావాదేవీకి సాధారణ ఉపసంహరణ పరిమితి ₹10,000.

తక్కువ ధరల కారణంగా విమానాశ్రయాలు లేదా హోటళ్లలో పెద్ద మొత్తాలను మార్చుకోవడం మానుకోండి. బ్యాంక్ ATMలు లేదా పేరున్న అధీకృత మనీ ఛేంజర్‌లను ఉపయోగించండి.

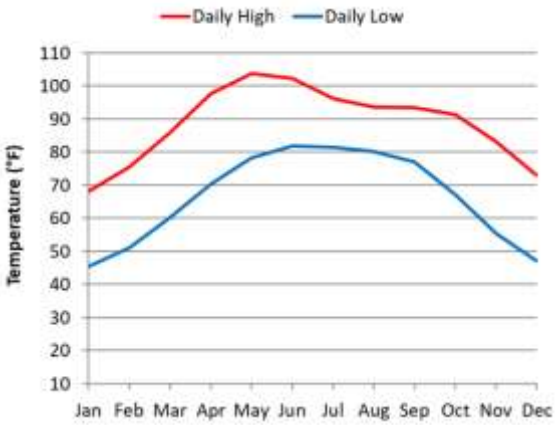
3.3 వాతావరణం మరియు భారతదేశాన్ని సందర్శించడానికి ఉత్తమ సమయం

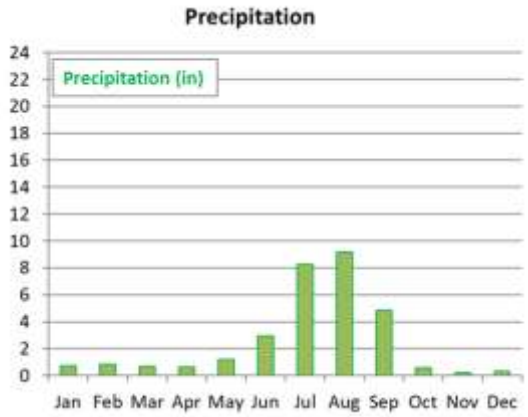
భారతదేశ వాతావరణం ప్రాంతాల వారీగా విస్తృతంగా మారుతూ ఉంటుంది. ప్రసిద్ధ ఉత్తర మరియు మధ్య ప్రాంతాలను సందర్శించడానికి ఉత్తమ సమయం సాధారణంగా పొడి, చల్లని సీజన్.

- **పీక్ సీజన్ (అక్టోబర్ నుండి మార్చి): ఉత్తరాన (ఢిల్లీ, రాజస్థాన్, గోల్డెన్ ట్రయాంగిల్) సందర్శనా స్థలాలకు అనువైన వాతావరణం. పగలు వెచ్చగా ఉంటాయి మరియు రాత్రులు చల్లగా ఉంటాయి.జాగ్రత్త: డిసెంబర్ మరియు జనవరి చాలా చల్లగా ఉంటుంది, ఉత్తరాన భారీ పొగమంచు ఉంటుంది.**

- **హాట్ సీజన్ (ఏప్రిల్ నుండి జూన్ వరకు): ఉష్ణోగ్రతలు ఎగురుతూ, తరచుగా చేరుకోవడం లేదా అంతకంటే ఎక్కువ ఉండడం వల్ల ప్రయాణానికి అసౌకర్యంగా ఉంటుంది. అయినప్పటికీ, పరిమిత నీటి వనరుల చుట్టూ జంతువులు గుమిగూడినందున వన్యప్రాణులను గుర్తించడానికి ఇది ఉత్తమ సమయం.**
- **వర్షాకాలం (జూన్/జూలై నుండి సెప్టెంబర్): భారీ వర్షపాతం, అధిక తేమ మరియు ప్రయాణ అంతరాయాలు, ముఖ్యంగా తీర ప్రాంతాలు మరియు హిమాలయ పర్వత ప్రాంతాలలో. మినహాయింపు లడఖ్, ఈ సమయంలో సందర్శించడానికి ఉత్తమం.**

మీ ఢిల్లీ పర్యటనలో మీరు ఆశించే వాతావరణం ఇక్కడ ఉంది:

Daily High
Daily Low
Temperature (°F)
110
100
90
80
70
60
50
40
30
20
10
Jan Feb Mar Apr May Jun Jul Aug Sep Oct Nov Dec

Precipitation
Precipitation (in)
24
22
20
18
16
14
12
10
8
6
4
2
0
Jan Feb Mar Apr May Jun Jul Aug Sep Oct Nov Dec

భారతదేశంలో 3.4 ఆరోగ్యం మరియు భద్రత

భారతదేశం సాధారణంగా సురక్షితమైనది, కానీ దాని అధిక సాంద్రత మరియు ప్రత్యేకమైన మౌలిక సదుపాయాలు అంటే ప్రయాణికుడు అప్రమత్తంగా మరియు సిద్ధంగా ఉండాలి. ప్రాథమిక ప్రమాద కారకాలు చలనశీలత మరియు పరిశుభ్రతకు సంబంధించినవి.

అవకాశవాద నేరం మరియు మోసాలు

పర్యాటకులకు వ్యతిరేకంగా హింసాత్మక నేరాలు అరుదుగా ఉన్నప్పటికీ, చిన్న దొంగతనం మరియు మోసాలు సర్వసాధారణం, ముఖ్యంగా రద్దీగా ఉండే పర్యాటక ప్రదేశాలు, రైల్వే స్టేషన్‌ల సమీపంలో మరియు పెద్ద మార్కెట్‌లలో.

- **Pickpocketingమీ వాలెట్ మరియు ఫోన్‌ను సురక్షితంగా ఉంచండి. మనీ బెల్ట్ లేదా సురక్షితమైన క్రాస్ బాడీ బ్యాగ్ ఉపయోగించండి. రద్దీగా ఉండే రైళ్లు మరియు బస్సులలో, మీ బ్యాక్‌ప్యాక్ లేదా బ్యాగ్‌ను మీ వెనుకభాగంలో కాకుండా మీ ఒడిలో లేదా ఛాతీపై ఉంచండి.**

- **Bag Snatching కాలిబాటకు దగ్గరగా మోటారుబైక్‌లు నడపడం పట్ల జాగ్రత్తగా ఉండండి, ఎందుకంటే స్నాచ్ మరియు రన్ దొంగతనాలు జరిగే ప్రమాదం ఉంది. మీ ఫోన్ లేదా కెమెరాను వీధి వైపు వదులుగా తీసుకెళ్లవద్దు.**

- **టూరిస్ట్ స్కామ్‌లు ప్రధాన ఆకర్షణల వెలుపల మిమ్మల్ని సంప్రదించే టౌట్‌ల కోసం సిద్ధంగా ఉండండి. వారు కమీషన్‌ను పొందే ప్రత్యామ్నాయ సేవకు (షాప్, హోటల్ లేదా డ్రైవర్) మిమ్మల్ని మళ్లించడానికి ఆకర్షణ, మీ హోటల్ లేదా రైల్వే స్టేషన్ 'మూసివేయబడిందని' లేదా 'పూర్తి'గా ఉందని వారు తరచుగా పేర్కొన్నారు. మర్యాదపూర్వకంగా కానీ దృఢంగా ఉండండి మరియు వేదిక లోపల అధికారిక సంకేతాలు లేదా సిబ్బంది నుండి మాత్రమే సమాచారాన్ని విశ్వసించండి.**

- **'క్లోజ్డ్' టాక్టిక్ఒక ఆకర్షణ మూసివేయబడిందని డ్రైవర్ లేదా అపరిచితుడు మీకు చెబితే, మిమ్మల్ని ఎలాగైనా అధికారిక ప్రవేశ ద్వారం వద్దకు తీసుకెళ్లమని వారిని అడగండి — 99% సమయం, అది తెరిచి ఉంటుంది. గమనిక: గూగుల్ మ్యాప్స్ ఆకర్షణ యొక్క సరైన ప్రవేశాన్ని చూపడం చాలా బాగుంది - కానీ దురదృష్టవశాత్తు ఇది 100% సమయం సరైనది కాదు.**

రహదారి భద్రత: భారతదేశంలో గందరగోళ ట్రాఫిక్‌ను నావిగేట్ చేయడం దాదాపు ఎల్లప్పుడూ అస్తవ్యస్తంగా ఉంటుంది, తరచుగా ఇతర చోట్ల కనిపించే నియమాలు మరియు అంచనాలు ఉండవు.

- **టాక్సీలు వర్సెస్ రైడ్-హెయిలింగ్ సాధారణ టాక్సీలు సాధారణంగా సురక్షితంగా ఉన్నప్పుడు, నగర ప్రయాణం కోసం Uber లేదా Ola వంటి రైడ్-హెయిలింగ్**

యాప్‌లను ఉపయోగించమని మేము సిఫార్సు చేస్తున్నాము. వారు ముందస్తు ధర, క్రెడిట్ కార్డ్ చెల్లింపు ఎంపికలను అందిస్తారు మరియు యాప్ ట్రాకింగ్ మరియు సహాయ ఫంక్షన్‌ను అందిస్తుంది.

- రాత్రిపూట నడక: వ్యక్తిగత భద్రత కోసం, రాత్రిపూట ఒంటరిగా నడవడం మానుకోండి, ముఖ్యంగా తెలియని ప్రాంతాల్లో.
- నగరాల మధ్య ప్రయాణం: నగరాల మధ్య ప్రయాణం కోసం, ధృవీకరించబడిన సేవను నిర్ధారించడానికి ఎల్లప్పుడూ ప్రసిద్ధ ట్రావెల్ ఏజెన్సీ లేదా ఆన్‌లైన్ ప్లాట్‌ఫారమ్ (ఉదా.,వయటర్,మీ గైడ్ పొందండి,క్లోక్) ద్వారా రవాణాను ముందస్తుగా బుక్ చేసుకోండి.
- Tuk-Tuk రియాలిటీ: Tuk-tuk టాక్సీలు (ఆటో-రిక్షాలు) ప్రతిచోటా ఉన్నాయి, అవి తక్కువ ధరలో ఉంటాయి మరియు చిన్న మార్గాల కోసం సాధారణ టాక్సీల కంటే తరచుగా వేగంగా ఉంటాయి. అయితే, ఒక ప్రధాన హెచ్చరిక: కారు ప్రమాదాల కంటే తుక్-తుక్ ప్రమాదాలు చాలా తరచుగా జరుగుతాయి మరియు కుషనింగ్ లేనందున, గాయాలు చాలా తీవ్రంగా ఉంటాయి. వాటిని తెలివిగా ఉపయోగించుకోండి మరియు పొడవైన, హై-స్పీడ్ రోడ్లపై వాటిని నివారించండి.

ఆహారం మరియు పానీయాలు: 'ఈట్ స్మార్ట్' రూల్ సాధారణ నియమం: 'ఈట్ అండ్ డ్రింక్ స్మార్ట్'. అత్యంత సాధారణ ప్రయాణ వైఫల్యం కడుపు నొప్పి, ఈ నియమాలను ఖచ్చితంగా పాటించడం ద్వారా సులభంగా తగ్గించవచ్చు:

నీరు మరియు పానీయాలు
- పంపు నీటిలో సీలు చేసిన క్యాప్‌బాక్టీరియా ఉన్న బాటిల్ వాటర్ మాత్రమే తాగడం వల్ల మీరు అనారోగ్యానికి గురవుతారు. మీ స్వంత పంపు నీటిని సురక్షితంగా ఉంచడానికి ఏకైక మార్గం దానిని కనీసం ఒక నిమిషం పాటు పూర్తిగా మరిగించడం.

- బాటిల్ వాటర్‌తో మీ పళ్ళను బ్రష్ చేయండి, ముఖ్యంగా మీ కడుపు సులభంగా కలత చెందితే, బాటిల్ వాటర్‌తో మీ దంతాలను బ్రష్ చేయాలని గట్టిగా సిఫార్సు చేయబడింది. స్నానం చేయడం సరే కానీ నోరు మూసుకుని ఉండండి.

- అన్ని ఐస్ క్యూబ్‌లను నివారించండి అవి సాధారణంగా పంపు నీటి నుండి తయారవుతాయి.

- ఫౌంటెన్ పానీయాలను నివారించండి వారు సిరప్ గాఢతను పలుచన చేయడానికి పంపు నీటిని ఉపయోగించవచ్చు.

- ఫ్యాక్టరీ-సీల్డ్ బాటిల్స్ లేదా క్యాన్‌ల నుండి మాత్రమే త్రాగండి, పానీయాలు తెరవని, ఫ్యాక్టరీ-సీల్డ్ బాటిల్స్ లేదా క్యాన్‌లలో అందించినట్లయితే, అవి బాగానే ఉండాలి. నకిలీ సీలు చేసిన సీసాలు లేదా డబ్బాల పట్ల అప్రమత్తంగా ఉండండి.

- **హాట్ డ్రింక్స్‌కు ప్రాధాన్యత ఇవ్వండి హాట్ టీ మరియు కాఫీ సాధారణంగా సురక్షితమైనవి, అయితే ఐస్‌డ్ కాఫీ లేదా ఐస్‌డ్ టీకి దూరంగా ఉండండి మరియు ఫ్యాక్టరీ-సీల్డ్ కంటైనర్‌లలో క్రీమ్ లేదా పాలను అడగండి.**

- **తాజాగా తయారు చేసిన పండ్ల రసాలను నివారించండి, వీటిని పంపు నీటితో కరిగించవచ్చు. (గమనిక: ఆ రెస్టారెంట్‌లు సాధారణంగా అధిక పరిశుభ్రత ప్రమాణాలకు కట్టుబడి ఉన్నందున, ఎక్కువగా పర్యాటకులకు అందించే హై-ఎండ్ రెస్టారెంట్‌లలో రుచికరమైన మామిడి స్మూతీస్ కోసం మేము ఈ నియమాన్ని కొన్ని సార్లు ఉల్లంఘించడాన్ని ఎంచుకున్నాము.)**

ఆహారం

- **వేడిగా మరియు తాజాగా వండిన ఆహారానికి ముడి ఫుడ్‌స్టిక్‌ను ఖచ్చితంగా నివారించండి. తీయని పచ్చి పండ్లు మరియు కూరగాయలు మరియు సలాడ్‌లను మానుకోండి, ఎందుకంటే అవి పంపు నీటితో కడిగి ఉండవచ్చు.**

- **టూరిస్ట్-ఫ్రెండ్లీ స్టాల్స్‌ను ఎంచుకోండి స్థానికులకు మాత్రమే అందించే ఫుడ్ స్టాల్స్ మరియు రెస్టారెంట్‌లను నివారించండి మరియు పునర్వినియోగ ప్లేట్లు లేదా పాత్రలను ఉపయోగించండి. కొద్ది సేపటికి మార్చని నీళ్ళు ఉన్న బకెట్లలో ప్లేట్లు, గ్లాసులు, పాత్రలు కడుక్కోవడం స్టాల్స్ చూసాం. నీరు మురికి గోధుమ రంగులో ఉంది మరియు డిటర్జెంట్లు ఉపయోగించబడలేదు. ఆహారం వేడిగా మరియు తాజాగా తయారు చేసినప్పటికీ, అపరిశుభ్రమైన పాత్రలు మిమ్మల్ని అనారోగ్యానికి గురి చేస్తాయి.**

టీకాలు మరియు మెడికల్ ప్రిపరేషన్ హెపటైటిస్ A & B, టైఫాయిడ్ మరియు ధనుర్వాతంపై సిఫార్సుల కోసం ముందుగానే (4-6 వారాలు) మీ వైద్యుడిని లేదా ట్రావెల్ క్లినిక్‌ని సంప్రదించండి. మీ ప్రయాణం ఆధారంగా మలేరియా మరియు డెంగ్యూ నివారణ చర్యల గురించి చర్చించండి.

- **మలేరియా మాత్రలు: మీ డాక్టర్ మీకు మలేరియా మాత్రలు తీసుకోవాలని సిఫారసు చేసే అవకాశాలు ఉన్నాయి. అత్యంత జనాదరణ పొందిన ఎంపిక (Atovaquone/Proguanil) భారతదేశంలోకి ప్రవేశించడానికి 2 రోజుల ముందు, ప్రతిరోజూ మీ పర్యటన సమయంలో మరియు మీరు భారతదేశం నుండి బయలుదేరిన 7 రోజుల వరకు తీసుకోవాలి. ప్రతిరోజూ 1 పిల్ తీసుకుంటే, ఒక్కో మాత్రకు దాదాపు $1 చెల్లించడానికి సిద్ధంగా ఉండండి.**

వాయు కాలుష్యం

ఆకాశంలో మేఘాలు లేని రోజులలో కూడా, సూర్యుడు తెల్లటి డిస్క్ లాగా కనిపిస్తాడు, ఇది మీరు నివసించే రాత్రి పౌర్ణమి కంటే కొంచెం ప్రకాశవంతంగా ఉంటుంది. సూటిగా సూర్యుని

3.5 భారతదేశంలో రవాణా

నగరం లోపల రవాణా

ప్రధాన రవాణా మార్గాలు భద్రత, సౌలభ్యం మరియు ఖర్చుల మిశ్రమాన్ని అందిస్తాయి. మీ ప్రధాన భద్రతా సాధనం లైసెన్స్ ప్లేట్ రంగు, ఇది వాహనం యొక్క చట్టపరమైన స్థితిని సూచిస్తుంది.

వాహనం రకం	ప్లేట్ రంగు	టెక్స్ట్ రంగు	ప్రయోజనం
వాణిజ్య & రవాణా	పసుపు	నలుపు	కిరాయికి వాహనాలు తప్పనిసరిగా ఉపయోగించాలి (టాక్సీలు, తుక్-టక్‌లు, బస్సులు, ట్రక్కులు). డ్రైవర్ తప్పనిసరిగా వాణిజ్య డ్రైవింగ్ అనుమతిని కూడా కలిగి ఉండాలి.
ఎలక్ట్రిక్ వాహనం (EV)	ఆకుపచ్చ	పసుపు	వాణిజ్య విద్యుత్ వాహనాలకు (ఉదా., ఇ-రిక్షాలు, ఇ-టాక్సీలు) ఉపయోగించబడుతుంది.
స్వీయ-డ్రైవ్ అద్దె	నలుపు	పసుపు	స్వయంగా డ్రైవింగ్ చేసే వినియోగదారులకు అద్దెకు ఇచ్చే వాహనాల కోసం ఉపయోగించబడుతుంది.
ప్రైవేట్ & వ్యక్తిగతం	తెలుపు	నలుపు	వాణిజ్య ప్రయోజనాల కోసం ఉపయోగించబడదు (ప్రయాణికులు లేదా వస్తువులను రుసుముతో రవాణా చేయడం).
ఎలక్ట్రిక్ వాహనం (EV)	ఆకుపచ్చ	తెలుపు	ప్రైవేట్ ఎలక్ట్రిక్ వాహనాల కోసం ఉపయోగిస్తారు.

భద్రతా నియమం: తెల్లటి లైసెన్స్ ప్లేట్ కలిగి ఉన్నట్లయితే, ఛార్జీలను అంగీకరించే టాక్సీ లేదా వాహనంలోకి ఎప్పుడూ ప్రవేశించవద్దు. ఇది చట్టవిరుద్ధంగా నడుస్తున్న ప్రైవేట్, వాణిజ్యేతర వాహనం సూచిస్తుంది.

3.5.1 టాక్సీలు

టాక్సీలు సమృద్ధిగా మరియు సాధారణంగా సురక్షితంగా ఉంటాయి కానీ మీరు అధికారికంగా లైసెన్స్ పొందిన వాహనాన్ని ఉపయోగిస్తున్నారని నిర్ధారించుకోండి (పసుపు లైసెన్స్ ప్లేట్ కోసం తనిఖీ చేయండి).

- **ఫేర్ మీటర్లు: అధికారిక టాక్సీలు వర్కింగ్ ఫేర్ మీటర్‌ను ఇన్‌స్టాల్ చేయడం చట్టబద్ధంగా అవసరం. మీటర్ విరిగిపోయిందని డ్రైవర్ క్లెయిమ్ చేసి, బేరసారాల కోసం పట్టుబట్టినట్లయితే, ఇది సంభావ్య ఓవర్‌చార్జ్‌కు సాధారణ రెడ్ ఫ్లాగ్.**
- **డ్రైవర్ & వాహన ఆధారాలు: క్యాబ్ లోపల (తరచుగా డ్యాష్‌బోర్డ్‌లో) ప్రముఖంగా ప్రదర్శించబడే డ్రైవర్ ID కార్డ్ మరియు వాహనం యొక్క టాక్సీ లైసెన్స్ నంబర్ కోసం చూడండి.**

రద్దీగా ఉంటుంది, మీ డ్రైవర్‌కు చాలా సమయం పడుతుంది.

- **చిక్కుకుపోయే ప్రమాదం: మీరు తిరిగి నడవవచ్చని లేదా యాదృచ్ఛిక రైడ్‌ని పట్టుకోవచ్చని అనుకోకండి. ఈ ప్రాంతంలో సురక్షితమైన కాలిబాటలు లేవు మరియు వన్-వే పిక్-అప్‌ల ద్వారా సేవ చేయబడదు. మీరు చిక్కుకుపోయే ప్రమాదం ఉంది.**
- **మీ ప్లాన్: అంబర్ ఫోర్ట్ కోసం కారు/డ్రైవర్‌ని అద్దెకు తీసుకున్నప్పుడు:**
  1. రౌండ్-ట్రిప్ ధరపై ముందుగానే అంగీకరించండి.
  2. మీ డ్రైవర్ కోట వద్ద ఎక్కడ పార్క్ చేశారో గుర్తుంచుకోండి (ఇంకా 100 కంటే ఎక్కువ సారూప్య కార్లు ఉంటాయి), మరియు వారి ముఖం, లైసెన్స్ ప్లేట్ మరియు వారి ఫోన్ నంబర్‌ను ఫోటో తీయడాన్ని పరిగణించండి.
  3. తిరిగి వచ్చిన తర్వాత ఓపికపట్టండి: పార్కింగ్ స్థలం నిండిపోయింది మరియు అనేక ఇతర కార్లు అతని మార్గం నుండి బయటికి వెళ్లవలసి ఉంటుంది కాబట్టి మీ డ్రైవర్‌కి నావిగేట్ చేయడానికి సమయం పడుతుంది.

3.5.5 సబ్వే/మెట్రో

భారతదేశం తన సబ్‌వే/మెట్రో నెట్‌వర్క్‌ను వేగంగా విస్తరిస్తోంది. ఢిల్లీ మెట్రో (సమీక్షలు,వెబ్సైట్,నెట్‌వర్క్_మ్యాప్) దేశంలోనే అతి పెద్దది, ఇది చవకైనది, శుభ్రమైనది మరియు నమ్మదగినది.

- **యాక్సెసిబిలిటీ: నెట్‌వర్క్ స్థానికుల కోసం రూపొందించబడినప్పటికీ, ఇది అనేక ప్రధాన పర్యాటక ప్రదేశాలకు యాక్సెస్‌ను అందిస్తుంది (ఉదా., లాల్ క్విలా స్టేషన్ ఎర్రకోటకు సమీపంలో ఉంది).**
- **ది లాస్ట్ మైల్: స్టేషన్ నుండి ఒక మైలు (1-2 కి.మీ) వరకు ఆఖరి మైలు వరకు సిద్ధంగా ఉండండి, దీని కోసం ఒక చిన్న టక్-టుక్ లేదా టాక్సీ రైడ్ లేదా కాలిబాటలు లేని రద్దీగా ఉండే రహదారిలో నడవడం అవసరం.**
- **సింగిల్ జర్నీ టోకెన్‌లు: అప్పుడప్పుడు పర్యటనల కోసం (1 రోజు వరకు చెల్లుబాటు అవుతుంది, యాక్టివేషన్ తర్వాత 170 నిమిషాలు).**
- **మల్టీ-ట్రిప్ ట్రావెల్ కార్డ్ (స్మార్ట్ కార్డ్): తరచుగా ప్రయాణించే వారికి ఉత్తమమైనది (ఛార్జీలపై తగ్గింపును అందిస్తుంది).**
- **టూరిస్ట్ కార్డ్: ఎయిర్‌పోర్ట్ ఎక్స్‌ప్రెస్ లైన్ మినహా సాధారణ నెట్‌వర్క్‌లో 1-రోజు (డిపాజిట్‌తో సుమారుగా ₹200) లేదా 3-రోజుల (డిపాజిట్‌తో సుమారుగా ₹500) అపరిమిత ప్రయాణానికి అందుబాటులో ఉంటుంది.**
- **ఛార్జీ: టెర్మినల్ 3 వెలుపలి DEL ఎయిర్‌పోర్ట్ స్టేషన్ నుండి న్యూఢిల్లీ మెట్రో స్టేషన్‌కి టిక్కెట్ రాసే సమయానికి సుమారు ₹60 (సుమారు $0.70 USD) మరియు 23 నిమిషాలు పడుతుంది, నేరుగా మరియు 3 స్టాప్‌లు ఉంటాయి.**
- **పని వేళలు: మెట్రో సుమారుగా ఉదయం 5:00 నుండి రాత్రి 11:30 వరకు పనిచేస్తుంది.**

3.5.6 సైకిల్-రిక్షాలు

చాలా తక్కువ దూరాలకు, ముఖ్యంగాచాందినీ చౌక్వంటి దట్టమైన పాదచారుల ప్రాంతాలలో, సైకిల్-రిక్షాలు ఆకర్షణీయమైన మరియు చెల్లుబాటు అయ్యే రవాణా రూపం.

- **జాగ్రత్త: మీరు పొడవుగా ఉంటే (> 6 అడుగులు, >1.8మీ), సీటు ఎత్తు కారణంగా మీరు నమస్కరించాల్సి రావచ్చు. మీరు భారీ వైపున ఉన్నట్లయితే, మీ డ్రైవర్ చాలా కష్టపడి పని చేయాల్సి ఉంటుంది మరియు తర్వాత మంచి చిట్కాను ఆశించవచ్చు.**
- **గోల్డెన్ రూల్: ఎల్లప్పుడూ ముందుగా ధరపై అంగీకరించండి.**

3.5.7 కారు బదిలీలు (డ్రైవర్‌తో)

వివిధ నగరాల మధ్య బదిలీల కోసం (ఉదా., మేము ఈ పర్పుల్ ట్రావెల్ గైడ్‌లో చేసినట్లుగా, ఆగ్రా నుండి జైపూర్), డ్రైవర్‌తో ప్రైవేట్ కారును ప్రీ-బుకింగ్ చేయడం అద్భుతమైన, కానీ పోల్చదగినంత ఖరీదైన ఎంపిక.

- **ప్రయోజనాలు: మీరు ప్రైమింగ్ మరియు స్టాప్‌లను నియంత్రిస్తారు, దారిలో ఉన్న ఆకర్షణలను సందర్శించడానికి మిమ్మల్ని అనుమతిస్తుంది. మీరు సమూహ బదిలీలో చేరినట్లయితే, మీరు ఈ నియంత్రణలో కొంత భాగాన్ని సరెండర్ చేస్తారు.**
- బుకింగ్:వయటర్లేదామీ గైడ్ పొందండివంటి ప్రసిద్ధ ఆన్‌లైన్ వనరుల ద్వారా ఈ బదిలీలను బుక్ చేసుకోవాలని మేము సిఫార్సు చేస్తున్నాము.

3.5.8 రైళ్లు - భారతీయ రైల్వేలు

(సమీక్షలు,వెబ్సైట్)

రైళ్లు అత్యుత్తమ భారతీయ ప్రయాణ అనుభవం మరియు ఎక్కువ దూరం ప్రయాణించడానికి ఉత్తమ మార్గం.

- **విదేశీయుల కోసం తరగతులు: మీరు ఇంటర్నెట్‌లో చూసిన రద్దీగా ఉండే రైల్‌రోడ్ కార్ల గురించి చింతించకండి; విదేశీయులు ఆ కార్లను బుక్ చేయలేరు. విదేశీయులకు అందుబాటులో ఉన్న తరగతులు (SL, AC-1, AC-2, AC-3, EC, CC) పాశ్చాత్య ప్రపంచంలోని తరగతులకు సమానంగా ఉంటాయి.**
- **బుకింగ్: ఉన్నత తరగతుల్లో సీట్లు పరిమితంగా ఉన్నందున, జనాదరణ పొందిన రూట్‌ల కోసం కనీసం 1–2 నెలల పాటు ముందుగానే బుక్ చేసుకోండి. ఆగ్రా-జైపూర్ రూట్‌లో AC-2 సీట్లు మూడు నెలలు బుక్ చేసినట్లు మేము కనుగొన్నాము, కానీ AC-1 మరియు EC అందుబాటులో ఉన్నాయి.**
- **వివరించిన తరగతులు:**
  - **EC (ఎగ్జిక్యూటివ్ క్లాస్): అనేక రూట్‌లలో అత్యధిక తరగతి (1వ/బిజినెస్ క్లాస్‌గా ప్రచారం చేయబడింది). స్లీపర్‌గా పని చేయదు, ఎందుకంటే ఇది పగటిపూట మాత్రమే ఉపయోగించబడుతుంది.**
  - **AC-1 (ఫస్ట్ క్లాస్ AC): EC క్లాస్ కంటే కొంచెం తక్కువ నాణ్యత, రాత్రిపూట అత్యధిక నాణ్యత గల స్లీపర్ క్లాస్‌గా కూడా ఉపయోగించబడుతుంది.**
  - **AC-2 / AC-3 (సెకండ్/థర్డ్ క్లాస్ AC): సౌకర్యవంతమైన, మూసివున్న స్లీపర్/సీటింగ్ కార్లు.**
  - **CC (చైర్ క్లాస్): బేసిక్ రిజర్వ్ సీటింగ్.**
  - **SL (స్లీపర్ క్లాస్): సీట్లు లై-ఫ్లాట్ బెడ్‌లుగా మార్చబడతాయి (తరచుగా నాన్-ఏసీ).**
- **అనుభవం: మేము అనేక రైలు ప్రయాణాల కోసం EC సీట్లను బుక్ చేసాము మరియు అవి యూరోపియన్ సుదూర రైళ్లలో 1వ మరియు 2వ తరగతి మధ్యలో ఉన్నట్లు గుర్తించాము.**

3.13 భారతదేశ చరిత్ర యొక్క ముఖ్యాంశాలు

పూర్వ చరిత్ర మరియు ప్రాచీన భారతదేశం (c. 7000 BCE - 700 CE)

- 7000 BCE: ఆధునిక పాకిస్తాన్‌లోని మెహర్‌ఘర్‌లోని నియోలిథిక్ సెటిల్మెంట్ దక్షిణాసియాలో వ్యవసాయానికి సంబంధించిన తొలి ఆధారాలను చూపుతుంది.
- 3300–1700 BCE: సింధు లోయ నాగరికత (హరప్పా నాగరికత) అభివృద్ధి చెందింది, అధునాతన పారిశుధ్యం మరియు గ్రిడ్ వ్యవస్థలతో హరప్పా మరియు మొహెంజో-దారో వంటి ప్రణాళికాబద్ధమైన నగరాలను అభివృద్ధి చేసింది.
- 1500–500 BCE: వేద కాలం ప్రారంభమవుతుంది, ఇది వేదాల కూర్పుకు దారితీసింది, హిందూమతం యొక్క పునాది గ్రంథాలు మరియు ప్రారంభ సామాజిక క్రమాన్ని స్థాపించింది.
- 1200 BCE: ఋగ్వేదం యొక్క కూర్పు (ప్రారంభ ఇండో-ఆర్యన్ గ్రంథం మరియు ప్రారంభ భారతీయ భాషాశాస్త్రం/చరిత్రకు కీలకం).
- 800–600 BCE: ఉపనిషత్తులు కంపోజ్ చేయబడ్డాయి, కర్మ, ధర్మం మరియు పునర్జన్మ వంటి భావనల వైపు తాత్విక మార్పును సూచిస్తాయి.
- 600 BCE: పదహారు ప్రధాన రాజ్యాలు, మహాజనపదాలు, ఉత్తర భారతదేశం అంతటా ఉద్భవించాయి, మగధ ఆధిపత్య శక్తిగా మారింది.
- 563 BCE: సిద్ధార్థ గౌతమ (బుద్ధుడు) జన్మించాడు. అతను తరువాత బౌద్ధమతాన్ని స్థాపించాడు, ఇది ప్రస్తుతం ఉన్న వైదిక ఆచారాలను మరియు కుల వ్యవస్థను సవాలు చేస్తుంది.
- 540 BCE: వర్ధమాన మహావీరుడు జన్మించాడు, అహింస (అహింస)ను నొక్కి చెబుతూ జైనమతం యొక్క చివరి సూత్రాలను నిర్దేశించాడు.
- 500 BCE: తక్సిలా ఒక ప్రధాన అభ్యాస కేంద్రంగా మరియు ప్రారంభ విశ్వవిద్యాలయం (వాయువ్య మరియు మధ్య ఆసియాకు విద్య మరియు సాంస్కృతిక ప్రసారానికి కీలకమైనది).
- 326 BCE: అలెగ్జాండర్ ది గ్రేట్ ఆఫ్ మాసిడోన్ వాయువ్య సరిహద్దుపై దండెత్తాడు, అతని సైన్యం తిరుగుబాటు చేసి వెనక్కి తిరిగే ముందు కింగ్ పోరస్‌పై హైడాస్పెస్ యుద్ధంలో పోరాడాడు.
- 322 BCE: చంద్రగుప్త మౌర్య మౌర్య సామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించాడు, మొదటి సారి ఉపఖండంలో ఎక్కువ భాగాన్ని ఏకం చేశాడు.
- 268–232 BCE: అశోక ది గ్రేట్, కళింగను (అశోకుడి కళింగ యుద్ధం) జయించి, ధర్మ సూత్రాన్ని ప్రచారం చేయడానికి అతని శాసనాలను ఉపయోగించి బౌద్ధమతాన్ని స్వీకరించాడు.
- 250 BCE: మూడవ బౌద్ధ మండలి అశోకుని ఆధ్వర్యంలో జరిగింది, ఇది ఆసియా అంతటా బౌద్ధ మిషన్లను పంపడానికి దారితీసింది.
- 185 BCE: మౌర్య సామ్రాజ్యం క్షీణించింది, ఇది ఉత్తర భారతదేశం ఛిన్నాభిన్నం కావడానికి మరియు సుంగ రాజవంశం యొక్క పెరుగుదలకు దారితీసింది.
- 200 BCE–300 CE: ప్రారంభ చోళ, చేర, మరియు పాండ్య రాజ్యాల అభివృద్ధి మరియు సాంప్రదాయ తమిళ సాహిత్యం యొక్క కూర్పును చూసిన సంగం కాలం దక్షిణ భారతదేశంలో అభివృద్ధి చెందింది.

- **200 BCE - 200 CE: ఇండో-గ్రీక్, ఇండో-సిథియన్ మరియు కుషాన్ సాంస్కృతిక మార్పిడి (గాంధార యొక్క గ్రీకో-బౌద్ధ కళ) వ్యాప్తి.**
- **100 BCE: దక్కన్‌లోని శాతవాహన రాజవంశం (మధ్య భారతదేశంలో మౌర్యుల అనంతర మొదటి ప్రధాన శక్తి).**
- **100 BCE - 200 CE: చరక సంహిత (ఔషధం) మరియు సుశ్రుత సంహిత (శస్త్రచికిత్స) యొక్క కూర్పు, ఆయుర్వేదం యొక్క పునాది గ్రంథాలు మరియు ఆధునిక ప్రాచీన భారతీయ వైజ్ఞానిక విజయానికి ఆధారాలు.**
- **78 CE: కనిష్క I కుషాన్ సామ్రాజ్యానికి పాలకుడు అయ్యాడు, దానిని విస్తరించాడు మరియు మహాయాన బౌద్ధమతాన్ని ఆదరించాడు.**
- **320 CE: చంద్రగుప్త I గుప్త సామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించాడు, భారతదేశం యొక్క కళ, విజ్ఞానం మరియు సాహిత్యం యొక్క 'స్వర్ణయుగం'కి నాంది పలికాడు.**
- **5వ శతాబ్దం CE: నలంద విశ్వవిద్యాలయం అధికారిక స్థాపన.**
- **400 CE: సంస్కృత కవి మరియు నాటకకర్త కాళిదాసు శాస్త్రీయ సంస్కృత సాహిత్యం యొక్క ఔన్నత్యాన్ని సూచిస్తూ శకుంతలతో సహా తన కళాఖండాలను రచించాడు.**
- **427 CE: బీహార్‌లో నలంద విశ్వవిద్యాలయం యొక్క అధికారిక స్థాపన, ఇది పురాతన ప్రపంచంలో అతిపెద్ద మరియు అత్యంత ప్రసిద్ధ బౌద్ధ సన్యాసుల అభ్యాస కేంద్రంగా మారింది.**
- **499 CE: ఖగోళ శాస్త్రజ్ఞుడు మరియు గణిత శాస్త్రజ్ఞుడు ఆర్యభట్ట ఆర్యభట్టీని వ్రాశాడు, గణితశాస్త్రంలో ఉపయోగం కోసం సున్నా యొక్క భావన, పై విలువ మరియు సూర్యకేంద్రీకరణ గురించి వివరిస్తాడు.**
- **6వ-7వ శతాబ్దం CE: భక్తి ఉద్యమం దక్షిణ భారతదేశంలో (ఆళ్వార్లు మరియు నాయనార్లతో) ప్రారంభమవుతుంది, వ్యక్తిగత భక్తిని నొక్కిచెప్పడం మరియు కుల ఆధారిత ఆరాధనను సవాలు చేయడం-మధ్యయుగ భక్తి ఉద్యమానికి కీలకమైన పూర్వగామి.**
- **550 CE: గుప్త సామ్రాజ్యం క్షీణించింది మరియు ఉత్తర భారతదేశం చిన్న ప్రాంతీయ రాజ్యాలుగా విడిపోయింది.**
- **606–647 CE: పుష్యభూతి రాజవంశానికి చెందిన హర్షవర్ధనుడు ఉత్తర భారతదేశంలోని చాలా భాగాన్ని ఏకం చేశాడు మరియు కళలు మరియు బౌద్ధమతాన్ని ఆదరించాడు.**
- **712 CE: ముహమ్మద్ బిన్ ఖాసిం సింధ్‌పై అరబ్ దండయాత్రకు నాయకత్వం వహిస్తాడు, ఉపఖండంలో మొదటి శాశ్వత ఇస్లామిక్ స్థాపనను స్థాపించాడు.**

మధ్యయుగ భారతదేశం (c. 700 CE – 1707 CE)

- **750–1100 CE: ఉత్తర భారతదేశ నియంత్రణ కోసం త్రైపాక్షిక పోరాటం రాష్ట్రకూటులు (డెక్కన్), పాలాస్ (బెంగాల్), మరియు గుర్జారా-ప్రతిహారాలు (ఉత్తరం) మధ్య జరిగింది.**
- **850–1250 CE: చోళ సామ్రాజ్యం దాని గరిష్ట స్థాయికి చేరుకుంది, దక్షిణ భారతదేశంలో ఆధిపత్యం చెలాయించింది, సముద్ర వాణిజ్యాన్ని నిర్వహిస్తోంది మరియు ఆగ్నేయాసియాకు నౌకాదళ యాత్రలను ప్రారంభించింది.**

- **1000–1027 CE: ఘజనీకి చెందిన మహ్మద్ ఆధునిక ఆఫ్ఘనిస్తాన్ నుండి ఉత్తర భారతదేశంలోకి అనేక దాడులను ప్రారంభించాడు, ప్రధానంగా దోపిడి కోసం, సోమనాథ్ ఆలయాన్ని తొలగించడం కూడా.**
- **1191 CE: మొదటి తరైన్ యుద్ధం జరుగుతుంది, ఇక్కడ పృథ్వీరాజ్ చౌహాన్ మహమ్మద్ ఆఫ్ ఘోర్‌ను ఓడించాడు.**
- **1192 CE: రెండవ తరైన్ యుద్ధం జరిగింది, మహమ్మద్ ఆఫ్ ఘోర్ పృథ్వీరాజ్ చౌహాన్‌ను ఓడించి, ఉత్తర భారతదేశంలోని ఇస్లామిక్ పాలకులకు అధికారంలో నిర్ణయాత్మక మార్పును సూచిస్తుంది.**
- **13వ శతాబ్దం CE: కళ, వాస్తుశిల్పం (ఉదా., కుతుబ్ మినార్), సంగీతం (ఉదా., అమీర్ ఖుస్రూ) మరియు భాష (ఉదా., ప్రారంభ ఉర్దూ)లో ఇండో-ఇస్లామిక్ సంశ్లేషణ ఆవిర్భావం.**
- **1206 CE: కుతుబ్ అల్-దిన్ ఐబక్ స్లేవ్ రాజవంశం యొక్క పాలనను ప్రారంభించి, ఘోర్ ముహమ్మద్ మరణం తరువాత ఢిల్లీ సుల్తానేట్‌ను స్థాపించాడు.**
- 1206 – 1290 CE:కుతుబ్ మినార్ కాంప్లెక్స్(ప్రారంభ ఇండో-ఇస్లామిక్ ఆర్కిటెక్చర్ యొక్క చిహ్నం) స్థాపన.
- **1296–1316 CE: అల్లావుద్దీన్ ఖాల్జీ ప్రధాన పరిపాలనా, మార్కెట్ మరియు సైనిక సంస్కరణలను అమలు చేస్తూ మంగోల్ దండయాత్రలను విజయవంతంగా తిప్పికొట్టాడు.**
- **1325–1351 CE: ముహమ్మద్ బిన్ తుగ్లక్ పాలన (దౌల్తాబాద్‌కు రాజధానిని మార్చడం మరియు టోకెన్ కరెన్సీ వంటి పరిపాలనా ప్రయోగాలకు ప్రసిద్ధి చెందింది).**
- **1336 CE: విజయనగర సామ్రాజ్యాన్ని దక్షిణ భారతదేశంలో హరిహర మరియు బుక్కా హిందూ సంస్కృతి మరియు శక్తి యొక్క కోటగా స్థాపించారు.**
- **1347 CE: బహమనీ సుల్తానేట్ డెక్కన్‌లో స్థాపించబడింది, విజయనగర సామ్రాజ్యంతో నిరంతరం విభేదిస్తుంది.**
- **1398 CE: తైమూర్ (తమెర్లేన్) ఢిల్లీపై దాడి చేసి దోచుకున్నాడు, తుగ్లక్ రాజవంశం మరియు ఢిల్లీ సుల్తానేట్‌ను తీవ్రంగా బలహీనపరిచాడు.**
- **1469 CE: సిక్కుమతం స్థాపకుడు గురునానక్ దేవ్ జన్మించారు, పంజాబ్ ప్రాంతంలో కొత్త ఏకేశ్వరోపాసన మత సంప్రదాయాన్ని ప్రారంభించారు.**
- **1498 CE: పోర్చుగల్‌కు చెందిన వాస్కోడగామా కాలికట్‌కు చేరుకున్నాడు, ఇది భారతదేశంతో మొదటి ప్రత్యక్ష యూరోపియన్ సముద్ర-మార్గం వాణిజ్య సంబంధాన్ని సూచిస్తుంది.**
- **1526 CE: మొదటి పానిపట్ యుద్ధంలో బాబర్ ఇబ్రహీం లోడిని ఓడించి, ఉత్తర భారతదేశంలో మొఘల్ సామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించాడు.**
- **1529 CE: ఘఘ్రా యుద్ధం (పానిపట్ మరియు ఖాన్వా తర్వాత మొఘల్ పాలన యొక్క ఏకీకరణ).**
- **1540–1555 CE: షేర్ షా సూరి సుర్ సామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించాడు, తాత్కాలికంగా మొఘల్‌లను స్థానభ్రంశం చేశాడు మరియు ముఖ్యమైన పరిపాలనా మరియు ఆదాయ సంస్కరణలను ప్రవేశపెట్టాడు.**

చివరి మధ్యయుగ మరియు ప్రారంభ ఆధునిక భారతదేశం (c. 1707 – 1857 CE)

- 1707 CE: ఔరంగజేబు మరణం వారసత్వ సంక్షోభాన్ని మరియు మొఘల్ సామ్రాజ్యం యొక్క కేంద్ర అధికారం యొక్క వేగవంతమైన క్షీణతను ప్రేరేపిస్తుంది.
- 1739 CE: పర్షియాకు చెందిన నాదర్ షా భారతదేశంపై దండెత్తాడు, ఢిల్లీని కొల్లగొట్టాడు మరియు కోహినూర్ వజ్రం మరియు నెమలి సింహాసనంతో సహా అపారమైన సంపదను తీసుకువెళ్లాడు, ఇది మొఘల్ పతనాన్ని వేగవంతం చేసింది.
- 1757 CE: ప్లాసీ యుద్ధం జరిగింది, ఇక్కడ రాబర్ట్ క్లైవ్ నేతృత్వంలోని బ్రిటిష్ ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ బెంగాల్ నవాబును ఓడించింది, ఇది బ్రిటిష్ వారి రాజకీయ నియంత్రణకు నాంది పలికింది.
- 1761 CE: మూడవ పానిపట్ యుద్ధం మరాఠా సామ్రాజ్యం మరియు అహ్మద్ షా దురానీ నేతృత్వంలోని ఆఫ్ఘన్ సైన్యం మధ్య జరిగింది, మరాఠా అధికారాన్ని నిర్వీర్యం చేసింది మరియు బ్రిటిష్ ఆధిపత్యానికి మార్గం సుగమం చేసింది.
- 1764 CE: బక్సర్ యుద్ధం బెంగాల్, బీహార్ మరియు ఒరిస్సాపై బ్రిటిష్ నియంత్రణను పొందింది, కంపెనీ మొఘల్ చక్రవర్తి, అవధ్ నవాబ్ మరియు బెంగాల్ నవాబ్ యొక్క సంయుక్త దళాలను ఓడించింది.
- 1773 CE: రెగ్యులేటింగ్ యాక్ట్ (ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీపై మొదటి బ్రిటిష్ పార్లమెంటరీ నియంత్రణ - కీలకమైన రాజ్యాంగ మైలురాయి).
- 1784 CE: పిట్స్ ఇండియా చట్టం (ద్వంద్వ నియంత్రణ వ్యవస్థను స్థాపించింది, ఇది రాజ్‌కు పునాది).
- 1793 CE: బెంగాల్ శాశ్వత పరిష్కారం (లార్డ్ కార్న్‌వాలిస్‌చే ప్రవేశపెట్టబడింది, భారతీయ వ్యవసాయ ఆర్థిక వ్యవస్థను పునర్నిర్మించడం).
- 1799 CE: టిప్పు సుల్తాన్, మైసూర్ పాలకుడు మరియు బ్రిటిష్ వారికి భీకర ప్రత్యర్థి, నాల్గవ ఆంగ్లో-మైసూర్ యుద్ధంలో చంపబడ్డాడు, ఇది మైసూర్ విలీనానికి దారితీసింది.
- 1813 CE: 1813 చార్టర్ చట్టం (క్రైస్తవ మిషనరీలకు భారతదేశాన్ని తెరిచింది మరియు పరిమిత స్వేచ్ఛా వాణిజ్యం).
- 1818 CE: బ్రిటీష్ వారు మూడవ ఆంగ్లో-మరాఠా యుద్ధంలో మరాఠాలను ఓడించారు, కంపెనీ పాలనకు చివరి పెద్ద స్వదేశీ సవాలును తొలగించారు.
- 1828 CE: రాజా రామ్ మోహన్ రాయ్, హేతువాదం, మానవతావాదం మరియు నైతిక ఏకేశ్వరోపాసనకు అనుగుణంగా భారతీయ సమాజాన్ని ఆధునీకరించడానికి ప్రయత్నించే బెంగాలీ పాలిమత్ మరియు సంస్కర్త, కలకత్తాలో బ్రహ్మ సమాజాన్ని ('దేవుని సమాజం') స్థాపించారు.
- 1829 CE: లార్డ్ విలియం బెంటింక్ బ్రిటీష్ ఇండియాలో సతి (వితంతువుల దహనం) ఆచారాన్ని అధికారికంగా రద్దు చేశాడు.
- 1833 CE: 1833 చార్టర్ చట్టం ఈస్టిండియా కంపెనీ యొక్క వాణిజ్య కార్యకలాపాలను ముగించింది, దానిని గ్రేడింగ్ బాడీ నుండి క్రౌన్ కింద పూర్తిగా పరిపాలనా మరియు రాజకీయంగా మారుస్తుంది-పూర్తి బ్రిటిష్ నియంత్రణ వైపు కీలకమైన అడుగు.

- **1835 CE: ఆంగ్ల విద్యా చట్టం ఆమోదించబడింది, ఇంగ్లీషును ప్రభుత్వ అధికారిక భాషగా మార్చింది మరియు ఉన్నత విద్యలో పాశ్చాత్య-శైలి పాఠ్యాంశాలను ప్రవేశపెట్టింది.**
- **1845–1846 & 1848–1849 CE: మొదటి మరియు రెండవ ఆంగ్లో-సిక్కు యుద్ధాలు (పంజాబ్‌ను స్వాధీనం చేసుకోవడం**
- **1853 CE: ఆధునిక అవస్థాపన అభివృద్ధికి నాందిగా బాంబే (ముంబై) మరియు థానేలను కలుపుతూ మొదటి ప్రయాణీకుల రైలు మార్గం తెరవబడింది.**
- **1856 CE: హిందూ వితంతువుల పునర్వివాహ చట్టం ఆమోదించబడింది, హిందూ వితంతువుల పునర్వివాహాన్ని చట్టబద్ధం చేసింది.**

బ్రిటిష్ రాజ్ మరియు స్వాతంత్ర్య ఉద్యమం (1857–1947 CE)

- 1857 CE: 1857 నాటి భారతీయ తిరుగుబాటు (సిపాయిల తిరుగుబాటు/భారత స్వాతంత్ర్య మొదటి యుద్ధం) విస్ఫోటనం చెందింది, బ్రిటీష్ ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీకి వ్యతిరేకంగా పెద్ద, విఫలమైనప్పటికీ, సాయుధ తిరుగుబాటు.
- 1858 CE: భారత ప్రభుత్వ చట్టం ఆమోదించబడింది, భారతదేశ పరిపాలనను నేరుగా ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ నుండి బ్రిటిష్ క్రౌన్‌కు బదిలీ చేస్తుంది (బ్రిటీష్ రాజ్ ప్రారంభమవుతుంది).
- 1867 CE: ఆత్మారామ్ పాండురంగ్ 1828 నుండి బెంగాల్ బ్రహ్మ సమాజ్ ద్వారా నేరుగా ప్రేరణ పొందిన 19వ శతాబ్దపు భారతదేశ సామాజిక-మత సంస్కరణ ఉద్యమంలో భాగంగా బొంబాయిలో ప్రార్థన సమాజాన్ని స్థాపించారు. ఆధ్యాత్మిక పునాదిని కొనసాగిస్తూ హిందూ సమాజాన్ని ఆధునీకరించడం దీని లక్ష్యాలు.
- 1876 CE: క్వీన్ విక్టోరియా భారత సామ్రాజ్ఞిగా ప్రకటించబడింది (బ్రిటీష్ రాజ్ యొక్క సామ్రాజ్య గుర్తింపును అధికారికం చేయడం).
- 1885 CE: ఇండియన్ నేషనల్ కాంగ్రెస్ (INC) స్థాపించబడింది, ఇది జాతీయ స్థాయి స్వాతంత్ర్య ఉద్యమానికి మొదటి ఆధునిక రాజకీయ వేదికను సృష్టించింది.
- 1889–1893 CE: స్వామి వివేకానంద ఎదుగుదల మరియు చికాగో చిరునామా (ఆధునిక హిందూ మరియు జాతీయ గుర్తింపుకు కీలకం).
- 1904 CE: శ్యామ్‌జీ కృష్ణ వర్మచే ఇండియన్ హోమ్ రూల్ సొసైటీ (లండన్) ఏర్పాటు — విప్లవ జాతీయవాదానికి పూర్వగామి.
- 1905 CE: లార్డ్ కర్జన్ మతపరమైన మార్గాల్లో బెంగాల్ విభజనను ప్రకటించాడు, భారీ నిరసనలు మరియు స్వదేశీ మరియు బహిష్కరణ ఉద్యమానికి దారితీసింది.
- 1906 CE: బ్రిటీష్ ఇండియాలో ముస్లింల హక్కులు మరియు ప్రయోజనాలను కాపాడేందుకు ఢాకాలో ఆల్-ఇండియా ముస్లిం లీగ్ స్థాపించబడింది.
- 1907 CE: సూరత్ స్ప్లిట్ ఏర్పడింది, ఉద్యమం పట్ల భిన్నమైన విధానాలపై భారత జాతీయ కాంగ్రెస్‌ను 'మితవాదులు' మరియు 'ఉగ్రవాదులు'గా విభజించారు.
- 1909 CE: మింటో-మోర్లీ సంస్కరణలు ముస్లింల కోసం ప్రత్యేక ఓటర్ల భావనను ప్రవేశపెట్టాయి, ఇది భారతదేశ రాజకీయ భవిష్యత్తును గణనీయంగా ప్రభావితం చేసింది.
- 1915 CE: మోహన్‌దాస్ కరంచంద్ గాంధీ దక్షిణాఫ్రికా నుండి భారతదేశానికి తిరిగి వచ్చాడు, సత్యాగ్రహం (అహింసాత్మక ప్రతిఘటన) యొక్క తన తత్వశాస్త్రాన్ని తీసుకువచ్చాడు.
- 1916 CE: లక్నో ఒడంబడిక కాంగ్రెస్ వర్గాలను తిరిగి కలుపుతుంది మరియు INC మరియు ముస్లిం లీగ్‌లను స్వపరిపాలన కోసం ఒక ఉమ్మడి వేదికపైకి తీసుకువచ్చింది.
- 1917 CE: నీలిమందు రైతులకు సహాయం చేయడానికి గాంధీ భారతదేశంలో తన మొదటి అహింసా ప్రతిఘటన ఉద్యమం అయిన చంపారన్ సత్యాగ్రహాన్ని ప్రారంభించాడు.

- 1969 CE: ప్రభుత్వం 14 ప్రధాన భారతీయ బ్యాంకులను జాతీయం చేసింది, బ్యాంకింగ్ అధికారాన్ని ప్రైవేట్ చేతుల నుండి రాష్ట్రానికి బదిలీ చేసింది.
- 1971 CE: 1971 నాటి ఇండో-పాకిస్తాన్ యుద్ధం పాకిస్తాన్ యొక్క నిర్ణయాత్మక ఓటమికి మరియు బంగ్లాదేశ్ పుట్టుకకు దారితీసింది.
- 1972 CE: భారతదేశం మరియు పాకిస్తాన్ మధ్య జరిగిన సిమ్లా ఒప్పందం 1971 యుద్ధం తర్వాత నియంత్రణ రేఖను నిర్వచించింది.
- 1974 CE: భారతదేశం తన మొదటి శాంతియుత అణు విస్ఫోటనాన్ని నిర్వహించింది, స్మైలింగ్ బుద్ధ అనే కోడ్-పేరుతో, దాని అణు సామర్థ్యాన్ని నొక్కి చెప్పింది.
- 1975–1977 CE: ఎమర్జెన్సీని ప్రధానమంత్రి ఇందిరా గాంధీ ప్రకటించారు, పౌర హక్కులను రద్దు చేశారు మరియు భారత ప్రజాస్వామ్యానికి చీకటి అధ్యాయాన్ని గుర్తు చేశారు.
- 1984 CE: అమృత్‌సర్‌లోని గోల్డెన్ టెంపుల్‌పై భారత సైన్యం ఆపరేషన్ బ్లూ స్టార్‌ను నిర్వహించింది, ఆ తర్వాత ఇందిరా గాంధీ హత్య మరియు తదుపరి సిక్కు వ్యతిరేక అల్లర్లు జరిగాయి.
- 1989 CE: సంకీర్ణ రాజకీయాల పెరుగుదల / మండల్ కమిషన్ అమలు (1990) (కులం మరియు ఎన్నికల రాజకీయాలు రూపాంతరం చెందాయి).
- 1991 CE: రాజీవ్ గాంధీ (మాజీ ప్రధానమంత్రి) హత్య రాజకీయ దృశ్యం మరియు కాంగ్రెస్ పార్టీ భవిష్యత్తుపై పెను ప్రభావం చూపింది.
- 1991 CE: ప్రధానమంత్రి P.V ఆధ్వర్యంలో భారతదేశం ప్రధాన ఆర్థిక సరళీకరణ సంస్కరణలను (LPG - సరళీకరణ, ప్రైవేటీకరణ, ప్రపంచీకరణ) ప్రారంభించింది. నరసింహారావు మరియు ఆర్థిక మంత్రి మన్మోహన్ సింగ్.
- 1992 CE: అయోధ్యలో బాబ్రీ మసీదు కూల్చివేయబడింది, ఇది దేశవ్యాప్తంగా విస్తృతంగా మతపరమైన అల్లర్లకు దారితీసింది.
- 1997 CE: ప్రపంచ సాహిత్య రంగంలో భారతదేశ ఆవిర్భావానికి ప్రతీకగా అరుంధతీ రాయ్ ది గాడ్ ఆఫ్ స్మాల్ థింగ్స్ కోసం మ్యాన్ బుకర్ ప్రైజ్ గెలుచుకుంది.
- 1998 CE: భారతదేశం భూగర్భ అణు పరీక్షల శ్రేణిని నిర్వహించింది (ఆపరేషన్ శక్తి/పోఖ్రాన్-II), అధికారికంగా తనను తాను అణ్వాయుధ దేశంగా ప్రకటించింది.
- 1999 CE: కార్గిల్ యుద్ధం జమ్మూ మరియు కాశ్మీర్‌లోని కార్గిల్ జిల్లాలో భారతదేశం మరియు పాకిస్తాన్ మధ్య జరిగింది, ఫలితంగా భారతదేశం విజయం సాధించింది.
- 2008 CE: భారతదేశం-యు.ఎస్. పౌర అణు ఒప్పందం భారతదేశం యొక్క ప్రపంచ అణు చట్టబద్ధతను పునరుద్ధరించింది.
- 2010 CE: 6 నుండి 14 సంవత్సరాల వయస్సు గల పిల్లలకు విద్యను ప్రాథమిక హక్కుగా చేస్తూ ఉచిత మరియు నిర్బంధ విద్య కోసం పిల్లల హక్కు చట్టం అమలులోకి వచ్చింది.
- 2014 CE: నరేంద్ర మోడీ ప్రధానమంత్రి అయ్యారు (కొత్త రాజకీయ శకం మరియు ప్రధాన విధాన మార్పులను సూచిస్తుంది).
- 2016 CE: డీమోనిటైజేషన్ డ్రైవ్ (భారీ జాతీయ ఆర్థిక సంఘటన).

3.14 ది ఆర్ట్ ఆఫ్ ది హెడ్ బాబుల్ / హెడ్ ఎొబుల్

ప్రత్యేకమైన ప్రక్క నుండి ప్రక్కకు తల బొబ్బల్ అనేది ఒక సాధారణ భారతీయ సంజ్ఞ. ఇది 'అవును', 'నేను అర్థం చేసుకున్నాను', 'నేను అంగీకరిస్తున్నాను' లేదా 'బహుశా' అని అర్థం కావచ్చు. ఇది ప్రోత్సాహం లేదా అంగీకారం యొక్క వ్యక్తీకరణ, తరచుగా ఖచ్చితమైన సమాధానం కంటే మర్యాద గురించి ఎక్కువగా ఉంటుంది. సందర్భం కీలకం!
మేము దీన్ని చాలా సార్లు చూశాము మరియు నిజంగా ఇది ఒక అందమైన సంజ్ఞగా భావించాము.

3.15 స్టారింగ్ మరియు పర్సనల్ స్పేస్

- ఒక విదేశీయుడిగా, మీరు బహుశా తదేకంగా చూస్తారు. భారతీయులు బహిరంగంగా ఆసక్తిని కలిగి ఉంటారు మరియు తదేకంగా చూడటం అనేది తరచుగా ఆసక్తిని కలిగించే తటస్థ చర్య, దుర్మార్గం కాదు.
- వ్యక్తిగత స్థలం అనేది పాశ్చాత్య భావన; మార్కెట్‌లలో, పబ్లిక్ ట్రాన్స్‌పోర్ట్‌లో మరియు జనసమూహంలో చాలా దగ్గరగా ఉండాలని భావిస్తున్నారు. సాంద్రతను స్వీకరించండి మరియు మీ వస్తువులను సురక్షితంగా ఉంచండి.

3.16 టిప్పింగ్ (బక్షీష్)

భారతదేశంలో టిప్పింగ్ సర్వసాధారణం.
సేవా సిబ్బందికి పెద్ద నోట్లు పగలడం కష్టం కాబట్టి ఎల్లప్పుడూ చిన్న డినామినేషన్ నోట్లను (₹10, ₹20, ₹50) తీసుకెళ్లండి!

- పోర్టర్‌లు, డ్రైవర్లు మరియు హోటల్ సిబ్బందికి, వారు సేవను అందిస్తే, తక్కువ మొత్తం (₹50–₹100) ప్రశంసించబడుతుంది. మీరు చెల్లించకూడదనుకుంటే లేదా చిన్న మార్పు లేకుంటే, 'వద్దు' అని చెప్పి, మీ స్వంత బ్యాగ్‌ని తీసుకెళ్లండి.
- హౌస్ కీపింగ్‌కు రోజుకు ₹50 రూపాయలు చిట్కా చేయండి మరియు మీ గదిని చక్కబెట్టే వ్యక్తి ప్రతిరోజూ మారవచ్చని గుర్తుంచుకోండి.
- ఎయిర్‌పోర్ట్ షటిల్ డ్రైవర్‌లు తమ సర్వీస్ కోసం ₹50 పొందాలి.
- రెస్టారెంట్లు మరియు బార్‌లలో, సర్వీస్ ఇప్పటికే చేర్చబడకపోతే 10% టిప్ చేయండి - బిల్లును జాగ్రత్తగా తనిఖీ చేయండి. ఉన్నతమైన సేవ కోసం, చిట్కా 15%.
- ఒక్క రైడ్ టాక్సీ కోసం, మీరు మొత్తం రోజు టాక్సీని బుక్ చేసుకుంటే మినహా, తర్వాతి 10కి ఛార్జీని పూర్తి చేయండి, ఆపై ₹50–₹100 టిప్ చేయండి.
- రైడ్-హెయిలింగ్ యాప్ రైడ్‌ల కోసం, టిప్పింగ్ ఐచ్ఛికం మరియు మీరు యాప్ ద్వారా చిట్కా చేయవచ్చు.
- రిక్షా డ్రైవర్లు తదుపరి 10 వరకు రౌండ్ అప్ చేయడం ద్వారా టిప్ చేయాలి.
- మీరు టూర్ గైడ్‌ని నియమించుకున్నట్లయితే:
  - హాఫ్-డే టూర్‌లో అద్భుతమైన స్థానిక గైడ్ కోసం, టూర్ యొక్క పొడవు మరియు నాణ్యత ఆధారంగా ₹200–₹500 టిప్ సముచితంగా ఉంటుంది.
  - రోజంతా గైడ్ కోసం, ₹500–₹1000ని పరిగణించండి.
- దృఢంగా ఉండండి కానీ టౌట్‌లతో మర్యాదగా ఉండండి (మీకు సేవలు లేదా పర్యటనలను విక్రయించడానికి ప్రయత్నించే వ్యక్తులు); ఒక సాధారణ, బలమైన

4.0.2 మిడ్-రేంజ్ కంఫర్ట్

టైప్ చేయండి	వివరణ	ఉత్తమమైనది	బడ్జెట్
బోటిక్ హోటల్స్	చిన్న, స్టైలిష్‌గా డిజైన్ చేయబడిన హోటల్‌లు తరచుగా సిటీ సెంటర్‌లు లేదా హిప్ పరిసరాల్లో కనిపిస్తాయి. వారు వ్యక్తిగతీకరించిన సేవ, ప్రత్యేకమైన డెకర్ మరియు ఆధునిక సౌకర్యాలపై దృష్టి పెడతారు.	ప్యాలెస్ ధర ట్యాగ్ లేకుండా శైలి, సౌలభ్యం మరియు స్థానిక సౌలభ్యాన్ని కోరుకునే ప్రయాణికులు.	మధ్య-శ్రేణి నుండి ఎగువ మధ్య-శ్రేణి
3- మరియు 4-స్టార్ హోటల్స్	రూమ్ సర్వీస్, అటాచ్డ్ బాత్‌రూమ్‌లు మరియు AC వంటి ప్రామాణిక సేవలతో విశ్వసనీయమైన, శుభ్రమైన హోటల్‌లు. ఊహించదగిన మరియు సౌకర్యవంతమైన బస కోసం ఇవి మీ ఉత్తమ పందెం.	అత్యంత సాధారణ పర్యాటకులు మరియు విశ్వసనీయత మరియు మితమైన వ్యయానికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చే కుటుంబాలు.	మధ్య-శ్రేణి

బోటిక్ హోటల్ వర్గంలో, మేము సమీక్షించాము:

- బి నైట్‌ఫీన్

3-స్టార్ హోటల్ విభాగంలో, మేము సమీక్షించాము:

- హోటల్ ఆర్య నివాస్

4.0.3 బడ్జెట్ మరియు ప్రామాణికమైన ఇమ్మర్షన్

టైప్ చేయండి	వివరణ	ఉత్తమమైనది	బడ్జెట్
గెస్ట్‌హౌస్‌లు & హోమ్‌స్టేలు	అతిథులు ఒక ప్రైవేట్ గదిలో లేదా స్థానికుల ఇంటి ప్రత్యేక విభాగంలో ఉండే కుటుంబ నిర్వహణ సంస్థలు. వారు ఇంట్లో వండిన ఆహారం, వ్యక్తిగత భద్రతా సలహాలు మరియు నిజమైన సాంస్కృతిక సంబంధాన్ని అందిస్తారు. అత్యంత ప్రామాణికమైన అనుభవం కోసం హోమ్‌స్టేలు బాగా సిఫార్సు చేయబడ్డాయి.	స్థానిక జీవితంతో కనెక్ట్ అవ్వాలనుకునే మరియు వ్యక్తిగతీకరించిన దృష్టిని పొందాలనుకునే సాంస్కృతిక అన్వేషకులు మరియు స్వతంత్ర ప్రయాణికులు.	మధ్య-శ్రేణికి బడ్జెట్

4.1 బుకింగ్ కోసం ప్రాక్టికల్ సలహా

- ఇటీవలి సమీక్షలను చదవండి: సారూప్య-ధర సంస్థల మధ్య ప్రమాణాలు విపరీతంగా మారవచ్చు. పరిశుభ్రత, వేడి నీటి లభ్యత మరియు శబ్దం స్థాయిలపై వ్యాఖ్యల కోసం ఎల్లప్పుడూ సమీక్షలను (ముఖ్యంగా గత 6 నెలల్లో) తనిఖీ చేయండి.
- AC మరియు హాట్ వాటర్‌ని ధృవీకరించండి: బుకింగ్ వివరాలలో ప్రత్యేకంగా పేర్కొనకపోతే, ముఖ్యంగా 3-స్టార్ హోటల్‌ల కంటే తక్కువ ఏదైనా మీ గదిలో ఎయిర్ కండిషనింగ్ (AC) లేదా 24-గంటల వేడి నీరు ఉన్నట్లు భావించవద్దు. వేడి నెలలలో (మార్చి నుండి జూన్ వరకు) మరియు పర్వతాలలో ఇది చాలా ముఖ్యమైనది.
- స్థానాన్ని జాగ్రత్తగా తనిఖీ చేయండి: ముఖ్య ఆకర్షణలు, సిటీ సెంటర్ మరియు ట్రాన్సిట్ హబ్‌లకు దూరాన్ని ధృవీకరించడానికి మ్యాప్‌ని ఉపయోగించండి. నగరానికి దూరంగా ఉన్న చౌకైన హోటల్ మీకు Uber, టాక్సీ లేదా రిక్షా ఛార్జీలు మరియు సమయాలలో ఎక్కువ ఖర్చు అవుతుంది. గుర్తుంచుకోండి, భారతదేశంలో ట్రాఫిక్ చాలా బిజీగా మరియు శబ్దంతో ఉంటుంది మరియు మీరు పాయింట్ A నుండి పాయింట్ Bకి వెళ్లడానికి చాలా సమయం వెచ్చిస్తారు. కాబట్టి, అనవసరంగా ట్రాఫిక్‌లో సమయాన్ని పొడిగించవద్దు.
- భద్రత మరియు యాక్సెస్: గెస్ట్‌హౌస్‌లు లేదా చిన్న హోటళ్లలో, ఎవరు కీలను కలిగి ఉన్నారో మరియు ప్రత్యేకించి ఒంటరి మహిళా ప్రయాణికులకు ప్రవేశ ద్వారం ఎంత సురక్షితంగా ఉందో నిర్ధారించండి. చాలా వరకు సురక్షితంగా ఉంటాయి, కానీ ఎల్లప్పుడూ తెలుసుకోవడం మంచిది.
- పండుగల సమయంలో ముందుగానే బుక్ చేసుకోండి: దీపావళి లేదా హోలీ వంటి ప్రధాన పండుగల సమయంలో లేదా అత్యధిక పర్యాటక సీజన్‌లో (అక్టోబర్ నుండి మార్చి వరకు), ప్రసిద్ధ వసతి గృహాలు, ముఖ్యంగా హెరిటేజ్ హోటల్‌లు, నెలల ముందు బుక్ అప్ చేయండి.

4.2 ఢిల్లీలో ఎక్కడ ఉండాలి

ఢిల్లీలో హోటళ్లు, ఎయిర్‌బిఎన్‌బిలు మరియు హోమ్‌స్టేల యొక్క అంతం లేని సరఫరా ఉంది, ప్రతి బడ్జెట్‌కు ఎంపికలను అందిస్తుంది.

అయితే, సిద్ధంగా ఉండండి: ఢిల్లీలో ట్రాఫిక్ నరాలు తెగిపోయేలా ఉంది, నగరం తీవ్రమైన శబ్దంతో ఉంటుంది మరియు రోడ్లు భారీగా రద్దీగా ఉన్నాయి. ప్రయాణ ఒత్తిడి మరియు శబ్దాన్ని తగ్గించడానికి, మా సలహా మూడు ప్రధాన బస వ్యూహాలను పరిగణించండి:

ఎంపిక 1: మెట్రో స్టేషన్‌కు దగ్గరగా ఉండండి

- **ప్రోస్: నగరం అంతటా త్వరగా తరలించడానికి మరియు చెత్త ట్రాఫిక్ రద్దీని నివారించడానికి మిమ్మల్ని అనుమతిస్తుంది.**
- **ప్రతికూలతలు: చాలా ప్రధాన ఆకర్షణలకు ఇప్పటికీ మెట్రో స్టేషన్ నుండి ద్వితీయ టాక్సీ, ఉబెర్ లేదా తుక్-తుక్ రైడ్ అవసరం.**

ఎంపిక 2: డౌన్‌టౌన్ ప్రాంతంలో ఉండండి

- **ప్రోస్: మీ రోజువారీ డ్రైవ్‌లను ప్రధాన ఆకర్షణలకు తక్కువగా ఉంచుతుంది.**
- ప్రతికూలతలు: సెంట్రల్ ఢిల్లీలో ట్రాఫిక్ శబ్దం చెవిటిదిగా మరియు స్థిరంగా ఉంది మరియు వాయు కాలుష్యం తీవ్రంగా ఉంది. నిశ్శబ్ద, సౌండ్‌ప్రూఫ్డ్ గదులను అందించే హోటల్‌ను కనుగొనడం చాలా మంచిది. తరచుగా సిఫార్సు చేయబడిన మంచి మధ్య-శ్రేణి ఎంపిక[హోటల్ బి నైన్టీన్](#).

ఎంపిక 3: విమానాశ్రయానికి సమీపంలో ఉండండి (ఏరోసిటీ)

- ప్రోస్: ఈ ప్రాంతంలోని విలాసవంతమైన హోటల్‌లు ([పుల్‌మన్ న్యూఢిల్లీ ఏరోసిటీ](#)మరియు[హయాత్ ద్వారా అందాజ్ ఢిల్లీ](#)వంటివి) ప్రధాన నగర గందరగోళానికి వెలుపల ఉన్నాయి, ప్రశాంతమైన, మరింత ప్రశాంతమైన వాతావరణాన్ని అందిస్తాయి మరియు గాలి నాణ్యత కొంచెం మెరుగ్గా ఉంటుంది. అద్భుతమైన మరియు సరసమైన 5-నక్షత్రాల హోటల్ ఎంపికలు ఇక్కడ అందుబాటులో ఉన్నాయి.
- **ప్రతికూలతలు: మీరు ప్రధాన చారిత్రక మరియు సాంస్కృతిక దృశ్యాలకు దూరంగా ఉన్నారు, సిటీ సెంటర్‌కి ఎక్కువ ప్రయాణాలు అవసరం.**

మీరు సందర్శించినప్పుడు అందుబాటులో ఉండే వసతిని ఇక్కడ మీరు కనుగొనవచ్చు:

ఢిల్లీలోని ఈ హోటళ్లలో మాకు చాలా సానుకూల అనుభవాలు ఉన్నాయి:

- 5-స్టార్ హోటల్ పుల్‌మన్ న్యూ ఢిల్లీ ఏరోసిటీ
- హయత్ ద్వారా 5-నక్షత్రాల హోటల్ అందాజ్ ఢిల్లీ
- బోటిక్ హోటల్ బి నైన్టీన్

ముఖ్యమైనది. సౌకర్యవంతమైన పడకలు, A/C మరియు శక్తివంతమైన వర్షపాతం కలిగిన పెద్ద బాత్రూమ్ కూడా అద్భుతమైనవి.
హోటల్ రెండు కాంప్లిమెంటరీ వాటర్ బాటిళ్లను అందిస్తుంది మరియు సిబ్బంది అభ్యర్థనపై మరిన్ని అందించడానికి సంతోషంగా ఉన్నారు.

డైనింగ్ మరియు సౌకర్యాలు
అల్పాహారం బఫే-శైలిలో అందించబడుతుంది, పాశ్చాత్య, భారతీయ మరియు ఇతర అంతర్జాతీయ వస్తువుల యొక్క భారీ ఎంపికను అందిస్తుంది. సిబ్బంది శ్రద్ధగా ఉంటారు, మీరు కోరుకునే కాఫీ లేదా టీని మీకు అందించడంలో సంతోషంగా ఉన్నారు. హోటల్ విందు కోసం అద్భుతమైన రెస్టారెంట్లను కూడా కలిగి ఉంది. ఇవి, ఊహించినట్లుగానే, ధరలో ఉన్నాయి, కానీ ఆహార నాణ్యత మరియు రుచి పూర్తిగా డబ్బు విలువైనవిగా ఉన్నాయని మేము కనుగొన్నాము.

సౌకర్యాల కోసం, అందమైన అవుట్‌డోర్ స్విమ్మింగ్ పూల్, స్పా మరియు చక్కగా అమర్చబడిన 24-గంటల ఫిట్‌నెస్ సెంటర్‌తో సహా టాప్-టైర్ బ్రాండ్ నుండి ఆశించిన ప్రతిదాన్ని హోటల్ అందిస్తుంది.

తీర్పు
పుల్మాన్ న్యూ ఢిల్లీ ఏరోసిటీ విలాసవంతమైన వసతి, అద్భుతమైన ఆహారం మరియు సౌకర్యాలకు ప్రాధాన్యతనిచ్చే ప్రయాణికులకు అద్భుతమైన స్థావరం. ఇది విమానాశ్రయానికి దగ్గరగా ఉన్నందున ముందుగా బయలుదేరే మరియు ఆలస్యంగా వచ్చే విమానాలకు అద్భుతమైనది అయితే, డౌన్‌టౌన్ ఢిల్లీలోని పర్యాటక ఆకర్షణలకు దూరాన్ని విస్మరించకూడదు. కానీ మీరు దీన్ని మీ ప్రయాణ ప్రణాళికలలో పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, మీరు హోటల్‌ను ఇష్టపడతారని మరియు మీ జీవితకాలంలో ఒకసారి జరిగే భారతదేశ పర్యటనను ప్రారంభించడం లేదా ముగించడం అద్భుతమైన అనుభూతిని పొందుతుందని మేము భావిస్తున్నాము.

పుల్‌మాన్ న్యూ ఢిల్లీ ఏరోసిటీ ఢిల్లీలో మాకు ఇష్టమైన హోటల్, మరియు భారతదేశంలో మా రెండవ ఇష్టమైన హోటల్,మారియట్ ఆగ్రా ద్వారా ప్రాంగణంభారతదేశంలో మా అత్యంత ఇష్టమైన హోటల్.

మేము తీసిన కొన్ని ఫోటోలు ఇక్కడ ఉన్నాయి:

డైనింగ్ మరియు సౌకర్యాలు

పుల్‌మన్ న్యూ ఢిల్లీ ఏరోసిటీలో వలె, అల్పాహారం బఫే అద్భుతంగా ఉంటుంది. ఇది పాశ్చాత్య, భారతీయ మరియు ఇతర అంతర్జాతీయ వంటకాల యొక్క భారీ ఎంపిక మరియు అనేక రకాల పానీయాలను అందిస్తుంది. ప్రధాన రెస్టారెంట్, అన్నామయ (ఇది స్థానికంగా లభించే పదార్థాలపై దృష్టి పెడుతుంది), అద్భుతమైన భోజనాన్ని అందిస్తుంది. మేము ఇంటిలోని రెస్టారెంట్‌లో ఒక్కసారి మాత్రమే తిన్నాము మరియు ఆహారం చాలా రుచిగా ఉందని కనుగొన్నాము-ఇది ఖరీదైనది, కానీ ఖచ్చితంగా డబ్బు విలువైనది.

కొలను బాగుంది, కానీ మేము దానిని ఉపయోగించలేదు. మేము ఫిట్‌నెస్ సెంటర్‌ను కూడా ఉపయోగించలేదు కానీ దాన్ని తనిఖీ చేసి, అది చాలా బాగా అమర్చబడిందని కనుగొన్నాము.

తీర్పు

అత్యాధునిక డిజైన్, హిప్, రిలాక్స్డ్ వాతావరణం మరియు స్థానిక ఉత్పత్తుల ఆధారంగా ప్రపంచ స్థాయి భోజనానికి విలువనిచ్చే ప్రయాణికులకు అందాజ్ ఢిల్లీ ఒక అద్భుతమైన ఎంపిక. ఇది పుల్‌మాన్ యొక్క అద్భుతమైన విమానాశ్రయ సామీప్యాన్ని పంచుకుంటున్నప్పుడు, ఇది మరింత బోటిక్ మరియు విలక్షణమైన వ్యక్తిత్వాన్ని అందిస్తుంది. మీరు ఆధునికమైన, కళాత్మకమైన మరియు తక్కువ కార్పొరేట్‌గా భావించే హోటల్‌ను ఇష్టపడితే, భారతదేశంలో మీ ప్రయాణాలను ప్రారంభించడానికి లేదా ముగించడానికి అందాజ్ అత్యంత ఆకర్షణీయమైన మరియు అనుకూలమైన స్వర్గధామం.

అన్నీ చెప్పిన తర్వాత: మేముపుల్‌మన్ న్యూఢిల్లీ ఏరోసిటీని కొంచెం మెరుగ్గా ఇష్టపడ్డాము, కానీ అది పూర్తిగా వ్యక్తిగత ఎంపిక.

మేము తీసిన కొన్ని ఫోటోలు ఇక్కడ ఉన్నాయి:

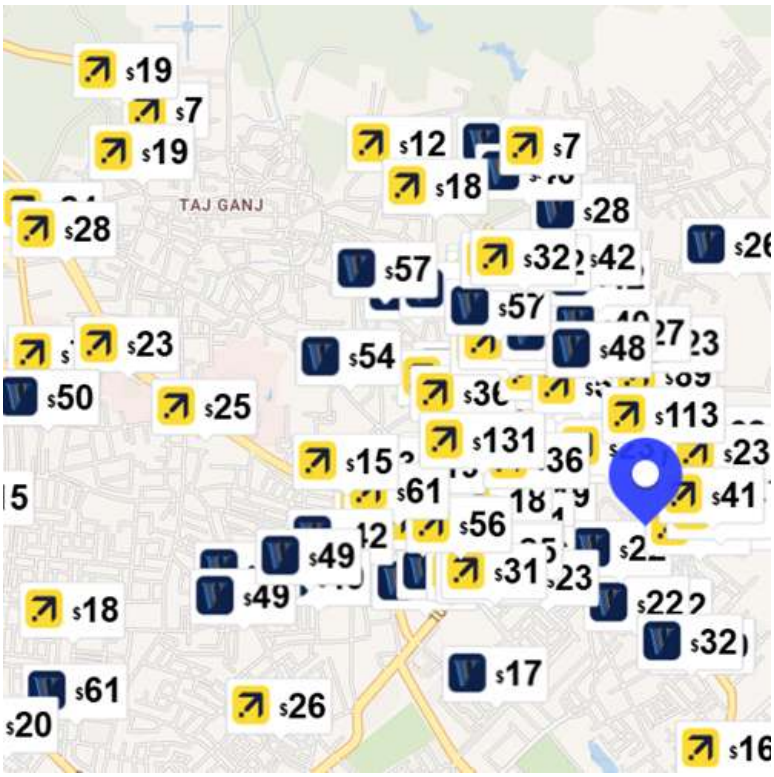

ముందే చెప్పినట్లుగా, మేముమారియట్ ఆగ్రా ద్వారా ప్రాంగణంని ఇష్టపడతాము.

4.4 జైపూర్‌లో ఎక్కడ ఉండాలి

ఢిల్లీతో పోలిస్తే, జైపూర్‌లో పెద్ద, ఆధునిక హోటళ్లు, AirBnBలు మరియు హోమ్‌స్టేలు చాలా పరిమితమైన సరఫరాను కలిగి ఉంది. ఏది ఏమైనప్పటికీ, ఇది బోటిక్ మరియు హెరిటేజ్-స్టైల్ అకామిడేషన్‌లలో రాణిస్తుంది, 3-స్టార్ మరియు 4-స్టార్ కేటగిరీలలో గొప్ప విలువను అందిస్తోంది.

జైపూర్‌లో ట్రాఫిక్ఆగ్రాలోని పరిస్థితులను పోలి ఉంటుంది, నిర్వహించదగినది కానీ స్థిరంగా రద్దీగా ఉండే ప్రాంతాలు మరియు అధిక శబ్దం స్థాయిలు ఉంటాయి. అంబర్ ప్యాలెస్ సమీపంలోని ప్రాంతం దాని గ్రిడ్‌లాక్‌కు ప్రసిద్ధి చెందిందని గుర్తుంచుకోండి, ముఖ్యంగా ఉదయం.

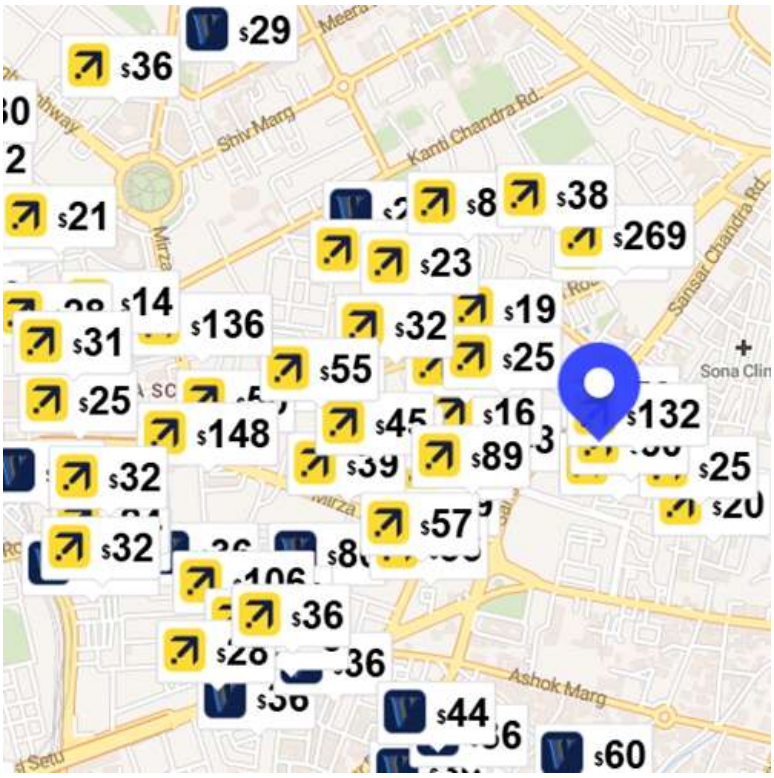
మా సిఫార్సు చేసిన వ్యూహం: కేంద్రంగా ఉండండి

ఆగ్రా లేదా ఢిల్లీలాగా, ఒకే ఒక, నిర్వచించబడిన లగ్జరీ హోటల్ కారిడార్ లేదు. జైపూర్‌లో మీకు నచ్చిన హోటల్ లేదా గెస్ట్‌హౌస్‌ను కనుగొనడం మరియు సౌకర్యవంతమైన స్థావరంగా ఉపయోగించడం జైపూర్ యొక్క ఉత్తమ విధానం.

- **ప్రోస్: మీరు గోడలతో కూడిన నగరంలో (హవా మహల్, సిటీ ప్యాలెస్, జంతర్ మంతర్) ఆకర్షణలకు త్వరగా ప్రాప్యత పొందుతారు. మెట్రో, టాక్సీ, ఉబెర్ లేదా తుక్-తుక్ ద్వారా పట్టణంలోని ప్రదేశాలకు ప్రయాణించడానికి సాధారణంగా 10-20 నిమిషాలు పడుతుంది. జైపూర్‌లోని అనేక రకాల మనోహరమైన, ఘనమైన 3-నక్షత్రాల వసతి అంటే మీరు గొప్ప విలువను పొందవచ్చు.**
- **ప్రతికూలతలు: మీరు ఎక్కడ ఉంటున్నా, ఐకానిక్ అంబర్ ఫోర్ట్‌కి ట్రాఫిక్ (ఇది సిటీ సెంటర్ వెలుపల ఉంది) ఎల్లప్పుడూ సవాలుగా ఉంటుంది-తదనుగుణంగా ప్లాన్ చేయండి.**

మేముహోటల్ ఆర్య నివాస్ని ఇష్టపడ్డాము, ఇది మంచి ప్రదేశంలో ఘనమైన, శుభ్రమైన మరియు అత్యంత గౌరవనీయమైన మధ్య-శ్రేణి వసతి ఎంపిక.

మీరు సందర్శించినప్పుడు అందుబాటులో ఉండే వసతిని ఇక్కడ మీరు కనుగొనవచ్చు:

ముందుగా చెప్పినట్లుగా, మేముహోటల్ ఆర్య నివాస్ని ఇష్టపడ్డాము, ఇది ఘనమైన 3-నక్షత్రాల వసతి.

జైపూర్‌లోని 4.4.1 హోటల్ ఆర్య నివాస్

(పటం,బుకింగ్,సాహసయాత్ర,అగోడా,హోటళ్ళు,కాయక్,త్రిసభ్య సలహాదారు)

హోటల్ ఆర్య నివాస్ 1983 నుండి కుటుంబ యాజమాన్యంలో ఉంది, పాత జైపూర్ రాష్ట్రం నుండి శిథిలమైన భూస్వామ్య భవనం (హవేలీ) ప్రేమపూర్వకంగా పునరుద్ధరించబడింది మరియు రిటైర్డ్ ఇంజనీర్ మరియు అతని కుటుంబం ద్వారా హోటల్‌గా ప్రారంభించబడింది.

ఇది దాని మంచి విలువ మరియు ఇంటి వాతావరణం కోసం బాగా రేట్ చేయబడింది మరియు ఇది పింక్ సిటీ యొక్క సందడి నుండి స్వాగతించే ఒయాసిస్‌ను అందిస్తుంది. మేము ప్రత్యేకంగా హోటల్ ముందు భాగంలో మధ్యాహ్న సమయంలో జరిగే ఉచిత హెరిటేజ్ ప్రదర్శనను ఆస్వాదించాము, ఇది సుందరమైన సాంస్కృతిక స్పర్శను అందిస్తుంది. ప్రాపర్టీ దాని సరసమైన ధరలకు మరియు సౌర నీటి తాపన మరియు నైతిక సోర్సింగ్‌తో సహా వివేకవంతమైన, పర్యావరణ స్పృహతో కూడిన కార్యకలాపాలకు ప్రసిద్ధి చెందింది.

స్థానం మరియు ప్రాప్యత

ఆర్య నివాస్ రద్దీగా ఉండే సన్సార్ చంద్ర రోడ్‌కు కుడివైపున ఒక నిశ్శబ్ద ప్రక్క వీధిలో మధ్యలో ఉంది.

- **కనెక్టివిటీ: సింధీ క్యాంప్ మెట్రో స్టేషన్ అర మైలు (650 మీ) కంటే తక్కువ దూరంలో ఉంది. దాని కేంద్ర స్థానం కారణంగా, Uber మరియు టాక్సీ రైడ్‌లు వేగంగా చేరుకుంటాయి మరియు మిమ్మల్ని త్వరగా మీ గమ్యస్థానాలకు చేరుస్తాయి.**
- ప్రధాన ఆకర్షణలు:హవా మహల్వంటి ప్రధాన ఆకర్షణలు సుమారు 10 నిమిషాల Uber లేదా టాక్సీ రైడ్ లేదా 10 నిమిషాల మెట్రో రైడ్ (3 స్టాప్‌లు) దూరంలో ఉన్నాయి.

డిజైన్, గదులు మరియు సౌకర్యాలు

ఈ వాస్తుశిల్పం హవేలీ యొక్క సాంప్రదాయక శోభను కాపాడుతుంది, ఇందులో పచ్చని తోటలు, అందమైన ప్రాంగణం మరియు దృశ్యమానంగా ఆహ్లాదకరమైన సెట్టింగ్‌ను సృష్టించే క్లిష్టమైన కుడ్యచిత్రాలు ఉన్నాయి.

- **గదులు: మా గది ఉదారంగా 377 చదరపు అడుగులు (35 m²). ఇది శుభ్రంగా, సౌకర్యంగా ఉంది మరియు ఇది కొద్దిగా దుస్తులు చూపించినప్పటికీ, స్థలం చాలా బాగుంది. ఫర్నిషింగ్ చాలా తక్కువగా ఉంది కానీ అందమైన స్థానిక కళాకృతిని కలిగి ఉంది. A/C నిశ్శబ్దంగా మరియు సమర్థవంతంగా ఉంది, ఇది జైపూర్ వెచ్చని రోజులలో అవసరం.**
- **ఉద్యానవనాలు మరియు బహిరంగ ప్రదేశాలు: అందమైన, ల్యాండ్‌స్కేప్డ్ లాన్ మరియు గార్డెన్ ప్రాంతాలు విశ్రాంతి తీసుకోవడానికి, చదవడానికి లేదా ఆరుబయట భోజనాన్ని ఆస్వాదించడానికి సరైన ప్రదేశం, ఇది నగర శబ్దానికి దూరంగా ప్రశాంతమైన సెట్టింగ్‌ను అందిస్తుంది.**

చిత్ర కేఫేరియా (భోజనం)
భవనం లోపల నుండి అందుబాటులో ఉన్న భోజన సౌకర్యం, ఫలహారశాల అనుభవాన్ని అందిస్తుంది.

- **సేవా శైలి: మీరు కౌంటర్ డిస్‌ప్లే నుండి మీ వంటకాలను ఎంచుకుంటారు మరియు సిబ్బంది వాటిని మీ టేబుల్‌కి తీసుకురావడానికి ముందు మీ కోసం వస్తువులను వేడి చేస్తారు లేదా తాజాగా సిద్ధం చేస్తారు.**
- **వంటకాలు: ఆరోగ్యకరమైన, గృహ-వంటి శాఖాహారం (ఫ్లస్ గుడ్లు) నార్త్ ఇండియన్ మరియు కాంటినెంటల్ వంటకాలు, తక్కువ నూనె మరియు మసాలాతో తయారు చేయబడతాయి.**
- **భోజనం లభ్యత: అల్పాహారంతో పాటు, మీరు ఇక్కడ లంచ్ మరియు డిన్నర్ తినవచ్చు, ఇది చుట్టుపక్కల ప్రాంతం ముందుగానే మూసివేయబడినందున ఇది ఒక ముఖ్య ప్రయోజనం.**

తీర్పు
హోటల్ ఆర్య నివాస్ ఒక ఘనమైన 3-నక్షత్రాల హోటల్. దాని కేంద్ర స్థానం, నిజమైన ఆతిథ్యం మరియు నైతిక కార్యకలాపాలు దీనిని బస చేయడానికి ఆకర్షణీయమైన మరియు సౌకర్యవంతమైన ప్రదేశంగా చేస్తాయి. వారి అతిథుల అనుభవాన్ని స్పష్టంగా శ్రద్ధ వహించే కుటుంబం నిర్వహించే స్వచ్ఛమైన, సురక్షితమైన మరియు అందమైన వాతావరణం.

ఫైనల్
చిట్కా: ఇది కేంద్రంగా ఉన్నప్పటికీ, పట్టణంలోని ఈ భాగం, ఈ ప్రాంతంలోని అతి తక్కువ రెస్టారెంట్‌లతో సహా, చీకటి పడిన తర్వాత మూసివేయబడిందని గుర్తుంచుకోండి. అయితే, హోటల్ రెస్టారెంట్ తెరిచి ఉంటుంది మరియు ఉచిత మధ్యాహ్నం హెరిటేజ్ షోలు ఖచ్చితంగా సైట్‌లోనే మంచి ఆహారం మరియు వినోదాన్ని అందిస్తాయి.

మేము తీసిన కొన్ని ఫోటోలు ఇక్కడ ఉన్నాయి:

5.1 రోజు 1: భారతదేశానికి చేరుకోవడం

భారతదేశానికి స్వాగతం! దేశంలో అత్యుత్తమంగా నిర్వహించబడుతున్న విమానాశ్రయాలలో ఒకటైన ఢిల్లీలోని ఇందిరా గాంధీ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం (DEL)లో మీ గోల్డెన్ ట్రయాంగిల్ ప్రయాణం ప్రారంభమవుతుంది. భారతదేశంలో మీ మొదటి క్షణాలు ఒత్తిడి-రహితంగా మరియు ఉత్తేజకరమైనవిగా ఉండేలా ఒక చిన్న తయారీ నిర్ధారిస్తుంది.

5.1.1 ఇందిరా గాంధీ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం (DEL) రాక

ఇమ్మిగ్రేషన్, వీసాలు మరియు కస్టమ్స్

అంతర్జాతీయ విమానాలు సాధారణంగా టెర్మినల్ 3 (T3) వద్దకు వస్తాయి. ల్యాండింగ్‌కు ముందు, మీ E-వీసా నిర్ధారణ మరియు మీ హోటల్ చిరునామా అందుబాటులో ఉన్నాయని నిర్ధారించుకోండి, ఇది సాధారణంగా కౌంటర్‌లో అభ్యర్థించబడుతుంది. ఢిల్లీ ఎయిర్‌పోర్ట్ సంప్రదాయ పేపర్ ఫారమ్‌ల స్థానంలో ఇ-అరైవల్ కార్డ్ సౌకర్యాన్ని ప్రవేశపెట్టింది, ఇది ప్రక్రియను క్రమబద్ధీకరించడంలో సహాయపడుతుంది. చేరుకున్న తర్వాత 'ఫారిన్ నేషనల్స్ - ఇ-వీసా' కోసం సంకేతాలను అనుసరించండి.

5.1.2 మనీ ఎక్స్ఛేంజ్ మరియు సిమ్ కార్డ్‌లు

కస్టమ్స్ క్లియర్ చేసి, మెయిన్ అరైవల్ హాల్‌లోకి నిష్క్రమించిన తర్వాత, మీకు అవసరమైన రెండు అత్యంత కీలకమైన విషయాల కోసం మీరు వెంటనే సౌకర్యాలను కనుగొంటారు: నగదు మరియు కనెక్టివిటీ.

- **డబ్బు (రూపాయిలు): క్రెడిట్ కార్డ్‌లు ప్రతిచోటా ఆమోదించబడవు కాబట్టి మీకు భారతదేశంలో నగదు అవసరం అవుతుంది. అందుబాటులో ఉన్న ATMలను ఉపయోగించండి (ఉదా., SBI బ్యాంక్). ప్రయాణ చిట్కా: నగదు ఉపసంహరించుకునేటప్పుడు, ఎల్లప్పుడూ మీ ఇంటి కరెన్సీకి బదులుగా భారత కరెన్సీలో (INR) ఛార్జీ విధించేలా ఎంచుకోండి; ఇది మీ బ్యాంక్ ద్వారా సెట్ చేయబడిన మెరుగైన మారకపు రేటును పొందేలా చేస్తుంది.**

- **SIM కార్డ్: అధికారిక కియోస్క్‌ల కోసం చూడండి (Airtel లేదా Jio వంటివి). అప్లికేషన్ కోసం మీకు మీ పాస్‌పోర్ట్ మరియు తరచుగా పాస్‌పోర్ట్-పరిమాణ ఫోటో అవసరం. నగదు రూపంలో చెల్లించాలని ఆశించవచ్చు (సాధారణ టూరిస్ట్ ప్లాన్ కోసం దాదాపు ₹800, ఇది 90 రోజుల పాటు రోజువారీ డేటాను అందిస్తుంది). SIM కార్డ్ పూర్తిగా యాక్టివేట్ కావడానికి సాధారణంగా 15-30 నిమిషాలు పడుతుంది.**

5.1.3 మీ హోటల్‌కి చేరుకోవడం

మీ వసతిని చేరుకోవడానికి మీకు మూడు అద్భుతమైన ఎంపికలు ఉన్నాయి:

- ఎయిర్‌పోర్ట్ ఎక్స్‌ప్రెస్ మెట్రో (ఆరెంజ్ లైన్): సెంట్రల్ ఢిల్లీకి, ప్రత్యేకంగా న్యూ ఢిల్లీ మెట్రో స్టేషన్‌లోకి ప్రవేశించడానికి ఇది అత్యంత వేగవంతమైన, చౌకైన మరియు అత్యంత సమర్థవంతమైన మార్గం. ప్రయాణం త్వరితంగా, శుభ్రంగా ఉంటుంది

5.1.4 మీ ఢిల్లీ వసతి

ఢిల్లీలో మీ బస కోసం, మీకు అనేక హోటళ్లు, హోమ్‌స్టేలు మరియు AirBnBల ఎంపిక ఉంది.ఎక్కడ ఉండాలో కనుగొనండి మరియు కొన్ని హోటల్ సమీక్షలను చదవండికి ఇక్కడ క్లిక్ చేయండి.
మేము ఢిల్లీలోని ఈ మూడు హోటళ్లను సమీక్షించాము:

- 5-స్టార్ పుల్‌మాన్ ఏరోసిటీ
- 5-నక్షత్రాలు అందాజ్ ఢిల్లీ
- 3-స్టార్ బోటిక్ హోటల్ B నైన్టీన్

5.1.5 1వ రోజున ఢిల్లీని అన్వేషించడం

మీ హోటల్‌కి చెక్ ఇన్ చేసి, మీ హోటల్ లేదా సమీపంలోని రెస్టారెంట్‌లో భోజనం చేసిన తర్వాత, మీ ఢిల్లీ అన్వేషణను ప్రారంభించండి.

ఈ రోజు మీ మొదటి రోజు మరియు మీరు జెట్‌లాగ్‌లో ఉండవచ్చు కాబట్టి, మేము ఈ రోజు కొన్ని ఆకర్షణలను మాత్రమే చూస్తున్నాము. మీరు బాగా అలసిపోయినప్పటికీ, కనీసం కుతుబ్ మినార్‌ని చూడడానికి ప్రయత్నించండి, ఇది ఢిల్లీ యొక్క హైలైట్ మరియు మీ భారతదేశ సాహసానికి సరైన ప్రారంభం!
ఈ రోజు గమ్యస్థానాలు:

- కుతుబ్ మినార్
- మీకు సమయం మరియు మంచి అనుభూతి ఉంటే, మీరు లోటస్ టెంపుల్‌ని సందర్శించవచ్చు (పటం,సమీక్షలు,వెబ్సైట్)
- మీరు మేల్కొని ఉండగలిగితే:ఇండియా గేట్ రాత్రి లైట్లు, లేకుంటే మీరు దీన్ని రేపు చేయవచ్చు.

5.1.6 ది టవర్ ఆఫ్ విక్టరీ: కుతుబ్ మినార్‌ని అన్వేషించడం

(పటం,సమీక్షలు)
తెరిచే గంటలు: ప్రతిరోజూ ఉదయం 6:00 నుండి రాత్రి 8:00 వరకు ప్రవేశం: భారతీయ పౌరులకు ₹35; విదేశీ పర్యాటకులకు ₹550

ఢిల్లీలోని కుతుబ్ మినార్ కాంప్లెక్స్ యునెస్కో ప్రపంచ వారసత్వ ప్రదేశం. అద్భుతమైన టవర్ అందరి దృష్టిని ఆకర్షిస్తున్నప్పటికీ, మినార్ భారతదేశంలోని ప్రారంభ ఇస్లామిక్ ఆర్కిటెక్చర్ మరియు ఢిల్లీ సుల్తానేట్ యొక్క సాహిత్య పునాదికి సంబంధించిన అనేక శక్తివంతమైన దృష్టాంతాలలో ఒకటి మాత్రమే. చరిత్ర, వాస్తుశిల్పం లేదా ఉత్తర భారతదేశాన్ని నిర్వచించిన విశిష్ట సాంస్కృతిక సంగమం పట్ల ఆసక్తి ఉన్న ప్రతి ఒక్కరూ దీన్ని ఖచ్చితంగా సందర్శించవలసినదిగా మేము భావిస్తున్నాము.

మీరు ఎందుకు సందర్శించాలి

తాజ్ మహల్‌పేమకు స్మారక చిహ్నం అయితే, కుతుబ్ మినార్ శక్తికి స్మారక చిహ్నం మరియు భారతదేశంలో ఇస్లామిక్ ప్రభావానికి అక్షరార్థ పునాది. ఇది ఉపఖండంలో ఈ నిర్మాణ శైలికి అత్యంత ప్రాచీనమైన ఉదాహరణగా నిలుస్తుంది.
కాంప్లెక్స్‌ను సందర్శించడం వలన కాలానుగుణంగా ఒక ప్రత్యేకమైన ప్రయాణాన్ని అందిస్తుంది, ఇది స్థానిక హిందూ మరియు జైన సంప్రదాయాల నుండి కొత్త, పర్షియన్-ప్రభావిత సౌందర్యానికి పరివర్తనను చూసేందుకు మిమ్మల్ని అనుమతిస్తుంది. ఈ ప్రదేశం ప్రసిద్ధ ఇనుప స్తంభానికి నిలయం, ఇది శాశ్వతమైన శాస్త్రీయ రహస్యం.

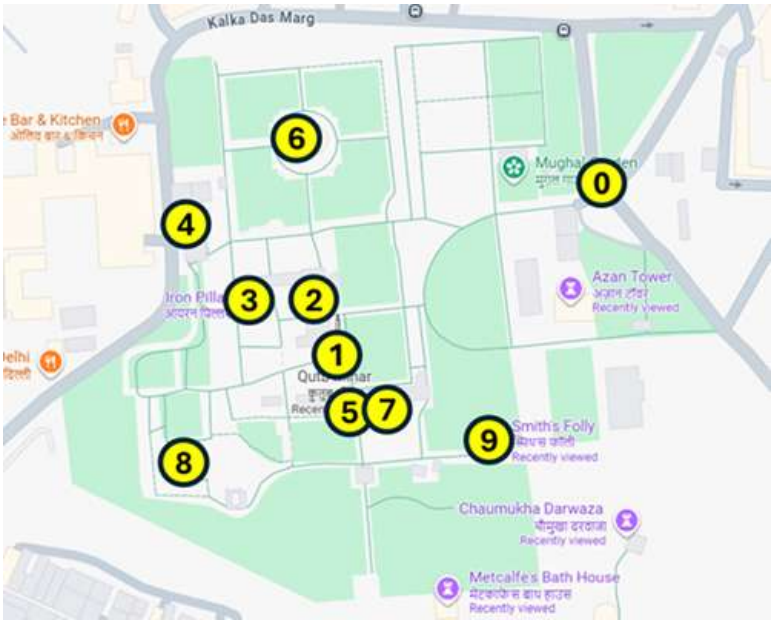

హిస్టరీ: ఎ మాన్యుమెంట్ టు కాంక్వెస్ట్

కాంప్లెక్స్ యొక్క చరిత్ర నిర్ణయాత్మక విజయం మరియు నిర్మాణ పునర్నిర్మాణం యొక్క క్షణంలో పాతుకుపోయింది:

- ప్రారంభ దశ (1192 - 1220 CE): మమ్లుక్ రాజవంశం స్థాపకుడు మరియు ఢిల్లీ మొదటి సుల్తాన్ అయిన కుతుబ్-ఉద్-దిన్ ఐబక్, ఈ ప్రాంతంలో చివరి హిందూ రాజ్యంపై తన విజయాన్ని జరుపుకోవడానికి 1192 CEలో నిర్మాణాన్ని ప్రారంభించాడు. అందుకే ఈ టవర్‌ను తరచుగా టవర్ ఆఫ్ విక్టరీ అని పిలుస్తారు. ఐబక్ మినార్‌ను ప్రారంభించి, ఉత్తర భారతదేశంలోని పురాతన మసీదు అయిన ఖువాత్-ఉల్-ఇస్లాం మసీదు (మైట్ ఆఫ్ ఇస్లాం మసీదు)ని నిర్మించాడు. ముఖ్యంగా, ఆ ప్రదేశంలో ఉద్దేశపూర్వకంగా ధ్వంసం చేయబడిన ఇరవై ఏడు హిందూ మరియు జైన దేవాలయాల పదార్థాలు, స్తంభాలు మరియు నిర్మాణ అంశాలను ఉపయోగించి మసీదు నిర్మించబడింది.
- విస్తరణ (1220 - 1369 CE): ఐబాక్ వారసుడు మరియు అల్లుడు ఇల్తుట్మిష్ చేత టవర్ గణనీయంగా విస్తరించబడింది మరియు పూర్తి చేయబడింది. తరువాతి పాలకులు, ఫిరోజ్ షా తుగ్లక్ వంటివారు, పిడుగుపాటు వల్ల జరిగిన నష్టం తరువాత మరమ్మత్తులు మరియు నిర్మాణాన్ని జోడించడం కొనసాగించారు.
- ఆధునిక ప్రాముఖ్యత: ఈ సైట్ ఢిల్లీ సుల్తానేట్ ప్రారంభంలో ఒక సంగ్రహావలోకనం అందిస్తుంది, ప్రారంభ ముస్లిం పాలకులు కొత్త రాజధానిని రూపొందించడానికి ఇప్పటికే ఉన్న నిర్మాణ మరియు మతపరమైన వస్తువులను ఎలా స్వీకరించారు, పునర్నిర్మించారు మరియు మార్చారు.

మీరు ఏమి చూడగలరు: ఆర్కిటెక్చరల్ మార్వెల్స్
కాంప్లెక్స్ విస్తారమైనది మరియు వివరాలతో గొప్పది. ప్రతిదీ అన్వేషించడానికి కనీసం రెండు గంటల సమయం ఇవ్వండి.

0 = ప్రవేశం
1 =కుతుబ్ మినార్
2 =కువ్వత్-ఉల్-ఇస్లాం మసీదు
3 = Iరాన్ స్తంభము
4 =సుల్తాన్ షంసుద్దీన్ ఇల్తుత్మిష్ సమాధి
5 =అలై దర్వాజా
6 =అలై మినార్
7 =ఇమామ్ జమీన్ సమాధి
8 =అలా-ఉద్దీన్ ఖిల్జీ మదర్సా
9 =స్మిత్ యొక్క మూర్ఖత్వం

వారసులు అయిన ఇల్తుత్మిష్ మరియు ఫిరోజ్ షా తుగ్లక్ పేరును నమోదు చేసే చారిత్రక రికార్డులు ఉన్నాయి.

5.1.6.2. కువ్వత్-ఉల్-ఇస్లాం మసీదు (ఇస్లాం యొక్క శక్తి)

ఖువాత్-ఉల్-ఇస్లాం మసీదు ('ఇస్లాం యొక్క శక్తి' అని అర్థం) బహుశా ఈ సముదాయంలో అత్యంత చారిత్రాత్మకంగా కట్టబడిన నిర్మాణం. ఇది ఉత్తర భారతదేశంలో మనుగడలో ఉన్న పురాతన మసీదుగా నిలుస్తుంది మరియు హిందూ మరియు ఇస్లామిక్ నిర్మాణ సంప్రదాయాలు హింసాత్మకంగా ఢీకొన్న ప్రదేశం.

ఫీచర్	వివరాలు మరియు ప్రాముఖ్యత
బిల్డర్ & తేదీ	కుతుబ్-ఉద్-దిన్ ఐబక్, సి. 1193 CE.
మూలం	ఐబాక్ ఢిల్లీని ఆక్రమించిన వెంటనే నిర్మించబడింది, ఇది కొత్తగా స్థాపించబడిన ఢిల్లీ సుల్తానేట్ యొక్క ప్రాథమిక సమ్మేళన మసీదుగా పనిచేసింది.
పునర్నిర్మించిన స్తంభాలు	ఆ ప్రదేశంలో ధ్వంసం చేయబడిన ఇరవై ఏడు హిందూ మరియు జైన దేవాలయాల నుండి వచ్చిన వస్తువులను ఐబాక్ బహిరంగంగా ఉపయోగించాడు. ప్రాంగణం చుట్టుకొలతలో నడవండి మరియు అసలు ఆలయ స్తంభాలను గమనించండి: అవి ఒకదానిపై ఒకటి పేర్చబడి సాంప్రదాయ హిందూ శిల్పాలను (దేవతలు, గంటలు మరియు ఆకులు వంటివి) కలిగి ఉంటాయి.
అనికోనిజం & డిఫేస్‌మెంట్	హిందూ శిల్పాలు తరచుగా ఇస్లామిక్ సంప్రదాయానికి అనుగుణంగా క్రూరంగా ప్లాస్టర్ చేయబడి ఉంటాయి లేదా వికృతీకరించబడతాయి, ఇది జీవుల లేదా విగ్రహాల (అనికోనిజం) చిత్రణను నిషేధిస్తుంది. ఈ వికృతీకరణ ఆ కాలంలోని సాంస్కృతిక ఘర్షణకు అత్యంత శక్తివంతమైన దృశ్య సాక్ష్యాలలో ఒకటి.
ఇల్తుట్మిష్ యొక్క గొప్ప స్క్రీన్	ఇల్తుట్మిష్ నిర్మించిన ఎత్తైన, మధ్య రాతి తెర అత్యంత అందమైన లక్షణం. క్లాసిక్ ఇస్లామిక్ స్టైల్‌లో నిర్మించిన ఈ స్క్రీన్ ఖురాన్ శ్లోకాల యొక్క సున్నితమైన అరబిక్ కాలిగ్రఫీ మరియు అద్భుతమైన రేఖాగణిత మరియు పూల మూలాంశాలను కలిగి ఉంది, ఇది సింబాలిక్‌గా మక్కాను ఎదుర్కొనేలా రూపొందించబడింది. ఇది దాని వెనుక ఉన్న పాత హిందూ స్తంభాలను ఖచ్చితంగా ఫ్రేమ్ చేస్తుంది, నాటకీయ నిర్మాణ పరివర్తనను ప్రదర్శిస్తుంది.

ఫీచర్	వివరాలు మరియు ప్రాముఖ్యత
బిల్డర్ & తేదీ	1235 CEలో ఇల్తుట్మిష్ తన కోసం నిర్మించాడు.
ప్రాముఖ్యత	భారతదేశంలో నిర్మించిన మొట్టమొదటి ఇస్లామిక్ సమాధి ఇదే. దీని పరిచయం ఉపఖండంలో కొత్త నిర్మాణ వర్గాన్ని స్థాపించింది.
ఆర్కిటెక్చర్	ఈ సమాధి ఒక చతురస్రాకారపు గది, పూర్తిగా ఎర్ర ఇసుకరాయితో నిర్మించబడింది. విమర్శనాత్మకంగా, అసలు గోపురం చాలా కాలం క్రితం కూలిపోయింది. నిజమైన గోపురం కోసం అవసరమైన బరువు పంపిణీలో వాస్తుశిల్పికి అనుభవం లేకపోవడం వల్ల కావచ్చు. గోపురం లేకపోవడం వల్ల సమాధిపై నేరుగా కాంతిని పోయవచ్చు.
ఇంటీరియర్ వివరాలు	ఇంటీరియర్ దాని ప్రధాన అద్భుతం. గోడలు పూర్తిగా క్లిష్టమైన, లోతైన శిల్పాలతో కప్పబడి ఉన్నాయి, ఇవి శైలుల యొక్క అందమైన మరియు తీవ్రమైన ఏకీకరణను ప్రదర్శిస్తాయి. మీరు కనుగొంటారు: ఖురాన్ కాలిగ్రఫీ మరియు జ్యామితీయ నమూనాలు (ఇస్లామిక్ శైలి) స్థానిక కళాకారులచే చెక్కబడిన తామరలు మరియు చక్రాల సాంప్రదాయ భారతీయ మూలాంశాలతో సంక్లిష్టంగా మిళితం చేయబడ్డాయి.

ఫీచర్	వివరాలు మరియు ప్రాముఖ్యత
బిల్డర్ & తేదీ	అలా-ఉద్-దిన్ ఖిల్జీ, 1311 CEలో పూర్తయింది.
ప్రాముఖ్యత	ఇది ప్రారంభ ఇండో-ఇస్లామిక్ ఆర్కిటెక్చర్ యొక్క అత్యుత్తమ ఉదాహరణలలో ఒకటిగా పరిగణించబడుతుంది. ఇది పూర్తిగా ముస్లిం హస్తకళాకారులు (కువ్వత్-ఉల్-ఇస్లాం మసీదు వలె కాకుండా), ఇస్లామిక్ రూపాలపై వారి పూర్తి పాండిత్యాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నందున ఇది ఒక శైలీకృత ఎత్తుకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది.
ఆర్కిటెక్చర్	గేట్‌వే ప్రధానంగా ఎర్ర ఇసుకరాయితో నిర్మించబడింది, తెల్లని పాలరాయితో బాగా పొదిగింది. ఇది ఒక ఖచ్చితమైన చతురస్రాకార నిర్మాణం, ఇందులో నైపుణ్యం కలిగిన, దాదాపు-పరిపూర్ణమైన నిజమైన గోపురం-ఇల్తుట్మిష్ సమాధిపై ఉన్న మునుపటి ప్రయత్నాల నిర్మాణ సమస్యలను పరిష్కరించిన కీలకమైన వాస్తుశిల్పం.
తోరణాలు	లాటిస్ స్క్రీన్‌లతో అందంగా అలంకరించబడిన అందంగా సుష్టంగా ఉండే పాయింటెడ్ ఆర్చ్‌లు (లేదా గుర్రపుడెక్క తోరణాలు) కోసం చూడండి. దర్వాజా పూల డిజైన్‌లతో రేఖాగణిత ఖచ్చితత్వాన్ని మిళితం చేసే సున్నితమైన శిల్పాలను కలిగి ఉంది.

అలై మినార్ మరియు ఇతర శిధిలాలు

ప్రధాన ఆకర్షణలకు మించి, ఈ సముదాయంలో అల్లా-ఉద్-దిన్ ఖిల్జీ మరియు ఇతర పాలకుల ప్రతిష్టాత్మక ప్రాజెక్టులను ప్రదర్శించే ముఖ్యమైన శిధిలాలు ఉన్నాయి.

5.1.6.6. అలై మినార్

బిల్డర్ & తేదీ: అలా-ఉద్-దిన్ ఖిల్జీ, సి. 1311 CE.
వివరాలు మరియు ప్రాముఖ్యత: 'మినార్ ఆఫ్ యాంబిషన్.' కుతుబ్ మినార్ కంటే రెట్టింపు పరిమాణంలో టవర్‌ను నిర్మించాలని ఖిల్జీ లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాడు. అయినప్పటికీ, 1316 CEలో అతని మరణానికి ముందు మొదటి భారీ కథ (80 అడుగులు / 24.5 మీ) మాత్రమే పూర్తయింది మరియు ప్రాజెక్ట్ రద్దు చేయబడింది. ఇది శక్తివంతమైన, కఠినమైన మొండి-అసంపూర్ణ ఆశయానికి స్మారక చిహ్నంగా నిలుస్తుంది.

5.1.6.7. ఇమామ్ జమీన్ సమాధి

బిల్డర్ & తేదీ: ఇమామ్ జమిన్, సి. 1539 CE.
వివరాలు మరియు ప్రాముఖ్యత: అలై దర్వాజా వెలుపల ఉన్న ఒక అందమైన, చిన్న సమాధి. లోధీ కాలం చివరిలో నిర్మించబడింది, ఇది సొగసైన తెల్లని గార పనిని కలిగి ఉంది మరియు ఇది తరువాతి ఇండో-ఇస్లామిక్ ఆర్కిటెక్చర్‌కు చక్కని ఉదాహరణ.

5.1.7 ఇండియా గేట్: ది ఆర్క్ ఆఫ్ స్కైఫైస్ అండ్ నేషనల్ ప్రైడ్

(పటం,సమీక్షలు)

ఇండియా గేట్ న్యూ ఢిల్లీ యొక్క గంభీరమైన కేంద్రంగా ఉంది, ఇది శక్తివంతమైన యుద్ధ స్మారక చిహ్నం మరియు నగరం యొక్క ఉత్సవ ప్రాంతం యొక్క చిహ్నంగా ఉంది. గ్రాండ్ కర్తవ్య మార్గం (గతంలో రాజ్‌పథ్) యొక్క తూర్పు చివరలో ఉన్న ఇది భారతదేశ పునాది ఆధునిక చరిత్ర మరియు దేశానికి ఆధారమైన త్యాగాలను అర్థం చేసుకోవడానికి తప్పనిసరి సందర్శన.

మీరు ఎందుకు సందర్శించాలి

భారతదేశంలోని పురాతన కోటలు మరియు మసీదులు మధ్యయుగ చరిత్రలో పాఠాలను అందజేస్తుండగా, ఇండియా గేట్ భారతదేశపు 20వ శతాబ్దపు కథకు గీటురాయి. ఇది ప్రపంచ సంఘర్షణలలో పోరాడిన భారతీయ సైనికుల భాగస్వామ్య, అపారమైన త్యాగాన్ని సూచిస్తుంది.

దాని చుట్టుపక్కల ఉన్న విశాలమైన, ఊడ్చే పచ్చిక బయళ్ళు దీనిని ఒక శక్తివంతమైన వినోద ప్రదేశంగా చేస్తాయి, ఇది ఢిల్లీలో చారిత్రక భక్తి మరియు రోజువారీ జీవితం ఎలా కలుస్తాయో ఖచ్చితంగా తెలియజేస్తుంది.

అక్కడ ఏమి చూడవచ్చు
ఇండియా గేట్ కాంప్లెక్స్ అనేది ఆర్చ్ కంటే ఎక్కువగా ఉన్న ఒక ప్రధాన పబ్లిక్ స్పేస్:

5.1.7.1 నేతాజీ సుభాష్ చంద్రబోస్ పందిరి

కర్తవ్య మార్గం యొక్క అక్షం మీద ఉన్న ఇండియా గేట్ (తూర్పు) వెనుక గంభీరమైన ఇసుక రాతి పందిరి ఉంది.

- **అసలు ఉద్దేశ్యం: లుటియన్స్ రూపొందించిన ఈ పందిరిలో నిజానికి కింగ్ జార్జ్ V యొక్క పాలరాతి విగ్రహం ఉంది.**
- **ప్రస్తుత ప్రాముఖ్యత: నేడు, ఈ స్థలం ఇండియన్ నేషనల్ ఆర్మీ (INA) నాయకుడు నేతాజీ సుభాస్ చంద్రబోస్ యొక్క గంభీరమైన 28-అడుగుల (8.5 మీ) గ్రానైట్ విగ్రహానికి అంకితం చేయబడింది. ఇక్కడ దాని స్థానం భారతదేశ స్వాతంత్ర్య పోరాటానికి అతని గాఢమైన సహకారాన్ని గుర్తిస్తుంది, స్వతంత్ర భారతదేశం యొక్క కథనంలో స్మారక సముదాయాన్ని దృఢంగా ఎంకరేజ్ చేసింది.**

ది స్పెక్టాక్యులర్ నైట్ వ్యూ
సూర్యుడు అస్తమించినప్పుడు, ఇండియా గేట్ ఉత్కంఠభరితమైన దృశ్యంగా మారుతుంది. మొత్తం నిర్మాణం మరియు దాని పరిసరాలు శక్తివంతమైన ఫ్లడ్‌లైట్‌ల ద్వారా అద్భుతంగా ప్రకాశిస్తాయి. రాత్రిపూట ఆకాశానికి వ్యతిరేకంగా మెరుస్తున్న భారీ వంపు దృశ్యం, సమీపంలోని కాలువలు మరియు ఫౌంటైన్‌లలో ప్రతిబింబిస్తుంది, మంత్రముగ్ధులను చేస్తుంది మరియు పర్యాటకులు మరియు స్థానికులను పెద్ద సంఖ్యలో ఆకర్షిస్తుంది. ఇది పూర్తిగా సౌందర్య కారణాల కోసం సందర్శించడానికి ఉత్తమ సమయం అని నిస్సందేహంగా చెప్పవచ్చు.

ప్రాక్టికల్ సమాచారం
- **యాక్సెసిబిలిటీ: ఇండియా గేట్‌ను టాక్సీ లేదా ఉబెర్, సెంట్రల్ సెక్రటేరియట్ మెట్రో స్టేషన్ (పసుపు మరియు వైలెట్ లైన్‌లు) ద్వారా సులభంగా చేరుకోవచ్చు, తర్వాత చిన్న ఆటో-రిక్షా రైడ్ లేదా కర్తవ్య మార్గంలో 20 నిమిషాల నడక ద్వారా చేరుకోవచ్చు.**
- **సమయం: కాంప్లెక్స్ రోజులో 24 గంటలు, వారంలో 7 రోజులు తెరిచి ఉంటుంది, లైటింగ్ డిస్‌ప్లే కోసం సాయంత్రం సందర్శన బాగా సిఫార్సు చేయబడింది.**
- **భద్రత: దాని ప్రాముఖ్యత కారణంగా, ఈ ప్రాంతం ముఖ్యంగా ప్రధాన సెలవు దినాలలో భారీగా కాపలాగా ఉంటుంది. పరిసరాల్లో భద్రతా తనిఖీలను పెంచాలని భావిస్తున్నారు.**

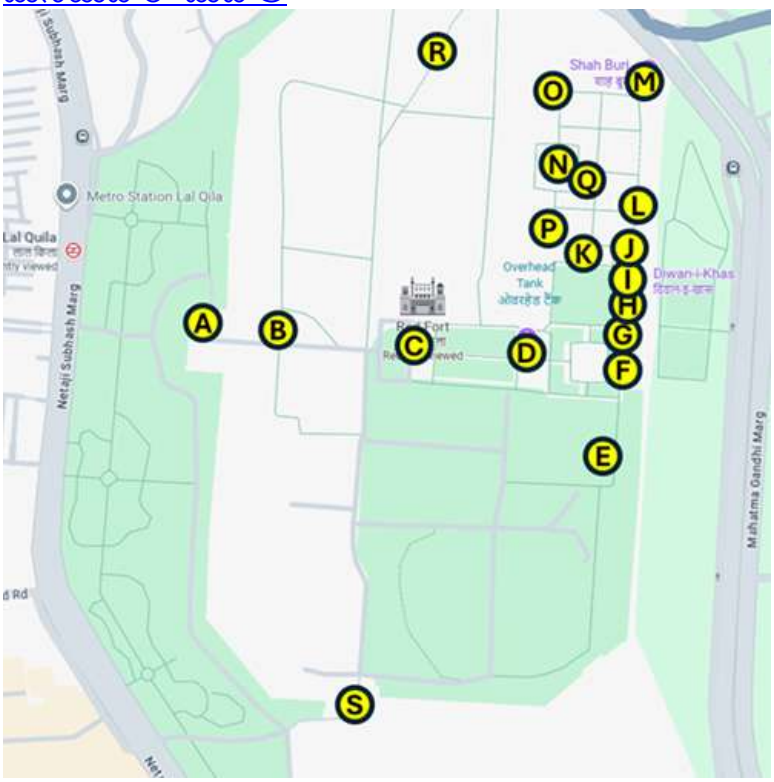

ది రెడ్ ఫోర్ట్ కాంప్లెక్స్: ఎ డిటైల్డ్ టూర్ ఆఫ్ కీ స్ట్రక్చర్స్

కింది వివరణాత్మక విభజన ఆసక్తిని కలిగించే 17 ముఖ్య అంశాలను కవర్ చేస్తుంది, సాధారణంగా ఒక చక్రవర్తి ప్రజా ప్రవేశాల నుండి ప్రైవేట్ ప్యాలెస్‌లకు వెళ్లే ఊరేగింపు మార్గాన్ని అనుసరిస్తాడు.

A =లాహౌరీ దర్వాజా (గేట్)B =ఛట్టా బజార్C =నౌబత్ ఖానా (డ్రమ్ హౌస్)D =దివాన్-ఇ-ఆమ్E =ముంతాజ్ మహల్F =రంగ్ మహల్G =నహ్ర్-ఇ-బిహిష్ట్ (స్వర్గం యొక్క ప్రవాహం)H =ఖాస్ మహల్I =దివాన్-ఇ-ఖాస్J =దివాన్-ఇ-ఖాస్J = ZXQL9హీరా మహల్M =షా బుర్జ్N =జాఫర్ మహల్O =భాడోన్ పెవిలియన్P =సావన్ పెవిలియన్Q =హయత్ బక్ష్ బాగ్R =ఎర్ర కోట బావోలిS =ఢిల్లీ గేట్A = ZXQLINK19ZQB0నౌబత్ ఖానా (డ్రమ్ హౌస్)D =దివాన్-ఇ-ఆమ్E =ముంతాజ్ మహల్F =రంగ్ మహల్G =నహ్ర్-ఇ-బిహిష్ట్ (స్వర్గం యొక్క ప్రవాహం)H =ఖాస్ మహల్I =దివాన్-ఇ-ఖాస్J =హమామ్స్K =హమామ్స్K = ZXQLINK0 =లాహౌరీ దర్వాజా (గేట్)LINK31ZXQN =జాఫర్ మహల్O =భాడోన్ పెవిలియన్P =సావన్ పెవిలియన్Q =హయత్ బక్ష్ బాగ్R =ఎర్ర కోట బావోలిS =ఢిల్లీ గేట్మమ్మోతీ మసీదులాహౌరీ దర్వాజా (గేట్)ఛట్టా బజార్మోతీ మసీదుహీరా మహల్

A = లాహౌరీ దర్వాజా (గేట్)
B = ఛట్టా బజార్
C = నౌబత్ ఖానా (డ్రమ్ హౌస్)
D = దివాన్-ఇ-ఆమ్
E = ముంతాజ్ మహల్
F = రంగ్ మహల్
G = నహ్ర్-ఇ-బిహిష్ట్ (స్వర్గం యొక్క ప్రవాహం)
H = ఖాస్ మహల్
I = దివాన్-ఇ-ఖాస్
J = హమామ్స్
K = మోతీ మసీదు
L = హీరా మహల్
M = షా బుర్జ్
N = జాఫర్ మహల్
O = భాడోన్ పెవిలియన్
P = సావన్ పెవిలియన్
Q = హయత్ బక్ష్ బాగ్
R = ఎర్ర కోట బావోలి
S = ఢిల్లీ గేట్

I. ఇంపీరియల్ ఎంట్రీ మరియు పబ్లిక్ జోన్‌లు

5.2.1.A లాహౌరీ దర్వాజా (లాహౌర్ గేట్)

లాహౌరీ దర్వాజా ఎర్రకోట యొక్క అద్భుతమైన ప్రాథమిక ద్వారం మరియు ఉత్సవ ముఖంగా పనిచేస్తుంది, ఇది రాజ సముదాయం మరియు దాని గోడలకు మించి ఉన్న సందడిగా ఉన్న షాజహానాబాద్ (పాత ఢిల్లీ) నగరానికి మధ్య కీలకమైన నిర్మాణ లింక్‌గా పనిచేస్తుంది. ఇది ఆధునిక సందర్శకులందరూ ప్రవేశించే ద్వారం మరియు మొఘల్ చరిత్ర మరియు ఆధునిక భారతీయ జాతీయ గుర్తింపు రెండింటిలోనూ నిటారుగా ఉంటుంది.

ఫీచర్	ఆర్కిటెక్చరల్ మరియు హిస్టారికల్ ప్రాముఖ్యత
బిల్డర్ & తేదీ	షాజహాన్, 1648 CEలో పూర్తయింది.
పేరు మూలం	మొఘల్ సామ్రాజ్యం యొక్క సాంస్కృతిక మరియు రాజకీయ కేంద్రమైన లాహౌర్ (ప్రస్తుతం పాకిస్తాన్‌లో ఉంది) వైపు పశ్చిమాన ఎదురుగా ఉన్న దాని విన్యాసానికి గేట్ పేరు పెట్టారు.
సందర్భం	షాజహానాబాద్ యొక్క విశాలమైన, మధ్య మార్గంలో తెరవడానికి వ్యూహాత్మకంగా నిర్మించబడింది, దీనిని అప్పుడు మరియు ఇప్పుడు చాందినీ చౌక్ అని పిలుస్తారు. ఇది చక్రవర్తి ఊరేగింపులు మరియు బహిరంగ వేడుకలు ప్రజలకు కనిపించేలా చూసింది.
అసలు నిర్మాణం & పరిమాణం	ద్వారం ఎర్ర ఇసుకరాయితో నిర్మించిన భారీ, మూడు అంతస్తుల నిర్మాణం, ఇది అపారమైన శక్తిని అందిస్తుంది. దాని ఆకట్టుకునే సెంట్రల్ ఆర్చ్ ఓపెనింగ్ 41 ft (12.5 m) పొడవు మరియు 24 ft (7.3 m) వెడల్పుతో ఉంటుంది. ఇది ఆకట్టుకునే సెమీ-అష్టభుజి టరెట్‌లతో (బుర్జ్) మరియు సున్నితమైన తెల్లని పాలరాతి ఛత్రీలు (ఓపెన్ పెవిలియన్‌లు) మరియు క్రెనెలేషన్‌లతో అగ్రస్థానంలో ఉంది.
ఔరంగజేబు యొక్క బార్బికన్ (ముఖ్య వివరాలు)	గేట్ యొక్క అసలు ఫ్రంటల్ సమరూపతను చక్రవర్తి ఔరంగజేబు ఉద్దేశపూర్వకంగా విచ్ఛిన్నం చేశాడు. అతను గేట్ ముందు బార్బికన్ అని పిలువబడే భారీ, ఎత్తైన గోడల రక్షణ ఫోర్‌కోర్టును

హాతీ పోల్ (ఎలిఫెంట్ గేట్)	గ్రౌండ్ ఫ్లోర్ హాథీ పోల్ (ఎలిఫెంట్ గేట్)గా కూడా పనిచేసింది, కానీ చాలా ఉన్నతమైన ప్రభువులకు మాత్రమే. అత్యున్నత శ్రేణిలో ఉన్న యువరాజులు మరియు ప్రభువులు తమ ఏనుగులు మరియు గుర్రాలను దిగువ వంపులోకి ఎక్కేందుకు అనుమతించబడ్డారు. ఆరు వైపుల గదులు కాపలాదారులు మరియు వారి జంతువుల కోసం వెయిటింగ్ మరియు వాలెట్ సేవలను అందించాయి, ఇది కోర్టు యొక్క కఠినమైన ప్రోటోకాల్ మరియు సోపానక్రమాన్ని బలోపేతం చేసింది.
పరివర్తన	నౌబత్ ఖానా గుండా వెళ్లడం అనేది ఛట్టా బజార్ యొక్క సాపేక్షంగా రిలాక్స్డ్ వాణిజ్య ప్రపంచం నుండి గంభీరమైన, ఆదేశించిన దివాన్-ఐ-ఆమ్ యొక్క ప్రదేశంలోకి మారడాన్ని సూచిస్తుంది, ఇక్కడ చక్రవర్తి తన సింహాసనంపై కూర్చున్నాడు.

5.2.1.డి దివాన్-ఇ-ఆమ్ (హాల్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఆడియన్స్)

దివాన్-ఇ-ఆమ్ (అంటే 'హాల్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఆడియన్స్') అనేది చక్రవర్తి పబ్లిక్ కోర్ట్‌కు గొప్ప వేదికగా పనిచేసే భారీ, ఓపెన్-సైడ్ పెవిలియన్. మొఘల్ పాలకుడు తనను తాను ప్రజలకు ప్రదర్శించి, సాధారణ రాష్ట్ర వ్యాపారాన్ని నిర్వహించి, ప్రమాణ స్వీకారాన్ని స్వీకరించాడు, పిటిషన్లను విన్నాడు మరియు సాధారణ ప్రజలకు న్యాయం చేసిన ప్రదేశం ఇది.

	అలంకరించబడింది. ఈ వేదికపై చక్రవర్తిని మాత్రమే అనుమతించారు.
పియత్రా దురా ఆర్టిస్ట్రీ (కీలక వివరాలు)	చక్రవర్తి పాలరాతి సింహాసనం వెనుక గోడ పలకలు దివాన్-ఇ-ఆమ్ యొక్క హైలైట్. అవి అత్యంత క్లిష్టమైన, యూరోపియన్ శైలి పియెట్రా దురా (పొదిగిన రాతి మొజాయిక్) కళాకృతిని కలిగి ఉంటాయి. ఈ ప్యానెల్‌లను ఫ్లోరెంటైన్ కళాకారుడు, ఒర్టెన్సియో బ్రోంజానో రూపొందించారు మరియు ఓర్పియస్ వంటి యూరోపియన్ వ్యక్తులు లైర్ వాయిస్తూ, హిందూ మరియు పెర్షియన్ మోటిఫ్‌లతో పాటు పక్షులు మరియు పువ్వులను చిత్రీకరించారు. ఈ అద్భుతమైన కలయిక మొఘల్ ఆస్థానంలోకి ప్రవహించే విస్తారమైన, ప్రపంచ కళాత్మక ప్రభావాలను హైలైట్ చేస్తుంది.
వేడుక & సోపానక్రమం	సింహాసనం ముందు స్థలం ఖచ్చితంగా ఆదేశించబడింది: అత్యున్నత శ్రేణి ప్రభువులు (మానసబ్దార్లు) దగ్గరగా ఉన్నారు, తరువాత క్రింది స్థాయి అధికారులు, చివరకు సాధారణ వ్యక్తులు విస్తృతమైన ప్రాంగణంలో, సామ్రాజ్యం యొక్క దృఢమైన సోపానక్రమాన్ని బలోపేతం చేశారు.

దివాన్-ఇ-ఆమ్ అనేది రాజకీయ రంగస్థలం యొక్క అద్భుతమైన భాగం, ఇది స్కేల్, సౌష్ఠవం మరియు అద్భుతమైన కళ ద్వారా మొఘల్ చక్రవర్తి యొక్క అధికారాన్ని ఆకట్టుకోవడానికి, భయపెట్టడానికి మరియు చట్టబద్ధం చేయడానికి రూపొందించబడింది.

పేరు	ఈ భవనానికి సాంప్రదాయకంగా ముంతాజ్ మహల్ (షాజహాన్ యొక్క ప్రియమైన భార్య, తాజ్ మహల్ నిర్మించబడింది) పేరు పెట్టబడినప్పటికీ, ఆమె ఎర్రకోట పూర్తి కాకముందే మరణించింది. పేరు గౌరవప్రదమైనది, ఇది పెవిలియన్ యొక్క విలాసవంతమైన ఉద్దేశ్యాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది మరియు ఇష్టమైన రాజ భార్య లేదా యువరాణి నివాసంగా ఉండవచ్చు.
ఆధునిక ఉపయోగం: మ్యూజియం	నేడు, ముంతాజ్ మహల్ రెడ్ ఫోర్ట్ ఆర్కియాలజికల్ మ్యూజియంగా భద్రపరచబడింది. 1857 తిరుగుబాటు (భారత స్వాతంత్ర్య మొదటి సంగ్రామం)కి సంబంధించిన ఆయుధాలు, వస్త్రాలు, రాచరికపు ఫిర్మాన్ (డిక్రీలు), పెయింటింగ్‌లు మరియు అవశేషాలతో సహా మొఘల్ సామ్రాజ్యానికి సంబంధించిన విస్తారమైన కళాఖండాల సేకరణను ఇది కలిగి ఉంది, ఈ గోడలలోనే బ్రిటిష్ వారు చివరి మొఘల్ చక్రవర్తి బహదూర్ షా జఫర్‌ను పడగొట్టారు.
సందర్శకుల చిట్కా	సాధారణ పాలరాతి వెలుపలి నుండి లోపల ఉన్న మ్యూజియం ప్రదర్శనలకు మారడం వలన సందర్శకులు మొఘల్ కోర్టు యొక్క భౌతిక స్థలాన్ని దానిని నిర్వచించిన భౌతిక సంస్కృతితో నేరుగా అనుసంధానించడానికి అనుమతిస్తుంది.

5.2.1.F రంగ్ మహల్ (రంగుల ప్యాలెస్)

రంగ్ మహల్ (అంటే 'రంగుల ప్యాలెస్') ఎర్రకోటలోని రాయల్ జెనానా (మహిళల క్వార్టర్స్)లో అత్యంత ప్రత్యేకమైన మరియు విలాసవంతమైన నిర్మాణం. ఇది ప్రధాన సామ్రాజ్ఞి మరియు రాచరికపు మహిళలకు ప్రధాన ప్యాలెస్‌గా పనిచేసింది మరియు దాని వాస్తుశిల్పం మొఘల్ కోర్టు సౌందర్యశాస్త్రం, కాంతి మరియు నీటి ఇంజనీరింగ్‌లో నైపుణ్యానికి ఉత్కంఠభరితమైన నిదర్శనం.

ఫీచర్	ఆర్కిటెక్చరల్ మరియు హిస్టారికల్ ప్రాముఖ్యత
బిల్డర్ & తేదీ	షాజహాన్, 1648 CEలో పూర్తి చేశాడు.
ప్రాథమిక విధి	ఎంప్రెస్ (పాద్షా బేగం) యొక్క ప్రధాన నివాస భవనం మరియు జెనానాలోని అతి ముఖ్యమైన పెవిలియన్. ఇది సన్నిహిత సమావేశాలు, వేడుకలు మరియు రాచరిక విశ్రాంతి కోసం ప్రదేశం.
పేరు మూలం	'ప్యాలెస్ ఆఫ్ కలర్స్' అనే పేరు ఇంటీరియర్స్ యొక్క అద్భుతమైన అలంకరణ నుండి వచ్చింది. వాస్తవానికి, గోడలు మరియు పైకప్పులు అద్భుతమైన పూల పెయింటింగ్‌లు, విస్తృతమైన బంగారు-పని (గిల్డింగ్) మరియు పొదగబడిన అర్ధ-అమూల్యమైన రత్నాలతో కప్పబడి ఉన్నాయి. బంగారాన్ని ప్రతిబింబించే కాంతి కలయిక మరియు శక్తివంతమైన కుడ్యచిత్రాలు మిరుమిట్లు గొలిపే, బహుళ రంగుల దృశ్యాన్ని సృష్టించాయి.
ఆర్కిటెక్చర్ & ముఖభాగం	పూర్తిగా పాలిష్ చేసిన తెల్లని పాలరాయితో నిర్మించబడిన ఈ మంటపానికి చతురస్రాకారపు పాలరాతి స్తంభాల మద్దతు ఉంది. నదికి ఎదురుగా ఉన్న తూర్పు ముఖభాగం ఐదు స్కాలోప్డ్ ఆర్చ్‌లను కలిగి ఉంటుంది. దాని ద్వంద్వ నిర్మాణం కారణంగా, కాంతి మరియు నీటి ప్రతిబింబాలను గుణించడం కోసం రూపొందించిన అద్దాల అలంకరణల కారణంగా నేల అంతస్తును కొన్నిసార్లు శిష్ మహల్ (మిర్రర్ ప్యాలెస్) అని పిలుస్తారు.
నహర్-ఇ-బిహిష్త్	స్ట్రీమ్ ఆఫ్ పారడైజ్ (నహ్ర్-ఇ-బిహిష్ట్) నేరుగా హాల్ మధ్యలో ప్రవహిస్తుంది, ఇది భూమిపై స్వర్గంగా ప్యాలెస్ యొక్క

	ప్రతీకాత్మకతను బలపరిచింది. ఈ స్టీమ్ కూలింగ్ మెకానిజం మరియు ఇంటీరియర్ డిజైన్‌లో కీలకమైన అంశం.
లోటస్ ఫౌంటెన్ (కమల్ మహల్)	ఈ ప్రవాహం ప్రసిద్ధ కేంద్ర లక్షణంతో ముగిసింది: పెద్ద, అద్భుతమైన తెల్లని పాలరాతి లోటస్ ఫౌంటెన్. పన్నెండు రేకులతో చెక్కబడిన ఈ ఫౌంటెన్ చల్లటి గాలిని ప్రసరింపజేయడంలో కీలకపాత్ర పోషించింది. చారిత్రాత్మకంగా, ఇది కొన్నిసార్లు సువాసనగల నీటితో నిండి ఉంటుంది, తరచుగా సుగంధంతో కూడిన రోజ్‌వాటర్, ఇది క్యాస్కేడింగ్ నీటి ధ్వనితో కలిపి, ప్యాలెస్ యొక్క సంపన్నమైన వాతావరణం మరియు శీతలీకరణ ప్రభావాన్ని మెరుగుపరిచింది.
ఆధునిక స్వరూపం	1857 తిరుగుబాటు తర్వాత అసలు బంగారం మరియు రత్నాలు దోచుకోబడినప్పటికీ, తెల్లని పాలరాయి నిర్మాణం మరియు అద్భుతమైన చెక్కడానికి ప్రసిద్ధి చెందిన సెంట్రల్ ఛానల్, ఇప్పటికీ సందర్శకులు ఈ ప్రైవేట్ ఇంపీరియల్ తిరోగమనం యొక్క ఉత్కంఠభరితమైన అందాన్ని అభినందిస్తున్నారు.

5.2.1.జి నహ్ర్-ఇ-బిహిష్ట్ (స్వర్గం యొక్క ప్రవాహం)

నహ్ర్-ఇ-బిహిష్ట్ ('స్వర్గం యొక్క ప్రవాహం' అని అర్థం; కొన్నిసార్లు స్పెల్లింగ్: నహ్ర్-ఎ-బెహిష్ట్) కేవలం కాలువ కాదు; ఇది ఎర్రకోట యొక్క ప్రైవేట్ ఇంపీరియల్ విభాగం (హరమ్ మరియు జెనానా) యొక్క జీవనాధారం మరియు నిర్వచించే సౌందర్య అంశం. ఇది ఖురాన్‌లోని స్వర్గపు తోటల క్రింద ప్రవహించే నదుల వర్ణనను నేరుగా ప్రస్తావిస్తూ, భూమిపై స్వర్గధామ స్వర్గాన్ని (జన్నాత్) సృష్టించాలనే మొఘల్ ఆకాంక్షకు ప్రతీకగా నిలిచిన హైడ్రాలిక్ ఇంజనీరింగ్ యొక్క క్లిష్టమైన ఫీట్.

ఫీచర్	ఆర్కిటెక్చరల్ మరియు సింబాలిక్ ప్రాముఖ్యత
ప్రాథమిక విధి	నిష్క్రియాత్మక ఎయిర్ కండిషనింగ్ మరియు సౌందర్య కేంద్రం. నీటి స్థిరమైన ప్రవాహం బాష్పీభవన శీతలీకరణ యొక్క తెలివిగల మూలంగా పనిచేసింది, ఢిల్లీ యొక్క తీవ్రమైన వేసవి వేడి సమయంలో పాలరాయి హాల్స్ యొక్క పరిసర ఉష్ణోగ్రతను తీవ్రంగా తగ్గిస్తుంది. ఇది ఓదార్పు దృశ్య మరియు శ్రవణ నేపథ్యాన్ని కూడా అందించింది.
మూలం & ప్రవాహం	ఈ కాలువ యమునా నది నుండి తీసిన నీటితో ఒక కృత్రిమ నీటి కాలువ. ఇది అధునాతన పర్షియన్ వాటర్-లిఫ్టింగ్ సిస్టమ్‌లను (సకియా

	లేదా వాటర్‌వీల్ ఆధారంగా) ఉపయోగించి కోట యొక్క ఉత్తర చివరలో షా బుర్జ్ (కింగ్స్ టవర్) వద్ద ఎత్తబడింది.
కోర్సు	షా బుర్జ్ నుండి, నహ్ర్-ఇ-బిహిష్ట్ దక్షిణం వైపు ప్రవహించింది, ఇది మొత్తం ప్రైవేట్ ప్యాలెస్ కాంప్లెక్స్ యొక్క అక్షాన్ని నిర్వచించింది. ఇది నేరుగా అతి ముఖ్యమైన నివాస పెవిలియన్ల మధ్యలో నడిచింది: ఖాస్ మహల్ (ప్రైవేట్ ప్యాలెస్), రంగ్ మహల్ (పాలస్ ఆఫ్ కలర్స్) మరియు ఇప్పుడు కూల్చివేసిన పెర్ల్ మసీదు ప్రాంతం.
అలంకార దృష్టి	ప్రతి పెవిలియన్‌లో, విభిన్న కళాత్మక ప్రభావాలను రూపొందించడానికి ఛానెల్ రూపొందించబడింది. ఉదాహరణకు, రంగ్ మహల్‌లో, ఇది అందమైన పాలరాతి లోటస్ ఫౌంటెన్ (కమల్ మహల్)లో ముగుస్తుంది, అయితే ఖాస్ మహల్‌లో, ఇది తరచుగా చెక్కిన పాలరాయి స్లైడ్‌ల (అబ్షర్) మీదుగా ప్రవహిస్తుంది, ఇది అలల నమూనాలను సృష్టించి, ప్రవహించే నీటి శీతలీకరణ ధ్వనిని పెంచుతుంది.
సింబాలిజం	ఈ ప్రవాహం చహర్ బాగ్ (నాలుగు భాగాల ఉద్యానవనం) యొక్క పెర్షియన్-మొఘల్ భావనను బలపరిచింది, ఇక్కడ నీటి కాలువలు స్థలాన్ని విభజించాయి మరియు స్వర్గం యొక్క నాలుగు నదులను సూచిస్తాయి. దివాన్-ఇ-ఖాస్ పైన ఉన్న శాసనాలు ప్రముఖంగా ప్రకటించాయి: 'భూమిపై స్వర్గం ఉంటే, ఇది ఇదే, ఇది ఇదే, ఇది ఇదే.' నహ్ర్-ఇ-బిహిష్ట్ ఈ వాదనను భౌతికంగా స్పష్టంగా చెప్పాడు.

నహ్ర్-ఇ-బిహిష్ట్ (మరింత ఖచ్చితమైన విద్యాపరమైన స్పెల్లింగ్):

- **నహర్: నది/ప్రవాహం**
- **-i- (లేదా -e-): ఇజాఫత్, రెండు పదాలను (ఇంగ్లీష్ 'of' లాగా) కనెక్ట్ చేయడానికి పెర్షియన్/ఉర్దూలో జోడించబడిన చిన్న అచ్చు.**
- **బిహిష్ట్: స్వర్గం.**
- 'i' మరియు 'h'ల ఉపయోగం భాషావేత్తలు మరియు విద్యా చరిత్రకారులు తరచుగా ఇష్టపడే అసలైన పర్షియన్ ఫొనెటిక్స్ మరియు స్పెల్లింగ్ సంప్రదాయాలకు దగ్గరగా కట్టుబడి ఉండడాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది.

Nahr-e-Behisht (జనాదరణ పొందిన మరియు ఆంగ్లీకరించిన స్పెల్లింగ్):

- ఈ స్పెల్లింగ్ తరచుగా ఇజాఫత్ ధ్వనికి 'ఇ'ని ఉపయోగిస్తుంది (ఇది చాలా భారతీయ భాషలలో 'ఇ'కి దగ్గరగా ఉంటుంది) మరియు 'బిహిష్ట్'కి బదులుగా 'ఇ'ని 'బెహిష్ట్'లో ఉపయోగిస్తుంది.
- జనాదరణ పొందిన ట్రావెల్ గైడ్‌లు, సంకేతాలు మరియు సాధారణ సంభాషణలలో ఇది చాలా తరచుగా కనిపించే స్పెల్లింగ్, ఎందుకంటే ఇది ఇంగ్లీష్ మాట్లాడేవారికి ఉచ్చరించడం చాలా సులభం.

5.2.1.H ఖాస్ మహల్ (ప్రైవేట్ ప్యాలెస్)

ఖాస్ మహల్ ('ప్రైవేట్ ప్యాలెస్' అని అర్థం) ఎర్రకోటలోని అత్యంత ప్రత్యేకమైన మరియు ప్రైవేట్ విభాగం, ఇది మొఘల్ చక్రవర్తి యొక్క వ్యక్తిగత నివాసం మరియు పరిపాలనా కేంద్రంగా ఉంది. పూర్తిగా పాలిష్ చేసిన తెల్లని పాలరాయితో నిర్మించబడిన ఈ పెవిలియన్ సామ్రాజ్య విలాసానికి అంతిమ చిహ్నం మరియు పాలకుడు తన అత్యంత విశ్వసనీయ అధికారులతో మరియు ప్రతీకాత్మకంగా తన సుదూర వ్యక్తులతో సంభాషించే క్లిష్టమైన స్థలాన్ని అందించింది.

ఫీచర్	ఆర్కిటెక్చరల్ మరియు హిస్టారికల్ ప్రాముఖ్యత
బిల్డర్ & తేదీ	షాజహాన్, 1648 CEలో పూర్తయింది.
ప్రాథమిక విధి	చక్రవర్తి వ్యక్తిగత నివాసం మరియు ప్రైవేట్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ కార్యాలయాలు, దివాన్-ఇ-ఖాస్ చుట్టూ తూర్పు నదికి ఎదురుగా ఉన్న గోడపై కేంద్ర స్థానాన్ని ఆక్రమించాయి.
మెటీరియల్	పూర్తిగా అధిక-నాణ్యత గల తెల్లని పాలరాయితో నిర్మించబడింది, సంక్లిష్టమైన చెక్కడం, పూతపూసిన పైకప్పులు మరియు గాలి ప్రవాహాన్ని మరియు కాంతిని పెంచుతూ గోప్యతను కాపాడేందుకు రూపొందించబడిన మార్బుల్ జాలిస్ (స్క్రీన్‌లు) ద్వారా విభిన్నంగా ఉంటుంది.
అంతర్గత నీటి వ్యవస్థ	సెంట్రల్ నహ్ర్-ఇ-బిహిష్ట్ (స్వర్గం యొక్క ప్రవాహం) నేరుగా ఈ ప్రైవేట్ ప్యాలెస్ గుండా ప్రవహిస్తుంది, దాని శీతలీకరణను మరింత మెరుగుపరుస్తుంది మరియు చక్రవర్తి గదులలో ప్రశాంతమైన, ఓదార్పు వాతావరణాన్ని సృష్టిస్తుంది.
అలంకరణ	పైకప్పులు మరియు నిలువు వరుసలు మొదట గొప్ప బంగారం మరియు పూల మూలాంశాలతో అలంకరించబడ్డాయి. పాలరాతి పలకలు తరచుగా ప్యాలెస్ యొక్క వైభవాన్ని వివరించే శాసనాలను కలిగి ఉంటాయి, ఇది 'భూమిపై స్వర్గం' థీమ్‌ను బలపరుస్తుంది.

ఖాస్ మహల్ చక్రవర్తి ఉనికి యొక్క ప్రధాన భాగాన్ని సూచిస్తుంది, సామ్రాజ్య విధి, రాజకీయ పాలన మరియు ప్రైవేట్ మతపరమైన జీవితాన్ని ఏకవచనం, అద్భుతంగా రూపొందించిన పాలరాయి నిర్మాణంలో సజావుగా మిళితం చేస్తుంది.

ఫీచర్	ఆర్కిటెక్చరల్ మరియు హిస్టారికల్ ప్రాముఖ్యత
బిల్డర్ & తేదీ	షాజహాన్, 1648 CEలో పూర్తయింది.
ఫంక్షన్	కాన్పిడెన్షియల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్. ఇది చక్రవర్తి యొక్క అంతర్గత మండలి యొక్క స్థానం, ఇక్కడ రాష్ట్ర విధానం రూపొందించబడింది, అత్యంత రహస్య నిర్ణయాలు తీసుకోబడ్డాయి మరియు రాజ గౌరవాలు మరియు బిరుదులు ప్రదానం చేయబడ్డాయి.
ఆర్కిటెక్చర్ & మెటీరియల్	హాలు ఉత్కంఠభరితమైన పెవిలియన్, దాదాపు పూర్తిగా స్వచ్ఛమైన తెల్లని పాలరాయితో నిర్మించబడింది. దివాన్-ఇ-ఆమ్ వలె కాకుండా, దివాన్-ఇ-ఖాస్ చిన్నది, మరింత సన్నిహితమైనది మరియు శుద్ధి చేయబడింది. ఫ్లాట్ రూఫ్‌కు మద్దతిచ్చే సొగసైన, కస్పెడ్ ఆర్చ్‌ల శ్రేణి ద్వారా దీని నిర్మాణం నిర్వచించబడింది.
ఐశ్వర్యం & గిల్డింగ్	స్తంభాలు, తోరణాలు మరియు పైకప్పులు ఒకప్పుడు పూర్తిగా స్వచ్ఛమైన బంగారు పూతపూసిన మరియు శక్తివంతమైన పెయింట్‌తో కప్పబడి ఉన్నాయి, ఇది సంపద మరియు శక్తి యొక్క ఆశ్చర్యకరమైన దృశ్యాన్ని సృష్టించింది, ఇది విదేశీ ప్రముఖులను మూగబోయింది. తెల్లని పాలరాయి ఈ అద్భుతమైన వివరాల కోసం ప్రకాశవంతమైన నేపథ్యాన్ని అందించింది.
Pietra Dura పొదుగు	పాలరాతి స్తంభాలు అద్భుతమైన పియట్రా దురా (పొదిగిన రాయి మొజాయిక్)తో ఎక్కువగా అలంకరించబడ్డాయి. ఈ క్లిష్టమైన పూల మూలాంశాలు-మల్లెలు, గసగసాలు మరియు తులిప్‌లను వర్ణిస్తాయి-సెమీ విలువైన రాళ్లతో (కార్నెలియన్, లాపిస్ లాజులి మరియు అగేట్ వంటివి) రూపొందించబడ్డాయి, నిర్మాణాన్ని మెరిసే ఆభరణాల పెట్టెగా మార్చాయి.
నెమలి సింహాసనం (తఖ్త్-ఇ-తౌస్)	ఈ హాలు పురాణ నెమలి సింహాసనం (తఖ్త్-ఇ-తౌస్) ఒకప్పుడు ఎత్తైన వేదికపై నిలబడి ఉన్న ఖచ్చితమైన ప్రదేశం. సింహాసనం ఇప్పటివరకు సృష్టించబడిన అత్యంత అద్భుతమైన ఫర్నిచర్ ముక్కలలో ఒకటి, వేలాది ఆభరణాలతో పొదిగింది మరియు 17వ

	శతాబ్దంలో మొత్తం ఎర్రకోట సముదాయం కంటే దాదాపు రెండు రెట్లు విలువైనది.
పారడైజ్ జంట	దివాన్-ఇ-ఖాస్ గోడలపై బంగారంతో చెక్కబడిన ఐకానిక్ పర్షియన్ ద్విపద: 'అగర్ ఫిర్దౌస్ బార్ రు-యే జమిన్ అస్ట్, హమీన్ అస్ట్-ఓ హమిన్ అస్ట్-ఓ హమిన్ అస్ట్.' (భూమిపై స్వర్గం ఉంటే, ఇది ఇదే, ఇది ఇదే). ఈ శాసనం షాజహాన్ యొక్క ఎర్రకోటను దైవికమైన, భూసంబంధమైన స్వర్గంగా భావించడాన్ని సంపూర్ణంగా సంగ్రహిస్తుంది.
విషాద చరిత్ర (దోపిడీ)	ఐశ్వర్యం స్వల్పకాలికం. మీరు గమనించినట్లుగా, ఈ కోటను 1739 CEలో పర్షియన్ దండయాత్ర నాదర్ షా స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. అతను పీకాక్ థ్రోన్‌ను దోచుకున్నాడు, నెమలి సింహాసనం మరియు కోహ్-ఇ-నూర్ వజ్రం రెండింటినీ స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. సింహాసనం విడదీయబడింది మరియు పర్షియాకు తిరిగి తీసుకువెళ్లబడింది, దివాన్-ఇ-ఖాస్ దాని అత్యంత ప్రసిద్ధ కళాఖండాన్ని విషాదకరంగా ఖాళీ చేసింది.

దివాన్-ఇ-ఖాస్ దాని పూర్వ వైభవం యొక్క శక్తివంతమైన కానీ వెంటాడే షెల్‌గా మిగిలిపోయింది, ఇది ఒకప్పుడు ప్రపంచంలోనే అత్యంత ఖరీదైన గదిగా మారిన అద్భుతమైన బంగారం మరియు ఆభరణాలతో పొదిగిన వివరాలను పూరించడానికి సందర్శకులను డిమాండ్ చేస్తుంది.

వాతావరణ నియంత్రణ	మందపాటి గోడలు మరియు పాలరాయి నిర్మాణం ఉష్ణోగ్రతను నియంత్రించడానికి, వేసవిలో గదులను చల్లగా ఉంచడానికి మరియు శీతాకాలంలో వేడిని నిలుపుకోవడానికి కీలకం. నీటిని సమర్థవంతంగా తొలగించేందుకు ఫ్లోరింగ్ కాలువల వైపు మెల్లగా వాలుగా ఉంటుంది.
కాంతి మరియు వాతావరణం	హమామ్‌ల పైకప్పులు గోపురంతో ఉంటాయి మరియు చిన్న నక్షత్రాల ఆకారంలో లేదా పూల ఓపెనింగ్‌లు వాటిలో కత్తిరించబడ్డాయి. సహజ కాంతిని ఫిల్టర్ చేసే మందపాటి, రంగుల గాజుతో ఈ ఓపెనింగ్‌లు పొందుపరచబడ్డాయి. ఇది పగటి సమయానికి మారుతూ, స్నానం చేసే ఆచారం యొక్క లగ్జరీ మరియు గోప్యతను పెంపొందించే ఒక మెరిసే, పరిసర గ్లోను సృష్టించింది.
అలంకారాలు	1857 తర్వాత ఈ ఐశ్వర్యం చాలా వరకు తొలగించబడినప్పటికీ, ఇంటీరియర్‌లు ఒకప్పుడు పియట్రా దురా పొదుగు పనితో గొప్పగా అలంకరించబడ్డాయి. మృదువైన, పాలిష్ చేసిన పాలరాయి అవశేషాలు, ఈ ప్రైవేట్ అభయారణ్యం యొక్క ఇంజనీరింగ్ మరియు కళాత్మకతను సందర్శకులు మెచ్చుకోవడానికి వీలు కల్పిస్తుంది.

స్థానం & వీక్షణ	ఇది వ్యూహాత్మకంగా కోట యొక్క తూర్పు గోడ దగ్గర, నదికి నేరుగా అభిముఖంగా ఉంది. ఈ ప్లేస్‌మెంట్ దాని పనితీరుకు చాలా అవసరం, ఇది నీటి శీతలీకరణ ప్రవాహానికి మరియు బహిరంగ వీక్షణకు గరిష్టంగా బహిర్గతమవుతుంది, ఇది న్యాయస్థానంచే విలువైనది.
పేరు లెజెండ్	ప్యాలెస్ దృశ్యమానంగా సరళంగా ఉన్నప్పటికీ, 'డైమండ్ ప్యాలెస్' అనే పేరు దాని నిర్మాణంలో ఉపయోగించిన పాలరాయి యొక్క సున్నితమైన నాణ్యతను సూచిస్తుంది లేదా ఒకప్పుడు దాని కేంద్రాన్ని అలంకరించిన చిన్న, ఆభరణాల వంటి ఫౌంటెన్ లేదా అలంకార మూలకాన్ని సూచిస్తుందని నమ్ముతారు.
ఆధునిక వీక్షణ	యమునా నది చాలా కాలం నుండి కోట గోడల నుండి దూరంగా తన మార్గాన్ని మార్చినప్పటికీ, హీరా మహల్ వద్ద నిలబడి గోడలు మరియు ఇప్పుడు ఎండిపోయిన కందకం యొక్క కమాండింగ్ దృక్పథాన్ని అందిస్తుంది, ఇది చక్రవర్తులు ఒకసారి వీక్షించిన సందడిగా ఉన్న నది ట్రాఫిక్‌ను ఊహించవచ్చు.

5.2.1.M షా బుర్జ్ (చక్రవర్తి టవర్)

షా బుర్జ్ (అంటే 'చక్రవర్తి టవర్') అనేది మొత్తం ఎర్రకోట సముదాయంలోని అత్యంత కీలకమైన, అయితే తరచుగా పట్టించుకోని నిర్మాణం. రాజభవనం యొక్క ఉత్తర మూలలో ఉన్న ఈ గంభీరమైన, మూడు-అంతస్తుల అష్టభుజి గోపురం కోట యొక్క విస్తృతమైన ఇంజనీరింగ్‌కు అధిపతి మరియు సామ్రాజ్య పనితీరు యొక్క అత్యంత పరిమితం చేయబడిన ప్రాంతం.

ఫీచర్	ఆర్కిటెక్చరల్ మరియు టెక్నికల్ ప్రాముఖ్యత
బిల్డర్ & తేదీ	షాజహాన్, 1648 CEలో పూర్తయింది.
ప్రాథమిక విధి	హైడ్రాలిక్ కమాండ్ సెంటర్ మరియు ప్రైవేట్ స్టడీ. ఎగువ స్థాయి చక్రవర్తి యొక్క ప్రైవేట్ అధ్యయనం (తసీహ్ ఖానా) వలె పనిచేసింది, ఇది ఒకప్పుడు కోట గోడ వెంట ప్రవహించే యమునా నది యొక్క కమాండింగ్, విస్తృత దృశ్యాలను అందిస్తుంది.

హైడ్రాలిక్ హెడ్	ముఖ్యంగా, షా బుర్జ్ మొత్తం నహ్ర్-ఇ-బిహిష్ట్ (స్వర్గం యొక్క ప్రవాహం) యొక్క మూల స్థానం. ఇది ప్రక్కనే ఉన్న యమునా నది నుండి నీటిని తీసుకునే అధునాతన వాటర్-లిఫ్టింగ్ సిస్టమ్‌ను (పర్షియన్ సకియా లేదా వాటర్‌వీల్స్ కావచ్చు) కలిగి ఉంది.
నీటి పంపిణీ	టవర్‌లోని నాళాలు మరియు రిజర్వాయర్‌ల సంక్లిష్ట వ్యవస్థ ద్వారా నీటిని ఎత్తివేసి, ఆపై పంపారు. షా బుర్జ్ నుండి, నహ్ర్-ఇ-బిహిష్ట్ దాని సుదీర్ఘమైన, శీతలీకరణ ప్రయాణాన్ని ప్రారంభించింది, ఖాస్ మహల్, రంగ్ మహల్ మరియు మిగిలిన ప్రైవేట్ అపార్ట్‌మెంట్‌లకు సరఫరా చేయడానికి తూర్పు గోడ వెంట నేరుగా దక్షిణంగా ప్రవహిస్తుంది. ఈ టవర్ మొత్తం ప్యాలెస్ కాంప్లెక్స్‌కు జీవనాధారంగా మారింది.
ఆర్కిటెక్చర్	టవర్ అందంగా నిర్మించబడిన పాలరాయి మరియు ఎర్ర ఇసుకరాయి నిర్మాణం. ఎగువ గదిలో అలంకరణ పని మరియు పాలరాయి తెరలు (జాలిస్) ఉన్నాయి. చారిత్రాత్మకంగా, సమీపంలోని ఒక భారీ రాతి జలపాతం ఉంది, ఎగువ స్థాయి నుండి నీటిని దిగువ నహ్ర్-ఇ-బిహిష్ట్ ఛానెల్‌లోకి ప్రవహించడానికి ఉపయోగిస్తారు, ఇది ధ్వని మరియు గాలిని జోడిస్తుంది.
వేడుక ప్రాముఖ్యత	దాని ప్రైవేట్, ఉత్తర ప్రదేశం కారణంగా, షా బుర్జ్ చక్రవర్తి మరియు కోర్టులోని అత్యంత సీనియర్ సభ్యులతో సన్నిహితంగా వీడ్కోలు మరియు వేడుకలకు కూడా ఉపయోగించబడింది, ఇది దివాన్-ఐ-ఆమ్ ప్రజల దృష్టికి దూరంగా ఉంది.
తరువాత మార్పులు	అసలు నిర్మాణం కొద్దిగా దెబ్బతింది మరియు తరువాత ఔరంగజేబ్ మరియు బహదూర్ షా జాఫర్‌లచే సవరించబడింది, అయితే శతాబ్దాల తర్వాత నది తన ప్రవాహాన్ని మార్చే వరకు హైడ్రాలిక్ కోర్‌గా దాని పనితీరు స్థిరంగా ఉంది.

షా బుర్జ్ ఎర్రకోట కేవలం రాజభవనాల సమాహారం మాత్రమే కాకుండా అత్యంత క్రియాత్మకమైన, ఇంజినీరింగ్ వ్యవస్థగా ఉందని, ఇక్కడ నీటి నియంత్రణ-ప్రాక్టికల్ మరియు సింబాలిక్ రెండూ-మొఘల్ శక్తి మరియు విలాసానికి అత్యంత ముఖ్యమైనవి అని షా బుర్జ్ అందంగా వివరిస్తుంది.

5.2.1.ఓ భడోన్ పెవిలియన్

సావన్ పెవిలియన్యొక్క అద్దం చిత్రంగా నిలబడి, భడోన్ పెవిలియన్షయత్ బక్ష్ బాగ్యొక్క నిర్మాణ సమరూపతను పూర్తి చేస్తుంది. ఈ పెవిలియన్ రుతుపవనాల యొక్క పూర్తి తీవ్రత యొక్క ఇంద్రియ అనుభవంపై దృష్టి పెడుతుంది, చక్రవర్తి సీజన్ యొక్క పరిపక్వ దశను అభినందించడానికి ఒక స్థలాన్ని అందిస్తుంది.

ఫీచర్	ఆర్కిటెక్చరల్ ప్రాముఖ్యత
పేరు అర్థం	హిందూ నెల భాడోన్ (సుమారు ఆగస్ట్-సెప్టెంబర్) పేరు పెట్టబడింది, ఇది రుతుపవనాల ఆలస్యం మరియు వ్యవసాయ అనుగ్రహం యొక్క భారీ, స్థిరమైన కాలాన్ని సూచిస్తుంది.
ఫంక్షన్	సావన్ పెవిలియన్‌తో పర్యాయపదంగా ఉపయోగించబడుతుంది, ఇది మొఘల్ కోర్టు విశ్రాంతి తీసుకోవడానికి మరియు సన్నిహిత సమావేశాలకు ఆతిథ్యం ఇవ్వడానికి ఒక ఆశ్రయం పొందింది, ఇది వర్షం నుండి రక్షించబడింది, అయితే చల్లని, తేమతో కూడిన గాలిని ఆస్వాదిస్తుంది.
ఆర్కిటెక్చర్	స్కేల్ మరియు బేసిక్ డిజైన్‌లో సావన్ పెవిలియన్‌కు సరిపోయే తెల్లటి పాలరాతి నిర్మాణం, కేంద్ర వీక్షణను (ఈ సందర్భంలో, సెంట్రల్ గార్డెన్) ఫ్రేమ్ చేయడానికి ఖచ్చితమైన నిర్మాణ కవలలపై మొఘల్ ఆధారపడటాన్ని నొక్కి చెబుతుంది.
నీటి తెర	భాడోన్ పెవిలియన్ సెంట్రల్ వాటర్ చ్యూట్ (లేదా స్లైడ్) మరియు లోతైన బేసిన్ యొక్క తెలివిగల ఉపయోగానికి ప్రసిద్ధి చెందింది. చెక్కిన పాలరాతి పలకలపై నీరు ప్రవహిస్తుంది-తరచుగా అబ్సార్ (జలపాతం) లేదా 'వాటర్ కర్టెన్' అని పిలుస్తారు-అవి భారీ, నిరంతర వర్షానికి సమానమైన ధ్వని మరియు దృశ్య ప్రభావాన్ని సృష్టించేందుకు గాడితో ఉంటాయి.
ఎకౌస్టిక్ వివరాలు	పెవిలియన్‌లో మరియు చుట్టుపక్కల ఉన్న స్పౌట్‌లు, చ్యూట్‌లు మరియు నిస్సార కొలనుల సంక్లిష్ట వ్యవస్థ కేవలం శీతలీకరణ కోసం మాత్రమే కాకుండా, శబ్ద ప్రభావం కోసం ఉద్దేశపూర్వకంగా

పేరు అర్థం	సావన్ (సుమారు జూలై-ఆగస్టు) అనే హిందూ నెల పేరు పెట్టబడింది, ఇది రుతుపవనాల మొదటి నాటకీయ ఆగమనాన్ని సూచిస్తుంది మరియు సాంప్రదాయకంగా వేడుక మరియు శృంగార సమయం.
ఫంక్షన్	ఇది చక్రవర్తి యొక్క ప్రాథమిక వేసవి విడిది. దివాన్-ఇ-ఖాస్ పొడి-వాతావరణ అధికారిక వ్యాపారం కోసం ఉపయోగించబడింది, అయితే సావన్ మరియు భాడోన్ పెవిలియన్‌లు కాలానుగుణంగా ఆనందించడానికి మరియు తోటను వీక్షించడానికి రాయల్ లాంజ్‌లుగా పనిచేశాయి.
ఆర్కిటెక్చర్	పూర్తిగా తెల్లని పాలరాతితో నిర్మించబడిన ఈ మంటపం దాని మూడు సొగసైన, తగ్గుతున్న తోరణాలు మరియు చదునైన పైకప్పుతో ఉంటుంది. దీని రూపకల్పన షాజహాన్ కోరిన ఖచ్చితమైన సమరూపత మరియు సమతుల్యతకు ప్రతీకగా ఉండే దాని జంట, భాడోన్ పెవిలియన్‌కి వాస్తవంగా సమానంగా ఉంటుంది.
నీటి ఇంజనీరింగ్	సావన్ పెవిలియన్ నహ్రీ-బిహిష్ట్ (స్ట్రీమ్ ఆఫ్ ప్యారడైజ్) నీటి వ్యవస్థకు కీలకమైనది. పెవిలియన్ చురుకుగా ఉన్నప్పుడు, యమునా నది నుండి నీటిని ఎత్తి, దివాన్-ఇ-ఆమ్ మరియు దివాన్-ఇ-ఖాస్ ద్వారా పంపి, ఇక్కడకు విడుదల చేస్తారు. ఇది చిల్లులు గల తెరలు మరియు క్యాస్కేడ్‌ల యొక్క సంక్లిష్ట వ్యవస్థను కలిగి ఉంది, ఇది నీటిని సున్నితంగా పిచికారీ చేయడానికి అనుమతిస్తుంది, ఇది పొగమంచు మరియు వర్షం యొక్క భ్రాంతిని సృష్టిస్తుంది.
ప్రత్యేక సౌందర్యం	చారిత్రాత్మక కథనాల ప్రకారం, నీటి కాలువలు మరియు చెక్కిన పాలరాయి ఉపరితలాలు కొన్నిసార్లు రంగు కాంతి ప్రభావాలను (బహుశా రంగు గాజులు లేదా రత్నాలను ఉపయోగించి), మెరుపుల మెరుపులను లేదా ప్రారంభ రుతుపవనాల ఆకాశంలోని ఇరిడెసెంట్ గ్లోను సృష్టించే పదార్థాలతో రూపొందించబడ్డాయి లేదా పొదగబడ్డాయి.

అనుభవం: ఇక్కడ నిలబడి ఉన్నప్పుడు, వేసవి ఎండల నుండి ఉపశమనాన్ని అందజేస్తూ నీటి ధారలు, చల్లటి పొగమంచు మరియు చుట్టుపక్కల ఉన్న పచ్చదనం యొక్క గర్జించే ధ్వనిని ఊహించుకోవడానికి ప్రయత్నించండి.

5.2.1.Q హయత్ బక్ష్ బాగ్ (జీవితాన్ని అందించే తోట)

హయత్ బక్ష్ బాగ్ (దీని అర్థం 'జీవనాన్ని అందించే ఉద్యానవనం') అనేది ఎర్రకోట సముదాయంలోని అతిపెద్ద మరియు అత్యంత అద్భుతమైన మొఘల్ తోట, ఇది ప్రైవేట్ ఇంపీరియల్ ఎన్‌క్లోజర్ యొక్క ఉత్తర చివరలో ఉంది. భూమిపై స్వర్గం యొక్క అంతిమ వ్యక్తీకరణగా రూపొందించబడింది, ఈ విస్తృతమైన ఉద్యానవనం కోట యొక్క నిర్మాణ గుర్తింపుకు కీలకమైనది, దృఢమైన పాలరాతి రాజభవనాల మధ్య ప్రకృతి యొక్క ముఖ్యమైన అంశాన్ని అందిస్తుంది.

ఫీచర్	ఆర్కిటెక్చరల్ మరియు సింబాలిక్ ప్రాముఖ్యత
బిల్డర్ & తేదీ	షాజహాన్, 1648 CEలో పూర్తయింది.
డిజైన్ శైలి	ఈ తోట క్లాసిక్ చహార్‌బాగ్ (నాలుగు భాగాల తోట) శైలిలో వేయబడింది. ఈ అత్యంత రేఖాగణిత మరియు సుష్టమైన పెర్షియన్ డిజైన్ స్వర్గంలోని నాలుగు తోటలను సూచిస్తుంది, నాలుగు ప్రసరించే నీటి మార్గాల ద్వారా విభజించబడింది.
వాటర్ గ్రిడ్	ఈ తోట నహ్ర్-ఇ-బిహిష్ట్ (స్వర్గం యొక్క ప్రవాహం) యొక్క సౌందర్య కొనసాగింపుగా పనిచేసింది. ప్రధాన నీటి కాలువ తోట గుండా ప్రవహిస్తుంది, వందలాది చిన్న ఫౌంటైన్లు, ట్యాంకులు మరియు లోతులేని నీటి పడకలకు ఆహారం ఇస్తుంది, గాలిని ధ్వనితో నింపుతుంది మరియు ముఖ్యమైన తేమను అందిస్తుంది.
సౌందర్య అంశాలు	మార్గాలు అలంకారమైన చెట్లు, సువాసనగల పువ్వులు మరియు పుష్పించే పొదలతో కూడిన అధికారిక మొక్కలతో కప్పబడి ఉన్నాయి. చారిత్రక కథనాలు పాలరాతి నడక మార్గాలు, విశ్రాంతి కోసం ఎత్తైన ప్లాట్‌ఫారమ్‌లు మరియు జాగ్రత్తగా అలంకరించబడిన పచ్చిక బయళ్లను వివరిస్తాయి, కోర్టు యొక్క దృఢత్వం నుండి ప్రశాంతమైన మరియు వాతావరణ-నియంత్రిత తిరోగమనాన్ని అందిస్తాయి.
ట్విన్ పెవిలియన్స్	తోట యొక్క మధ్య అక్షం యొక్క ఉత్తర మరియు దక్షిణ చివర్లలో ఉన్న సావన్ మరియు భాడోన్ పెవిలియన్స్ యొక్క జంట రాజ నివాసాలచే ఈ తోట నిర్మాణపరంగా రూపొందించబడింది. ఈ తెల్లని

	పాలరాయి నిర్మాణాలకు రుతుపవన నెలల పేరు పెట్టారు మరియు శాశ్వతమైన వర్షం మరియు పొగమంచు యొక్క భ్రాంతిని మెరుగుపరచడానికి విస్తృతమైన నీటి లక్షణాలను (క్యాస్కేడ్‌లు మరియు స్క్రీన్‌లు) ఉపయోగించడానికి ప్రత్యేకంగా రూపొందించబడ్డాయి.
జాఫర్ మహల్	తరువాతి మొఘల్ కాలంలో, జాఫర్ మహల్‌ను బహదూర్ షా జఫర్ ఒక సొగసైన ఎర్ర ఇసుకరాయి పెవిలియన్‌గా నిర్మించారు, ఇది హయత్ బక్ష్ బాగ్‌లోని పెద్ద సెంట్రల్ పూల్ మధ్యలో ఉంది, ఇది ఉద్యానవనానికి కొత్త, వినోద కేంద్ర బిందువును జోడించింది.
చారిత్రక నష్టం	దురదృష్టవశాత్తు, 1857 తిరుగుబాటు తర్వాత తోట అపారమైన విధ్వంసానికి గురైంది. బ్రిటీష్ వారు బ్యారక్స్ మరియు పరేడ్ గ్రౌండ్స్ కోసం చాలా భూభాగాన్ని సమం చేశారు.
ఆధునిక స్థితి	కాంప్లెక్స్ లేఅవుట్ చాలా వరకు చెక్కుచెదరకుండా ఉన్నప్పటికీ, ప్రస్తుత తోట దాని అసలు వైభవానికి పాక్షికంగా పునరుద్ధరించబడిన సంస్కరణ. నేటికీ సందర్శకులు అసలు డిజైన్ యొక్క గొప్ప స్థాయిని, నీటి కాలువల లేఅవుట్‌ను మరియు మిగిలిన మంటపాల యొక్క చక్కదనాన్ని ఇప్పటికీ అభినందిస్తారు.

5.2.1.R ఎర్రకోట బావోలి (స్టెప్‌వెల్)

ఎర్రకోట బావోలి (స్టెప్‌వెల్) అనేది మొఘల్ ప్యాలెస్‌లోని ఒక అసాధారణమైన మరియు చారిత్రాత్మకంగా సంక్లిష్టమైన నిర్మాణం. షాజహాన్ నిర్మించిన సహజమైన తెల్లని పాలరాతి మంటపాలు కాకుండా, ఈ పెద్ద, పురాతన నీటి వ్యవస్థ కఠినమైన పదార్థాలతో నిర్మించబడింది మరియు ఈ ప్రాంతం యొక్క పూర్వ నిర్మాణాలు మరియు నివాసాలతో కీలకమైన కొనసాగింపును సూచిస్తుంది.

ఫీచర్	ఆర్కిటెక్చరల్ మరియు హిస్టారికల్ ప్రాముఖ్యత
బిల్డర్ & తేదీ	తెలియదు, ఎర్రకోటకు పూర్వం (క్రీ.శ. 1639కి ముందు) అని నమ్ముతారు. ఇది సైట్ ప్రక్కనే ఉన్న మునుపటి సలీమ్‌ఘర్ కోట నిర్మాణానికి చెందినది.
స్థానం	కోట యొక్క అత్యంత వ్యూహాత్మక వాయువ్య మూలలో, ప్రాకారాలకు సమీపంలో మరియు ప్రధాన రక్షణ గోడలకు దగ్గరగా ఉంది.
ప్రాథమిక విధి	నీటి భద్రత మరియు నిల్వ. బావోలి (స్టెప్‌వెల్) అనేది భూగర్భ జలాలను యాక్సెస్ చేయడానికి మరియు నిల్వ చేయడానికి ఒక సాంప్రదాయ భారతీయ నిర్మాణ పరిష్కారం, ఇది నేరుగా స్థానిక జలాశయానికి కలుపుతుంది. ఇది ముట్టడి నుండి సురక్షితంగా ఉండే కీలకమైన అత్యవసర నీటి సరఫరాను అందించింది.
ఆర్కిటెక్చర్	బావోలీ అనేది ప్రాథమికంగా శిథిలాలు, మోర్టార్ మరియు ఆష్లార్ రాయితో నిర్మించిన బహుళ-స్థాయి నిర్మాణం, ఇది ప్యాలెస్ గోడల యొక్క మెత్తగా కత్తిరించిన ఎర్ర ఇసుకరాయితో పూర్తిగా భిన్నంగా ఉంటుంది. దీని నిర్మాణం సీజన్ లేదా నీటి లోతుతో సంబంధం లేకుండా నీటి స్థాయికి ప్రాప్యతను అనుమతించే దశల అవరోహణను కలిగి ఉంటుంది.
తెలివిగల శీతలీకరణ	అన్ని స్టెప్‌వెల్‌ల మాదిరిగానే, దాని నిర్మాణం అంతర్గతంగా నిష్క్రియ శీతలీకరణ కోసం రూపొందించబడింది. మందపాటి గోడలు మరియు దాని భూగర్భ లోతు స్థిరమైన, చల్లని ఉష్ణోగ్రతను నిర్వహిస్తుంది, నీటి

5.2.1.1 ఈవెనింగ్ రెడ్ ఫోర్ట్ లైట్ అండ్ సౌండ్ షో (సోన్-ఎట్-లూమియర్)

రెడ్ ఫోర్ట్ లైట్ అండ్ సౌండ్ షోలో పాల్గొనడం ద్వారా మీ రోజును ముగించడానికి అత్యంత సిఫార్సు చేయబడిన మార్గం. కోట యొక్క ప్రధాన ముఖద్వారం యొక్క అద్భుతమైన నేపథ్యానికి వ్యతిరేకంగా దాదాపు 400 సంవత్సరాల మొఘల్ చరిత్రకు జీవం పోయడానికి రూపొందించబడిన ఈ ప్రదర్శన ఆకర్షణీయమైన సాయంత్రం దృశ్యం. రంగస్థల కథనం ఢిల్లీలో మొఘల్ సామ్రాజ్యం యొక్క పెరుగుదల, అత్యున్నత మరియు చివరికి క్షీణతను సంగ్రహిస్తుంది.

కథనం: కథ ప్రధానంగా ఎర్రకోట నుండి పాలించిన చక్రవర్తుల జీవితాలపై దృష్టి పెడుతుంది, షాజహాన్ (బిల్డర్), ఔరంగజేబ్ (పురిటానికల్ వారసుడు) మరియు బహదూర్ షా జఫర్ (చివరి చక్రవర్తి) వంటి వ్యక్తులను నొక్కి చెబుతుంది. ఇది సామ్రాజ్యం యొక్క గొప్పతనాన్ని మరియు తదుపరి విషాదాన్ని తెలియజేయడానికి కవితా భాష మరియు చారిత్రక సంభాషణలను ఉపయోగిస్తుంది.

విజువల్ ఇంపాక్ట్: సాంకేతికత సాధారణంగా బాగా అమలు చేయబడినప్పటికీ, నిజమైన నక్షత్రం కోట మాత్రమే. లైట్లు లాహోరీ గేట్ మరియు ప్రక్కనే ఉన్న గోడల యొక్క క్లిష్టమైన వివరాలను నాటకీయంగా హైలైట్ చేస్తాయి, వాటి స్థాయి మరియు ఆకృతిని నొక్కి చెబుతాయి.

భాష: ప్రదర్శన హిందీ మరియు ఇంగ్లీష్ రెండింటిలోనూ ప్రదర్శించబడుతుంది, సాధారణంగా ప్రత్యేక రోజులలో లేదా వేర్వేరు సమయ స్లాట్‌లలో. మీరు ఇష్టపడే భాషలో ప్రదర్శనకు హాజరు కావడానికి ప్రస్తుత షెడ్యూల్‌ని తనిఖీ చేయండి.

ప్రాక్టికల్ పరిగణనలు

- బుకింగ్: సీటింగ్ కెపాసిటీ పరిమితంగా ఉంటుంది మరియు సీజన్‌లను బట్టి (సూర్యాస్తమయ సమయాల కారణంగా) షెడ్యూల్ మారుతుంది కాబట్టి, ప్రస్తుత షోటైమ్‌లను తనిఖీ చేయడం మరియు మీ టిక్కెట్‌లను ముందుగా బుక్ చేసుకోవడం మంచిది, ప్రత్యేకించి పీక్ టూరిస్ట్ సీజన్‌లో, మీరువయటర్,మీ గైడ్ పొందండిమరియుత్రిపాద సలహాదారుద్వారా టిక్కెట్‌లను బుక్ చేసుకోవచ్చు.
- **సీటింగ్: సీటింగ్ ప్రాంతం ఆరుబయట ఉంది. అనుభవం సాధారణంగా సౌకర్యవంతంగా ఉన్నప్పటికీ, నీరు మరియు తేలికపాటి జాకెట్ తీసుకురావాలని నిర్ధారించుకోండి, ఎందుకంటే ఢిల్లీ సాయంత్రాలు చల్లబడతాయి మరియు ప్రదర్శన సుమారు 60 నిమిషాలు ఉంటుంది.**
- **ఫోటోగ్రఫీ: తక్కువ కాంతి కారణంగా, ఫోటోగ్రఫీ సవాలుగా ఉంటుంది, కాబట్టి వాతావరణం మరియు చరిత్రలో నానబెట్టడం ఆనందించండి.**

జామా మసీదు ('శుక్రవారం మసీదు' అని అర్థం) భారతదేశంలోని అతిపెద్ద మరియు నిస్సందేహంగా అత్యంత అద్భుతమైన మసీదు. పాత ఢిల్లీ స్కైలైన్‌పై ఆధిపత్యం చెలాయిస్తోంది, ఇది ఎర్రకోట యొక్క సామ్రాజ్య శక్తికి గంభీరమైన ఆధ్యాత్మిక ప్రతిరూపంగా నిలుస్తుంది. ఈ బృహత్తర నిర్మాణాన్ని సందర్శించడం శక్తివంతమైన అనుభవాన్ని అందిస్తుంది, కొన్ని ఇతర ప్రదేశాలతో సరిపోలే స్థాయి, ఆధ్యాత్మిక భక్తి మరియు చరిత్ర యొక్క తక్షణ భావాన్ని మీకు అందిస్తుంది.

DELHI POLICE

మీరు ఎందుకు సందర్శించాలి

ఎర్రకోట మొఘల్ ఐశ్వర్యాన్ని వివరిస్తుండగా, జామా మసీదు మొఘల్ భక్తి మరియు నిర్మాణ ఆశయం యొక్క లోతును ప్రదర్శిస్తుంది.

- **సెన్స్ ఆఫ్ స్కేల్: ప్రాంగణం 25,000 మందికి పైగా ఆరాధకులను కలిగి ఉండేంత విశాలంగా ఉంది, కాంప్లెక్స్ యొక్క పూర్తి పరిమాణంలో మీరు మరుగుజ్జుగా ఉన్నట్లు అనిపిస్తుంది.**
- **ఆర్కిటెక్చరల్ స్వచ్ఛత: ఇది మొఘల్ మతపరమైన వాస్తుశిల్పానికి అత్యంత ఖచ్చితమైన మరియు సంరక్షించబడిన ఉదాహరణలలో ఒకటి.**
- **వీక్షణ: దక్షిణ మినార్ ఎక్కడం పాత ఢిల్లీ యొక్క అస్తవ్యస్తమైన, ఆకర్షణీయమైన సాంద్రత మరియు ఎర్రకోటపై ఒక ప్రత్యేక దృక్పథం యొక్క ఏకైక ఉత్తమ విశాల దృశ్యాన్ని అందిస్తుంది.**
- **ఆధ్యాత్మిక శక్తి: ప్రార్థన సమయాల వెలుపల సందర్శించడం ఇప్పటికీ 350 సంవత్సరాలకు పైగా నిరంతర ఉపయోగంలో ఉన్న ఒక ప్రధాన ఆధ్యాత్మిక మైలురాయి యొక్క వాతావరణాన్ని గ్రహించడానికి మిమ్మల్ని అనుమతిస్తుంది.**

చరిత్ర మరియు ప్రాముఖ్యత

ఈ మసీదును ఐదవ మొఘల్ చక్రవర్తి షాజహాన్, తాజ్ మహల్ మరియు ఎర్రకోట యొక్క అదే నిర్మాతగా నియమించారు. ఇది అతని కొత్త రాజధాని షాజహానాబాద్ యొక్క చివరి, నిర్వచించే నిర్మాణ ప్రాజెక్ట్.

- **నిర్మాణం: మసీదు పూర్తి చేయడానికి ఆరు సంవత్సరాలు పట్టింది మరియు 5,000 మందికి పైగా కార్మికులు, బుఖారా (ప్రస్తుతం ఉజ్బెకిస్తాన్) నుండి 1656లో ఒక మతగురువు చేత ప్రారంభించబడింది.**
- **ప్రాముఖ్యత: ఇది జామీ మసీదు-సమాజ మసీదు-ఇక్కడ చక్రవర్తి మరియు అతని ఆస్థానం శుక్రవారం మధ్యాహ్నం ప్రార్థనల కోసం సమావేశమవుతారు. ఇది ఢిల్లీ యొక్క అధికారిక రాజ మసీదు, పాలకులకు అపారమైన మతపరమైన అధికారాన్ని అందజేస్తుంది.**
- **జాతీయ మైలురాయి: మసీదు యొక్క విస్తారమైన స్థాయి మొఘల్ సామ్రాజ్యం యొక్క ఆధ్యాత్మిక పూర్వ వైభవానికి ప్రతీకగా ఉద్దేశించబడింది.**

ఆర్కిటెక్చర్ మరియు డిజైన్
ఈ మసీదు ఎర్ర ఇసుకరాయి మరియు తెల్లని పాలరాయి యొక్క అద్భుతమైన మిశ్రమం, ఇది షాజహాన్ యొక్క నిర్మాణ శైలికి సంతకం అయిన నాటకీయ విజువల్ ఎఫెక్ట్‌ను సృష్టించడానికి వ్యూహాత్మకంగా విరుద్ధంగా ఉంది.

- **మెటీరియల్స్ మరియు ప్లాన్: మొత్తం నిర్మాణం ఒక భారీ, ఎత్తైన రాతి వేదికపై ఉంది, ఇది చుట్టుపక్కల నగరం యొక్క శబ్దం మరియు వీధి స్థాయి నుండి వేరు చేస్తుంది. మొత్తం కాంప్లెక్స్ మక్కా పవిత్ర నగరం వైపు ఉంటుంది.**
- **ప్రాంగణం (సాహ్న్): ఎర్ర ఇసుకరాయితో కప్పబడిన భారీ ప్రాంగణం, మూడు గంభీరమైన గేట్‌లచే విరామాలతో కప్పబడిన కొలొనేడ్‌లతో (క్లోయిస్టర్‌లు) చుట్టబడి ఉంది: తూర్పు ద్వారం (చారిత్రాత్మకంగా చక్రవర్తి కోసం ప్రత్యేకించబడింది), ఉత్తర ద్వారం మరియు దక్షిణ ద్వారం.**
- **ప్రార్థనా మందిరం: ప్రధాన ప్రార్థనా మందిరం ఐదు వంపుల ప్రవేశ ద్వారాలతో అలంకరించబడింది మరియు నల్లని పాలరాతి గీతలతో చారలతో మూడు అద్భుతమైన ఉల్లిపాయ ఆకారంలో ఉన్న తెల్లని పాలరాతి గోపురాలతో అగ్రస్థానంలో ఉంది.**
- **మినార్లు: ప్రధాన హాలు చుట్టూ రెండు అద్భుతమైన, 40 మీటర్ల ఎత్తున్న మినార్లు ఉన్నాయి. ఈ టవర్లు ఎర్ర ఇసుకరాయి మరియు తెల్లని పాలరాయి మిశ్రమంతో నిర్మించబడ్డాయి, ఇవి పాత ఢిల్లీలోని ఈ భాగంలో ఎత్తైన నిర్మాణ లక్షణాలుగా నిలిచేలా నిర్ధారిస్తుంది. అవి వైండింగ్, ఇరుకైన మెట్ల ద్వారా యాక్సెస్ చేయబడతాయి.**

ముఖ్యమైన సందర్శకుల సమాచారం
మసీదును సందర్శించడానికి నిర్దిష్ట ప్రోటోకాల్‌లకు కట్టుబడి ఉండటం అవసరం, ప్రధానంగా ప్రార్థనా స్థలంగా దాని క్రియాశీల స్థితి కారణంగా.

- **ప్రవేశ రుసుము**
  భారతీయ జాతీయులకు ఉచితం, కానీ అంతర్జాతీయ పర్యాటకులకు ₹500 ప్రవేశ రుసుము వసూలు చేయబడుతుంది.
- **ముస్లిమేతరులకు ప్రవేశం**
  ముస్లిమేతరులకు స్వాగతం ఉంటుంది కానీ ప్రధాన ప్రార్థన సమయాల్లో లోపలికి అనుమతించబడరు. సందర్శన సాధారణంగా 7:00 AM నుండి మధ్యాహ్నం వరకు మరియు తరువాత 1:30 PM నుండి 6:30 PM వరకు అనుమతించబడుతుంది.
- **ప్రార్థన పరిమితులు**
  మసీదు అన్ని ప్రార్థన సమయాల్లో పర్యాటకులకు మూసివేయబడుతుంది, ముఖ్యంగా ప్రధాన శుక్రవారం (జుమ్మా) మధ్యాహ్న ప్రార్థన, ఇది చాలా గంటలపాటు యాక్సెస్‌ను పరిమితం చేస్తుంది. ఉదయాన్నే లేదా మధ్యాహ్నానికి మీ సందర్శనను ప్లాన్ చేయండి.
- **తప్పనిసరి దుస్తుల కోడ్**
  సందర్శకులు నిరాడంబరంగా దుస్తులు ధరించాలి. పురుషులు మరియు మహిళలు ఇద్దరూ తమ భుజాలు, ఛాతీ మరియు కాళ్ళను కప్పుకోవాలి. స్త్రీలు తప్పనిసరిగా తమ తలలను కండువా లేదా శాలువాతో కప్పుకోవాలి. అద్దె వస్త్రాలు సాధారణంగా

5.2.3 చాందినీ చౌక్ - చంద్రకాంతి స్క్వేర్: పాత ఢిల్లీ యొక్క పల్సింగ్ హార్ట్ (పటం,సమీక్షలు,వెబ్సైట్)

మీరు జామా మసీదును సందర్శించిన తర్వాత, చాందినీ చౌక్‌లో మా స్వీయ-మార్గదర్శక నడక పర్యటనను ప్రారంభించడానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము.

చాందినీ చౌక్ నిజానికి 17వ శతాబ్దంలో షాజహాన్ చక్రవర్తిచే నిర్మించబడింది. ఈ ప్రాంతం అతని కొత్త రాజధాని షాజహానాబాద్‌కి గ్రాండ్ బౌలేవార్డ్. నేడు, ఇది ఆసియాలో అతిపెద్ద మరియు రద్దీగా ఉండే టోకు మార్కెట్‌లలో ఒకటిగా ఉంది, దృశ్యాలు, శబ్దాలు మరియు వాసనల యొక్క ఇంద్రియ ఓవర్‌లోడ్‌ను అందిస్తోంది. గందరగోళం ఎక్కువగా ఉన్నప్పటికీ, ఇక్కడే మీరు ఢిల్లీ యొక్క నిజమైన, ఉత్తేజకరమైన స్ఫూర్తిని చూస్తారు.

మీరు ఎందుకు సందర్శించాలి

చాందినీ చౌక్ ఎర్రకోట యొక్క గంభీరతకు సరైన విరుగుడు, ఇది శక్తివంతమైన, జీవన వ్యత్యాసాన్ని అందిస్తుంది. కోట సామ్రాజ్య శక్తికి చిహ్నంగా ఉన్న చోట, చౌక్ సామ్రాజ్యాన్ని పోషించే ఆర్థిక మరియు సామాజిక ధమని. మీరు ఒక్క స్మారక చిహ్నం కోసం కాదు, అనుభవం కోసం ఇక్కడకు వచ్చారు: చారిత్రాత్మక వీధి ఆహారాన్ని రుచి చూడటానికి, మూసివేసే గలీస్ (లేన్లు) నావిగేట్ చేయండి మరియు దాదాపు నాలుగు శతాబ్దాలుగా ఇక్కడ వర్ధిల్లుతున్న తీవ్రమైన, కేంద్రీకృత వాణిజ్యాన్ని గమనించండి.

చరిత్ర మరియు ప్రాముఖ్యత

చౌక్ పేరు, 'మూన్‌లైట్ స్క్వేర్' లేదా 'మూన్‌లైట్ క్రాసింగ్', సెంట్రల్ కెనాల్ నుండి ఒకప్పుడు దాని పొడవుతో వచ్చింది.

ఈ కాలువ యమునా నది నుండి నగరంలోకి నీటిని తీసుకువచ్చింది. రాజ భవనాలకు (ఎర్రకోటతో సహా) నీటిని అందించడానికి, మధ్యస్థ తోటలకు నీరు పెట్టడానికి మరియు అత్యంత ప్రముఖంగా, చంద్రకాంతి మరియు దాని ఒడ్డున ఉన్న వెండి దుకాణాలను ప్రతిబింబించేలా ఇది చాలా అవసరం-అందుకే దీనికి 'మూన్‌లైట్ స్క్వేర్' అని పేరు వచ్చింది.

కాలువ ద్వారా ఆక్రమించబడిన స్థలం ఒక లీనియర్ వాటర్ ఫీచర్ మరియు గార్డెన్, ఎర్రకోట యొక్క లాహౌరీ గేట్ నుండి ఫతేపురి మసీదు వరకు వీధి యొక్క కేంద్ర అక్షాన్ని నిర్వచిస్తుంది.

1857 తిరుగుబాటు (మొదటి స్వాతంత్ర్య సంగ్రామం) తర్వాత, బ్రిటీష్ అధికారాన్ని ఏకీకృతం చేసింది మరియు వారి స్వంత ప్రమాణాల ప్రకారం నగరాన్ని నియంత్రణ మరియు ఆధునికీకరించడానికి పాత ఢిల్లీకి సమూల మార్పులు చేశారు. వారు కాలువ మరియు మొఘల్ గార్డెన్‌లను పాతవిగా చూశారు, కాలువను పార్శ్వాలి, నీటి కాలువలో నింపారు మరియు సెంట్రల్ మీడియన్‌పై చదును చేశారు. కొత్తగా చదును చేయబడిన రహదారి మధ్యలో, బ్రిటీష్ వారు 1880లో ఒక ప్రముఖ విక్టోరియన్-శైలి క్లాక్ టవర్ (ఘంటా ఘర్)ను నిర్మించారు. ఈ టవర్ మొత్తం చతురస్రం యొక్క కొత్త, విభిన్నమైన కేంద్ర మైలురాయిగా మారింది, ఇది కాలువ యొక్క దృశ్య మరియు నిర్మాణ ఉనికిని మరియు

దాని ప్రతిబింబాలను సమర్థవంతంగా భర్తీ చేసింది. ఒకప్పుడు కాలువ ప్రవహించే చోట బ్రిటిష్ వారు ట్రామ్ లైన్‌ను కూడా ఏర్పాటు చేశారు.
షాజహాన్ యొక్క అభిమాన కుమార్తె జహనారా బేగం ఈ బజార్‌ను రూపొందించారు, ఇది మొఘల్ మహిళచే నియమించబడిన ప్రధాన ప్రజా పనికి అరుదైన ఉదాహరణగా నిలిచింది. ఈ వీధి నిజానికి ఎర్రకోట యొక్క లాహౌరీ గేట్ నుండి ఫతేపురి మసీదు వరకు విస్తరించి ఉంది.
ఆధునిక దినం: పరివర్తన ఉన్నప్పటికీ, వాణిజ్యం మరియు ప్రత్యేకత యొక్క సారాంశం మిగిలి ఉంది. వీధి అనేక గాలిస్ మరియు ఉప-మార్కెట్లుగా విభజించబడింది, ప్రతి ఒక్కటి నిర్దిష్ట వస్తువుకు (ఉదా., సుగంధ ద్రవ్యాలు, కాగితం, నగలు) అంకితం చేయబడింది.

ఆర్కిటెక్చర్
అసలు మొఘల్ వాస్తుశిల్పం యొక్క గొప్పతనాన్ని దుకాణాలు మరియు ఆధునీకరణ ద్వారా చాలా వరకు అస్పష్టం చేసినప్పటికీ, దాని గతానికి సంబంధించిన ఆధారాలు మిగిలి ఉన్నాయి. ఈ వీధి ప్రధాన మతపరమైన సంస్థలచే లంగరు వేయబడింది-పశ్చిమ చివరన ఫతేపురి మసీదు మరియు శ్వేతాంబర్ జైన దేవాలయం మరియు ఎర్రకోటకు దగ్గరగా ఉన్న గురుద్వారా సిస్ గంజ్ సాహిబ్-ఈ ప్రాంతం యొక్క చారిత్రాత్మక మత సహనం మరియు వైవిధ్యాన్ని వివరిస్తుంది. అసలైన, అందమైన మొఘల్ కాలం నాటి హవేలీలు మరియు క్లిష్టమైన చెక్కిన నివాస బాల్కనీలను గుర్తించడానికి దుకాణం ముందరి మరియు ప్రకటనలను వెతకండి.

9811144220

ఫీచర్	ప్రాముఖ్యత మరియు అనుభవం
పేరు మూలం	దరిబా కలాన్ అనే పేరుకు అక్షరార్థం 'ది స్ట్రీట్ ఆఫ్ ది పీర్‌లెస్ పెర్ల్' లేదా 'పెద్ద సాటిలేని వీధి'. ఇది ముత్యాలు, వజ్రాలు మరియు విలువైన రాళ్లను రాజ స్థానానికి మరియు జెనానాలోని ప్రముఖ మహిళలకు విక్రయించే అత్యంత ప్రత్యేకమైన మార్కెట్‌గా దాని అసలు స్థితిని ప్రతిబింబిస్తుంది.
ప్రాథమిక వాణిజ్యం	ఇది ముత్యాలతో ప్రారంభమైనప్పటికీ, వీధి మొఘల్ శకం తర్వాత అధిక-నాణ్యత వెండి నగలు మరియు కళాఖండాలకు పర్యాయపదంగా మారింది. నేడు, ఇది ఢిల్లీ యొక్క అత్యంత ప్రసిద్ధ వెండి మార్కెట్, ఇది అద్భుతమైన వెండి ఆభరణాలు (నెక్లెస్‌లు, గాజులు, పాయల్స్ లేదా చీలమండలు), సాంప్రదాయ పూజా వస్తువులు మరియు పురాతన-శైలి వెండి కళాఖండాలు మరియు పాత్రలను అందిస్తోంది.
పెర్ఫ్యూమ్ లెగసీ (అత్తర్)	ఈ లేన్ ప్రామాణికమైన అత్తర్ (లేదా ఇత్తర్) విక్రయించే దుకాణాలకు కూడా ప్రసిద్ధి చెందింది. ఇవి అధిక సాంద్రత కలిగిన, ఆల్కహాల్ లేని సహజ పరిమళ ద్రవ్యాలు మరియు ముఖ్యమైన నూనెలు-మొఘల్ కోర్టుకు అందించే విలాసవంతమైన వాణిజ్యం యొక్క ప్రత్యక్ష అవశేషాలు. గులాబీ, మల్లె, గంధపు చెక్క మరియు ఖస్ (వెటివర్) వంటి సువాసనలు మిమ్మల్ని తిరిగి సంపన్నమైన ప్యాలెస్ గదులకు తీసుకువెళతాయి.
అనుభవం & భద్రత	ఈ ఇరుకైన, సందడిగా ఉండే సందు ఇంద్రియాలకు నిజమైన విందు. చిన్న దుకాణాలు సంక్లిష్టమైన లోహపు పని యొక్క అంతులేని ప్రదర్శనతో కిక్కిరిసి ఉన్నాయి మరియు వెండి పాలిష్ మరియు అన్యదేశ అత్తర్ సువాసనతో గాలి దట్టంగా ఉంటుంది. అయితే, రద్దీ మరియు అధిక-విలువ వాణిజ్యం కారణంగా,

5.2.3.2 గురుద్వారా సిస్ గంజ్ సాహిబ్

(పటం,సమీక్షలు,వెబ్సైట్)

చాందినీ చౌక్ యొక్క సందడిగా ఉండే సెంట్రల్ ట్రోఫ్ఫేర్‌లో నేరుగా ఉన్న గురుద్వారా సిస్ గంజ్ సాహిబ్ భారతదేశంలోని అత్యంత చారిత్రాత్మకంగా ముఖ్యమైన మరియు గాఢంగా గౌరవించబడే సిక్కు దేవాలయాలలో ఒకటి. దాని తెల్లటి పాలరాతి నిర్మాణం మరియు సంతకం బంగారు గోపురాలు దాని చుట్టూ ఉన్న వాణిజ్య గందరగోళానికి తీవ్ర విరుద్ధంగా ఉన్నాయి.

ఫీచర్	చారిత్రక మరియు ఆధ్యాత్మిక ప్రాముఖ్యత
చరిత్ర & ప్రాముఖ్యత	ఈ మందిరం 1675 CEలో గురు తేజ్ బహదూర్ (తొమ్మిదవ సిక్కు గురువు) బలిదానం జ్ఞాపకార్థం పవిత్ర స్థలం. ఇస్లాం మతంలోకి మారడానికి నిరాకరించినందుకు మరియు హిందూ కాశ్మీరీ పండిట్‌లకు మత స్వేచ్ఛ హక్కు కోసం పోరాడినందుకు మొఘల్ చక్రవర్తి ఔరంగజేబు ఆదేశాల మేరకు అతన్ని ఇక్కడ బహిరంగంగా ఉరితీశారు. అతని తల (సిస్) తెగిపోయిన ప్రదేశంలో గురుద్వారా నిర్మించబడింది.
ఆర్కిటెక్చరల్ వివరాలు	ఈ ప్రదేశం పురాతనమైనప్పటికీ, ప్రస్తుత నిర్మాణం సొగసైన పాలరాయి మరియు ఎర్ర ఇసుకరాయి నిర్మాణం, సుదూర నుండి కనిపించే అద్భుతమైన బంగారు పూతతో కూడిన గోపురాలతో అగ్రస్థానంలో ఉంది. ఈ కాంప్లెక్స్‌లో సెంట్రల్ దర్బార్ సాహిబ్ (ప్రార్థన మందిరం), ఉరితీసే స్థలాన్ని గుర్తించే స్మారక స్థూపం మరియు గురుడు జైలులో ఉన్న సమయంలో చారిత్రాత్మకంగా ఉపయోగించిన బావి ఉన్నాయి.
అనుభవం: గందరగోళం మధ్య శాంతి	గురుద్వారా లోపలికి అడుగు పెట్టడం వల్ల చాందినీ చౌక్ యొక్క ఉన్మాద శక్తి నుండి వెంటనే ప్రశాంతత మరియు ఆశ్రయం లభిస్తుంది. గాఢమైన శాంతి భావాన్ని పెంపొందించే గుర్బాని (సిక్కు గ్రంథాలు మరియు కీర్తనలు, కీర్తన అని పిలుస్తారు) యొక్క నిరంతర, శ్రావ్యమైన పఠనంతో వాతావరణం నిండి ఉంది.
ది లంగర్ (కమ్యూనిటీ కిచెన్)	కులం, మతం లేదా సంపదతో సంబంధం లేకుండా ప్రతిరోజూ వేలాది మందికి ఆహారాన్ని తయారు చేసి అందించబడే ఉచిత కమ్యూనిటీ కిచెన్ అయిన లంగర్‌లో సందర్శించడానికి లేదా స్వచ్ఛందంగా పాల్గొనడానికి సందర్శకులు స్వాగతం పలుకుతారు. ఈ సంస్థ సమానత్వం మరియు నిస్వార్థ సేవ (సేవ) యొక్క సిక్కు సూత్రం యొక్క శక్తివంతమైన భౌతిక వ్యక్తీకరణ.
సిఫార్సు చేయబడిన సందర్శన	మార్కెట్ శబ్దం తగ్గినప్పుడు ఉదయాన్నే లేదా సాయంత్రం ఆలస్యంగా సందర్శించడానికి ఉత్తమ సమయం. ఇది షాజహానాబాద్ యొక్క వాణిజ్య చరిత్రకు కీలకమైన, ఆధ్యాత్మిక ప్రతిరూపాన్ని అందిస్తుంది.

వంటకాలు & ఫోకస్	రెస్టారెంట్ పూర్తిగా సువాసనగల నార్త్ ఇండియన్ స్ట్రీట్ ఫుడ్ మరియు గ్రిల్స్‌పై దృష్టి పెడుతుంది, సోయా చాప్ (ఆకృతితో కూడిన కూరగాయల ప్రోటీన్) మరియు పనీర్ (ఇండియన్ చీజ్) తయారీల చుట్టూ కేంద్రీకృతమై ఉంది. మాంసాహార కబాబ్‌లు మరియు టిక్కాస్ యొక్క స్మోకీ, రిచ్ ఫ్లేవర్‌లు మరియు అల్లికలను అనుకరించే సామర్థ్యానికి ఈజ్ ప్రసిద్ధి చెందింది, ఇది కఠినమైన శాఖాహారులు లేదా శాకాహారి-స్నేహపూర్వక ఎంపికలను కోరుకునే వారికి ఇది అద్భుతమైన ఎంపిక.
తప్పక ప్రయత్నించవలసిన ప్రత్యేకతలు	మెను లోతైనది, కానీ సంతకం వంటకాలు అవసరం: 1. మలై చాప్: సోయా చాప్ క్రీమ్, పెరుగు మరియు సున్నితమైన సుగంధ ద్రవ్యాల మందపాటి, రిచ్ మెరినేడ్‌లో మెరినేట్ చేసి, ఆపై తాండూర్‌లో వండుతారు. 2. ఆఫ్ఘని చాప్: అధిక వేడి లేకుండా స్మోకీ ఫ్లేవర్‌ని అందించే తేలికపాటి, తెల్లని మెరినేడ్. 3. వారి వివిధ రోల్స్ (ఫిల్లింగ్-స్టఫ్డ్ రుమాలి రోటీలు) కూడా శీఘ్ర, నింపి మరియు సులభంగా తినగలిగే భోజనం కోసం బాగా సిఫార్సు చేయబడ్డాయి.
వాతావరణం & అనుభవం	వాహ్ జీ వా చాందినీ చౌక్ యొక్క తీవ్రమైన శబ్దం మరియు రద్దీ నుండి స్వాగతించే ఉపశమనాన్ని అందిస్తుంది. సాంప్రదాయ, అస్తవ్యస్తమైన వీధి స్టాల్స్‌లా కాకుండా, భోజన ప్రాంతం మరింత నిర్మాణాత్మకమైన, సాధారణ వాతావరణాన్ని అందిస్తుంది. ఇది ప్రయాణికులకు శుభ్రమైన మరియు సురక్షితమైన ఎంపికగా చేస్తుంది.
యాత్రికుల చిట్కా (మేడమీద)	సందడి మరియు సందడి నుండి నిజంగా తప్పించుకోవడానికి, మేడమీద భోజనాల ప్రాంతానికి వెళ్లండి. ఇది అవసరమైన శాంతి మరియు నిశ్శబ్దాన్ని అందిస్తుంది. ఈ పాత భవనంలో పైకప్పు చాలా తక్కువగా ఉందని గుర్తుంచుకోండి, ఇది పొడవైన సందర్శకులకు నడకను సవాలుగా చేస్తుంది, కానీ ఇది ఖచ్చితంగా ఒక ప్రత్యేకమైన మరియు ఆసక్తికరమైన అనుభవం!
స్థిరత్వం & నాణ్యత	ఇక్కడ ఆహారం స్థిరంగా చాలా బాగుంది. నాణ్యమైన పదార్థాలు మరియు ఆధునిక తయారీ వంటగదిపై దృష్టి అధిక ప్రమాణాన్ని నిర్ధారిస్తుంది. పండుగ ఆనందం కోసం ఔంఫింగ్ గుజియాస్ వంటి సీజనల్ స్పెషల్స్ కోసం చూడండి.

ప్రత్యేకతలు & రుచి	ఘంటెవాలా దాని సాంప్రదాయ స్వీట్ల యొక్క ప్రామాణికమైన, గొప్ప రుచిని నిర్వహించడానికి ప్రసిద్ధి చెందింది. వారి సంపూర్ణ ప్రత్యేకతలు ప్రత్యేకమైన, అపారదర్శక, నమలిన కరాచీ హల్వా మరియు క్లాసిక్, ఫ్లాకీ, దట్టమైన సోహన్ హల్వా. అధిక-నాణ్యత గల దేశీ నెయ్యిని ఉపయోగించడం ద్వారా సాధించబడిన స్థిరత్వం మరియు స్వచ్ఛమైన, సాంప్రదాయిక సారాంశం-తరాలను ఆనందపరిచింది.
తప్పక సందర్శించవలసినది	ప్రసిద్ధ హల్వాలకు మించి, ఈ దుకాణం విస్తృతమైన గుజియాస్ వంటి అనేక రకాల పండుగ భోగాలను అందిస్తుంది. ఢిల్లీ యొక్క సందడిగా ఉండే ఆహార దృశ్యంలో ప్రామాణికమైన భారతీయ స్వీట్లను కోరుకునే ఎవరికైనా ఇది ఒక ముఖ్యమైన స్టాప్, ప్రతి కాటుతో ఆకృతి మరియు తీపి యొక్క ఖచ్చితమైన సమతుల్యతను అందిస్తుంది.

5.2.3.5 నటరాజ్ దహీ భల్లా

(పటం,సమీక్షలు,వెబ్సైట్)

పురాణ నటరాజ్ దహీ భల్లా స్టాల్ చాందినీ చౌక్ వంటల సంస్థ. దశాబ్దాలుగా, ప్రధాన మార్గంలో ఉన్న ఈ చిన్న, నిరాడంబరమైన దుకాణం ప్రతి ఢిల్లీ ఆహార ప్రియుల కోసం ఒక తప్పనిసరి స్టాప్‌గా దాని హోదాను సుస్థిరం చేస్తూ, ఒక ఐకానిక్ వంటకాన్ని పరిపూర్ణం చేసింది.

ఫీచర్	వివరణాత్మక సమీక్ష మరియు పాక దృష్టి
ఇది దేనికి ప్రసిద్ధి చెందింది	నటరాజ్ దాదాపుగా దహీ భల్లాకు ప్రసిద్ధి చెందారు. ఈ వంటకంలో చాలా మృదువైన, మీ నోటిలో కరిగిపోయే పప్పు కుడుములు (భల్లా) ఉంటాయి, వీటిని బాగా వేయించి, ఆపై నీటిలో నానబెట్టి మెత్తగా చేసి, చివరగా చిక్కగా, చల్లగా, కొద్దిగా తియ్యగా ఉండే పెరుగు (దహీ) మిశ్రమంలో ముంచాలి.
ది ఫ్లేవర్ అనుభవం	దహీ భల్లా బ్యాలెన్స్‌లో అద్భుతంగా ఉంటుంది. ఈ వంటకం పైన స్పైసీ రెడ్ చిల్లీ చట్నీ, టాంగీ చింతపండు చట్నీ మరియు తరచుగా చాట్ మసాలాతో చల్లబడుతుంది. మొత్తం అనుభవం రుచుల సింఫొనీ-ఏకకాలంలో తీపి, కారంగా, చిక్కగా మరియు చల్లగా ఉంటుంది-మార్కెట్ యొక్క వేడి మరియు సందడికి రిఫ్రెష్ కౌంటర్ పాయింట్‌ను అందిస్తుంది.
స్థానం & చరిత్ర	గురుద్వారా సిస్ గంజ్ సాహిబ్ సమీపంలో ఉన్న నటరాజ్ 80 సంవత్సరాలుగా పనిచేస్తున్నారు. కేవలం రెండు ప్రధాన వంటకాలపై దృష్టి పెట్టాలనే దాని నిబద్ధత-దహీ భల్లా మరియు ఆలూ టిక్కీ-కొద్ది మంది పోటీదారులు సరిపోలే విధంగా స్థిరత్వం మరియు రుచి యొక్క స్వచ్ఛతను నిర్ధారిస్తుంది.
అనుభవం & చిట్కా	రద్దీ, అధిక శక్తి మరియు శీఘ్ర అనుభవం కోసం సిద్ధంగా ఉండండి. అధికారిక సీటింగ్ లేదు; పోషకులు తమ ప్లేట్‌లను మ్రింగివేయడానికి కౌంటర్ వద్ద లేదా సమీపంలో నిలబడతారు. సేవ యొక్క వేగం అసాధారణమైనది, కానీ ఈ ప్రాంతం తరచుగా ప్రజలతో భుజం భుజం కలిపి ఉంటుంది. మీ ఆర్డర్‌తో సిద్ధంగా ఉండటం మరియు సజీవ వీధి ఆహార వాతావరణాన్ని స్వీకరించడం ఉత్తమం.
తప్పక ప్రయత్నించవలసిన వంటకం	వారు అద్భుతమైన ఆలూ టిక్కీ (కరకరలాడే బంగాళాదుంప పట్టీలు) కూడా అందజేస్తుండగా, ప్రజలు క్యూలో నిలబడటానికి కారణం దహీ భల్లా-ఇది ఢిల్లీ మొత్తంలో ఈ స్ట్రీట్ ఫుడ్ క్లాసిక్ యొక్క ఉత్తమ ప్రదర్శన.

ఫీచర్	వివరణాత్మక సమీక్ష మరియు పాక దృష్టి
చరిత్ర & ప్రాముఖ్యత	ఈ లేన్ యొక్క పాక సంప్రదాయం 150 సంవత్సరాల నాటిది. అనేక దుకాణాలు వచ్చి పోయినప్పటికీ, సాంప్రదాయం వారి ప్రత్యేక పద్ధతులను తీవ్రంగా సంరక్షించుకునే కొన్ని అసలైన, తరాల-పాత కుటుంబాలచే నిర్వహించబడుతుంది. ఇది చారిత్రక ఉత్సుకత మరియు ఆహార ప్రియులకు తీర్థయాత్రగా మిగిలిపోయింది.
విశిష్ట సంప్రదాయం	ఇక్కడ విక్రయించే పరాఠాలు డ్రై గ్రిడిల్ (తవా)పై వండిన ఇంటి తరహా పరాఠాల నుండి భిన్నంగా ఉంటాయి. నిర్వచించే లక్షణం ఏమిటంటే, అవి ఎల్లప్పుడూ దేశీ నెయ్యి (స్పష్టమైన వెన్న)తో నిండిన పెద్ద ఇనుప వోక్ (కడాయి)లో బాగా వేయించబడతాయి (తల్నా). ఈ టెక్నిక్ వల్ల స్ఫుటమైన, కొద్దిగా ఉబ్బిన మరియు ఘాటైన పరాటా వస్తుంది.
మెనూ & రకాలు	గాలీలోని అన్ని వంటకాలు ఖచ్చితంగా శాఖాహారం. గాలి యొక్క మేధావి అందించిన అనేక రకాల పూరకాలలో ఉంది. క్లాసిక్‌లకు (బంగాళదుంప, ముల్లంగి, కాలీఫ్లవర్) అతీతంగా, మీరు పాపడ్, మిర్చి, నింబు (నిమ్మకాయ), మటర్ (బఠానీలు), మరియు సీజనల్ ఫ్రూట్ పరాఠాలు వంటి అత్యంత ఆవిష్కరణ ఎంపికలను కనుగొనవచ్చు, ప్రతి ఒక్కటి పైపింగ్ వేడిగా వడ్డిస్తారు.
అనుభవం & సేవల శైలి	పరాఠాలు పూర్తి, బహుళ-కోర్సు భోజనంగా అందించబడతాయి. ఒకే వైపుకు బదులుగా, అవి ఉదారమైన సాంప్రదాయిక జతలతో ఉంటాయి: స్పైసీ ఆలూ మటర్ (బంగాళదుంప మరియు బఠానీ) కూర, తీపి మరియు చిక్కని గుమ్మడికాయ కూర, పచ్చిమిర్చి (అచార్) మరియు కొన్నిసార్లు ఒక సాధారణ చింతపండు చట్నీ. భోజన అనుభవం శీఘ్రంగా, రద్దీగా ఉంటుంది మరియు నిశ్చయంగా పాత ఢిల్లీలో ఉంటుంది, చిన్న, పురాతన దుకాణాలలో చిన్న, సాధారణ టేబుల్‌ల వద్ద పోషకులు కూర్చుంటారు.
సిఫార్సు చేయబడిన సందర్శన	ఇది కేవలం భోజనం కంటే ఒక అనుభవం. పరాఠాల యొక్క లోతైన వేయించిన స్వభావం వాటిని చాలా నింపేలా చేస్తుంది కాబట్టి ఆకలితో రండి. ఇది హృదయపూర్వక భోజనం కోసం ఒక అద్భుతమైన ప్రదేశం మరియు ఢిల్లీ యొక్క ప్రత్యేక వీధి-ఆహార చరిత్రను అభినందించడానికి అవసరమైన స్టాప్.

5.2.3.8 కినారి బజార్ (పండుగ అలంకార మార్కెట్)

(పటం)

కినారి బజార్ చాందినీ చౌక్ నుండి ఇరుకైన సందులో ఉన్న ఒక అద్భుతమైన మార్కెట్. భారతీయ వివాహాలు, పండుగలు మరియు గొప్ప వేడుకలకు సంబంధించిన అన్ని విషయాలకు ఇది తిరుగులేని కేంద్రం. ఈ బజార్‌లోకి అడుగు పెట్టడం అంటే ఢిల్లీలోని ఏ ఇతర మార్కెట్‌లో లేని విధంగా విజువల్ ఫీస్ట్‌ను అందించడంతోపాటు రంగు, మెరుపు మరియు క్లిష్టమైన అలంకరణలతో కూడిన నిధిలోకి ప్రవేశించినట్లే.

ఫీచర్	వివరణాత్మక సమీక్ష మరియు వాణిజ్య దృష్టి
ఇది దేనికి ప్రసిద్ధి చెందింది	*కినారి అంటే 'సరిహద్దు' లేదా 'అంచులు' అని అనువదిస్తుంది. మార్కెట్ పూర్తిగా అలంకార వస్త్రాలు, ట్రిమ్‌లు, లేస్‌లు, ఆభరణాలు మరియు దుస్తులు, వివాహ వస్త్రాలు మరియు అలంకార గృహ వస్తువులను పూర్తి చేయడానికి అవసరమైన అలంకారాలలో ప్రత్యేకత కలిగి ఉంది. ఇక్కడే నగరం నలుమూలల నుండి టైలర్లు మరియు డిజైనర్లు సోర్స్ మెటీరియల్‌లకు వస్తారు.*
చూడటానికి & కొనడానికి	ప్రదర్శనలో ఉన్న భారీ పరిమాణం మరియు వివిధ రకాల అలంకార వస్తువులు నమ్మశక్యం కానివి: 1. జరీ వర్క్: విస్తృతమైన ఎంబ్రాయిడరీ కోసం ఉపయోగించే క్లిష్టమైన జరీ (బంగారు మరియు వెండి లోహ దారాలు/సరిహద్దులు) యొక్క అంతులేని ప్రదర్శన. 2. లేస్‌లు & బోర్డర్‌లు: సాధారణ రంగుల లేస్ నుండి భారీ, మిర్రర్-వర్క్ బార్డర్‌లు మరియు విస్తృతమైన సీక్విన్డ్ ట్రిమ్ వరకు ప్రతిదీ. 3. పెళ్లి ఉపకరణాలు: ఈ మార్కెట్ అన్ని వివాహ ఉపకరణాలకు కేంద్ర కేంద్రంగా ఉంది, ఇందులో అలంకరణ తలపాగాలు (పగిడి), పూల దండలు, సీక్విన్డ్ వీల్స్ మరియు బహుమతుల కోసం అలంకరణ ప్యాకేజింగ్ ఉన్నాయి. 4. పండుగ అలంకరణ: మీరు ప్రకాశవంతమైన కాగితపు లాంతర్లు, రంగురంగుల బంధన్వార్ (డోర్ హ్యాంగింగ్‌లు) మరియు అలంకార గోటా

5.2.3.9 గడోడియా మార్కెట్ (ఆసియాలో అతిపెద్ద మసాలా మార్కెట్)

(పటం,సమీక్షలు)

ఫతేపురి మార్కెట్ సర్కిల్‌కు ఆవల ఉన్న ఖరీ బావోలి రోడ్‌లోని గడోడియా మార్కెట్ కాంప్లెక్స్ ఆసియాలో అతిపెద్ద టోకు మసాలా మార్కెట్‌గా పేర్కొనబడుతోంది. ఈ ప్రాంతం చిల్లర వీధి కంటే చాలా ఎక్కువ; ఇది నిజమైన, సందడిగా ఉన్న అంతర్జాతీయ వాణిజ్య కేంద్రం, ఇది మొఘల్ కాలం నుండి భారత ఉపఖండానికి అవసరమైన పదార్థాలను సరఫరా చేస్తోంది.

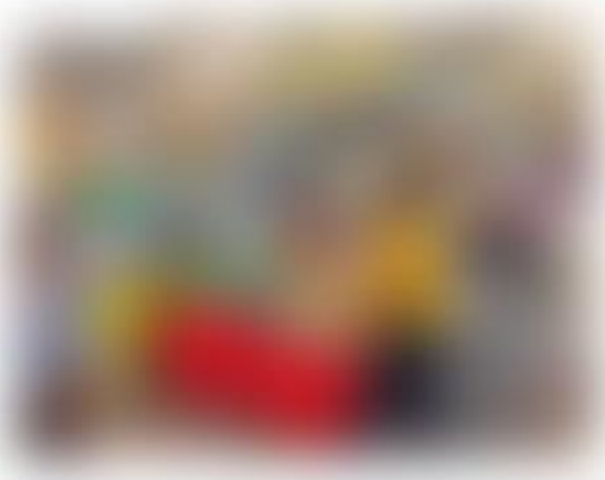

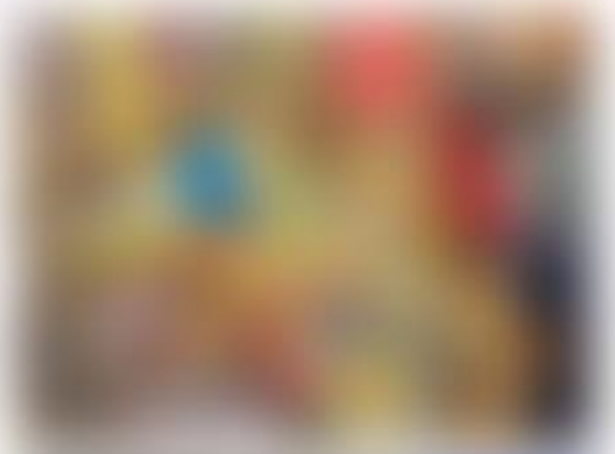

	చేసుకోవడానికి మరియు ఎర్రకోట యొక్క సామ్రాజ్య వంటశాలలను అందించడానికి ఇది ఒక ఆదర్శ కేంద్రంగా మారింది. మీరు శతాబ్దాల పగలని వాణిజ్య చరిత్రలో నడుస్తున్నారు.
యాత్రికుల చిట్కా	రద్దీ మరియు రద్దీ వాతావరణం కోసం సిద్ధంగా ఉండండి. హోల్‌సేల్ వ్యాపారం యొక్క స్వభావం కారణంగా, నేల అసమానంగా ఉంటుంది మరియు మసాలా పొడితో అప్పుడప్పుడు దుమ్ముతో ఉంటుంది. ఉదయాన్నే సందర్శించడం తరచుగా నిశ్శబ్దంగా ఉంటుంది, అయితే రోజు తర్వాత సందర్శించడం మార్కెట్ యొక్క అద్భుతమైన శక్తిని బాగా అర్థం చేసుకోవచ్చు.

5.3.1 హుమాయున్ సమాధి

(పటం,సమీక్షలు,వెబ్సైట్)
ప్రవేశ రుసుము: విదేశీ పర్యాటకులు: ₹600 (వ్రాసే సమయంలో).
ఫోటోగ్రఫీ మరియు వీడియోగ్రఫీ: ఫోటోగ్రఫీ అనుమతించబడుతుంది మరియు ఉచితంగా ఉంటుంది మరియు వీడియో చిత్రీకరణ అనుమతి వ్యక్తికి ₹25.
తెరిచే గంటలు: ప్రతిరోజూ సూర్యోదయం నుండి సూర్యాస్తమయం వరకు (సాధారణంగా 6:00 AM నుండి 6:00 PM వరకు) తెరిచి ఉంటుంది.
సందర్శించడానికి ఉత్తమ సమయం: మధ్యాహ్న వేడి మరియు ప్రధాన సమూహాలను నివారించడానికి ప్రారంభ సమయంలో ఉదయాన్నే. ఫోటోగ్రఫీకి కాంతి కూడా ఉత్తమమైనది.
సమయం కావాలి: ప్రధాన సమాధి మరియు చుట్టుపక్కల తోటలు మరియు నిర్మాణాలను సౌకర్యవంతంగా అన్వేషించడానికి 90 నుండి 120 నిమిషాల బడ్జెట్.

హుమాయున్ సమాధి యునెస్కో ప్రపంచ వారసత్వ ప్రదేశం మరియు ఇది పూర్వపు మధ్య ఆసియా సమాధులు మరియు మొఘల్ అంత్యక్రియల వాస్తుశిల్పం యొక్క అంతిమ వ్యక్తీకరణల మధ్య అంతరాన్ని తగ్గించే ఒక ఉత్కంఠభరితమైన ఆర్కిటెక్చర్:ఆగ్రాలోనితాజ్ మహల్, దాదాపు ఒక శతాబ్దం తర్వాత నిర్మించబడింది.

మీరు ఎందుకు సందర్శించాలి

- **తాజ్ మహల్‌కు పూర్వగామి: హుమాయున్ సమాధి అనేక డిజైన్ అంశాలను పరిచయం చేసింది, ముఖ్యంగా చార్‌బాగ్ ఉద్యానవనం మరియు తాజ్ మహల్‌లో పరిపూర్ణంగా ఉన్న డబుల్-డోమ్ యొక్క ఉపయోగం.**
- **నిర్మాణ ప్రశాంతత: రద్దీగా ఉండే ఎర్రకోటలా కాకుండా, కాంప్లెక్స్ చాలా ఎక్కువ స్థలాన్ని మరియు నిశ్శబ్దాన్ని అందిస్తుంది. విశాలమైన, జ్యామితీయంగా ఏర్పాటు చేయబడిన ఉద్యానవనాలు ప్రశాంతమైన, ధ్యాన వాతావరణాన్ని అందిస్తాయి.**
- **చారిత్రక ప్రాముఖ్యత: ఇది రెండవ మొఘల్ చక్రవర్తి హుమాయున్ మృతదేహాన్ని కలిగి ఉంది మరియు మొఘల్ రాయల్టీకి చెందిన 150 కంటే ఎక్కువ సమాధులను కలిగి ఉంది, దీనికి 'మొఘల్ యొక్క డార్మిటరీ' అనే మారుపేరు వచ్చింది.**

చరిత్ర మరియు ప్రాముఖ్యత

చక్రవర్తి మరణించిన తొమ్మిదేళ్ల తర్వాత హుమాయూన్ పెర్షియన్ భార్య హమీదా బాను బేగం 1569లో ఈ సమాధిని ఏర్పాటు చేసింది. దీని నిర్మాణం 1540-1555 వరకు 'బహిష్కరణ కాలం' తర్వాత హుమాయున్ కుమారుడు, అక్బర్ ది గ్రేట్ కింద భారతదేశానికి మొఘల్ అధికారం తిరిగి రావడాన్ని సూచిస్తుంది. రెండవ మరియు మూడవ చక్రవర్తుల పాలనల మధ్య ఈ 15 సంవత్సరాల కాలంలో, మొఘల్ రాజవంశం భారతదేశంపై నియంత్రణ కోల్పోయింది.

- **అధికారం కోల్పోవడం: చక్రవర్తి హుమాయున్ తన తండ్రి బాబర్ నుండి సింహాసనాన్ని వారసత్వంగా పొందాడు, కానీ 1540లో ఆఫ్ఘన్ పాలకుడు షేర్ షా సూరి చేతిలో ఓడిపోయి భారతదేశం నుండి వెళ్లగొట్టబడ్డాడు.**
- **ప్రవాసం: హుమాయున్ పశ్చిమాన పారిపోవాల్సి వచ్చింది, పర్షియా (ఆధునిక ఇరాన్) మరియు ఆఫ్ఘనిస్తాన్‌లో సంవత్సరాలు గడిపాడు. ఈ సమయంలో, అతని కుమారుడు, మొఘల్ చక్రవర్తులలో గొప్పవాడు అయిన అక్బర్ ప్రవాసంలో జన్మించాడు.**
- **ది రిటర్న్: 1555లో, పర్షియన్ సైనిక సహాయంతో, షేర్ షా సూరి వారసులను హుమాయున్ విజయవంతంగా ఓడించి ఢిల్లీ సింహాసనాన్ని తిరిగి పొందాడు. అయితే, అతను తన లైబ్రరీ మెట్లపై నుండి పడి ఆరు నెలల తర్వాత విషాదకరంగా మరణించాడు.**

సమాధి గురించి మరిన్ని వివరాలు:
- **పెర్షియన్ ప్రభావం: దీని రూపకల్పన భారత ఉపఖండంలో పర్షియన్ వాస్తుశిల్పం యొక్క మొదటి ప్రధాన ఇన్ఫ్యూషన్‌ను సూచిస్తుంది. ప్రధాన వాస్తుశిల్పి, మిరాక్ మీర్జా ఘియాస్, పెర్షియన్, మరియు అతను తనతో పాటు అష్టభుజి సెంట్రల్ ఛాంబర్ మరియు విస్తారమైన, సుష్టమైన తోట ప్రణాళికను తీసుకువచ్చాడు.**
- **చివరి విశ్రాంతి స్థలం: ఈ సమాధి దాదాపు 300 సంవత్సరాల పాటు మొఘల్ చక్రవర్తులు మరియు కుటుంబ సభ్యులకు ప్రాథమిక శ్మశానవాటికగా పనిచేసింది (మొదటి ఖననం: 1570, చివరి ఖననం: 1856), రాజవంశ సమాధిగా దాని ప్రాముఖ్యతను బలపరుస్తుంది.**
- **బ్రిటీష్ కనెక్షన్: చివరి మొఘల్ చక్రవర్తి బహదూర్ షా జఫర్ 1857లో బ్రిటిష్ వారిచే ఇక్కడ బంధించబడ్డాడు, ఇది భారతదేశంలో మొఘల్ సామ్రాజ్యం యొక్క అధికారిక ముగింపును సూచిస్తుంది.**

ఆర్కిటెక్చర్ మరియు డిజైన్
ఖురాన్‌లో పేర్కొనబడిన స్వర్గంలోని నాలుగు ఉద్యానవనాల ఆధారంగా చతుర్భుజి గార్డెన్ లేఅవుట్ అయిన చార్‌బాగ్ శైలిలో నిర్మించిన భారతదేశంలో మొట్టమొదటి నిర్మాణం ఈ సమాధి.
- **సమాధి నిర్మాణం: ప్రధాన సమాధి భారీ, రెండు అంచెల రాతి స్తంభంపై ఉంది. ఇది ప్రధానంగా ఎర్ర ఇసుకరాయితో నిర్మించబడింది, గోపురం, అలంకార పొదుగులు మరియు సరిహద్దుల కోసం ఉపయోగించే తెల్లని పాలరాయితో అందంగా విరుద్ధంగా ఉంటుంది.**
- **డబుల్ డోమ్: డోమ్ దాని కాలానికి విప్లవాత్మకమైనది, డబుల్ లేయర్‌ను కలిగి ఉంటుంది-ఒక పొడవైన బయటి షెల్ ఐకానిక్ సిల్హౌట్‌ను అందిస్తుంది మరియు దిగువ లోపలి షెల్ శ్మశానవాటిక కోసం సన్నిహిత పైకప్పును సృష్టిస్తుంది. భవిష్యత్ మొఘల్ నిర్మాణాలకు ఈ సాంకేతికత చాలా ముఖ్యమైనది.**
- **సమరూపత మరియు నీరు: చార్‌బాగ్ నడక మార్గాలు మరియు స్వర్గంలోని నాలుగు నదులను సూచించే రెండు కేంద్ర నీటి మార్గాల ద్వారా నాలుగు ప్రధాన**

విభాగాలుగా విభజించబడింది. సంక్లిష్టమైన రేఖాగణిత సమరూపత మొత్తం కాంప్లెక్స్ యొక్క నిర్వచించే లక్షణం.

గార్డెన్ డిజైన్	బు హలీమాస్ గార్డెన్ అని పిలువబడే సమాధి చుట్టూ ఉన్న చిన్న ప్రాంతం చార్‌బాగ్ లేఅవుట్ యొక్క తక్కువ ఫార్మల్ వెర్షన్‌గా రూపొందించబడింది. ఇది ప్రాథమిక సౌష్టవ నీటి మార్గాలు మరియు నడక మార్గాలను కలిగి ఉంది, కాంప్లెక్స్‌లో సందర్శకుల కోసం లోతుగా వేచి ఉండే చాలా పెద్ద, మరింత పరిపూర్ణమైన స్వర్గ ఉద్యానవనం యొక్క నిరీక్షణను ఏర్పాటు చేస్తుంది.
సందర్శనకు ప్రాముఖ్యత	ఈ ప్రదేశం చాలా అవసరం, ఎందుకంటే ఇది ఉత్సవ ప్రాంగణంగా పనిచేస్తుంది. ఇది మానసిక సరిహద్దుగా పనిచేస్తుంది, బాహ్య ప్రపంచం యొక్క గందరగోళాన్ని సంక్లిష్టత యొక్క గంభీరమైన, ఆధ్యాత్మిక క్రమం నుండి వేరు చేస్తుంది. మీరు క్లుప్తంగా మాత్రమే ఆపివేయవచ్చు, ఇది ప్రధాన సైట్ యొక్క ఖచ్చితమైన ప్రణాళిక మరియు సుష్ట పరిపూర్ణతకు వేదికను సెట్ చేస్తుంది.

5.3.1.2 అరబ్ సెరాయ్ గేట్

అరబ్ సెరాయ్ గేట్ హుమాయున్ టోంబ్ కాంప్లెక్స్‌లో కీలకమైన, ఇంకా తరచుగా పట్టించుకోని, భాగానికి ప్రవేశ ద్వారం సూచిస్తుంది: స్మారక నిర్మాణ ప్రాజెక్ట్ కోసం శ్రామికశక్తిని ఉంచడానికి ప్రత్యేకంగా నిర్మించిన నివాస మరియు లాజిస్టికల్ క్వార్టర్. ఈ భారీ గేట్ భద్రత మరియు స్థాయిని నొక్కి చెబుతుంది, అటువంటి ప్రతిష్టాత్మకమైన పనికి అవసరమైన సంస్థపై అంతర్దృష్టిని ఇస్తుంది.

ఫీచర్	వివరణాత్మక చరిత్ర మరియు ప్రాముఖ్యత
చరిత్ర & ప్రయోజనం	అరబ్ సెరాయ్ (కారవాన్ స్టాప్ లేదా ఇన్) మరియు దాని ద్వారం 1560లలో హుమాయున్ ప్రధాన భార్య హమీదా బాను బేగంచే నిర్మించబడింది. హుమాయూన్ సమాధిని నిర్మించడానికి పర్షియా (ఆధునిక ఇరాన్) నుండి తీసుకువచ్చిన వందలాది మంది పర్షియన్ కళాకారులు, కళాకారులు, కాలిగ్రాఫర్లు మరియు కార్మికులకు సురక్షితమైన వసతి కల్పించేందుకు ఈ నిర్మాణం రూపొందించబడింది.
ఆర్కిటెక్చర్	ఈ ద్వారం ఒక భారీ, గంభీరమైన నిర్మాణం, ఇది బలమైన రాతి రాళ్లతో నిర్మించబడింది మరియు ప్రముఖ టరెట్‌లు మరియు బలమైన బురుజు గోడలతో బలపరచబడింది. దాని పరిపూర్ణ స్థాయి మరియు రక్షణాత్మక ప్రదర్శన రెసిడెన్షియల్ క్వార్టర్‌కు సింగిల్, సెక్యూర్డ్ ఎంట్రీ పాయింట్‌గా దాని పాత్రను నొక్కి చెబుతుంది. ఇది అత్యంత నైపుణ్యం కలిగిన శ్రామికశక్తి మరియు లోపల నిల్వ చేయబడిన విలువైన నిర్మాణ సామగ్రి రెండింటినీ రక్షించాల్సిన అవసరం ఉంది.
సెరై క్వార్టర్	ద్వారం లోపల సెరాయ్ ఉంది—ఒక విశాలమైన, గోడలతో కూడిన ప్రాంగణం స్వయం-సమయం, తాత్కాలిక పట్టణంగా ఉపయోగపడేలా రూపొందించబడింది. ఇందులో రెసిడెన్షియల్ సెల్‌లు, లాయం, నిల్వ ప్రాంతాలు మరియు బహుశా చిన్న వర్క్‌షాప్‌లు ఉన్నాయి. అక్బర్ పాలన ప్రారంభ సంవత్సరాల్లో మొఘల్ రాజధాని ఇప్పటికీ ఫ్లక్స్‌లో

5.3.1.3 వెస్ట్ గేట్

వెస్ట్ గేట్ హుమాయున్ సమాధికి ఆధునిక సందర్శకులకు ప్రాథమిక ప్రవేశ ద్వారం మరియు చారిత్రాత్మకంగా, ఇది గొప్ప ఉత్సవ ప్రవేశ ద్వారం. విశాలమైన చార్‌బాగ్ ఉద్యానవనం మరియు దాని మధ్యలో ఉన్న అద్భుతమైన సమాధి యొక్క మొదటి ఆకట్టుకునే, అద్భుతమైన వీక్షణను అందిస్తూ, విస్మయాన్ని కలిగించేలా దీని నిర్మాణం ప్రత్యేకంగా రూపొందించబడింది.

ఫీచర్	వివరణాత్మక ఆర్కిటెక్చర్ మరియు ప్రాముఖ్యత
ప్రాథమిక విధి	ప్రధాన చార్‌బాగ్ కాంప్లెక్స్‌లోకి ఈ గేట్ గొప్ప ఉత్సవ ప్రవేశ ద్వారం. సందర్శకుల మొదటి చూపు సామ్రాజ్ఞి హమీదా బాను బేగం ఉద్దేశించిన విధంగానే సమాధి మరియు దాని చుట్టుపక్కల ఉన్న స్వర్గ ఉద్యానవనం యొక్క పూర్తి, సౌష్టవ వైభవాన్ని సంగ్రహించేలా దాని ప్లేస్‌మెంట్ నిర్ధారిస్తుంది.
ఆర్కిటెక్చర్	ఇది గంభీరమైన, దీర్ఘచతురస్రాకార నిర్మాణం, ఇది ప్రధానంగా ఎర్రటి ఇసుకరాయితో నిర్మించబడింది, తెల్లని పాలరాతి పొదుగుతో అందంగా రూపొందించబడింది. ఇది ఇరువైపులా చిన్న ఆర్చ్‌లతో చుట్టుముట్టబడిన పెద్ద మధ్య వంపుని కలిగి ఉంటుంది.
ఛత్రి వివరాలు	ద్వారం ఒక అద్భుతమైన ఛత్రితో కిరీటం చేయబడింది-ఎత్తైన, గోపురం ఆకారపు పెవిలియన్ (ఛత్రి అంటే హిందీలో 'గొడుగు' లేదా 'పందిరి'). ఈ లక్షణాలు క్లాసిక్ మొఘల్ డిజైన్ అంశాలు, గౌరవం, గొప్పతనం మరియు రాయల్టీకి ప్రతీక. ఛత్రి నిర్మాణానికి చక్కదనం మరియు దృశ్యమాన ఎత్తును జోడిస్తుంది.
సెరిమోనియల్ అప్రోచ్	వెస్ట్ గేట్ ద్వారా మార్పు ఉద్దేశపూర్వకంగా ఉంది. లోతైన, నీడతో కూడిన ఆర్చ్‌వే గుండా వెళుతున్నప్పుడు, సందర్శకుడు తోట యొక్క ప్రకాశవంతమైన కాంతిలోకి ఉద్భవించి, సమాధి యొక్క భారీ ఎర్ర ఇసుకరాయి మరియు పాలరాతి పునాదిని ఎదుర్కొంటాడు. ఈ నియంత్రిత ద్యోతకం ప్రారంభ మొఘల్ నిర్మాణ ప్రణాళిక యొక్క మాస్టర్‌స్ట్రోక్.

సందర్శనకు ప్రాముఖ్యత	ప్రధాన ప్రవేశ స్థానంగా, వెస్ట్ గేట్ ట్రాఫిక్‌కు మార్గనిర్దేశం చేయడమే కాకుండా స్మారక స్థాయిని మరియు కాంప్లెక్స్‌ను నిర్వచించే ఇండో-పర్షియన్ శైలిని ఏర్పాటు చేస్తుంది. సందర్శకుడు లౌకిక ప్రపంచాన్ని విడిచిపెట్టి, పవిత్రమైన, సూక్ష్మంగా ఆదేశించబడిన ప్రదేశంలోకి ప్రవేశిస్తున్నట్లు ఇది సూచిస్తుంది.

5.3.1.5 దక్షిణ ద్వారం

దక్షిణ ద్వారం మరియు సమీపంలోని నై కా గుంబాద్ (బార్బర్ సమాధి) హుమాయున్ సమాధి సముదాయం యొక్క దక్షిణ అక్షాన్ని నిర్వచించే ముఖ్యమైన నిర్మాణాలు. వారు మొఘల్ డిజైన్ యొక్క ఖచ్చితమైన సమరూపతను నొక్కిచెప్పారు, అయితే సమాధి రాజ న్యాయస్థానం యొక్క సామాజిక సోపానక్రమంలో ఒక మనోహరమైన సంగ్రహావలోకనం అందిస్తుంది.

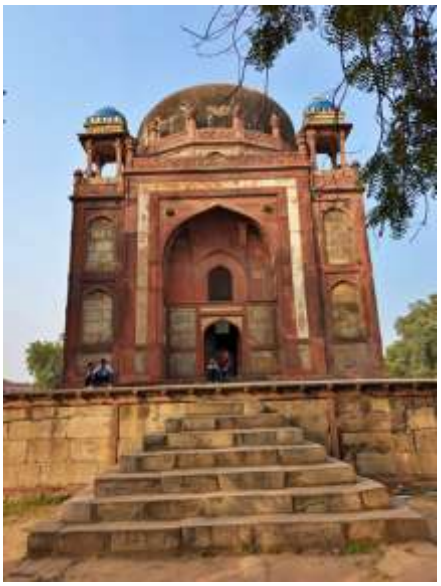

ఫీచర్	వివరణాత్మక చరిత్ర మరియు ప్రాముఖ్యత
ఆర్కిటెక్చర్ (సౌత్ గేట్)	సౌత్ గేట్ నిర్మాణాత్మకంగా ప్రధాన పశ్చిమ ద్వారం వలె శైలి మరియు పదార్థంలో సమానంగా ఉంటుంది, ఇది పెద్ద మధ్య వంపుతో బలమైన ఎర్ర ఇసుకరాయితో నిర్మించబడింది. ఇది రిథమిక్ సిమెట్రీ మరియు ఫ్రేమ్డ్ ప్రవేశ మార్గాలతో సహా మొఘల్ గేట్‌వే ఆర్కిటెక్చర్ యొక్క అన్ని ముఖ్యమైన లక్షణాలను నిర్వహిస్తుంది. తోట సముదాయం యొక్క నాలుగు-వైపుల చుట్టుకొలతను పూర్తి చేయడం దీని ప్రధాన నిర్మాణ పాత్ర.
హిస్టారికల్ ఫంక్షన్	ఈ ద్వారం మొదట ద్వితీయ లేదా వెనుక, ఉత్సవ ప్రవేశ బిందువుగా పనిచేసింది. ఇది రోజువారీ ట్రాఫిక్ కోసం కాదు, భారీ చార్‌బాగ్ ప్రణాళిక యొక్క కఠినమైన నిర్మాణ సౌష్టవాన్ని నిర్వహించడానికి, పెర్షియన్ డిజైన్ ద్వారా డిమాండ్ చేయబడిన రేఖాగణిత పరిపూర్ణతను నిర్ధారిస్తుంది.
ట్రావెలర్స్ నోట్ (యాక్సెస్)	ఈ గేట్ ఈరోజు ప్రజలకు మూసివేయబడింది మరియు ప్రవేశం లేదా నిష్క్రమణ కోసం ఉపయోగించబడదు. మేము గేట్ గుండా వెళ్ళాము మరియు ఒక గార్డు మమ్మల్ని తిరిగి పిలిచాడు, గేట్ వెనుక ఉన్న ప్రాంతానికి ప్రాప్యతను నిషేధించాడు, మూసివేతను నిర్ధారించే కనిపించే సంకేతాలు లేనప్పటికీ. దయచేసి సైట్ సిబ్బంది సూచనలను గౌరవించండి.

నై కా గుంబద్ (మంగలి యొక్క సమాధి)	ప్రధాన చార్‌బాగ్ లోపల ఉన్న ఈ చిన్న, విలక్షణమైన సమాధి స్థానికంగా మరియు ప్రముఖంగా రాజ మంగలి (హిందీలో నాయి) యొక్క అంతిమ విశ్రాంతి స్థలంగా గుర్తించబడింది. నివాసి అధికారికంగా తెలియదు, కానీ పురాణం మొఘల్ సామ్రాజ్య గృహంలో ఒక విలువైన సేవకుడు సాధించగల సాన్నిహిత్యం, నమ్మకం మరియు ప్రభావం గురించి మాట్లాడుతుంది.
ఆర్కిటెక్చరల్ కాంట్రాస్ట్ (నై కా గుంబాద్)	బార్బర్ యొక్క సమాధి శైలీకృతంగా విభిన్నంగా ఉంటుంది, తరచుగా లోడి కాలం లేదా ప్రారంభ మొఘల్ నిర్మాణానికి ఆపాదించబడింది. ఇది ఒక ఎత్తైన ప్లాట్‌ఫారమ్‌పై అసాధారణమైన గోపురం పైకప్పుతో కప్పబడిన సరళమైన, చతురస్రాకార నిర్మాణం, ఇది హుమాయూన్ సమాధి యొక్క అపారమైన స్థాయి మరియు ఇండో-పర్షియన్ శైలికి ఆకర్షణీయమైన వ్యత్యాసాన్ని అందిస్తుంది.
మొత్తం ప్రాముఖ్యత	కాంప్లెక్స్ యొక్క పూర్తి కాస్మిక్ సిమెట్రీని మెచ్చుకోవడానికి ఈ ప్రాంతం చాలా ముఖ్యమైనది-పర్ఫెక్ట్ చార్‌బాగ్ ఉద్యానవనానికి కార్డినల్ దిశలకు ఎదురుగా నాలుగు సమాన గేట్లు ఉండాలి. ఇది మొత్తం సామ్రాజ్య అంత్యక్రియల ప్రకృతి దృశ్యంలోకి వెళ్ళిన ఖచ్చితమైన ప్రణాళికను చూపుతుంది.

5.3.1.6 బార్బర్స్ టోంబ్ (నై కా గుంబాద్)

నై కా గుంబాద్ (మంగలి యొక్క సమాధి) అనేది హుమాయున్ సమాధి సముదాయంలోని అత్యంత ఆసక్తికరమైన ఉపగ్రహ సమాధులలో ఒకటి. పవిత్రమైన గార్డెన్ లేఅవుట్‌లో దీని ప్రాముఖ్యత మొఘల్ ఆస్థానంలో రాజేతర సిబ్బంది సంపాదించిన ప్రభావం మరియు విశ్వాసం గురించి మాట్లాడుతుంది, అయితే నివాసి యొక్క నిజమైన గుర్తింపు తెలియకపోయినా.

ఫీచర్	వివరణాత్మక చరిత్ర మరియు నిర్మాణ ప్రాముఖ్యత
జనాదరణ పొందిన పేరు	నై కా గుంబద్ (మంగలి యొక్క సమాధి). స్థానిక పురాణం ప్రకారం, ఇది హుమాయున్ యొక్క అత్యంత గౌరవనీయమైన

	వ్యక్తిగత మంగలి (నాయి) యొక్క విశ్రాంతి స్థలం అని పేర్కొంది, ఇది సన్నిహిత న్యాయస్థాన పరిచారకుడు సాధించగల సాన్నిహిత్యం మరియు ఉన్నత హోదాను సూచిస్తుంది.
స్థానం	సమాధి ఒక ప్రధాన స్థానాన్ని కలిగి ఉంది-ఇది నేరుగా ప్రణాళికాబద్ధమైన చార్‌బాగ్ గార్డెన్‌లో, సెంట్రల్ పాత్‌వేకి సమీపంలో మరియు ప్రధాన సమాధి చుట్టుకొలత యొక్క ఆగ్నేయ మూలలో ఉంది. ఖననం చేయబడిన వ్యక్తి మొఘల్ కుటుంబానికి గణనీయమైన ప్రాముఖ్యతను కలిగి ఉన్నాడని ఈ స్థానం సూచిస్తుంది.
ఆర్కిటెక్చర్	ఈ నిర్మాణం ఒక సరళమైన, సొగసైన చతురస్రాకార సమాధి, ప్రధానంగా ఎర్ర ఇసుకరాయితో నిర్మించబడింది. ఇది కొద్దిగా ఎత్తైన ప్లాట్‌ఫారమ్ (చబుత్రా)పై ఉంది. హుమాయున్ సమాధి యొక్క అధునాతన డబుల్-డోమ్ కంటే డిజైన్‌లో చాలా సరళంగా ఉండే దాని సింగిల్ డోమ్ దీని అత్యంత అద్భుతమైన లక్షణం.
ఆర్కిటెక్చరల్ కాంట్రాస్ట్	నై కా గుంబాద్ హుమాయున్ సమాధి యొక్క విస్తారమైన స్థాయి మరియు నిర్మాణ సంక్లిష్టతకు కీలకమైన పూర్తి భిన్నాన్ని అందిస్తుంది. దాని సింగిల్-ఛాంబర్డ్, అలంకరించబడని చక్కదనం లోడి లేదా ప్రారంభ మొఘల్ సమాధి రూపకల్పన యొక్క స్వచ్ఛమైన, బహుశా అంతకుముందు, కాంప్లెక్స్ అంతటా కనిపించే సామ్రాజ్య వాస్తుశిల్పం యొక్క పరిణామాన్ని హైలైట్ చేస్తుంది.
చారిత్రక ప్రాముఖ్యత	గోపురం కింద ఎవరు ఉన్నా, ఆ ప్రదేశం పవిత్రమైనదిగా పరిగణించబడిందని మరియు ఇంపీరియల్ సర్కిల్‌లోని అత్యంత ముఖ్యమైన వ్యక్తుల కోసం కేటాయించబడిందని దాని స్థానం నిర్ధారిస్తుంది. రాచరికపు అంత్యక్రియల భూభాగంలో ఈ చేరిక మొఘల్ ఆస్థానంలో అధికారం మరియు హోదా కేవలం రక్తసంబంధంపై ఆధారపడి ఉండదనే వాస్తవానికి నిదర్శనం.

5.3.1.7 ఇసా ఖాన్ సమాధి మరియు మసీదు

ఇసా ఖాన్ నియాజీ సమాధిని కలిగి ఉన్న సముదాయం హుమాయున్ సమాధి మైదానంలో ఒక అందమైన, ముఖ్యమైన స్టాప్, మీరు సైట్ నుండి నిష్క్రమించే ముందు మీరు మిస్ చేయకూడదు. ఆసక్తికరంగా, ఈ సమాధి మరియు దాని ప్రక్కనే ఉన్న మసీదు హుమాయూన్ సమాధి కంటే రెండు దశాబ్దాల పూర్వం ఉంది, ఇది మొత్తం యుగానికి అమూల్యమైన నిర్మాణ సందర్భాన్ని అందించింది.

ఫీచర్	వివరణాత్మక చరిత్ర మరియు నిర్మాణ ప్రాముఖ్యత
చరిత్ర & సందర్భం	ఈ సమాధి ఇసా ఖాన్ నియాజీకి చెందినది, అతను షేర్ షా సూరికి కీలకమైన సభికుడుగా పనిచేసిన ప్రభావవంతమైన ఆఫ్ఘన్ కులీనుడు. షేర్ షా ఆఫ్ఘన్ పాలకుడు, అతను హుమాయూన్‌ను తాత్కాలికంగా ఓడించి భారతదేశం నుండి బహిష్కరించాడు (1540-1555 CE). సమాధి పూర్తయిన తేదీ, 1547 CE, ఇది మొదటి మరియు రెండవ మొఘల్ సామ్రాజ్యాల మధ్య సింహాసనాన్ని ఆక్రమించిన సుర్ రాజవంశం యొక్క నిర్మాణంగా స్పష్టంగా సూచిస్తుంది.
ఆర్కిటెక్చర్: అష్టభుజి ప్రణాళిక	ఇసా ఖాన్ సమాధి లోడి-యుగం లేదా ఆఫ్ఘన్-శైలి సమాధి నిర్మాణానికి అద్భుతమైన, బాగా సంరక్షించబడిన ఉదాహరణ. దీని విలక్షణమైన డిజైన్ అష్టభుజి ప్రణాళికపై ఆధారపడింది, ఒక సమాధి గది చుట్టూ విశాలమైన, బహిరంగ వరండాతో ఎనిమిది వైపులా మూడు ఆర్చ్‌లు ఉన్నాయి. ఈ అత్యంత గుర్తించదగిన ఆకారం సమీపంలోని భారీ, చతురస్రాకార మొఘల్ సమాధితో పూర్తిగా విభేదిస్తుంది.
జామా మసీదు (ప్రక్కనే ఉన్న మసీదు)	సమాధికి ప్రక్కనే, మరియు అదే గోడ సమ్మేళనం లోపల ఉంది, ఒక చిన్న కానీ సొగసైన మసీదు ఉంది. ఈ మసీదు నిర్మాణాత్మకంగా కాంప్లెక్స్‌లో అంతర్భాగంగా ఉంది, ప్రధానంగా ఎర్ర ఇసుకరాయితో నిర్మించబడింది మరియు దాని మూడు ఆర్చ్ ఓపెనింగ్‌లకు (బేలు) ప్రసిద్ధి చెందింది. మొత్తం ఎన్‌క్లోజర్ ఒకే మతపరమైన మరియు అంత్యక్రియల యూనిట్‌గా రూపొందించబడింది, ఇది మొఘల్ పూర్వ కాలానికి విలక్షణమైన లక్షణం.
నిర్మాణ లక్షణాలు	ఈ సమాధి పైకప్పుపై విలక్షణమైన చత్రీస్ (గోపురం గల కియోస్క్‌లు)తో కిరీటం చేయబడింది మరియు బయటి గోడలు

5.3.1.8 నీలా గుంబాద్ (బ్లూ డోమ్)

నీల గుంబాద్ (బ్లూ డోమ్) అనేది హుమాయున్ సమాధి యొక్క ప్రధాన గోడల చుట్టుకొలత వెలుపల ఉన్న ఒక అందమైన సమాధి. దాని ఒంటరిగా మరియు విలక్షణమైన నిర్మాణ లక్షణాలు దాని కొద్దిగా భిన్నమైన మరియు సంక్లిష్టమైన చరిత్రను సూచిస్తాయి, 16వ శతాబ్దపు ఢిల్లీ యొక్క విభిన్న నిర్మాణ ప్రకృతి దృశ్యాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి ఇది కీలకమైన నిర్మాణం.

ఫీచర్	వివరణాత్మక చరిత్ర మరియు నిర్మాణ ప్రాముఖ్యత
పేరు మూలం	సమాధి దాని అత్యంత విశిష్టమైన లక్షణం నుండి దాని పేరు వచ్చింది: నీలా అంటే హిందీలో 'నీలం'. గోపురం పూర్తిగా ప్రకాశవంతమైన, మెరుస్తున్న నీలిరంగు టైల్‌వర్క్‌తో కప్పబడి ఉంది, చుట్టుపక్కల గోడల ఎర్ర ఇసుకరాయికి వ్యతిరేకంగా రంగు యొక్క స్పష్టమైన స్ప్లాష్‌ను సృష్టిస్తుంది.
చరిత్ర & నివాసి	ఖచ్చితమైన ఆక్రమణదారు చారిత్రక చర్చకు సంబంధించిన అంశంగా మిగిలిపోయింది. ఇది అక్బర్ చక్రవర్తి పాలనలో పనిచేసిన శక్తివంతమైన కులీనుడైన ఫాహిమ్ ఖాన్ సమాధి అని విస్తృతంగా నమ్ముతారు. దీని నిర్మాణ తేదీని సాధారణంగా 1600ల ప్రారంభంలో, ప్రధాన హుమాయున్ సమాధి కంటే తరువాత ఉంచారు.
స్థానం & సందర్భం	నిర్మాణం ప్రధాన కాంప్లెక్స్ వెలుపల ఉన్న వాస్తవం అది ప్రైవేట్ స్థలంలో లేదా అధికారిక ఉద్యానవన సముదాయాన్ని గుర్తించిన తర్వాత కొద్దిగా నిర్మించబడిందని సూచిస్తుంది. నేడు, ఇది మొత్తం సైట్‌లో అందంగా విలీనం చేయబడింది మరియు ఆధునిక ఫుట్‌బ్రిడ్జ్ ద్వారా చేరుకుంది.
ఆర్కిటెక్చర్	ఈ సమాధి దాని ఉచ్చారణ పర్షియన్ ప్రభావానికి ప్రసిద్ధి చెందింది, ఇది ప్రధాన హుమాయున్ సమాధి కంటే కూడా మరింత

విస్తరించిన పార్క్ ప్రాంతంలో నిర్మాణాలు

గమనిక: మిగిలిన నిర్మాణాలు హుమాయున్ సమాధి యొక్క ప్రధాన టిక్కెట్ కాంప్లెక్స్ వెలుపల ఉన్నాయి, ప్రధానంగా పక్కనే ఉన్న సుందర్ నర్సరీ కాంప్లెక్స్‌లో ఉన్నాయి, కానీ చారిత్రాత్మకంగా సంబంధం కలిగి ఉంటాయి మరియు కొన్నిసార్లు కలిసి సందర్శిస్తారు.

5.3.1.10 మీర్జా ముజఫర్ హుస్సేన్ సమాధి

ఈ సొగసైన సమాధి ముఖ్యమైనది ఎందుకంటే ఇది చాలా విలక్షణమైన నీలా గుంబాద్ (బ్లూ డోమ్, 5.3.1.8లో వివరించబడింది)తో తరచుగా అనుబంధించబడిన ఒక నిర్దిష్ట గుర్తింపును అందిస్తుంది, ఇది మొఘల్ రాజ వంశానికి నిర్మాణం యొక్క ప్రాముఖ్యతను సుస్థిరం చేస్తుంది.

ఫీచర్	వివరణాత్మక చరిత్ర మరియు నిర్మాణ ప్రాముఖ్యత
చరిత్ర & నివాసి	ఈ సమాధి మీర్జా ముజాఫర్ హుస్సేన్ యొక్క అవశేషాలను కలిగి ఉందని విస్తృతంగా విశ్వసించబడింది, ఒక ఉన్నత స్థాయి ఉన్నతాధికారి మరియు హమీదా బాను బేగం (హుమాయున్ యొక్క ముఖ్య భార్య మరియు ప్రధాన సమాధి యొక్క కమీషనర్) యొక్క మేనల్లుడు వంటి ముఖ్యమైన హోదా కలిగిన వ్యక్తి. మొఘల్ ఆస్థానంలో అతని శ్రేష్ఠమైన వ్యక్తి ప్రధాన సముదాయం యొక్క అంచున ఉన్న ఒక అద్భుతమైన సమాధిని సమర్థించాడు.
ప్రత్యామ్నాయ గుర్తింపు	ఈ నిర్దిష్ట సమాధిని దాని అద్భుతమైన బాహ్య కారణంగా తరచుగా నీల గుంబాద్ అని పిలుస్తారు. పేరు పెట్టడంలో గందరగోళం మారుతున్న ఆస్తి లైన్లను మరియు విస్తారమైన సైట్ యొక్క చారిత్రక రికార్డులను ప్రతిబింబిస్తుంది.
ఆర్కిటెక్చర్	ఈ నిర్మాణం తైమూరిడ్-పర్షియన్ అంత్యక్రియల కళకు అత్యుత్తమ ఉదాహరణ. గోపురం మరియు వెలుపలి భాగాన్ని కప్పి ఉంచే బ్లూ-గ్లేజ్డ్ టైలింగ్ (కాశీ కారి) యొక్క ఉత్కంఠభరితమైన ఉపయోగం కోసం ఇది తక్షణమే గుర్తించబడుతుంది, దాని నుండి దాని ప్రసిద్ధ పేరును పొందింది. ఈ తీవ్రమైన, శక్తివంతమైన రంగులు ప్రధాన సమాధిలోని ఎర్రటి ఇసుకరాయి మరియు తెల్లని పాలరాయికి పూర్తి విరుద్ధంగా ఉన్నాయి.
ప్రాముఖ్యత	ఈ నిర్మాణం ప్రారంభ మొఘలులు, ముఖ్యంగా అంత్యక్రియల కళలో ఇష్టపడే బలమైన పెర్షియన్ సౌందర్యానికి శక్తివంతమైన దృశ్య ప్రదర్శన. ఇది ప్రధాన సమాధి యొక్క అత్యంత శుద్ధి చేయబడిన రాతి-పొదుగు పద్ధతులను మరియు వారి తైమూరిడ్ పూర్వీకులు ఇష్టపడే సాంప్రదాయ, రంగురంగుల మెరుపు పలకలను రెండింటినీ ఉపయోగించడానికి మొఘల్ కోర్టు యొక్క సుముఖతను చూపుతుంది.
అనుభవం	మీరు దానిని పేరు లేదా దాని రంగుతో సూచించినా, సమాధి అనేది కాంప్లెక్స్ యొక్క కీలకమైన దృశ్యమాన అంశం, ఇది ముఖ్యమైన ప్రభువులకు అందించబడిన ఉన్నత హోదాను సూచిస్తుంది

5.3.1.12 తెలియని మొఘల్ సమాధి

ప్రాముఖ్యత: హుమాయున్ సమాధి మరియు సుందర్ నర్సరీ ప్రాంతాలలో చెల్లాచెదురుగా ఉన్న అనేక లేబుల్ లేని, చిన్న సమాధులలో ఇది ఒకటి. ఇది 'మొఘల్‌ల వసతి గృహం' స్థాయిని మరియు ఈ ప్రాంతంలో మొఘల్ జీవితం మరియు మరణాల సాంద్రతను నొక్కి చెబుతుంది.

			సంరక్షించడం యొక్క కీలకమైన ప్రాముఖ్యతపై కేంద్రీకరిస్తుంది, ఇది జిల్లాలో అత్యంత దృశ్యమానమైన మరియు ప్రభావవంతమైన కుడ్యచిత్రాలలో ఒకటిగా నిలిచింది.
3	**లోధీకి ఉత్తరాలు**	**యోక్ మరియు షెర్యో (ఆస్ట్రేలియా/సింగపూర్)**	ఈ ప్రకాశవంతమైన పసుపు కుడ్యచిత్రం పాతకాలపు భారతీయ అగ్గిపెట్టె మరియు పాప్ ఆర్ట్ సౌందర్యాల నుండి ప్రేరణ పొందిన అత్యంత గ్రాఫిక్ మరియు ఉల్లాసభరితమైన పని. కంపోజిషన్‌లో పెద్ద, బోల్డ్ ఇమేజరీ ఆధిపత్యం చెలాయిస్తుంది, ముఖ్యంగా శైలీకృత, మచ్చలు, పిల్లి జాతి వంటి జీవి, మరియు హిందీ పదాలు 'గుప్త ద్వార' (గుప్త్ ద్వార్ - సీక్రెట్ డోర్) పెయింట్ చేయబడిన ప్రముఖ ఆర్చ్‌వేని కలిగి ఉంది. కళాకారులు సంప్రదాయ అగ్గిపెట్టె డిజైన్ల నుండి ప్రేరణ పొంది, న్యాయం, సమానత్వం మరియు పొరుగువారి సాంస్కృతిక సంపద వంటి ఇతివృత్తాల గురించి సంభాషణను రేకెత్తించడానికి కుడ్యచిత్రాన్ని ఉపయోగించి 'ఫార్చ్యూన్' మరియు 'హెల్త్'తో సహా వివిధ నిగూఢమైన ఇంగ్లీష్ మరియు హిందీ పదాలను ఆర్చ్ చుట్టూ పొందుపరిచారు.

			
5	**ఈ రాక్ పావురాలు చెట్లను ఎంచుకున్నాయి**	**అడెలె రెనాల్ట్ (బెల్జియం)**	భారీ మరియు హైపర్-రియలిస్టిక్ కుడ్యచిత్రం రెండు రాతి పావురాల నాటకీయ క్లోజప్‌ను అందిస్తుంది. వాటి ఈకల ఆకృతిని మరియు వాటి కళ్ల మండుతున్న తీవ్రతను సంగ్రహించే అద్భుతమైన వివరాలతో, పక్షులు సహజమైన ఆర్చ్‌వేకి ఇరువైపులా ఉంటాయి. కుడ్యచిత్రం యొక్క స్కేల్ సాధారణ నగర పావురాన్ని ప్రాపంచిక దృశ్యం నుండి అద్భుతమైన, శక్తివంతమైన జీవిగా మారుస్తుంది, పట్టణ వాతావరణంలో ప్రతిరోజూ విస్మరించబడే ప్రకృతిని నిజంగా 'చూడమని' వీక్షకులను ప్రోత్సహిస్తుంది. స్టైటిల్ కూడా ప్రకృతి యొక్క స్థితిస్థాపకతపై సూక్ష్మమైన వ్యాఖ్యానం, ఈ జీవులు ఢిల్లీ నడిబొడ్డున గౌరవం మరియు శ్రద్ధను కోరుతూ ఈ స్థలాన్ని ఎంచుకున్నాయని సూచిస్తున్నాయి.

6	**లావా చెట్టు**	**అన్ను వర్మ (భారతదేశం)**	ఈ నైరూప్య కుడ్యచిత్రం ప్రకృతి యొక్క ద్రవత్వం మరియు ముడి శక్తిని సూచించడానికి బోల్డ్, స్వీపింగ్ లైన్‌లు మరియు సంతృప్త రంగులను ఉపయోగిస్తుంది. ప్రాథమిక చిత్రం డైనమిక్, చెట్టు-వంటి నిర్మాణం, లేదా జీవం యొక్క జీవ ప్రవాహం, శీతలీకరణ లావా లేదా మండే ప్రాణశక్తిని పోలి ఉండే లోతైన ఎరుపు మరియు గులాబీ రంగుల శక్తివంతమైన షేడ్స్‌లో అందించబడుతుంది. తీవ్రమైన రంగులు కాంతి నేపథ్యంతో పూర్తిగా విరుద్ధంగా ఉంటాయి, తక్షణ మరియు విసెరల్ దృశ్య ప్రభావాన్ని సృష్టిస్తాయి. ఆర్ట్‌వర్క్ వీక్షకులను అగ్ని మరియు పెరుగుదల వంటి సహజ అంశాలలో అంతర్లీనంగా ఉన్న అపారమైన శక్తి మరియు పరివర్తన శక్తిని ప్రతిబింబించేలా ప్రోత్సహిస్తుంది, కళాకారుడి సంతకం డిజిటల్ సౌందర్యాన్ని భారీ, స్పష్టమైన పబ్లిక్ ఆర్ట్‌గా అనువదిస్తుంది.
7	**ది లోటస్**	**సుయికో (జపాన్)**	ఈ కుడ్యచిత్రం భారతదేశ జాతీయ పుష్పం యొక్క గ్రాఫిక్ వేడుకగా ఉంది, ఇది స్వచ్ఛత మరియు ఆధ్యాత్మిక బలాన్ని సూచిస్తుంది. సమకాలీన గ్రాఫిటీతో జపనీస్ కాలిగ్రఫీ యొక్క ద్రవత్వాన్ని కలిపే బోల్డ్, సిగ్నేచర్ స్టైల్‌ని ఉపయోగించి, సుయికో లోటస్‌ను శక్తివంతమైన, సంక్లిష్టమైన రూపంగా అందించారు, దాని చుట్టూ శైలీకృత, పెనవేసుకున్న సహజ మూలకాలు గొప్ప రంగులలో ఉన్నాయి. వియుక్త పని యొక్క డైనమిక్ లైన్లు మరియు శక్తివంతమైన రేఖాగణిత నమూనాలు ఫ్లాట్ వాల్‌ను అత్యంత ఆకృతి గల,

			
9	**స్వచ్ఛ భారత్ అభియాన్**	**పెయింటర్ కఫీల్ (భారతదేశం)**	ప్రకాశవంతమైన మరియు బిజీగా ఉండే కుడ్యచిత్రం, స్వీపింగ్ మరియు క్లీనింగ్ వంటి పౌర విధుల్లో నిమగ్నమైన వ్యక్తులను వర్ణించడానికి,

			
13	**విశ్వరూప**	**ఇంక్ బ్రష్మ్మ (భారతదేశం)**	ఈ భారీ కుడ్యచిత్రం భగవద్గీతలోని కీలక భావన అయిన కృష్ణుడి 'యూనివర్సల్ ఫార్మ్'కి విస్మయం కలిగించే వివరణ. దాదాపు పూర్తిగా మట్టి, గోధుమరంగు నేపథ్యంలో ప్రవహించే బంగారు గీతలతో చిత్రీకరించబడిన ఈ కళాకృతి లెక్కలేనన్ని పరస్పరం అనుసంధానించబడిన ముఖాలు, బొమ్మలు మరియు కాస్మిక్ మూలకాలను కేంద్ర రూపం నుండి బయటకు తిరుగుతుంది. దృశ్యపరంగా దట్టమైన ఈ కూర్పు విశ్వరూప భావనను ప్రతిబింబించేలా రూపొందించబడింది: విశ్వంలోని ప్రతిదాని యొక్క అనంతమైన ఐక్యత మరియు పరస్పర అనుసంధానం గురించి ఆలోచించమని వీక్షకులను పురికొల్పుతూ, సమస్త ఉనికిని కలిగి ఉన్న దివ్య యొక్క సర్వోత్కృష్టమైన, భయానకమైన మరియు అందమైన రూపం.

			
14	**నీటి నుండి చేపలు**	గ్రేటా వాన్ రిచ్‌థోఫెన్ (జర్మనీ)	ఈ కుడ్యచిత్రం స్థానభ్రంశం, అనుసరణ మరియు బయటి వ్యక్తి అనే భావనపై శక్తివంతమైన దృశ్య ధ్యానం. కళాకృతిలో భారీ, వివరణాత్మక మరియు తరచుగా అద్భుతమైన సముద్ర జీవి-సాధారణంగా ఒక శైలీకృత చేప లేదా సొరచేప-అసహజంగా సస్పెండ్ చేయబడిన, అనుభూతి లేని పట్టణ వాతావరణంలో, దాని మూలకం నుండి పూర్తిగా తొలగించబడింది. హాని కలిగించే, స్పష్టమైన సముద్ర జీవులకు మరియు ప్రాపంచిక నగర దృశ్యానికి మధ్య ఉన్న ఈ పూర్తి వ్యత్యాసం భౌతికంగా 'నీటి నుండి ఒక చేప' అనే ఇడియమ్‌ను ప్రతిబింబిస్తుంది, ఇది తెలియని ప్రాంతాలను నావిగేట్ చేయడంలో అంతర్గత పోరాటం, దిక్కుతోచని అనుభూతి లేదా ఒకరికి తెలిసిన సందర్భాన్ని తొలగించినప్పుడు స్వీకరించడంలో

			సెట్ చేయబడింది. లోధి ఆర్ట్ డిస్ట్రిక్ట్‌లో అత్యంత గుర్తించదగిన ముక్కల్లో ఒకటిగా, కుడ్యచిత్రం ఆధునిక భారతీయ నృత్య పితామహుడిగా మరియు ప్రపంచ ప్రేక్షకులకు భారతీయ ప్రదర్శన కళను పరిచయం చేసిన సాంస్కృతిక రాయబారిగా ఉదయ్ శంకర్ యొక్క కీలక పాత్రను జరుపుకుంటుంది.
16	**మినియేచర్ పెయింటింగ్**	**మహేంద్ర పవార్ (భారతదేశం)**	ఈ కుడ్యచిత్రం సాంప్రదాయ భారతీయ మినియేచర్ పెయింటింగ్ యొక్క శుద్ధి చేసిన కళను లోధి ఆర్ట్ డిస్ట్రిక్ట్‌లోని స్మారక పట్టణ కాన్వాస్‌గా మారుస్తుంది. రాయల్ మాన్యుస్క్రిప్ట్‌లు మరియు పౌరాణిక కథలను వివరించడానికి ఒకప్పుడు ఉపయోగించిన సున్నితమైన బ్రష్‌వర్క్ నుండి ప్రేరణ పొంది, కుడ్యచిత్రం ఆ క్లిష్టమైన పూల మూలాంశాలు, అలంకరించబడిన

			సరిహద్దులు మరియు మొఘల్-శైలి తోరణాలను రెసిడెన్షియల్ బ్లాక్ యొక్క ముఖభాగంలో పెంచుతుంది. ఫలితంగా పురాతన హస్తకళ మరియు సమకాలీన స్థాయి కలయిక ఏర్పడింది, ఇక్కడ ఒకప్పుడు చిన్న పార్చ్‌మెంట్ ముక్కలను అలంకరించిన నమూనాలు ఇప్పుడు మొత్తం భవనాన్ని ఆవరించి ఉన్నాయి. ఖచ్చితమైన, శతాబ్దాల నాటి సాంకేతికతను పబ్లిక్ ఆర్ట్ రూపంలోకి అనువదించడం ద్వారా, పవార్ వారసత్వం మరియు ఆధునికత ప్రపంచాలకు వారధిగా నిలిచాడు, లోధీ కాలనీలోని శక్తివంతమైన వీధుల గుండా వెళ్ళే ప్రతి ఒక్కరికీ అందుబాటులో ఉండేలా చేస్తూ భారతదేశ కళాత్మక వారసత్వాన్ని జరుపుకున్నాడు.
17	**ఫేసింగ్ వాల్స్** (వీధికి ఉత్తరం మరియు దక్షిణంగా కుడ్యచిత్రాలు)	**Bicicleta Sem Freio (బ్రెజిల్)**	ఢిల్లీలోని లోధీ ఆర్ట్ డిస్ట్రిక్ట్‌లోని అత్యంత కవితాత్మకమైన కుడ్యచిత్రాలలో ఇది ఒకటి, ఇది రెసిడెన్షియల్ ఆర్చ్‌వేని కనెక్షన్ మరియు అవగాహన గురించి శక్తివంతమైన సంభాషణగా మారుస్తుంది. మృదువైన పింక్‌లు, బ్లూస్ మరియు గ్రీన్స్‌లలో చిత్రించబడిన ఈ కళాకృతిలో పెద్దగా పెనవేసుకున్న పువ్వులు, అందమైన ఆకులు మరియు రెండు వ్యక్తీకరణ చేతులు భవనాల మధ్య విభజనను చేరుకున్నాయి. ప్రవహించే తరంగ నమూనాలు వంపు యొక్క రెండు వైపులా ఏకం చేస్తాయి, ఇది శక్తి మరియు కొనసాగింపును సూచిస్తుంది. ఈ దృశ్య సంభాషణ ద్వారా, గోడలు తరచుగా అడ్డంకులుగా కనిపిస్తాయి, బదులుగా తాదాత్మ్యం మరియు మార్పిడికి వంతెనలుగా

			
19	**శీర్షిక లేని**	**కోరిన్ కెన్నింగ్టన్ మరియు హ్యారీ ఫైబర్ (UK)**	ఈ భాగం నైరూప్యమైనది, కదలిక యొక్క అనుభూతిని సృష్టించడానికి ప్రకాశవంతమైన రంగులు మరియు డైనమిక్ ఆకృతులను ఉపయోగిస్తుంది. ఇది వాస్తుశిల్పం యొక్క స్థిర స్వభావాన్ని సవాలు చేస్తూ, గోడ ఉపరితలంతో కాంతి ఎలా సంకర్షణ చెందుతుందనే దానిపై దృష్టి పెడుతుంది.

			
20	**ది కలర్స్ ఆఫ్ ది సోల్** (ట్రాన్స్ లైవ్స్ మేటర్)	**అరవాణి ఆర్ట్ ప్రాజెక్ట్ (భారతదేశం)**	అరవాణి ఆర్ట్ ప్రాజెక్ట్‌తో కలిసి మెక్సికన్ కళాకారుడు సెంకో ఈ కుడ్యచిత్రాన్ని చిత్రించాడు. ఇది లోధి ఆర్ట్ డిస్ట్రిక్ట్‌లో శక్తివంతమైన భావోద్వేగ మరియు శక్తివంతమైన భాగం. కుడ్యచిత్రం వైవిధ్యం మరియు గుర్తింపు యొక్క వేడుకగా పనిచేస్తుంది, ఇది గొప్ప గులాబీ, నారింజ మరియు నీలం నమూనాల నేపథ్యాలకు వ్యతిరేకంగా రంగురంగుల, శైలీకృత పోర్ట్రెయిట్‌ల యొక్క దట్టమైన అమరికను కలిగి ఉంటుంది. సెంకో యొక్క ఇతివృత్తం మొదట్లో ప్రయాణికులకు ప్రాతినిధ్యం వహించే 'పక్షులు' యొక్క సామూహిక బలం గురించి అయితే, ట్రాన్స్ మహిళల ప్రభావవంతమైన సమిష్టి అయిన అరవాణి ఆర్ట్ ప్రాజెక్ట్ ప్రమేయం ఈ పనికి లోతైన సామాజిక అర్థాన్ని ఇస్తుంది. కుడ్యచిత్రం దాని గొప్ప రంగులు మరియు నిమగ్నమైన ముఖాలను ఉపయోగించి, అది చిత్రీకరించే అట్టడుగు వర్గాలకు సంభాషణ, గౌరవం మరియు అంగీకారాన్ని ప్రోత్సహించడానికి బాగా కనిపించే పబ్లిక్ స్టేట్‌మెంట్‌గా పనిచేస్తుంది.

			
59	**గ్రో నో**	**నీలిమా షేక్ మరియు జరీనా హష్మీ**	లోధి ఆర్ట్ డిస్ట్రిక్ట్‌లోని పొడవైన సరిహద్దు గోడపై చిత్రీకరించబడిన కుడ్యచిత్రం, సామాజిక సందేశం మరియు సమాజ అవగాహనపై దృష్టి సారించిన వరుస భాగం. వ్యక్తిగత స్థలం, సమ్మతి మరియు ఆత్మగౌరవం గురించి ముఖ్యమైన సందేశాలను తెలియజేయడానికి కుడ్యచిత్రం సరళమైన, యాక్సెస్ చేయగల కార్టూన్-వంటి దృష్టాంతాలను మరియు స్పష్టమైన వచనాన్ని ఉపయోగిస్తుంది. ఇది రోజువారీ దృశ్యాలను వర్ణించే అనేక ప్యానెల్‌లను కలిగి ఉంది, బొమ్మలు వేరుగా నిలబడి మరియు కంప్యూటర్‌లో పని చేస్తున్న యువతి, చిన్న, ప్రకటన వాక్యాలతో పాటు. 'GROW KNOW' మరియు 'నా శరీరం నా ఇల్లు, నా ఎంపికలు నా స్వంతం' వంటి కీలక పదబంధాలు. నా నిర్ణయాలను గౌరవించడం ఒక్కటే మార్గం'

			పనిని ఎంకరేజ్ చేయండి, ఇది సమాజంలో ఆరోగ్యకరమైన సరిహద్దులను విద్యావంతులను చేయడానికి మరియు ప్రోత్సహించడానికి రూపొందించబడిన ఒక క్రియాత్మక కళగా రూపొందించబడింది.
22	**ది హార్వెస్ట్**	**దో & ఖత్రా (భారతదేశం)**	ఇది నిశబ్దమైన గ్రామీణ జీవితం మరియు పట్టణ వాతావరణంలో శ్రమ గౌరవం యొక్క అనుభూతిని రేకెత్తించే ఆర్చ్‌వేపై ఉంచబడిన కథన కుడ్యచిత్రం. సెంట్రల్ ఫిగర్ సాంప్రదాయ వస్త్రధారణలో, మృదువైన, మట్టి టోన్లలో పెయింట్ చేయబడింది, ఆమె ఒక జత పెద్ద, వివరణాత్మక రూస్టర్‌లు మరియు కోడిపై కాపలాగా ఉంది. కళాకారుడు పెద్ద వాటర్‌కలర్ లేదా చాక్ డ్రాయింగ్‌ను పోలి ఉండే శైలిని ఉపయోగించడంతో మొత్తం మానసిక స్థితి వ్యామోహం మరియు సున్నితమైనది. కుడ్యచిత్రం భారతీయ రైతులకు మరియు గృహ జీవితానికి నివాళి, ఇది న్యూ ఢిల్లీ వంటి సందడిగా ఉండే నగరంలో కూడా కొనసాగే భూమి మరియు ప్రకృతికి సరళమైన, పునాది సంబంధాలను జరుపుకుంటుంది.

			
23	దిలీవాల్లే	భజ్జు శ్యామ్ (భారతదేశం)	ఈ కుడ్యచిత్రం గోండ్ గిరిజన పెయింటింగ్ యొక్క గొప్ప, సాంప్రదాయ సంక్లిష్టతను పట్టణ ముఖభాగానికి తీసుకువస్తుంది. కుడ్యచిత్రం అనేది శైలీకృత, పౌరాణిక జీవుల యొక్క దట్టమైన వస్త్రం, ప్రధానంగా రంగురంగుల జంతువులు సంక్లిష్టమైన, నమూనాల శరీరాలతో, పసుపు, బ్లూస్, పింక్ మరియు గ్రీన్స్ యొక్క ప్రకాశవంతమైన, పండుగ పాలెట్‌లో అందించబడ్డాయి. పెయింటింగ్ శైలి, దాని వివరణాత్మక పంక్తులు, చుక్కలు మరియు అంతర్గత నమూనాల ద్వారా వర్గీకరించబడుతుంది, ఇది గోండ్ కళకు విలక్షణమైనది, ఇక్కడ ప్రతి ఉపరితలం అర్థవంతమైన డిజైన్‌లతో నిండి ఉంటుంది. 'ఢిల్లీ ప్రజలు' అనే అర్థం వచ్చే టైటిల్, నగరం యొక్క అస్తవ్యస్తమైన మరియు శక్తివంతమైన సారాంశాన్ని జరుపుకుంటుంది, శైలీకృత జంతువులు మరియు వాటి పరస్పర చర్యను ఉపయోగించి ఢిల్లీ నివాసుల శక్తి మరియు పరస్పర అనుసంధాన వైవిధ్యాన్ని సూచిస్తుంది.

			
24	**ఇది తప్పనిసరిగా స్థలం**	**జార్జియా హిల్ X హనీఫ్ కురేషి (ఆస్ట్రేలియా/భారతదేశం)**	ఈ ఏకవర్ణ కుడ్యచిత్రం దాని నాటకీయ నలుపు మరియు తెలుపు రంగుల కారణంగా జిల్లాలో అత్యంత విశిష్టమైన రచనలలో ఒకటి. కుడ్యచిత్రం కదలిక మరియు లయ యొక్క భావాన్ని సృష్టించడానికి పూర్తిగా నైరూప్య రూపాలు, ప్రవహించే రేఖలు మరియు రేఖాగణిత నమూనాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది. డైనమిక్ కంపోజిషన్ వీక్షకుడి కన్ను గోడకు అడ్డంగా మార్గనిర్దేశం చేస్తుంది, శక్తి, ఉనికి మరియు పరిసర స్థలానికి కనెక్షన్ యొక్క భావాలను రేకెత్తిస్తుంది. ఆకారాలు మరియు వైరుధ్యాల పరస్పర చర్య ద్వారా, కళాకృతి పట్టణ గోడను శక్తివంతమైన కాన్వాస్‌గా మారుస్తుంది, స్థలం యొక్క ఆలోచనను మరియు నిర్మాణం, స్థలం మరియు అవగాహన మధ్య సూక్ష్మ పరస్పర చర్యలను ఆహ్వానిస్తుంది.

25	**జంగిల్ లాక్ డౌన్**	**జీరో (భారతదేశం)**	ప్రకృతి, ప్రవృత్తి మరియు పట్టణ నిర్బంధం యొక్క థీమ్‌లను అన్వేషించడానికి సర్రియలిజం మరియు ఫోటో-రియలిస్టిక్ పెయింటింగ్‌ని ఉపయోగించే దృశ్యపరంగా అద్భుతమైన కుడ్యచిత్రం ఇది. పని ఒక ఆర్చ్ వే మీదుగా విభజించబడింది, ఇక్కడ బొమ్మలు స్పష్టమైన ఆకుపచ్చ ఆకుల దట్టమైన, ఉష్ణమండల నేపథ్యానికి వ్యతిరేకంగా ఉంటాయి. ముఖ్య అంశాలలో ఒక వైపు పెద్ద, శైలీకృత నక్క ముసుగు మరియు మరోవైపు స్త్రీ, తరచుగా సీతాకోకచిలుకల ద్వారా ఆమె కళ్ళు అస్పష్టంగా ఉంటాయి, ఇది మానవ దృష్టి కంటే అంతర్గత, ప్రాథమిక దృష్టిపై ఆధారపడటాన్ని సూచిస్తుంది. ZERO యొక్క మాస్టర్‌ఫుల్ టెక్నిక్ అడవి యొక్క అందం మరియు దానిని సంగ్రహించడం రెండింటి యొక్క భావాన్ని సృష్టిస్తుంది, ఇది నగరంలో ప్రవృత్తి మరియు ప్రకృతి యొక్క విధిని ప్రతిబింబిస్తుంది.

ఇతర కుడ్యచిత్రాలు చాలా ఉన్నాయి. దిగువ పట్టికలు మా స్వీయ-గైడెడ్ కుడ్యచిత్రాల పర్యటనలో భాగం కాని కుడ్యచిత్రాలను జాబితా చేసి, థీమ్ ద్వారా క్రమబద్ధీకరించబడతాయి, తద్వారా మీరు వాటిని చూడటానికి ఆసక్తి కలిగి ఉన్నారో లేదో నిర్ణయించడం సులభం అవుతుంది:

ప్రకృతి మరియు పర్యావరణ థీమ్స్
పర్యావరణ సవాళ్లు మరియు సహజ సౌందర్యంపై దృష్టి సారించి, మానవత్వం మరియు గ్రహం మధ్య సంబంధాన్ని వ్యాఖ్యానించడానికి ఈ రచనలు తరచుగా వృక్షజాలం, జంతుజాలం మరియు మూలకాలను ఉపయోగిస్తాయి.

#	కుడ్యచిత్రం	కళాకారుడు	వివరణ మరియు ప్రాముఖ్యత
32	**పవిత్రమైన మొత్తం**	**ఆరోన్ గ్లాసన్ (న్యూజిలాండ్)**	పరస్పర అనుసంధానంపై దృష్టి సారించే సంక్లిష్టమైన, పర్యావరణ సంబంధమైన కుడ్యచిత్రం, అన్ని జీవుల మధ్య పవిత్ర సంబంధాన్ని నొక్కిచెప్పడానికి తరచుగా మానవ బొమ్మలు, జంతువులు మరియు సహజ నమూనాలు విలీనం అవుతాయి. గ్లాసన్ గ్రహాల ఐక్యతను సూచించడానికి శక్తివంతమైన రంగులు మరియు పాలినేషియన్-ప్రభావిత మూలాంశాలను ఉపయోగిస్తుంది.
35	**గాలి మరియు నీటిని తిరిగి పొందండి**	**ఆండ్రెకో (ఇటలీ)**	కాలుష్య చక్రం మరియు ఢిల్లీ యొక్క గాలి మరియు నీటి నాణ్యతను పునరుద్ధరించాల్సిన అవసరాన్ని సూచించడానికి రేఖాగణిత మరియు శాస్త్రీయ చిత్రాలను ఉపయోగించి వాతావరణ-కేంద్రీకృత కుడ్యచిత్రం. ఇది స్థానిక పర్యావరణ సవాళ్లను నేరుగా పరిష్కరిస్తుంది, తరచుగా నీరు

			మరియు పొగను సూచించడానికి నీలం మరియు బూడిద రంగు టోన్‌లను ఉపయోగిస్తుంది.
43	**డెడ్ డప్లియాస్**	**అమితాబ్ కుమార్ (భారతదేశం)**	మరణాలు మరియు క్షీణతను అన్వేషించడానికి తరచుగా అధివాస్తవిక అంశాలు మరియు డార్క్ హాస్యాన్ని ఉపయోగించే శక్తివంతమైన ఇంకా నిశ్శబ్దమైన భాగం. పెద్ద, శైలీకృత డప్లియాలు పట్టణ నేపథ్యంలో పర్యావరణ క్షీణతపై వ్యాఖ్యానిస్తూ ఒక అందమైన, ఇంకా చనిపోయే, కేంద్రంగా పనిచేస్తాయి.
51	**గ్లోబల్ వార్మింగ్ ఎలా ఉంది**	**గియా (USA)**	పర్యావరణ సంక్షోభాన్ని నేరుగా వర్ణించడానికి గ్రాఫిక్ రియలిజం లేదా సింబాలిజమ్‌ని ఉపయోగించి బలమైన, సమస్య-ఆధారిత కుడ్యచిత్రం, గ్లోబల్ వార్మింగ్‌ను పరిష్కరించడానికి శక్తివంతమైన, ప్రజా సవాలుగా ఉపయోగపడుతుంది. గియా తన పెద్ద-స్థాయి ప్రజా పనులలో రాజకీయ మరియు సామాజిక వ్యాఖ్యానాన్ని ఏకీకృతం చేయడానికి ప్రసిద్ధి చెందాడు.
53	**మీ బలం నుండి, నేను అందాన్ని నేస్తాను**	**షిలో శివ సులేమాన్ (భారతదేశం)**	స్త్రీ-కేంద్రీకృత, శక్తివంతమైన కుడ్యచిత్రం తరచుగా ప్రవహించే జుట్టు మరియు పూల మూలకాలను కలిగి ఉంటుంది. ఇది మహిళల నిశ్శబ్ద బలం మరియు స్థితిస్థాపకతను జరుపుకుంటుంది, వారి అంతర్గత శక్తి నుండి అందాన్ని దృశ్యమానంగా నేయడం మరియు తరచుగా స్త్రీ శక్తికి (శక్తి) రూపకంగా ప్రకృతి చిత్రాలను ఉపయోగిస్తుంది.

ఐడెంటిటీ, కల్చర్ మరియు స్పిరిట్ థీమ్స్

ఈ కుడ్యచిత్రాలు ఆధునిక భారతదేశంలో వ్యక్తిగత మరియు సామూహిక గుర్తింపును హైలైట్ చేస్తూ మానవత్వం, సాంస్కృతిక వారసత్వం మరియు సామాజిక ఉద్యమాలను జరుపుకుంటాయి.

#	కుడ్యచిత్రం	కళాకారుడు	వివరణ మరియు ప్రాముఖ్యత
27	**ముఖ్యమైన**	**ఫియర్‌లెస్ కలెక్టివ్ (భారతదేశం)**	ఈ సమిష్టి సామాజిక న్యాయం మరియు కళాత్మకతపై దృష్టి పెడుతుంది. కుడ్యచిత్రం సాధారణంగా స్త్రీ బొమ్మలు మరియు వచనాన్ని కలిగి ఉంటుంది, ఇది స్త్రీలు మరియు అట్టడుగు వర్గాలకు అవసరమైన బలం మరియు ప్రాముఖ్యతను ధృవీకరిస్తుంది, సహకార, సంఘం-ఆధారిత విధానాన్ని ఉపయోగిస్తుంది.

56	**గోడ పారదర్శకంగా ఉంటుంది**	**ఎం ప్రవత్ (భారతదేశం)**	ఈ కుడ్యచిత్రం పారదర్శక గోడ యొక్క భ్రాంతిని సృష్టించడానికి నిర్మాణ డ్రాయింగ్ మరియు దృక్పథాన్ని ఉపయోగిస్తుంది, వీక్షకుడి లోతు మరియు భవనం యొక్క పటిష్టతను సవాలు చేస్తూ, భవనం యొక్క స్వంత నిర్మాణంపై ఆడుతుంది.
57	**డ్రీమ్స్ మరియు రియాలిటీ గురించి**	**మనోలో మెసా (స్పెయిన్)**	ఈ కుడ్యచిత్రం తరచుగా వాస్తవిక, క్షీణించిన వ్యక్తుల చిత్రాలను లేదా ఆకృతి గోడలపై చిత్రించిన పాత వస్తువులను కలిగి ఉంటుంది, చరిత్ర, జ్ఞాపకశక్తి, కలలు మరియు లోధి వీధి యొక్క భౌతిక వాస్తవికత మధ్య రేఖను అస్పష్టం చేస్తుంది.

5.3.3 రాజ్ ఘాట్ మెమోరియల్: మహాత్మా గాంధీకి తీర్థయాత్ర

(పటం,సమీక్షలు)

ప్రవేశ రుసుము: ఉచితం

తెరిచే గంటలు: సాధారణంగా ప్రతిరోజూ 6:30 AM నుండి 6:00 PM వరకు తెరిచి ఉంటుంది.

దుస్తుల కోడ్: కఠినమైన దుస్తుల కోడ్ లేనప్పటికీ, సందర్శకులు గౌరవ సూచకంగా (భుజాలు మరియు మోకాళ్లను కప్పి ఉంచడం సిఫార్సు చేయబడింది) నిరాడంబరంగా దుస్తులు ధరించాలని అభ్యర్థించారు.

తప్పనిసరి మర్యాద:

- సందర్శకులు బ్లాక్ మార్బుల్ ప్లాట్‌ఫారమ్‌ను చేరుకునే ముందు తప్పనిసరిగా తమ షూలను తీసివేయాలి. ప్రవేశ ద్వారం దగ్గర షూ స్టోరేజ్ అందుబాటులో ఉంది.
- స్మారక వేదిక దగ్గర మరియు సమీపంలో పూర్తి నిశ్శబ్దం ఆశించబడుతుంది.

యాక్సెసిబిలిటీ: ప్రధాన మార్గం వీల్‌చైర్ అందుబాటులో ఉంటుంది, కానీ సందర్శకులు తప్పనిసరిగా మెమోరియల్‌కు బదిలీ చేయాలి, ఇక్కడ బూట్లు అనుమతించబడవు.

ముఖ్య గమనిక: ఫోటోగ్రఫీ అనుమతించబడింది, కానీ సందర్శకులు వివేకంతో మరియు గంభీరమైన వాతావరణాన్ని గౌరవించాలి.

రాజ్ ఘాట్ ఒక చిన్న, కానీ చాలా ముఖ్యమైన స్మారక చిహ్నం. యమునా నది ఒడ్డున ఉన్న, ఇది మహాత్మా గాంధీ, 'జాతి పితామహుడు', జనవరి 31, 1948 (శ్మశాన వాటికను సమాధి అని పిలుస్తారు), అతను హత్య చేయబడిన 1 రోజున దహనం చేసిన ప్రదేశాన్ని సూచిస్తుంది.

స్మారక చిహ్నం ఉద్దేశపూర్వకంగా మినిమలిస్ట్, గాంధీ జీవిత సూత్రాలైన సరళత, శాంతి మరియు అహింసపై ప్రతిబింబించేలా రూపొందించబడింది. ఇది ప్రతి సంవత్సరం ప్రపంచ నాయకులతో సహా మిలియన్ల మంది సందర్శకులను స్వాగతిస్తూ భారతదేశంలో అత్యంత గౌరవనీయమైన మరియు సందర్శించే జాతీయ స్మారక చిహ్నాలలో ఒకటిగా నిలుస్తుంది.

మీరు ఎందుకు సందర్శించాలి

- **ప్రతీక: రాజ్ ఘాట్ సందర్శన భారతదేశాన్ని స్వాతంత్ర్యం వైపు నడిపించిన వ్యక్తికి నివాళులు అర్పించే అవకాశం మరియు సత్యాగ్రహం (సత్యశక్తి) యొక్క తత్వశాస్త్రం ప్రపంచ పౌర హక్కుల ఉద్యమాలను ప్రభావితం చేసింది.**
- **శాంతికి తిరోగమనం: ఢిల్లీలోని అనేక చారిత్రక ప్రదేశాల మాదిరిగా కాకుండా, రాజ్ ఘాట్ చాలా నిశ్శబ్దంగా మరియు అందంగా అలంకరించబడి ఉంటుంది. గంభీరమైన ప్రతిబింబం యొక్క వాతావరణం దాని గేట్‌ల వెలుపల అస్తవ్యస్తమైన, శక్తివంతమైన నగరానికి శాంతియుతమైన వ్యత్యాసాన్ని అందిస్తుంది.**
- **ఆర్కిటెక్చరల్ సింప్లిసిటీ: మెమోరియల్ డిజైన్‌లో మినిమలిస్ట్. దాని సరళత గాంధీ తత్వానికి ప్రత్యక్ష ప్రతిబింబం, గొప్ప నివాళులకి దుబారా అవసరం లేదని రుజువు చేస్తుంది.**

చరిత్ర మరియు ప్రాముఖ్యత

సమాధి (దహన సంస్కార స్థలం)

రాజ్ ఘాట్ అంటే 'రాయల్ స్టెప్స్' లేదా 'రాయల్ బ్యాంక్.' ఈ ప్రదేశం సాంప్రదాయకంగా రాజ కుటుంబాలను దహనం చేయడానికి ఉపయోగించే ఘాట్ (నదికి దారితీసే మెట్లు). జనవరి 30, 1948న మోహన్‌దాస్ కరంచంద్ (మాతత్మా) గాంధీ హత్య తర్వాత ఇది దాని ప్రత్యేక చారిత్రక ప్రాముఖ్యతను పొందింది.

- **అంతిమ సంస్కారాలు: హిందూ సంప్రదాయం ప్రకారం గాంధీ మరణించిన మరుసటి రోజు ఇక్కడే దహనం చేశారు. తక్షణ స్థలం జాతీయ స్మారక చిహ్నంగా అభివృద్ధి చేయబడింది.**
- **శాసనం: హే రామ్: నల్ల రాయిలో చెక్కబడిన సాధారణ శాసనం అత్యంత కదిలే వివరాలు: 'హే రామ్' (ఓ గాడ్). ఈ మాటలు గాంధీ హంతకుడి బుల్లెట్ల బారిన పడి మాట్లాడిన చివరి మాటగా భావిస్తున్నారు.**
- **జాతీయ స్మారక చిహ్నం: దాని గంభీరమైన చరిత్ర కారణంగా, రాజ్ ఘాట్ ఇప్పుడు రాష్ట్ర కార్యక్రమాల వేదికగా ఉంది, ముఖ్యంగా అక్టోబర్ 2న (గాంధీ జయంతి, ఆయన పుట్టినరోజు) మరియు జనవరి 30 (అమరవీరుల దినోత్సవం, ఆయన వర్ధంతి). విదేశీ ప్రముఖులు, దేశాధినేతలు ఢిల్లీకి వెళ్లినప్పుడు ఇక్కడే నివాళులర్పించాలని భావిస్తున్నారు.**

అక్కడ ఏమి చూడవచ్చు: ఆర్కిటెక్చర్ మరియు డిజైన్
స్మారక చిహ్నం రూపకల్పన ఏక సూత్రం ద్వారా నిర్వహించబడుతుంది: భూమికి సరళత మరియు నివాళి.

- **స్మారక వేదిక**
  రాజ్ ఘాట్ యొక్క మధ్యభాగం పాలిష్ చేసిన నల్ల పాలరాయితో చతురస్రాకారంలో, ఎత్తైన వేదిక. ఇది కప్పబడకుండా, ఆకాశానికి తెరిచి ఉంచబడుతుంది మరియు నిరంతరంగా ఉంటుంది. ప్లాట్‌ఫారమ్ చుట్టూ తక్కువ గోడ మరియు అందంగా ఉంచబడిన గడ్డి ప్రాంతం ఉంది.
- **ది ఎటర్నల్ ఫ్లేమ్**
  నల్లరాతి వేదిక యొక్క ఒక చివర, ఒక చిన్న నిర్మాణం లోపల శాశ్వతమైన జ్వాల మండుతుంది. ఈ జ్వాల గాంధీ ఆదర్శాల శాశ్వత వారసత్వానికి ప్రతీక.
- **తోటలు మరియు చెట్లు**
  స్మారక చిహ్నం 1951లో ఆర్కిటెక్ట్ వాన్ మియర్ట్ రూపొందించిన పెద్ద, విశాలమైన మరియు చక్కగా నిర్వహించబడే ఉద్యానవనంలో ఉంది. నిర్మలమైన ఉద్యానవనాలు పట్టణ శబ్దం నుండి సైట్‌ను వేరు చేయడానికి రూపొందించబడ్డాయి. సమాధి చుట్టూ క్వీన్ ఎలిజబెత్ II మరియు మాజీ US ప్రెసిడెంట్లు డ్వైట్ డి. ఐసెన్‌హోవర్ (1959), జార్జ్ హెచ్.డబ్ల్యూ.తో సహా అనేక మంది దేశాధినేతలు నాటిన చెట్లు ఉన్నాయి. బుష్ (1984), బిల్ క్లింటన్ (2000), బరాక్ ఒబామా (2015), మరియు డొనాల్డ్ ట్రంప్ (2020).
- **ప్రతిబింబానికి మార్గం**
  సందర్శకులు ప్లాట్‌ఫారమ్‌ను చేరుకోవడానికి చిన్న, సుగమం చేసిన రాతి మార్గంలో ప్రయాణిస్తారు - దయచేసి గౌరవంగా మరియు నిశ్శబ్దంగా స్మారక చిహ్నం వద్దకు చేరుకోండి.

మీరు నేటి ఆకర్షణలన్నింటిలో వేగంగా వెళితే తప్ప, అది రాత్రి భోజనానికి సమయం కాకూడదు.
మీకు ఇంకా సమయం ఉంటే, మీరు గాంధీ స్మృతి (పటం,సమీక్షలు,వెబ్సైట్), అగ్రసేన్ కి బావోలి (పటం,సమీక్షలు) లేదా లోధీ గార్డెన్ (పటం,సమీక్షలు) సందర్శించడాన్ని పరిగణించవచ్చు.

5.4 రోజు 4: ఢిల్లీ నుండి ఆగ్రా & మొఘల్ సిటీ

మీరు ఈ రోజు నగరాలను మారుస్తారు, కాబట్టి మీరు ముందుగానే ప్రారంభించాలి!

ముఖ్యమైనది: మీరు హజ్రత్ నిజాముద్దీన్ రైలు స్టేషన్ (పటం,సమీక్షలు,టిక్కెట్లు) నుండి ఆగ్రా కాంట్ రైలు స్టేషన్‌కి (పటం, ZXQ, నెలల క్రితం వరకు) టిక్కెట్లు అందుబాటులో ఉన్నాయని నిర్ధారించుకోండి.ఇక్కడ రైలు టిక్కెట్లు బుకింగ్గురించి మరింత సమాచారాన్ని కనుగొనండి. రైలు ప్రయాణం సుమారు 1 గంట 40 నిమిషాలు పడుతుంది.సమీక్షలు

ఆగ్రా కాంట్‌కి చేరుకోవడం: నావిగేటింగ్ ట్రాన్స్‌పోర్ట్

మీరు రైలు స్టేషన్‌కు చేరుకున్న తర్వాత, మీ హోటల్‌కు రవాణాను పొందడం మీ తక్షణ సవాలు. మేముముందే చెప్పబడిందికలిగి ఉన్నందున, స్టేషన్ వెలుపల వేచి ఉన్న వందలాది మంది డ్రైవర్‌ల నుండి టాక్సీని తీసుకోవడమే మా ప్రాథమిక సలహా.
మీరు Uberకి కాల్ చేయడానికి ప్రయత్నించవచ్చు, కానీ సలహా ఇవ్వండి:

1. **రద్దు చేయడం సర్వసాధారణం: రైడ్-హెయిలింగ్ యాప్ డ్రైవర్‌లు తరచుగా ఇక్కడ అభ్యర్థనలను రద్దు చేస్తారు. వందలాది మంది టాక్సీలు మరియు తుక్-తుక్ డ్రైవర్లలో మిమ్మల్ని కనుగొనడం చాలా కష్టం అని వారికి తెలుసు, మరియు పార్కింగ్ స్థలాలు చాలా తక్కువగా ఉంటాయి, తరచుగా వారు చాలా దూరంగా పార్క్ చేస్తారు.**
2. **హస్టిల్ నిజం: మీరు మీ ఉబెర్ డ్రైవర్ కోసం వేచి ఉన్న సమయంలో, డజన్ల కొద్దీ టాక్సీ మరియు టక్-టుక్ డ్రైవర్లు తమ సేవలను అందిస్తూ మిమ్మల్ని సంప్రదిస్తారు. మీరు దూరంగా వెళ్ళిపోయినా, వారు నాన్‌స్టాప్‌గా మీపై బాంబు దాడి చేస్తారు, మరియు ఇది త్వరగా ఒత్తిడిని కలిగిస్తుంది మరియు కొంతమంది ప్రయాణికులు చివరికి లొంగి, టాక్సీని తీసుకుంటారు మరియు వారి Uber డ్రైవర్‌ను రైడ్ లేకుండా వదిలివేస్తారు.**

బేరసారాల వ్యూహం

చవకైన రైడ్‌ని పొందడానికి ఈ సరళమైన బేరసారాల వ్యూహాన్ని ఉపయోగించండి - మేము దానిని కష్టతరమైన మార్గంలో నేర్చుకున్నాము: మీరు చుట్టుముట్టబడిన తర్వాత, మీ గమ్యం ఏమిటో డ్రైవర్‌లకు చెప్పండి మరియు మీకు టాక్సీ లేదా టక్-తుక్ కావాలంటే. ఆపై వారి ఉత్తమ ధర కోసం అడగండి మరియు సహేతుకమైన ధరను కౌంటర్ ఆఫర్ చేయండి (ఉదా., టాక్సీ డ్రైవర్ కోసం మీరు మీ యాప్‌లో చూసిన Uber/Ola కోట్ కంటే 50% ఎక్కువ). టాక్సీ డ్రైవర్లు సాధారణంగా ఉబెర్ ధర కంటే రెండింతలు ఆఫర్ చేస్తారు. ఒక డ్రైవర్ మీ కౌంటర్ ఆఫర్‌ను అంగీకరిస్తే, మీరు మరియు మీ డ్రైవర్ అతని వాహనం వద్దకు వెళ్లినప్పుడు ఇతరులు సాధారణంగా మిమ్మల్ని ఒంటరిగా వదిలివేస్తారు. Tuk-tuk డ్రైవర్లు ఇప్పటికీ మిమ్మల్ని ఇబ్బంది పెట్టవచ్చు.

మీ తాజ్ మహల్ సందర్శనను ప్లాన్ చేస్తోంది

కొన్ని ట్రావెల్ గైడ్‌లు మీరు సూర్యోదయం కోసంతాజ్ మహల్ని సందర్శించాలని సిఫార్సు చేస్తున్నారు. ఇది ఒక గొప్ప ఎంపిక ఎందుకంటే మీకు అందమైన కాంతి పరిస్థితులు

మరియు ఉదయాన్నే తక్కువ మంది సందర్శకులు ఉంటారు. మీరు ఎప్పుడు వెళ్లినా తాజ్ మహల్ ఉత్కంఠభరితంగా ఉంటుంది.
మీరు తప్పనిసరిగా సూర్యోదయానికి వెళ్లాలని భావిస్తే, దానిని రేపటి కోసం సేవ్ చేయండి మరియు ఈరోజే ఇతర సైట్‌లను సందర్శించండి. ప్రతి శుక్రవారం తాజ్ మహల్ మూసివేయబడిందని సలహా ఇవ్వండి.
తాజ్ మహల్ తర్వాత, మేము మధ్యాహ్నం ఎక్కువ భాగంఆగ్రా కోటలో గడుపుతాము.
తర్వాత, మీరు అన్ని నడకల నుండి అలసిపోకపోతే, తాజ్ మహల్ యొక్క సూర్యాస్తమయం వీక్షణ కోసం మేముతాజ్ వ్యూ పాయింట్ ADAకి వెళ్తాము.

A = Agra Cantt Train Station
B = కోర్ట్ యార్డ్ మారియట్ ఆగ్రా
1 = తాజ్ మహల్
2 = ఆగ్రా కోట
3 = తాజ్ వ్యూ పాయింట్ ADA

A = ఆగ్రా కాంట్ రైలు స్టేషన్B =కోర్ట్ యార్డ్ మారియట్ ఆగ్రా1 =తాజ్ మహల్2 =ఆగ్రా కోట3 =తాజ్ వ్యూ పాయింట్ ADAA = ఆగ్రా కాంట్ రైలు స్టేషన్B =కోర్ట్ యార్డ్ మారియట్ ఆగ్రా1 =తాజ్ మహల్2 =ఆగ్రా కోట3 = ZXQLINK7తాజ్ వ్యూ పాయింట్ ADA

5.4.1 తాజ్ మహల్: మొఘల్ ఆర్కిటెక్చర్ యొక్క ఆభరణం మరియు ఎటర్నల్ లవ్ స్టోరీ

(పటం,సమీక్షలు,వెబ్సైట్,టిక్కెట్లు)

తాజ్ మహల్ భారతదేశం యొక్క అత్యంత విశ్వవ్యాప్తంగా గుర్తించబడిన చిహ్నం. ఇది మొఘల్ వాస్తుశిల్పం యొక్క పరాకాష్ట, ఒక అసమానమైన పాలరాతి అద్భుతం మరియు ఒక వ్యక్తి యొక్క శాశ్వతమైన దుఃఖానికి నిదర్శనం. ఈ అధ్యాయంలో మీరు 'ప్యాలెస్‌ల కిరీటం' గురించి తెలుసుకోవలసిన దాని గురించి, దాని సన్నిహిత చరిత్ర మరియు దోషరహిత జ్యామితి నుండి సందర్శన యొక్క ప్రాక్టికాలిటీల వరకు వివరిస్తుంది. వ్యక్తిగతంగా, తాజ్ మహల్ నేను సందర్శించిన అత్యంత ఆకర్షణీయమైన భవనం అని నేను భావిస్తున్నాను.

5.4.1.0 ఎసెన్షియల్ ట్రావెలర్ సమాచారం మరియు లాజిస్టిక్స్

తాజ్ మహల్‌ను సందర్శించడానికి కొంత ప్రణాళిక అవసరం, ప్రత్యేకించి సమయం మరియు టికెటింగ్‌కు సంబంధించి, భారీ రద్దీ కారణంగా.

ప్రవేశ రుసుము మరియు టికెటింగ్

సమాధి రుసుము లేకుండా - వ్రాసే సమయంలో ఆన్‌లైన్ టిక్కెట్‌ల ధర:

- **దేశీయ పర్యాటకులు: ₹45**
- **SAARC/BIMSTEC పర్యాటకులు: ₹535**
- **విదేశీ పర్యాటకులు: ₹1,050**

తప్పనిసరి సమాధి రుసుము: మీరు పునాదిపైకి ఎక్కి, సమాధులు ఉన్న ప్రధాన పాలరాతి సమాధి గదిలోకి ప్రవేశించాలనుకుంటే అదనంగా ₹200 రుసుము అవసరం. ఇది అత్యంత సిఫార్సు చేయబడింది.

- **దేశీయ/సార్క్ పర్యాటకులు: ₹245**
- **SAARC/BIMSTEC పర్యాటకులు: ₹735**
- **విదేశీ పర్యాటకులు: ₹1,250**

సార్క్ = ఆఫ్ఘనిస్తాన్, భూటాన్, ఇండియా, మాల్దీవులు, నేపాల్, పాకిస్థాన్, శ్రీలంక
BIMSTEC = బంగ్లాదేశ్, భూటాన్, ఇండియా, మయన్మార్, నేపాల్, శ్రీలంక, థాయిలాండ్

టికెట్ కౌంటర్లలో టిక్కెట్లు కొంచెం ఎక్కువ.

ఆన్‌లైన్ బుకింగ్: కౌంటర్ వద్ద పొడవైన లైన్‌లను నివారించాలని గట్టిగా సిఫార్సు చేయబడింది. అధికారిక ASI వెబ్‌సైట్ ద్వారా టిక్కెట్‌లను బుక్ చేసుకోవచ్చు (పై లింక్ చూడండి).

తెరిచే గంటలు మరియు సందర్శించడానికి ఉత్తమ సమయం

తాజ్ మహల్ దాని షెడ్యూల్‌కు ఖచ్చితంగా కట్టుబడి ఉంటుంది.

- **పని వేళలు: సూర్యోదయం నుండి సూర్యాస్తమయం వరకు (సాధారణంగా ఉదయం 6:00 నుండి సాయంత్రం 6:30 వరకు).**
- **ముగింపు రోజు: ప్రతి శుక్రవారం. ప్రార్థనల కోసం మసీదును సందర్శించాల్సిన వారికి శుక్రవారం మాత్రమే కాంప్లెక్స్ తెరిచి ఉంటుంది.**

ట్రావెలర్ కోసం సమయ వ్యూహాలు

- **సూర్యోదయం (ఉత్తమ అనుభవం):**
    - **ప్రోస్: కాంతి మృదువైన మరియు అందమైన, గులాబీ మరియు బంగారు రంగులలో పాలరాయి పెయింటింగ్. ప్రశాంతంగా ప్రతిబింబించేలా మరియు అవరోధం లేని ఫోటోల కోసం ప్రేక్షకులు తమ కనీస స్థాయిలో ఉంటారు.**
    - **ప్రతికూలతలు: చాలా త్వరగా మేల్కొలపడం అవసరం (సూర్యోదయానికి 30 నిమిషాల ముందు గేట్లు తెరవబడతాయి).**
- **సూర్యాస్తమయం (ప్రత్యామ్నాయ అందం):**

    - ప్రోస్: గోల్డెన్ అవర్ లైట్ అద్భుతమైనది. స్మారక చిహ్నం మూసివేయబడిన అనుభూతి ప్రశాంతమైన మానసిక స్థితిని అందిస్తుంది.
    - ప్రతికూలతలు: చాలా మంది రోజు-ట్రిప్పర్లు మధ్యాహ్న సమయంలో వస్తారు కాబట్టి, సూర్యోదయం కంటే జనాలు ఎక్కువగా ఉంటారు.
- మధ్యాహ్నం (చెత్త సమయం):
    - ప్రోస్: పాలరాయి సూర్యకాంతి ప్రతిబింబిస్తుంది మరియు ప్రకాశవంతమైన తెల్లగా కనిపిస్తుంది.
    - ప్రతికూలతలు: వేడి (ముఖ్యంగా మార్చి మరియు అక్టోబర్ మధ్య) తీవ్రంగా ఉంటుంది మరియు చాలా తక్కువ నీడ ఉంటుంది. జనాలు విపరీతంగా ఉండవచ్చు.

తప్పనిసరి నియమాలు మరియు యాత్రికుల చిట్కాలు

- ప్రవేశ ద్వారాలు: మూడు ప్రధాన ప్రవేశ ద్వారాలు ఉన్నాయి. తూర్పు ద్వారం ముందుగా తెరుచుకుంటుంది మరియు సూర్యోదయ సందర్శనల కోసం సిఫార్సు చేయబడింది (ఇది తరచుగా వెస్ట్ గేట్ కంటే తక్కువ రద్దీగా ఉంటుంది). వెస్ట్ గేట్ దేశీయ పర్యాటకులకు ప్రసిద్ధి చెందింది మరియు తరచుగా పొడవైన క్యూలను కలిగి ఉంటుంది. సౌత్ గేట్ తర్వాత తెరుచుకుంటుంది మరియు చాలా హోటళ్లకు దగ్గరగా ఉంటుంది.
- కాలుష్య మినహాయింపు జోన్: కాలుష్యం నుండి పాలరాయిని రక్షించడానికి, తాజ్ మహల్ చుట్టూ 1 కిమీ (0.6 మైలు) మోటార్ ట్రాఫిక్ మినహాయింపు జోన్ ఉంది. ప్రైవేట్ కార్లు, టాక్సీలు మరియు ఆటో-రిక్షాలు తప్పనిసరిగా ఈ జోన్ వెలుపల ఆగాలి. ప్రవేశ ద్వారాలను చేరుకోవడానికి సందర్శకులు తప్పనిసరిగా నడవాలి లేదా ప్రభుత్వం అందించిన అధీకృత, సున్నా-ఉద్గార రవాణా ఎంపికలను తీసుకోవాలి (ఎలక్ట్రిక్ బస్సులు, బ్యాటరీతో నడిచే బండ్లు లేదా సైకిల్ రిక్షాలు).
- నిషేధిత వస్తువులు: భద్రత కట్టుదిట్టం. పెద్ద బ్యాగులు, బ్యాక్‌ప్యాక్‌లు, ఆహారం, పొగాకు, లైటర్‌లు, త్రిపాదలు మరియు ఛార్జర్‌లు (పవర్ బ్యాంక్‌లు కూడా) అన్నీ నిషేధించబడ్డాయి. అవసరమైన వస్తువులు (నీరు, ఫోన్, కెమెరా, పాస్‌పోర్ట్, వాలెట్) ఉన్న చిన్న క్లియర్ బ్యాగ్ మాత్రమే అనుమతించబడుతుంది. లాకర్లు అద్దెకు అందుబాటులో ఉన్నాయి.
- షూ కవర్లు: పాలరాయిని రక్షించడానికి ప్రధాన పాలరాయి పునాదిలోకి ప్రవేశించిన తర్వాత తప్పనిసరి. మీ టిక్కెట్‌ను చూపించిన తర్వాత సమాధి ప్రవేశ ద్వారం దగ్గర ఇవి అందించబడతాయి.
- నిశ్శబ్దం: పర్యాటకులు అనివార్యమైనప్పటికీ, కాంప్లెక్స్ లోపల, ముఖ్యంగా ప్రధాన సమాధి దగ్గర గౌరవప్రదమైన మరియు నిశ్శబ్దమైన ప్రవర్తనను నిర్వహించడానికి సందర్శకులు గట్టిగా ప్రోత్సహించబడ్డారు.
- ఫోటోగ్రఫీ: వృత్తిపరమైన ఫోటోగ్రఫీ పరికరాలు (త్రిపాదలు, అధిక గేర్) నిషేధించబడ్డాయి. సాధారణ కెమెరాలు మరియు మొబైల్ ఫోన్లు అనుమతించబడతాయి. ప్రధాన ద్వారం దగ్గర సెంట్రల్ వాటర్ ఛానల్ నుండి ఉత్తమ ప్రతిబింబం షాట్.

5.4.1.3 ఆర్కిటెక్చర్ డీకోడింగ్: దోషరహిత జ్యామితి మరియు భ్రమ

తాజ్ మహల్ దాని సౌందర్య అధునాతనత కారణంగా ప్రపంచంలోనే అత్యంత అందమైన భవనంగా తరచుగా ప్రశంసించబడుతుంది. ఇది పూర్తిగా మక్రానా తెల్లని పాలరాయితో నిర్మించబడింది మరియు భారీ, చతురస్రాకార స్తంభం (బేస్) పై కూర్చుంది.

సమరూపత మరియు గోపురం

- పర్ఫెక్ట్ సిమెట్రీ (ద్వైపాక్షిక): మొత్తం కాంప్లెక్స్ అనేదిద్వైపాక్షిక సమరూపతలో ఒక అధ్యయనం, అంటే సమాధి మధ్యలో మరియు ప్రధాన ప్రవేశ ద్వారం గుండా ఒక గీతను గీస్తే, కుడి మరియు ఎడమ వైపులా ఒకదానికొకటి ఖచ్చితమైన ప్రతిబింబంగా ఉంటుంది. ఈ సమరూపత ప్రధాన నిర్మాణం, ఉద్యానవనం మరియు పార్శ్వ భవనాలకు విస్తరించింది.
- **డబుల్ డోమ్: ప్రధాన గోపురం, ఒక క్లాసిక్ మొఘల్ లక్షణం, చాలా పెద్దది. ఇది డబుల్ డోమ్, స్మారక చిహ్నానికి ఆకట్టుకునే ఎత్తును అందించే ఒక బాహ్య షెల్ మరియు అంతర్గత గదికి మరింత అనుపాత పైకప్పును సృష్టించే లోపలి షెల్. ఈ తెలివిగల డిజైన్ గ్రాండ్ ఎక్స్‌టీరియర్ స్కేల్ మరియు ప్రాక్టికల్ ఇంటీరియర్ స్పేస్ రెండింటినీ అనుమతించింది.**
- **లోటస్ ఫైనల్: గోపురం కిరీటం అనేది పెద్ద ఇత్తడి ఫైనల్, నిజానికి బంగారం, ఇది పెర్షియన్ మరియు భారతీయ మూలకాల యొక్క హైబ్రిడ్. పర్షియన్ కలష్ (కుండ) పైభాగంలో నెలవంక ఉంది, ఇది ఇస్లాం యొక్క చిహ్నం, క్లాసిక్ మొఘల్ ధోరణిలో కొమ్ములు ఆకాశం వైపు చూపుతాయి.**

మినార్లు: ఒక గణన లోపం

ప్రధాన సమాధిని ఫ్రేమ్ చేసే నాలుగు ఎత్తైన మినార్లు (స్పైర్లు) నిలువుగా లేవు. అవి సూక్ష్మంగా కొంచెం కోణంలో బయటికి వంగి ఉంటాయి.

- **టిల్ట్ యొక్క ఉద్దేశ్యం: ఈ లెక్కించబడిన నిర్మాణ విచలనం ఆచరణాత్మక ఇంజనీరింగ్ యొక్క అద్భుతమైన భాగం. భూకంపం లేదా ఇతర ప్రకృతి వైపరీత్యాల సమయంలో ఏదైనా మినార్లు కూలిపోతే, అవి ప్రధాన సమాధి నుండి దూరంగా పడిపోతాయి, తద్వారా కేంద్ర నిర్మాణాన్ని మరియు లోపల ఉన్న శరీరాలను కాపాడుతుంది.**

ది ఆర్ట్ ఆఫ్ కాలిగ్రఫీ మరియు ఆప్టికల్ ఇల్యూజన్

అత్యంత అద్భుతమైన లక్షణాలలో ఒకటి కాలిగ్రఫీని విస్తృతంగా ఉపయోగించడం, ఇది తెల్లటి రాయిలో పొదగబడిన నల్ల పాలరాయితో రూపొందించబడింది. టెక్స్ట్ ఖురాన్ నుండి భాగాలను కలిగి ఉంటుంది.

- **ఆప్టికల్ అడ్జస్ట్‌మెంట్: కాలిగ్రాఫర్‌లు అద్భుతమైన ఆప్టికల్ ట్రిక్‌ని ఉపయోగించారు. శాసనాలు తోరణాల పైభాగానికి పెరిగేకొద్దీ, అక్షరాల పరిమాణం సూక్ష్మంగా పెరుగుతుంది, దూరం కారణంగా ఏర్పడే వక్రీకరణను అధిగమించి, భూమి నుండి చూసినప్పుడు స్క్రిప్ట్ పరిమాణం మరియు నిష్పత్తిలో ఖచ్చితంగా ఏకరీతిగా కనిపించేలా చేస్తుంది. నిమిషం వివరాలకు ఈ శ్రద్ధ నిర్మాణం యొక్క సంక్లిష్ట కళాత్మకతను సూచిస్తుంది.**

ది ఫ్లాంకింగ్ బిల్డింగ్స్: ది మసీదు మరియు జవాబ్

ప్రధాన సమాధి చుట్టూ రెండు ఒకేలా, ఇంకా విభిన్నమైన, ఎర్ర ఇసుకరాయి నిర్మాణాలు ఉన్నాయి. అవి కాంప్లెక్స్ యొక్క ఖచ్చితమైన ద్వైపాక్షిక సమరూపతను పునరుద్ధరిస్తాయి:

- **మసీదు (పశ్చిమ వైపు): ఇది పని చేసే మసీదు, మక్కా వైపు పడమర వైపు ఉంది. దాని ఎర్ర ఇసుకరాయి సమాధి యొక్క తెల్లని పాలరాయికి శక్తివంతమైన రంగు విరుద్ధంగా ఉంటుంది.**
- **జవాబ్ (తూర్పు వైపు): అంటే 'సమాధానం' లేదా 'ప్రత్యుత్తరం,' ఈ నిర్మాణం మసీదు యొక్క ఖచ్చితమైన ప్రతిబింబం. ఇది నిర్మాణ సమతుల్యత కొరకు మాత్రమే నిర్మించబడింది మరియు ప్రార్థన కోసం ఉపయోగించబడదు, తరచుగా విశ్రాంతి గృహంగా పనిచేస్తుంది. రెండు నిర్మాణాల మధ్య సమరూపత తాజ్ యొక్క పరిపూర్ణ రూపకల్పనలో కీలకమైన అంశం.**

పియత్రా దురా: ది ఆర్ట్ ఆఫ్ ఇన్లే

ప్రధాన అలంకరణ పెయింట్ కాదు, కానీ పియత్రా దురా (ఇటాలియన్ 'హార్డ్ స్టోన్') యొక్క శ్రమతో కూడిన కళ.

- **సాంకేతికత: వేలకొలది పాలిష్ చేసిన, రంగుల విలువైన మరియు పాక్షిక విలువైన రాళ్లను తెల్లటి పాలరాయి ఉపరితలంపై సూక్ష్మంగా కత్తిరించి, పొదగబడి, క్లిష్టమైన పుష్ప, రేఖాగణిత మరియు నైరూప్య నమూనాలను ఏర్పరుస్తుంది. పొదుగు నాణ్యత ఏంటంటే, దానిపై ఫ్లాష్‌లైట్‌ను ప్రకాశిస్తే, లోపల నుండి రాళ్లు మెరుస్తున్నట్లు కనిపిస్తాయి. మొత్తం సమాధి ఈ క్లిష్టమైన నమూనాలతో కప్పబడి ఉంది, పాలరాతి ముఖభాగాన్ని ఒక పెద్ద ఆభరణాల పెట్టెగా మారుస్తుంది. మీరు శ్మశానవాటికలోకి వెళ్లినప్పుడు, సిబ్బంది ఈ ఫీచర్‌ను మీకు సూచించే అవకాశం ఉంది - మరియు చిట్కా కోసం కూడా అడగవచ్చు. సలహా ఇవ్వండి, ఈ ప్రభావాన్ని సృష్టించడానికి మీ సెల్ ఫోన్‌ల కాంతి తగినంత బలంగా లేదు.**

తాజ్ మహల్ యొక్క నిజమైన మేజిక్ బ్లాక్‌ల పరిమాణంలో కాదు, పియత్రా దురా ద్వారా సాధించిన చిన్న, క్లిష్టమైన వివరాలలో కనుగొనబడింది. ఈ సాంకేతికత మొఘల్ వాస్తుశిల్పులకు ఆధ్యాత్మిక అర్థం మరియు మేము ఇప్పుడే చర్చించిన నాలుగు నదులకు మించిన ప్రతీకాత్మకతతో నిర్మాణాన్ని నింపడానికి అనుమతించింది.
షాజహాన్ మరియు అతని కళాకారులు సమాధి లోపల స్వర్గం యొక్క సింబాలిక్ టేప్‌స్ట్రీని రూపొందించడానికి నిర్దిష్ట రాళ్లను ఎలా ఉపయోగించారు.

పియత్రా దురాలో మొఘల్ సింబాలిజం

తాజ్ మహల్ ప్రపంచం నలుమూలల నుండి సేకరించిన 28 రకాల విలువైన మరియు విలువైన రాళ్లను ఉపయోగిస్తుంది. ఈ రాళ్ళు రంగు కోసం ఏకపక్షంగా ఎంపిక చేయబడలేదు; వారి అంతర్గత లక్షణాలు మరణానంతర జీవితం యొక్క సమృద్ధి, ఆరోగ్యం మరియు స్వచ్ఛతను ప్రతిబింబించేలా ఉద్దేశించబడ్డాయి.

1. ది కలర్ అండ్ సింబాలిజం ఆఫ్ స్టోన్స్

ఇస్లామిక్ మరియు హిందూ సంప్రదాయాలలో పవిత్రమైన మరియు స్వర్గానికి సంబంధించిన తొమ్మిది రకాల రత్నాలను (నవరత్నాలు) సూచించడానికి తెలుపు పాలరాయిలో నిర్దిష్ట రంగు రాళ్లను ఉపయోగించడం ప్రధానమైనది:

రాతి రకం	మూలం (సింబాలిక్)	సింబాలిక్ అర్థం	స్థానం/అప్లికేషన్
లాపిస్ లాజులి (నీలం)	ఆఫ్ఘనిస్తాన్ (దూర ప్రాంతాలు)	**ది హెవెన్స్, ట్రూత్ మరియు ప్రొటెక్షన్**	స్వర్గం (జన్నా) యొక్క విశాలమైన, నీలి ఆకాశాన్ని సూచించడానికి మసీదు మరియు సమాధి స్క్రీన్‌లో తరచుగా ఉపయోగిస్తారు.
కార్నెలియన్ (నారింజ/ఎరుపు)	భారతదేశం, యెమెన్	**జీవితం, జీవశక్తి మరియు భూమిపై వెచ్చదనం**	జీవితం యొక్క వికసించే శక్తిని సూచించే అనేక పూల నమూనాల కేంద్రాలను పూరించడానికి ఉపయోగిస్తారు.
జాడే (ఆకుపచ్చ)	చైనా	**స్వచ్ఛత, వైద్యం మరియు శాశ్వతమైన వసంతం**	ఆకుపచ్చ రంగు ఇస్లాం మరియు స్వర్గంతో బలంగా ముడిపడి ఉంది. స్వర్గపు తోటల యొక్క శాశ్వతమైన పచ్చదనం మరియు పచ్చదనాన్ని సూచించడానికి జాడే ఉపయోగించబడుతుంది.
క్రిస్టల్/క్వార్ట్జ్ (క్లియర్)	హిమాలయాలు	**స్వచ్ఛత, నీరు మరియు కాంతి**	నీటిని మరింత ప్రకాశవంతంగా కనిపించేలా చేయడానికి మరియు స్పష్టమైన, ప్రవహించే నదులను ప్రతిబింబిస్తూ పూల మంచు బిందువులకు మెరుస్తున్న ప్రభావాన్ని జోడించడానికి ఉపయోగిస్తారు.
అమెథిస్ట్ (పర్పుల్)	బ్రెజిల్, శ్రీలంక	**రాయల్టీ మరియు ఆధ్యాత్మిక ఆకాంక్ష**	మరణానంతర జీవితంలో ముంతాజ్ మహల్ మరియు షాజహాన్ యొక్క ఉన్నతమైన, రాజరిక స్థితిని సూచించడానికి చాలా తక్కువగా ఉపయోగించబడుతుంది.

2. ఫ్లవర్స్ అండ్ ది ట్రీ ఆఫ్ లైఫ్

పియట్రా దురా డిజైన్‌లు చాలా పుష్పాలతో ఉంటాయి మరియు ప్రతి పువ్వు స్వర్గం యొక్క ఆధ్యాత్మిక చిత్రం:

- **రేకుల సంఖ్య: చెక్కిన అనేక పువ్వులు తొమ్మిది రేకులను కలిగి ఉంటాయి. మొఘల్ విశ్వోద్భవ శాస్త్రంలో, తొమ్మిది అనేది దేవుని సింహాసనం (అర్ష్)తో అనుబంధించబడిన సంఖ్య, ఇది నిర్మాణానికి దైవిక అధికారం మరియు పవిత్రతను ఇస్తుంది.**
- **పెర్షియన్ సైప్రస్ చెట్టు: పుష్పించే చెట్టును ఆనుకుని ఉన్న సైప్రస్ చెట్టు (పొడవైన, సన్నని, చీకటి చెట్టు) యొక్క పదేపదే మూలాంశం ట్రీ ఆఫ్ లైఫ్ (ఇస్లామిక్ సంప్రదాయంలో సిద్రత్ అల్-ముంతహా)ను సూచిస్తుంది. ప్రకాశవంతమైన, వికసించే పువ్వులతో చీకటి, నిలువు సైప్రస్ యొక్క సమ్మేళనం మరణం పునర్జన్మకు మరియు స్వర్గంలో ఆత్మ యొక్క శాశ్వతమైన వికసించడాన్ని సూచిస్తుంది.**

సైప్రస్ మరియు పుష్పించే చెట్టు యొక్క విరుద్ధమైన ఉనికి మొఘల్ వాస్తుశిల్పంలోని అత్యంత శక్తివంతమైన మరియు స్థిరమైన సంకేత మూలాంశాలలో ఒకటి, మరియు ఇది తాజ్ మహల్ యొక్క భావోద్వేగ ద్వంద్వత్వం: దుఃఖం మరియు ఆశను అందంగా నిక్షిప్తం చేస్తుంది.
ఈ రెండు చెట్ల ఉపయోగం తరచుగా సమాధులు, స్క్రీన్ మరియు చుట్టుపక్కల గోడల చుట్టూ ఉన్న పియెట్రా డ్యూరా (పొదుపు పని)లో పునరావృతమవుతుంది, మొత్తం సముదాయాన్ని జీవితం మరియు మరణంపై దృశ్య ఉపన్యాసంగా మారుస్తుంది.

ది సింబాలిక్ కాంట్రాస్ట్ ఆఫ్ ది టూ ట్రీస్

ఈ మూలాంశం తప్పనిసరిగా భూసంబంధమైన రాజ్యం నుండి స్వర్గం వరకు ఆత్మ యొక్క ప్రయాణం యొక్క దృశ్య చిత్రణ.

1. సైప్రస్ చెట్టు (మరణం మరియు శాశ్వతత్వం)

సైప్రస్ విశ్వవ్యాప్తంగా మొఘల్ మరియు పెర్షియన్ తోట రూపకల్పనలో శోకం, అమరత్వం మరియు శాశ్వతత్వానికి చిహ్నంగా ఉపయోగించబడుతుంది.

- **రూపం మరియు పనితీరు: చెట్టు పొడవుగా, చీకటిగా ఉంటుంది మరియు దాని ఇరుకైన, సూటిగా ఉండే ఆకారం నేరుగా స్వర్గం వైపు ఉంటుంది. సాంప్రదాయ పెర్షియన్ తోట రూపకల్పనలో, సైప్రస్ తరచుగా సమాధుల దగ్గర నాటబడింది, ఎందుకంటే ఇది సతత హరితగా ఉంటుంది, ఇది శాశ్వత జీవితాన్ని మరియు మరణం తర్వాత ఆత్మ యొక్క శాశ్వత ఉనికిని సూచిస్తుంది.**
- **తాజ్ వద్ద సింబాలిజం: తాజ్ మహల్ వద్ద, సైప్రస్ తన భార్య మరణంపై షాజహాన్ యొక్క దుఃఖాన్ని మరియు శాశ్వతమైన, శాశ్వతమైన స్మారకానికి నిబద్ధతను సూచిస్తుంది. ఇది ప్రియమైన వ్యక్తి యొక్క పాస్ మరియు ఆమె చివరికి దైవిక ఆరోహణకు చిహ్నం.**

2. పుష్పించే చెట్టు (జీవితం మరియు పునరుత్థానం)

దీనికి పూర్తి విరుద్ధంగా, పుష్పించే చెట్టు-సాధారణంగా శైలీకృత గులాబీ, తులిప్ లేదా మల్లెగా చిత్రీకరించబడింది-జీవితాన్ని, పునర్జన్మను మరియు జన్నా (స్వర్గం) అందానికి ప్రతీక.

3. అష్టభుజి డిజైన్

ప్రధాన సమాధి గది కూడా అష్టభుజి ప్రణాళికపై నిర్మించబడింది మరియు సమాధుల చుట్టూ ఉన్న అద్భుతంగా చెక్కబడిన పాలరాతి తెర కూడా అష్టభుజంగా ఉంటుంది.

- అష్టభుజి అనేది చతురస్రం (భూమి రాజ్యం, కాబా మరియు స్థిరత్వాన్ని సూచిస్తుంది) మరియు వృత్తం (దేవుడు/స్వర్గం యొక్క పరిపూర్ణత మరియు అనంతాన్ని సూచిస్తుంది) మధ్య పరివర్తన ఆకారం.
- ఎనిమిది వైపులా స్వర్గం యొక్క ఎనిమిది గేట్లను సూచిస్తాయి (అబ్వాబ్ అల్-జన్నా) నీతిమంతులైన విశ్వాసులు ప్రవేశిస్తారని వాగ్దానం చేస్తారు. ఈ ఆకృతిలో సమాధి గదిని నిర్మించడం ద్వారా, వాస్తుశిల్పులు రాణి విశ్రాంతి స్థలం భౌతికంగా శాశ్వతమైన రాజ్యంలోకి ప్రవేశించే ప్రదేశంలో ఉండేలా చూసుకున్నారు.

గేట్ వద్ద ఉన్న భ్రాంతి నుండి లోపల ఉన్న రాళ్ల రేఖాగణిత నమూనాల వరకు మొత్తం సముదాయం ఆధ్యాత్మిక ప్రయాణం యొక్క భౌతిక అభివ్యక్తిగా రూపొందించబడింది.

ద్వైపాక్షిక సమరూపత భావన
అత్యంత సరళంగా, తాజ్ మహల్ ద్వైపాక్షిక సౌష్ఠవాన్ని ఉపయోగిస్తుంది, అంటే మీరు ఖచ్చితమైన మధ్యలో ఒక గీతను గీసినట్లయితే, ఎడమవైపు కుడివైపున ప్రతిబింబించే ప్రతిబింబం. ఇది సమాధి, ప్రధాన చార్‌బాగ్ ఉద్యానవనం మరియు ప్రక్కన ఉన్న మసీదు మరియు అతిథి గృహానికి వర్తిస్తుంది.
ఏది ఏమైనప్పటికీ, మొఘలులు ఈ భావనను మరింత ముందుకు తీసుకెళ్లారు, యూనిట్లు మరియు అనుపాత సంబంధాల కలయికను ఉపయోగించి గణితశాస్త్రపరంగా ఇతరులకు సంబంధించిన ప్రతి ఒక్క నిర్మాణాన్ని నిర్ధారించారు.

1. ప్రొపోర్షనల్ గ్రిడ్ (ది గాజ్)
మొత్తం కాంప్లెక్స్‌ను గాజ్ అని పిలవబడే మొఘల్ యూనిట్ కొలతల ఆధారంగా ఖచ్చితమైన అనుపాత గ్రిడ్ వ్యవస్థ ద్వారా నిర్వహించబడుతుంది.
- **స్థిర నిష్పత్తులు: ప్రాథమిక బిల్డింగ్ బ్లాక్ 1:2 నిష్పత్తి.**
    - మధ్య ఇవాన్ యొక్క ఎత్తు (ప్రధాన సమాధిపై ఉన్న పెద్ద ఆర్చ్ వే) గోపురం మరియు పునాది నిర్మాణం యొక్క మొత్తం ఎత్తులో దాదాపు సగం ఉంటుంది.
    - సమాధి మొత్తం చతురస్రాకారంలో ఉంటుంది, ఇక్కడ వెడల్పు గోపురం డ్రమ్ దిగువ వరకు సమాధి ఎత్తుకు సమానంగా ఉంటుంది.
    - నాలుగు మినార్లు ప్రధాన గోపురం ఎత్తులో సరిగ్గా 1/7వ వంతు ఉండేలా రూపొందించబడ్డాయి, వాటి నిష్పత్తిలో ఒక సూక్ష్మ దృశ్య ప్రతిధ్వనిని సృష్టిస్తుంది.

2. గోల్డెన్ రేషియో మరియు అష్టభుజి జ్యామితి
గోల్డెన్ రేషియో (Φ≈ 1.618) తరచుగా చర్చనీయాంశమైనప్పటికీ, మొఘల్ బిల్డర్లు గణితశాస్త్రపరంగా ఉత్పన్నమైన నిష్పత్తుల యొక్క శ్రావ్యమైన లక్షణాలను ఖచ్చితంగా అర్థం చేసుకున్నారు, ముఖ్యంగా వృత్తం మరియు అష్టభుజి (కేంద్ర గది ఆకారం)కి సంబంధించినవి.
- **అష్టభుజి కీ: కేంద్ర స్థలం ఒక అష్టభుజి, ఇది భూమి యొక్క చతురస్రాన్ని (మర్త్య రాజ్యం) స్వర్గం (శాశ్వత రాజ్యం) వృత్తంలోకి అనువదించడానికి సరైన ఆకారం. జ్యామితి మొత్తం ఎనిమిది ఓపెనింగ్‌లు మరియు భుజాలు సమాధులు ఉంచబడిన కేంద్రం వైపు దృష్టిని నడిపించేలా నిర్ధారిస్తుంది.**
- **లేయర్డ్ సమరూపత: రేఖాగణిత సమరూపత మూడు కోణాలలో పొరలుగా ఉంటుంది:**
    - **అక్షసంబంధ సమరూపత: కాంప్లెక్స్ దాని ప్రధాన ఉత్తర-దక్షిణ అక్షం (గ్రేట్ గేట్ నుండి, ప్రతిబింబించే కొలను ద్వారా, సమాధి వరకు) సంపూర్ణంగా సమతుల్యంగా ఉంటుంది.**
    - **రేడియల్ సిమెట్రీ: ఇది పూల పియట్రా దురా నమూనాలలో కనిపిస్తుంది, ఇక్కడ నమూనాలు కేంద్ర బిందువు నుండి విడిపోతాయి.**
    - **రిఫ్లెక్టివ్ సిమెట్రీ (ది పూల్): చార్‌బాగ్ ప్రతిబింబించే కొలనులోని నిశ్చల నీరు సమాధి యొక్క పరిపూర్ణ అద్దం ప్రతిబింబాన్ని సృష్టిస్తుంది, ప్రధాన ద్వారం నుండి చూసినప్పుడు స్మారక చిహ్నం యొక్క సగం-గోపురం**

5.4.1.4.1. ది గ్రేట్ గేట్ (దర్వాజా-ఇ రౌజా)

భారీ ఎర్ర ఇసుకరాయి ప్రవేశ ద్వారం వద్ద ప్రయాణం ప్రారంభమవుతుంది. ఈ ద్వారం దాని స్వంత హక్కులో ఒక నిర్మాణ కళాఖండం, దృశ్యపరంగా సమాధిని ఖచ్చితంగా ఫ్రేమ్ చేయడానికి రూపొందించబడింది.

విజువల్ రివీల్ (ది ఆప్టికల్ ఇల్యూజన్)

- గేట్ ప్రత్యేకంగా ఒక అద్భుతమైన ఆప్టికల్ భ్రమను సృష్టించేందుకు రూపొందించబడింది. ప్రవేశించిన తర్వాత, తాజ్ మహల్ యొక్క భారీ స్థాయి మొదట్లో అస్పష్టంగా మరియు ఫ్రేమ్ చేయబడింది, గోపురం దగ్గరగా మరియు మోసపూరితంగా చిన్నదిగా కనిపిస్తుంది.
  - **ఫ్రేమింగ్ మరియు నిర్బంధం: మీరు గ్రేట్ గేట్ యొక్క భారీ ఆర్చ్‌వే లోపల నిలబడి ఉన్నప్పుడు, మీ తక్షణ దృశ్య క్షేత్రం గేట్‌లోని ఎర్ర ఇసుకరాయి ఫ్రేమ్‌తో ఆధిపత్యం చెలాయిస్తుంది. తాజ్ మహల్, నిజానికి తోటకి అనేక వందల మీటర్ల దూరంలో ఉంది, ఈ బిగుతు ఫ్రేమ్ ద్వారా వీక్షించబడుతుంది. మెదడు స్మారక చిహ్నాన్ని దాని కంటే చిన్నదిగా మరియు దగ్గరగా ఉన్నట్లు నమోదు చేస్తుంది, ఎందుకంటే దాని అపారమైన పరిమాణం గేట్ యొక్క ప్రక్కనే ఉన్న, అపారమైన స్కేల్ ద్వారా దృశ్యమానంగా ఉంటుంది.**

- ఈ శాసనం దాని ముగింపు పద్యాలకు అత్యంత ప్రసిద్ధి చెందింది, ఇది ఆత్మలు వారి శాశ్వతమైన విశ్రాంతిలోకి ప్రవేశించడాన్ని అభినందించడానికి ఉద్దేశించబడింది, తద్వారా సందర్శకులు స్వర్గపు తోటలోకి ప్రవేశిస్తున్నట్లుగా కాంప్లెక్స్‌లోకి స్వాగతించారు. ఈ సూరా యొక్క చివరి శ్లోకాలు ఇలా ఉన్నాయి:
- *'ఓ ఆత్మ శాంతించి, (ఆయన పట్ల) సంతృప్తి చెంది, (ఆయనకు) మెచ్చేలా నీ ప్రభువు వైపుకు తిరిగి వెళ్ళు! నా సేవకులలో ప్రవేశించండి! మరియు నా స్వర్గంలోకి ప్రవేశించండి!'*
- ఈ కవితాత్మకమైన మరియు స్వాగతించే స్క్రిప్ట్ చార్‌బాగ్ గార్డెన్ యొక్క నిర్మాణ రూపకల్పనను బలపరుస్తుంది, ఇది గేట్‌కు ఆవల వెంటనే ఉంటుంది, ఇది మొత్తం కాంప్లెక్స్‌ను శాశ్వతమైన విశ్రాంతి స్థలం యొక్క ప్రతీకాత్మక ప్రాతినిధ్యంగా ఏర్పాటు చేస్తుంది. కాలిగ్రాఫర్, అమానత్ ఖాన్ ఉపయోగించిన ఆప్టికల్ అడ్జస్ట్‌మెంట్, ఈ సందేశం ఎంత ఎత్తులో చెక్కబడినా, కాంప్లెక్స్‌లోకి ప్రవేశించే ప్రయాణీకుడికి ఖచ్చితంగా స్పష్టంగా ఉండేలా చూసింది.

5.4.1.4.2. చార్‌బాగ్ గార్డెన్

అద్భుతమైన పెర్షియన్-శైలి చార్‌బాగ్ (నాలుగు భాగాలు) తోట ప్రధాన ద్వారం మరియు సమాధి మధ్య మొత్తం ప్రాంతాన్ని కవర్ చేస్తుంది.

- **ప్రతీకాత్మకత: ఈ తోట ఖురాన్‌లో వివరించబడిన స్వర్గం (జన్నా) భావనపై ఆధారపడింది, స్వర్గంలోని నాలుగు నదులను సూచించే నాలుగు చతుర్భుజాలు ఉన్నాయి. సెంట్రల్ రిఫ్లెక్టింగ్ పూల్ సమాధి యొక్క అత్యంత ప్రతిరూపమైన, పరిపూర్ణమైన మరియు స్థిరమైన ప్రతిబింబాన్ని అందించడానికి రూపొందించబడింది.**
- **వీక్షణ కోణం: ఉద్యానవనం యొక్క డిజైన్ ఉద్దేశపూర్వకంగా సందర్శకుల దృష్టిని నిర్దేశిస్తుంది, ఉద్యానవనంలో ప్రయాణాన్ని అనుభవంలో అంతర్భాగంగా చేస్తుంది, నెమ్మదిగా ముందుకు సాగే స్మారక దృశ్యం కోసం మనస్సును సిద్ధం చేస్తుంది.**

స్వర్గం యొక్క నాలుగు నదులు (జన్నా) చార్‌బాగ్ ఉద్యానవనం రూపకల్పనలో నాలుగవ సంఖ్య ప్రధానమైనది, ఎందుకంటే ఇస్లామిక్ సంప్రదాయం స్వర్గం యొక్క

వాగ్దానం చేయబడిన తోటలను నాలుగు విభిన్న నదులు లేదా ప్రవాహాల ద్వారా విభజించబడి మరియు పోషించబడుతుందని వివరిస్తుంది.

నాలుగు యొక్క ప్రాముఖ్యత ఖురాన్‌లో విశ్వాసులకు అంతిమ ఇంద్రియ బహుమతిగా నాలుగు నదులు పేర్కొనబడ్డాయి. అవి కేవలం నీటి శరీరాలు మాత్రమే కాదు; అవి నిర్దిష్ట పదార్థాల నదులు, మరణానంతర జీవితంలో జీవితం, జ్ఞానం, ఆనందం మరియు శుద్ధీకరణకు ప్రతీక. నాలుగు పదార్థాలు:

1. **నీరు (జీవితం మరియు స్వచ్ఛత కోసం)**
2. **పాలు (జ్ఞానం మరియు జీవనోపాధి కోసం)**
3. **తేనె (తీపి మరియు సమృద్ధి కోసం)**
4. **వైన్ (ఇది స్వచ్ఛమైన మరియు మత్తు లేనిది, ఆధ్యాత్మిక ఆనందం కోసం)**

తాజ్ మహల్ వద్ద ఉన్న భౌతిక చార్‌బాగ్ రెండు కేంద్ర జలమార్గాలను (ప్రతిబింబంతో మీరు చూసేది మరియు దానికి లంబంగా నడుస్తున్నది) ఉపయోగించి తోటను నాలుగు ఖచ్చితమైన త్రైమాసికాలుగా విభజించడం ద్వారా ఈ నాలుగు వాగ్దాన నదులను సూచిస్తాయి.

ఖురాన్ శ్లోకాలు జన్నాలోని ఈ నాలుగు రకాల నదులను వివరించే అత్యంత ప్రత్యక్షంగా మరియు తరచుగా ఉదహరించబడిన పద్యం సూరా ముహమ్మద్ (అధ్యాయం 47), వచనం 15లో కనుగొనబడింది: 'నీతిమంతులకు వాగ్దానం చేయబడిన స్వర్గం యొక్క వర్ణన, అందులో నీటి నదులు, రుచి మరియు వాసన మారవు; మరియు పాల నదులు, వీటి రుచి మారదు; మరియు ద్రాక్షారసపు నదులు, త్రాగేవారికి రుచికరమైనవి; మరియు స్పష్టమైన తేనె (స్వచ్ఛమైన మరియు స్పష్టమైన) నదులు - అందులో (స్వర్గం) వారు తమ ప్రభువు నుండి అన్ని రకాల ఫలాలు మరియు క్షమాపణలను కలిగి ఉంటారు.'ఖురాన్‌లోని ఇతర శ్లోకాలు స్వర్గాన్ని నిరంతరం 'నదులు ప్రవహించే తోటలు' అని వివరిస్తాయి, ప్రవహించే నీరు మరియు పచ్చదనాన్ని అంతిమ ప్రతిఫలంగా నొక్కి చెబుతాయి.

ప్రతిబింబించే కొలను మరియు నిశ్చలత యొక్క చిహ్నం నాలుగు ప్రవహించే మార్గాలు స్వర్గం యొక్క డైనమిక్ నదులను సూచిస్తాయి, కేంద్ర ప్రతిబింబించే కొలను (అల్-హౌద్) కూడా లోతైన ఆధ్యాత్మిక భావనలో పాతుకుపోయింది, అయితే ఇది ఖురాన్‌లోని నదుల మాదిరిగానే స్పష్టంగా ఒక కొలనుగా పేర్కొనబడలేదు.

కౌతార్ యొక్క కొలను, సెంట్రల్ వాటర్ బాడీ మరియు ఒక సేకరణ కొలను యొక్క మొత్తం ఆలోచన తరచుగా కౌతార్ (అల్-కౌతార్ అని కూడా పిలుస్తారు), ఇది సూరహ్ అల్-కౌతార్ (అధ్యాయం 108)లో ప్రస్తావించబడింది. కౌతార్ అనేది ముహమ్మద్

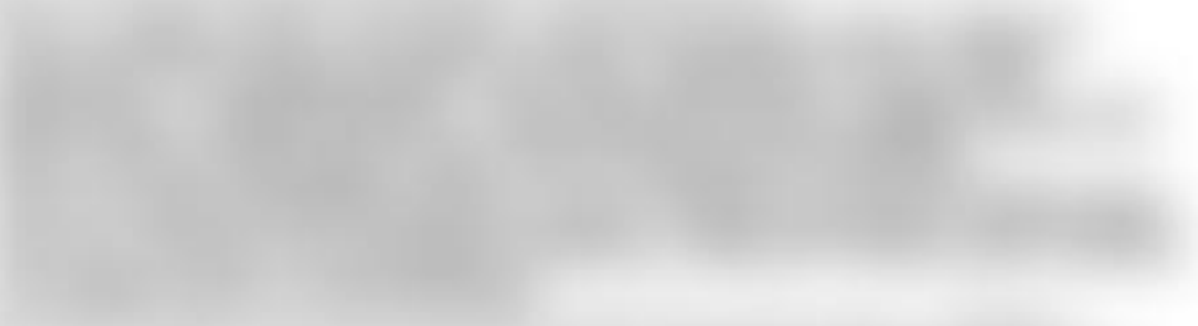

- 'ఓ ఎటర్నల్' (అల్-హేయ్ లేదా అల్-బాకీ)
- 'ఓ గ్లోరియస్' (అల్-జలీల్)

5.4.1.4.5 తాజ్ మహల్ మసీదు: ది లివింగ్ పార్ట్ ఆఫ్ ది మాన్యుమెంట్

తాజ్ మహల్ దాని పరిపూర్ణ సమరూపతకు ప్రసిద్ధి చెందింది; సమాధి ద్వారానే కాకుండా యమునా నది ఒడ్డున నిర్మించిన నిర్మాణాల ద్వారా కూడా డిజైన్ ఫీట్ సాధించబడింది. తాజ్ మహల్ మసీదు అనేది సమాధికి పడమటి వైపున ఉన్న నిర్మాణం, ఇది మొత్తం సముదాయాన్ని సమతుల్యం చేస్తుంది. చురుకైన ప్రార్థనా స్థలంగా, ఇది స్మారక చిహ్నం యొక్క జీవన, క్రియాత్మక భాగాన్ని సూచిస్తుంది.

ఆర్కిటెక్చరల్ పాత్ర మరియు సంతులనం

మసీదు అనేది పూర్తిగా ఎర్ర ఇసుకరాయితో నిర్మించబడిన ఒక స్మారక నిర్మాణం, ఇది ప్రధాన సమాధి యొక్క స్వచ్ఛమైన తెల్లని పాలరాయితో విభిన్నంగా ఉంటుంది. ఈ దృశ్యమాన వ్యత్యాసం ఉద్దేశపూర్వకంగా ఉంది: ఎర్ర ఇసుకరాయి కాంప్లెక్స్ యొక్క భూసంబంధమైన, క్రియాత్మక అంశాలను నొక్కి చెబుతుంది, అయితే తెల్లని పాలరాయి సమాధి యొక్క దైవిక మరియు శాశ్వతమైన స్వభావాన్ని సూచిస్తుంది.

సమరూపత మరియు జవాబ్

మసీదు ప్రధాన స్తంభం యొక్క పశ్చిమ పార్శ్వంలో ఖచ్చితంగా ఉంచబడింది. ఖచ్చితమైన సమరూపతను కొనసాగించడానికి, జవాబ్ (అంటే 'సమాధానం' లేదా 'ప్రతిస్పందన') అని పిలువబడే ఒకేలాంటి నిర్మాణం తూర్పు పార్శ్వంలో ఉంటుంది. జవాబ్ (దీనిని: మెహమాన్ ఖానా అని కూడా పిలుస్తారు) ప్రార్థన కోసం ఉపయోగించబడదు ఎందుకంటే ఇది మక్కా వైపు దృష్టి సారించింది కాదు; ఇది డిజైన్ యొక్క సున్నితమైన సామరస్యాన్ని పూర్తి చేస్తూ, నిర్మాణ ప్రతిరూపం వలె మాత్రమే పనిచేస్తుంది.

డిజైన్ వివరాలు

ఈ మసీదులో మూడు గంభీరమైన గోపురాలు మరియు ఒక అంతర్గత ఆర్చ్ వే (ఇవాన్) ఉన్నాయి, అన్నీ క్లిష్టమైన పాలరాతి పొదుగు పని మరియు నగీషీ వ్రాతతో అలంకరించబడ్డాయి. ఇంటీరియర్స్ అందమైన కుడ్యచిత్రాలు మరియు వివరణాత్మక రిలీఫ్ శిల్పాలతో కప్పబడి ఉన్నాయి.

మతపరమైన ప్రాముఖ్యత మరియు సందర్శకుల మర్యాద

జవాబ్ నిర్మాణపరంగా మసీదును పోలి ఉంటుంది. ఇది పూర్తిగా ఎర్ర ఇసుకరాయితో నిర్మించబడింది, ఇది కాలిగ్రఫీ మరియు రేఖాగణిత నమూనాలతో సహా తెల్లటి పాలరాతి వివరాలతో పొదగబడి ఉంది.
ఇసుకరాయి యొక్క లోతైన, శక్తివంతమైన రంగు శక్తివంతమైన సౌందర్య ప్రయోజనాన్ని అందిస్తుంది: ఇది ప్రధాన సమాధి యొక్క ప్రకాశవంతమైన తెల్లని పాలరాయికి అద్భుతమైన దృశ్యమాన విరుద్ధంగా ఉంటుంది. ఈ వ్యత్యాసం రెండు శక్తివంతమైన, మానవ-స్థాయి నిర్మాణాల మధ్య రూపొందించడం ద్వారా సమాధి యొక్క అతీంద్రియ, మరోప్రపంచపు నాణ్యతను హైలైట్ చేస్తుంది. మూడు గంభీరమైన గోపురాలు మరియు అంతర్భాగంలో ఉన్న ఆర్చ్‌వే (ఇవాన్) మసీదుకు అధ్యం పడుతుంది, ఇది మొత్తం నదీతీర రూపకల్పన యొక్క దృశ్యమాన ఐక్యతను నొక్కి చెబుతుంది.

సందర్శకుల అనుభవం

నేడు, జవాబ్ ప్రాథమికంగా డిజైన్ మరియు బ్యాలెన్స్‌లో ఒక మాస్టర్ పీస్‌గా ప్రశంసించబడింది. నిర్మాణం యొక్క ఎలివేటెడ్ ప్లాట్‌ఫారమ్ ప్రధాన తాజ్ మహల్ యొక్క ఉత్తమ మరియు తరచుగా తక్కువ రద్దీగా ఉండే పరిశీలన కేంద్రాలలో ఒకటి. తూర్పు వైపు నుండి, సందర్శకులు సమాధి యొక్క దోషరహిత సమరూపత మరియు చుట్టుపక్కల ఉన్న ఎర్ర ఇసుకరాయి నిర్మాణాలతో సంకర్షణ చెందే శ్రావ్యమైన మార్గం యొక్క అసాధారణమైన దృక్పథాన్ని పొందుతారు.

5.4.1.4.7 ప్రధాన ప్రవేశ ద్వారం మరియు కోతులు

టికెటింగ్ ప్రాంతానికి దక్షిణాన వీధి నుండి వెళ్లే మార్గం మరియు ప్రధాన ద్వారం రీసస్ మకాక్స్ యొక్క ప్రముఖ జనాభాలో నివసిస్తుంది. ఈ కోతులు మానవ ఉనికికి బాగా అలవాటు పడ్డాయి మరియు వాటి అవకాశవాద మరియు బోల్డ్ ప్రవర్తనకు ప్రసిద్ధి చెందాయి.

ఈ జంతువులను గమనించడం ప్రయాణ అనుభవంలో భాగం కావచ్చు, సందర్శకులు చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి మరియు ఎటువంటి ప్రత్యక్ష పరస్పర చర్యలకు దూరంగా ఉండాలి. కోతులు ప్రధానంగా ఆహారం వైపు ఆకర్షితులవుతాయి, కాబట్టి అన్ని స్నాక్స్, నీటి సీసాలు మరియు చిన్న, వదులుగా ఉన్న వస్తువులను భద్రంగా మరియు కనిపించకుండా ఉంచడం చాలా అవసరం. వారు వస్తువులను, ముఖ్యంగా చిన్న సంచులు, ఫోన్‌లు లేదా ప్లాస్టిక్ బాటిళ్లను లాక్కోవడానికి ప్రయత్నించవచ్చు.

క్రిటికల్ సేఫ్టీ నోట్: ఈ కోతులు దగ్గరకు వచ్చినప్పుడు, మూలకు పడినప్పుడు లేదా వారు లాక్కోవడానికి ప్రయత్నించే ఆహారాన్ని తిరస్కరించినప్పుడు అవి తీవ్రంగా కొరికే గాయాలకు కారణమవుతాయని ప్రయాణికులకు సూచించాలి. గౌరవప్రదమైన దూరాన్ని నిర్వహించడం మరియు ఘర్షణను నివారించడం వ్యక్తిగత భద్రతను నిర్ధారించడానికి మరియు ఈ ఆకర్షణీయమైన, అయితే ప్రమాదకరమైన, కాంప్లెక్స్ నివాసితుల సహజ ప్రవర్తనకు భంగం కలిగించకుండా నిరోధించడం చాలా అవసరం.

5.4.1.4.8 ఎగ్జిబిషన్

చాలా మంది సందర్శకులు ప్రధాన సమాధి వద్దకు వెళుతుండగా, ఎగ్జిబిషన్ ప్రాంతం ప్రశాంతమైన, సుసంపన్నమైన స్టాప్, ఇది స్మారక చిహ్నం యొక్క సృష్టి మరియు మొఘల్ యుగానికి అవసరమైన సందర్భాన్ని అందిస్తుంది. మీరుగ్రేట్ గేట్లుండా వెళ్ళిన తర్వాత, ఎడమవైపుకు నడవండి మరియు భారతదేశంలోని ఇతర చారిత్రక భవనాల గురించిన అనేక సమాచార బోర్డులను మీరు చూస్తారు.
మీరు తాజ్ మహల్ కాంప్లెక్స్ నుండి నిష్క్రమించే ముందు దీన్ని మీ చివరి స్టాప్‌గా మార్చాలనేది మా ప్రతిపాదన.

5.4.2 పవర్ అండ్ ది ప్రిజన్: ఆగ్రా ఫోర్ట్

(పటం,సమీక్షలు,వెబ్సైట్)

తాజ్ మహల్కథను నిజంగా అర్థం చేసుకోవడానికి, మీరు ఆగ్రా కోటను కూడా సందర్శించాలి. ఈ భారీ ఎర్ర ఇసుకరాయి కోటలో మొఘల్ సామ్రాజ్యం పనిచేసింది మరియు ఇక్కడే తాజ్ మహల్‌ను నిర్మించిన షాజహాన్ ఖైదీగా తన చివరి సంవత్సరాలను గడిపాడు. ఇది తాజ్ మహల్ యొక్క పరిపూర్ణతకు శక్తివంతమైన కౌంటర్ పాయింట్‌ను అందిస్తుంది.

మీరు ఆగ్రా కోటను ఎందుకు సందర్శించాలి

తరచుగా తాజ్ మహల్ కప్పబడి ఉంటుంది, ఆగ్రా కోట (ఆగ్రా లేదా లాల్ ఖిలా యొక్క ఎర్రకోట అని కూడా పిలుస్తారు) యునెస్కో ప్రపంచ వారసత్వ ప్రదేశం మరియు ఇది మొఘల్ సామ్రాజ్యం యొక్క అత్యంత ముఖ్యమైన సామ్రాజ్య నివాసం. ఇది ముగ్గురు గొప్ప చక్రవర్తులు-అక్బర్, జహంగీర్ మరియు షాజహాన్-ఉపఖండాన్ని పాలించిన ప్రదేశం.

ఈ కోట మొఘల్ జీవితం గురించి తాజ్ మహల్ అందించని ప్రత్యేక అంతర్దృష్టిని అందిస్తుంది:

- **విరుద్ధంగా అధ్యయనం: ఇది సామ్రాజ్యం యొక్క శక్తి మరియు సైనిక శక్తి (కోట యొక్క బలమైన బాహ్య ద్వారా ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది) మరియు లోపల కోర్టు జీవితం యొక్క ఐశ్వర్యం మరియు శుద్ధీకరణ (దాని తెల్ల పాలరాతి ప్యాలెస్‌లచే ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది) మధ్య పూర్తి వ్యత్యాసాన్ని చూపుతుంది.**
- **షాజహాన్ ఫేట్: ఇది ఒక పదునైన చారిత్రక క్లైమాక్స్‌ను అందిస్తుంది: ఈ కోటలో షాజహాన్ చక్రవర్తి తన సొంత కొడుకు ఔరంగజేబుచే ఖైదు చేయబడ్డాడు. ముసమ్మన్ బుర్జ్ యొక్క చిన్న పాలరాతి బాల్కనీ నుండి, అతను తన చివరి ఎనిమిది సంవత్సరాలు తాజ్ మహల్, తన ప్రియమైన భార్య ముంతాజ్ మహల్ సమాధిని చూస్తూ గడిపాడు.**

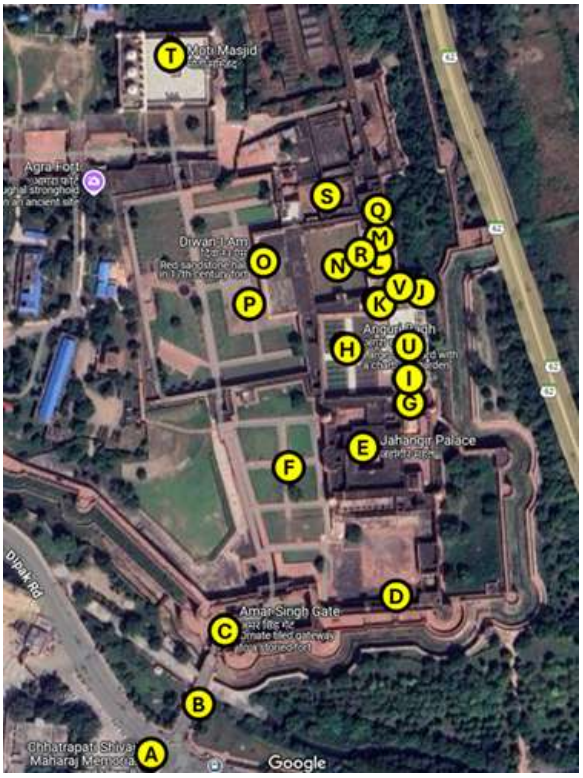

5.4.2.1 సెల్ఫ్-గైడెడ్ వాకింగ్ టూర్ ఆఫ్ ఆగ్రా ఫోర్ట్

అసలు కోటలో నాలుగింట ఒక వంతు మాత్రమే నేడు ప్రజలకు అందుబాటులో ఉంది, కానీ తెరిచిన విభాగాలు అద్భుతమైనవి. మీరు చూడగలిగేది ఇక్కడ ఉంది:

ఛత్రపతి శివాజీ మహారాజ్ మెమోరియల్టికెట్ బూత్అమర్ సింగ్ గేట్స్లాప్ వెల్ అక్బరీ మహల్జహంగీర్ ప్యాలెస్షాజ్-ఇ-జహంగిరిషాజహానీ మహల్అంగూరి బాగ్రోష్నారా అర పెవిలియన్ముత్తమ్మన్ బుర్జ్షిష్ మహల్ (గ్లాస్ ప్యాలెస్)శిష్ మహల్ (గ్లాస్ ప్యాలెస్)దివాన్-ఇ-ఖాస్మచ్చీ భవన్దివాన్-నేను-యామ్ఖాన్ రస్సెల్ కొల్వీన్ సమాధిషాహి హమామ్షాజెహాన్ మార్బుల్ సింహాసనంరతన్ సింగ్ కీ హవేలీమోతీ మసీదుఖాస్ మహల్మీనా మసీదుమీనా మసీదునగీనా మసీదుL NK24ZXQటికెట్ బూత్అమర్ సింగ్ గేట్స్లాప్ వెల్ అక్బరీ మహల్జహంగీర్ ప్యాలెస్షాజ్-ఇ-జహంగిరిషాజహానీ మహల్అంగూరి బాగ్రోష్నారా అర పెవిలియన్ముత్తమ్మన్ బుర్జ్ముత్తమ్మన్ బుర్జ్ముత్తమ్మన్ బుర్జ్ఖ్-ఇ-జహంగీర్మచ్చీ భవన్దివాన్-నేను-యామ్ఖాన్ రస్సెల్ కొల్వీన్ సమాధిషాహి హమామ్షాజెహాన్ మార్బుల్ సింహాసనంరతన్ సింగ్ కీ హవేలీమోతీ మసీదుఖాస్ మహల్మీనా మసీదుమీనా మసీదునగీనా మసీదుZXQLINK46ZX7దివాన్-ఇ-ఖాస్తఖ్-ఇ-జహంగీర్బెంగాలీ మహల్ఛత్రపతి శివాజీ మహారాజ్ మెమోరియల్షిష్ మహల్ (గ్లాస్ ప్యాలెస్)దివాన్-ఇ-ఖాస్తఖ్-ఇ-జహంగీర్బెంగాలీ మహల్

A. ఛత్రపతి శివాజీ మహారాజ్ మెమోరియల్
B. టికెట్ బూత్
C. అమర్ సింగ్ గేట్
D. స్లేప్ వెల్ అక్బరీ మహల్
E. జహంగీర్ ప్యాలెస్
F. హౌజ్-ఇ-జహంగిరి
G. షాజహానీ మహల్
H. అంగూరి బాగ్
I. రోష్నారా అర పెవిలియన్
J. ముత్తమ్మన్ బుర్జ్
K. శిష్ మహల్ (గ్లాస్ ప్యాలెస్)
L. దివాన్-ఇ-ఖాస్
M. తఖ్త్-ఇ-జహంగీర్
N. మచ్చీ భవన్
O. దివాన్-నేను-యామ్
P. జాన్ రస్సెల్ కొల్వీన్ సమాధి
Q. షాహి హమామ్
R. షాజెహాన్ మార్బుల్ సింహాసనం
S. రతన్ సింగ్ కీ హవేలీ
T. మోతీ మసీదు
U. ఖాస్ మహల్
V. మీనా మసీదు
W. నగీనా మసీదు
X. బెంగాలీ మహల్

Moti Masjid
Agra Fort
Diwan-I Am
Jahangir Palace
Amar Singh Gate
Dipak Rd
Chhatrapati Shivaji Maharaj Memorial
Google

5.4.2.1.ఎ ఛత్రపతి శివాజీ మహారాజ్ మెమోరియల్

ఈ విగ్రహం ఆధునిక సంస్థాపన, అయితే ఇది 1666 ADలో ఆగ్రాలో జరిగిన ఒక కీలకమైన చారిత్రక ఘట్టాన్ని గుర్తు చేస్తుంది.

ఛత్రపతి శివాజీ మహారాజ్ ఎవరు?

విగ్రహాన్ని అర్థం చేసుకోవాలంటే, మీరు ఛత్రపతి శివాజీ మహారాజ్‌ని అర్థం చేసుకోవాలి. ఛత్రపతి శివాజీ మహారాజ్ (1630-1680) మరాఠా సామ్రాజ్య స్థాపకుడు మరియు భారతదేశ చరిత్రలో అత్యంత ప్రసిద్ధ యోధ రాజులలో ఒకరు. ప్రధానంగా పశ్చిమ భారతదేశంలోని దక్కన్ పీఠభూమి నుండి పనిచేస్తూ, శివాజీ మొఘల్ చక్రవర్తి ఔరంగజేబు అధికారాన్ని తీవ్రంగా సవాలు చేశాడు.

సార్వభౌమ పాలకుడు: ఛత్రపతి అనే బిరుదుకు అక్షరార్థంగా 'అత్యంత సార్వభౌమాధికారి' లేదా 'చక్రవర్తి' అని అర్థం, అతను రూపొందించిన స్వతంత్ర రాజ్యాన్ని సూచిస్తుంది.

స్వరాజ్యం: విదేశీ (మొఘల్) ఆధిపత్యాన్ని తిరస్కరిస్తూ హిందవి స్వరాజ్య (మరాఠా స్వయం పాలన) స్థాపన అతని లక్ష్యం.

మిలిటరీ మేధావి: అతను తన విప్లవాత్మక సైనిక వ్యూహాలకు గౌరవించబడ్డాడు, ముఖ్యంగా గెరిల్లా యుద్ధంలో అతని నైపుణ్యం (గనిమి కవా), ఇది అతని దళాలను చాలా పెద్ద మొఘల్ సైన్యాలను పదేపదే ఓడించడానికి అనుమతించింది.

ది మాన్యుమెంట్: ఎ సింబల్ ఆఫ్ కమాండ్

ఈ స్మారకం శివాజీ మహారాజ్ యొక్క పెద్ద, కమాండింగ్ గుర్రపుస్వారీ విగ్రహం. అతను తన రాజ కవచంలో శక్తివంతమైన, గుర్రాన్ని పెంచుతున్నాడు, కత్తిని మోస్తున్నాడు మరియు అతని లొంగని స్ఫూర్తిని మరియు నాయకత్వాన్ని ప్రేరేపించాడు.

అతను పోరాడిన మొఘల్ శక్తి యొక్క స్థానమైన ఆగ్రాలో విగ్రహం ఉండటం-మరాఠా సామ్రాజ్యం యొక్క శాశ్వత వారసత్వాన్ని నొక్కిచెప్పే చారిత్రక విజయం మరియు సాంస్కృతిక గర్వం యొక్క శక్తివంతమైన ప్రకటన.

5.4.2.1.బి టికెట్ బూత్

మీ టిక్కెట్లను ఇక్కడ కొనండి.

మొదటి అభిప్రాయం: స్కేల్ మరియు సౌందర్యం

మీరు గేటు వద్దకు చేరుకున్నప్పుడు, రక్షిత కందకం మీదుగా డ్రాబ్రిడ్జిని దాటిన తర్వాత, దాని గంభీరమైన పరిమాణాన్ని మీరు వెంటనే ఎదుర్కొంటారు. గేట్ చుట్టూ పెద్ద అష్టభుజి వాచ్‌టవర్లు ఉన్నాయి మరియు దాదాపు 22 మీటర్లు (72 అడుగులు) ఎత్తులో ఉన్న భారీ ఎర్ర ఇసుకరాయి గోడలలో పొందుపరచబడ్డాయి.

ఈ నిర్మాణం అక్బర్ ది గ్రేట్ (c. 1565–1573) కాలం నాటిది మరియు మట్టి, విలక్షణమైన ఎర్ర ఇసుకరాయి ఆధిపత్యం చెలాయించినప్పటికీ, దాని సౌందర్యాన్ని మెరుగుపరచడానికి తరువాతి చక్రవర్తులు చేసిన ప్రయత్నాలను మీరు ఇప్పటికీ అభినందించవచ్చు. ముఖభాగాన్ని దగ్గరగా చూడండి: ఇసుకరాయిని అలంకరించే సూక్ష్మమైన తెల్లని పాలరాతి పొదుగులను మీరు గమనించవచ్చు, షాజహాన్ కాలంలో రూపాన్ని ఆధునీకరించడానికి అలంకార స్పర్శ జోడించబడి ఉండవచ్చు. నిజానికి బాహ్య అలంకరణ కోసం ఉపయోగించిన అందమైన, రంగురంగుల పలకలు ఇప్పుడు కాలక్రమేణా కోల్పోయినప్పటికీ, రాయి యొక్క ముడి శక్తి కాదనలేనిది.

మిలిటరీ జీనియస్: ది డాగ్లెగ్ డిఫెన్స్

అమర్ సింగ్ గేట్ యొక్క అత్యంత ఆకర్షణీయమైన అంశం దాని అలంకరణ కాదు, దాని అద్భుతమైన, ఉద్దేశపూర్వక రక్షణాత్మక ఇంజనీరింగ్, ఇది భారతీయ కోట రూపకల్పన యొక్క ముఖ్య లక్షణం.

ప్రవేశించిన తర్వాత, సందర్శకులు చాలా ఎత్తైన గోడలతో చుట్టుముట్టబడిన పొడవైన, ఆరోహణ రాంప్‌ను అనుసరిస్తారు. ఇది సరళమైన మార్గం కాదు; బదులుగా, ఇది డాగ్‌లెగ్ విధానం అని పిలువబడే తీవ్రమైన, పదునైన మలుపును బలవంతం చేస్తుంది. ఈ నిర్మాణ ఎంపిక ఒక క్లిష్టమైన సైనిక పనితీరును అందించింది:

- **న్యూట్రలైజింగ్ మొమెంటం: వంకరగా ఉండే, బహుళ కోణాల మార్గం ఏదైనా దాడి చేసే అశ్విక దళాన్ని లేదా యుద్ధ ఏనుగులను పూర్తి-శక్తి ఛార్జ్ కోసం ఊపందుకోకుండా నిరోధిస్తుంది. ప్రాథమిక బ్యాటరింగ్ రామ్ ప్రభావం తటస్థీకరించబడింది.**
- **టార్గెట్ రిచ్ ఎన్విరాన్‌మెంట్: దాడి చేసేవారు వేగాన్ని తగ్గించడానికి, దిగడానికి మరియు కాలినడకన పోరాడటానికి బలవంతం చేయబడ్డారు, వారిని హాని కలిగించే లక్ష్యాలుగా మార్చారు. బురుజులలో మరియు ఎత్తైన లోపలి గోడల వెంబడి ఉన్న గార్డులు అడ్డంకిగా ఉన్న చొరబాటుదారులపై కాల్పులు జరపడానికి స్పష్టమైన దృశ్యాన్ని కలిగి ఉన్నారు.**
- **దృష్టిని తగ్గించడం: ర్యాంప్ మరియు ఎత్తైన గోడలు దాడి చేసే శక్తి యొక్క పరిమాణం మరియు ఆధిక్యత నిరుపయోగంగా ఉండేలా చూస్తాయి, యుద్ధాన్ని నిర్బంధిత, ముందుగా నిర్ణయించిన కిల్లింగ్ జోన్‌లోకి నెట్టివేస్తాయి.**

పేర్ల చరిత్ర: అక్బర్, లాహౌర్ మరియు రాథోడ్

గేట్ దాని దాదాపు ఐదు శతాబ్దాల ఉనికిలో బహుళ పేర్లను సేకరించింది, ప్రతి పేరు విభిన్న చారిత్రక లేదా రాజకీయ వాస్తవికతను ప్రతిబింబిస్తుంది:

- **అక్బర్ దర్వాజా గేట్: దీని బిల్డర్ అక్బర్ చక్రవర్తి తన పేరు పెట్టుకున్న అసలు పేరు ఇది.**

ఫంక్షన్: నీటి భద్రత మరియు వ్యూహాత్మక ప్రాముఖ్యత
సైనిక మరియు రాజకీయ పరంగా, కోట యొక్క విజయవంతమైన ముట్టడి దాని వనరులను, ప్రధానంగా నీటిని కత్తిరించడంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. స్టెప్ వెల్ కోట యొక్క స్వయంప్రతిపత్తిని నిర్ధారిస్తుంది మరియు మొఘల్ ఆధిపత్యానికి చాలా ముఖ్యమైనది:

- **ముట్టడి స్థితిస్థాపకత: ఇది లోతైన జలాశయాల నుండి తీసుకోబడిన నీటి యొక్క భారీ, హామీతో కూడిన రిజర్వాయర్‌ను అందించింది, కోట స్వయం సమృద్ధిగా మరియు యమునా నది స్థితితో సంబంధం లేకుండా ఎక్కువ కాలం శత్రు సేనలను ఎదుర్కొనే సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంది.**
- **రోజువారీ జీవితం: ఇది వేలాది మంది సైనికులు మరియు సామ్రాజ్య సిబ్బందికి మాత్రమే కాకుండా విస్తృతమైన మొఘల్ ఉద్యానవనాలు (సమీపంలో ఉన్న అంగూరి బాగ్ వంటివి) మరియు విస్తృతమైన రాజ స్నానాలకు (హమామ్‌లు) కూడా నీటిని సరఫరా చేసింది.**
- **సహజ శీతలీకరణ: భూగర్భ నిర్మాణంగా, బావోలి దాని నీటిని సహజంగా చల్లగా ఉంచుతుంది మరియు బాష్పీభవన శీతలీకరణ ప్రభావం తరచుగా ఆగ్రా యొక్క క్రూరమైన వేసవి వేడి సమయంలో ప్రక్కనే ఉన్న ప్యాలెస్ క్వార్టర్స్ యొక్క ఉష్ణోగ్రతను తగ్గించడంలో సహాయపడింది.**

కాబట్టి బావోలి మొఘల్ ఇంజనీరింగ్ మరియు అక్బర్ యొక్క దూరదృష్టికి ఒక స్మారక చిహ్నం, కేవలం అలంకార వైభవం కంటే పనితీరు మరియు దీర్ఘాయువుకు ప్రాధాన్యత ఇస్తుంది.

ఈరోజు మీరు ఏమి చూస్తారు
నేడు, నిర్మాణంఖాస్ మహల్స్‌కు సున్నితమైన పాలరాయికి పూర్తి మరియు క్రియాత్మక విరుద్ధంగా ఉంది. అక్బర్ యుగాన్ని నిర్వచించిన బలమైన ఎర్ర ఇసుకరాయితో చుట్టుముట్టబడిన లోతైన బావి ప్రాంతాన్ని మీరు చూస్తారు.

- **శిథిలమైన ప్రకృతి దృశ్యం: స్టెప్ వెల్ అక్బరీ మహల్ శిథిలాల మధ్య ఉంది, కోట సముదాయం ఒకప్పుడు ఎంత విశాలంగా మరియు బహుళస్థాయిగా ఉండేదో సందర్శకులకు అర్థమవుతుంది. ఈ ఒక్క నీటి వనరుపై ఆధారపడిన సామ్రాజ్య గృహం యొక్క రోజువారీ జీవితాన్ని ప్రయాణికులు దృశ్యమానం చేయడం అవసరం.**
- **ఆర్కిటెక్చర్ ఆఫ్ యుటిలిటీ: చాలా ఇతర కనిపించే నిర్మాణాలు సౌందర్యంపై దృష్టి సారిస్తుండగా, స్టెప్ వెల్ స్వచ్ఛమైన యుటిలిటీని హైలైట్ చేస్తుంది, బలమైన, సరళమైన నిర్మాణంతో అపారమైన నీరు మరియు భారీ వినియోగాన్ని నిర్వహించడానికి రూపొందించబడింది. మెట్ల ఉనికి ('స్టెప్ వెల్') ఎండా కాలంలో స్థాయిలు పడిపోయినప్పటికీ నీటిని యాక్సెస్ చేయడానికి అనుమతించింది.**

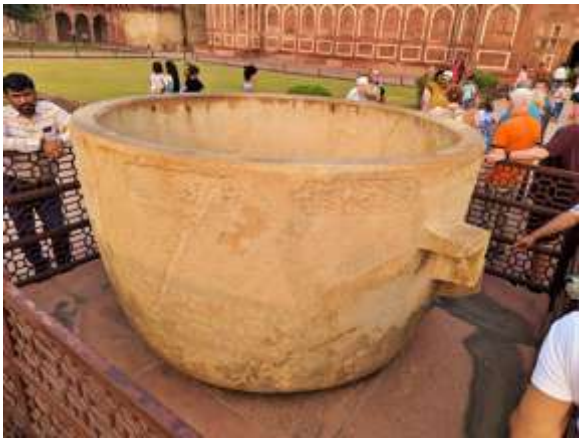

ఈ ప్యాలెస్ చాలా ముఖ్యమైనది, ఎందుకంటే ఇది కోటలోని అందుబాటులో ఉండే ప్రాంతాలలో కనిపించే మొఘల్ వాస్తుశిల్పం యొక్క పురాతన మరియు అత్యంత బలమైన పొరను సూచిస్తుంది, ఇది పూర్తిగా ఎర్రటి ఇసుకరాయితో నిర్మించబడింది.

- **సెంట్రల్ ప్రాంగణం: పెద్ద, బహిరంగ ప్రాంగణం ప్యాలెస్ యొక్క గుండెను ఏర్పరుస్తుంది, ఇక్కడ కాంతి మరియు గాలి చొచ్చుకుపోతాయి. దాని చుట్టూ ఉన్న గదులు నిద్రించడానికి, సమావేశాలకు మరియు నిల్వ చేయడానికి ఉపయోగించబడ్డాయి.**
- లైబ్రరీ మరియు స్నానాలు: వివిధ గదులను అన్వేషించడం, మీరు కోర్టు జీవితంలోని నిత్యకృత్యాలను చూడవచ్చు.హౌజ్-ఇ-జహంగిరి(అపారమైన ఏకశిలా రాతి ట్యాంక్) ప్యాలెస్ సమీపంలో కనుగొనబడింది, ఇది సామ్రాజ్య స్నానాల విలాసానికి ప్రతీక.
- **సౌందర్యశాస్త్రంలో వైరుధ్యం: జహంగిరి మహల్ షాజహాన్ యొక్క తెల్లని పాలరాతి నిర్మాణాలకు ఆనుకుని ఉంది. ఈ ప్రత్యక్ష వైరుధ్యం కోటలోని అత్యంత బోధనాత్మక అంశాలలో ఒకటి, దీని వలన ప్రయాణికులు తండ్రి (అక్బర్/జహంగీర్, బలం మరియు సాంస్కృతిక ఐక్యతపై దృష్టి పెట్టారు) మరియు మనవడు (షాజహాన్, శుద్ధీకరణ మరియు గాంభీర్యంపై దృష్టి సారించారు) యొక్క విభిన్న నిర్మాణ తత్వాలను తక్షణమే పోల్చవచ్చు.**

5.4.2.1.F హౌజ్-ఇ-జహంగిరి

హౌజ్-ఇ-జహంగిరి ఆగ్రా కోటలో ఒక అసాధారణమైన మరియు ఆకట్టుకునే నిర్మాణం - ఇది గ్రాండ్ జహంగిరి మహల్‌కు ఆనుకుని ఉంది. రాజభవనాలు మరియు న్యాయస్థానాల మాదిరిగా కాకుండా, ఈ నిర్మాణం పూర్తిగా ప్రయోజనకరమైనది - ఇది ఒక భారీ, అలంకారమైన స్నానపు పాత్ర.

చరిత్ర మరియు ప్రాముఖ్యత

పేరు దాని అనుబంధాన్ని నిర్ధారిస్తుంది: హౌజ్ అంటే ట్యాంక్ లేదా రిజర్వాయర్, మరియు జహంగిరి దీనిని చక్రవర్తి జహంగీర్ (r. 1605–1627)కి ఆపాదించింది. జహంగిరి మహల్ అతని తండ్రి అక్బర్ చేత నిర్మించబడినప్పటికీ, ఈ నిర్దిష్ట ట్యాంక్ తరువాత జోడించబడింది, బహుశా జహంగీర్ స్వయంగా, విలాసవంతమైన వ్యక్తిగత సౌకర్యాలపై అతని ప్రేమను ప్రదర్శిస్తాడు.

- **ఇంజనీరింగ్ ఫీట్: దీని పారామౌంట్ ప్రాముఖ్యత దాని నిర్మాణంలో ఉంది. హౌజ్ అనేది బహుళ రాతి ముక్కలతో నిర్మించిన పాత్ర కాదు; అది ఒక ఏకశిలా-ఒక రాయితో చెక్కబడిన ఒక భారీ గిన్నె. దీనికి అపారమైన శ్రమ, అధునాతన క్వారీ పద్ధతులు మరియు రవాణా మరియు వ్యవస్థాపించడానికి గొప్ప ప్రయత్నం అవసరం, ఇది సామ్రాజ్య వనరులు మరియు ఇంజనీరింగ్ నైపుణ్యం యొక్క శక్తివంతమైన ప్రదర్శనగా మారుతుంది.**
- **స్వచ్ఛత మరియు విలాసానికి చిహ్నం: ట్యాంక్ యొక్క పరిపూర్ణ పరిమాణం మరియు దాని నుండి చెక్కబడిన పదార్థం, చక్రవర్తి యొక్క ఉన్నత స్థితిని మరియు అతనికి అందించిన విపరీతమైన లగ్జరీని సూచిస్తుంది. ఇది కర్మ శుద్ధి మరియు ఇంద్రియ ఆనందానికి స్థలం.**

ఫంక్షన్: చక్రవర్తి సువాసన తిరోగమనం

హౌజ్-ఇ-జహంగిరి యొక్క ప్రాథమిక విధి చక్రవర్తికి వ్యక్తిగత స్నానపు పాత్రగా పనిచేయడం:

- **రాయల్ బాత్: ఇది సాధారణ టబ్ కాదు. ట్యాంక్ సాంప్రదాయకంగా చక్రవర్తి కర్మ స్నానాలకు ముందు రోజ్ వాటర్, సువాసనగల ముఖ్యమైన నూనెలు మరియు**

చరిత్ర మరియు పారామౌంట్ ప్రాముఖ్యత

సుమారు 1632 ADలో నిర్మించబడిన షాజహానీ మహల్ ఖాస్ మహల్ మరియు ముసమ్మన్ బుర్జ్ వంటి స్వచ్ఛమైన తెల్లని పాలరాతి కళాఖండాల కంటే ముందే నిర్మించబడింది.

- **పరివర్తన శైలి: షాజహాన్ ప్రస్తుతం ఉన్న అతని తాత అక్బర్ యొక్క పునాదులు మరియు సామగ్రి ద్వారా నిర్బంధించబడ్డాడు అనే వాస్తవం దాని ప్రాముఖ్యత. పాత నిర్మాణాలను పూర్తిగా కూల్చివేయడానికి బదులు (అతను తరువాత చేసినట్లుగా), షాజహాన్ తరచుగా ఇప్పటికే ఉన్న ఎర్ర ఇసుకరాయి భవనాలను తీసుకొని వాటిని కప్పి ఉంచాడు. అతను ఇసుకరాయిని మందపాటి, పాలిష్ చేసిన తెల్లటి షెల్-లైమ్ ప్లాస్టర్ (గార) మరియు ప్రారంభ పాలరాతి పలకలతో కప్పి, పూర్తి పాలరాతి నిర్మాణం యొక్క భ్రమను కల్పించడం ద్వారా కొత్త రూపాన్ని సాధించాడు.**
- **చక్కదనం కోసం బ్లూప్రింట్: ఈ ప్యాలెస్ తాజ్ మహల్ వద్ద షాజహాన్ పరిపూర్ణంగా ఉండే పరిణతి చెందిన, శుద్ధి చేసిన శైలికి బ్లూప్రింట్‌గా పనిచేస్తుంది. ఇది అక్బర్ ఇష్టపడే భారీ, పురుష ఎరుపు ఇసుకరాయి శైలిని నిర్ణయాత్మకంగా తిరస్కరించడం మరియు చక్కదనం మరియు క్లిష్టమైన ఉపరితల అలంకరణపై ఆధారపడిన తెల్లని పాలరాయి యొక్క సున్నితమైన, స్త్రీ సౌందర్యం పట్ల అతని నిబద్ధతను సూచిస్తుంది.**

ఫంక్షన్: ఒక రాయల్ రెసిడెన్స్

షాజహానీ మహల్ చక్రవర్తి మరియు అతని కుటుంబానికి అతని పాలన ప్రారంభ సంవత్సరాల్లో ఒక ప్రైవేట్ నివాసంగా పనిచేసింది, అంతిమ వ్యక్తిగత ప్యాలెస్, ఖాస్ మహల్ పూర్తిగా నిర్మించబడటానికి ముందు.

- **ఇంటిమేట్ స్కేల్: బృహత్తరమైన జహంగిరి మహల్‌తో పోల్చితే, షాజహానీ మహల్ మరింత సన్నిహిత స్థాయిలో నిర్మించబడింది, ఇది షాజహాన్ చిన్న, మరింత నియంత్రణలో ఉన్న ప్రదేశాలకు ప్రాధాన్యతనిస్తుంది, ఇది విలాసవంతమైన మరియు వ్యక్తిగత సౌకర్యాన్ని విలాసవంతమైన పరిమాణంలో నొక్కిచెప్పింది.**
- **ప్రారంభ అలంకరణ: ఇది చెక్కిన గూళ్లు, చిన్న వంపు కిటికీలు మరియు అతని తరువాతి రాజభవనాలలో తప్పనిసరి అయిన సున్నితమైన పియత్రా దురా (రాతి పొదుగు పని) యొక్క ప్రారంభ ఉపయోగాలతో సహా సంతకం షాజహానీ అలంకరణకు సంబంధించిన కొన్ని ప్రారంభ ఉదాహరణలను కలిగి ఉంది.**

ఈరోజు యాత్రికుడు ఏమి చూస్తాడు

కోట పర్యటనలో ప్యాలెస్ ఒక కీలకమైన తులనాత్మక స్టాప్‌ను అందిస్తుంది, ఇది మొఘల్ అభిరుచిని అభివృద్ధి చేస్తుంది:

- **కనిపించే పొరలు: ప్రయాణికుడు అంతర్లీనంగా ఉన్న ఎర్ర ఇసుకరాయి మరియు తెలుపు అలంకార అతివ్యాప్తి మధ్య నిర్మాణ వ్యత్యాసాలను గమనించవచ్చు. గార అరిగిపోయిన ప్రదేశాలలో, పాత, ఎర్ర రాతి పునాది కనిపిస్తుంది, ఇది అద్భుతమైన వ్యత్యాసాన్ని సృష్టిస్తుంది మరియు దాని పరివర్తన స్వభావాన్ని నిర్ధారిస్తుంది.**

- నీటి లక్షణాలు: అన్ని మొఘల్ ప్రైవేట్ నివాసాల మాదిరిగానే, ప్యాలెస్ సౌకర్యాన్ని పెంచడానికి రూపొందించబడింది. ఇది వేడి ఆగ్రా వేసవిలో బాష్పీభవన శీతలీకరణ ద్వారా గాలిని చల్లబరచడానికి విస్తృతమైన నీటి లక్షణాలు, ఛానెల్‌లు మరియు క్యాస్కేడ్‌లను పొందుపరిచింది.
- యుగాలను కలుపుతూ: రాజభవనం వ్యూహాత్మకంగా ఉంది, పాత జహంగిరి మహల్‌ను ఖాస్ మహల్ వంటి స్వచ్ఛమైన తెల్లని నిర్మాణాలతో కలుపుతూ, మొఘల్ డిజైన్ యొక్క రెండు గొప్ప కాలాల మధ్య నిర్మాణ వంతెనగా పనిచేస్తుంది.

5.4.2.1.హెచ్ అంగూరి బాగ్ (గ్రేప్ గార్డెన్)

అంగూరి బాగ్ (గ్రేప్ గార్డెన్) అనేది ఆగ్రా కోటలోని మొఘల్ ఆనంద ఉద్యానవనం. షాజహాన్ యొక్క వ్యక్తిగత నివాసం, సున్నితమైన ఖాస్ మహల్‌కు నేరుగా ఎదురుగా ఉంది, ఇది బహిరంగ ప్రదర్శన లేదా సైనిక ఉపయోగం కోసం కాకుండా, సామ్రాజ్య మహిళల (జెనానా) ప్రత్యేక ఆనందం మరియు గోప్యత కోసం రూపొందించబడిన పచ్చటి ప్రదేశం.

చరిత్ర మరియు ప్రాముఖ్యత

ఖాస్ మహల్ (c. 1636) అదే సమయంలో చక్రవర్తి షాజహాన్ చేత నిర్మించబడింది, అంగూరి బాగ్ సన్నిహిత ప్యాలెస్ జీవితానికి అనుగుణంగా మొఘల్ గార్డెన్ డిజైన్ యొక్క ఎత్తును సూచిస్తుంది.

- **సౌందర్యం మరియు శీతలీకరణ: వాస్తుశిల్పంతో అతుకులు లేని ఏకీకరణలో దీని ప్రాముఖ్యత ఉంది. గార్డెన్ ఖాస్ మహల్ యొక్క ఓపెన్-ఎయిర్ ఎక్స్‌టెన్షన్‌గా రూపొందించబడింది, పాలరాతి ప్యాలెస్‌కు శీతలీకరణ నీడ మరియు సువాసన గల గాలిని అందిస్తుంది. ఆగ్రా వేసవిలో విపరీతమైన వేడి సమయంలో ఇంపీరియల్ క్వార్టర్‌లను నివాసయోగ్యంగా మార్చడానికి ఈ వ్యూహాత్మక మొక్కలు నాటడం మరియు నీటి ప్రసరణ చాలా ముఖ్యమైనవి.**

- **సౌందర్యం: పెవిలియన్ షాజహాన్ యొక్క శుద్ధి చేసిన నిర్మాణ అభిరుచులను ప్రతిబింబిస్తుంది. ఎర్ర ఇసుకరాయి స్థావరంపై అధికంగా పాలిష్ చేసిన షెల్-లైమ్ గారను ఉపయోగించడం వలన 17వ శతాబ్దం మధ్యకాలంలో మొఘల్ సామ్రాజ్యం యొక్క భారీ ఎర్ర ఇసుకరాయి నుండి మరింత సున్నితమైన, అతీంద్రియ సౌందర్యానికి మారడాన్ని హైలైట్ చేస్తుంది.**

ఆర్కిటెక్చరల్ ఫీచర్లు మరియు ఫంక్షన్
రోషనారా అరా పెవిలియన్ రూపకల్పన మొఘల్ రాయల్‌లకు, ముఖ్యంగా యువరాణికి విలాసవంతమైన, ప్రైవేట్ రిట్రీట్‌గా ఉపయోగపడేలా ఖచ్చితంగా అమలు చేయబడింది.
- **ఓపెన్ మరియు అవాస్తవిక డిజైన్: పెవిలియన్ దాని సెంట్రల్ ఓపెన్ స్పేస్ ద్వారా నిర్వచించబడింది, సున్నితమైన చెక్కిన తోరణాలు మరియు నిలువు వరుసలు ఉన్నాయి. ఈ బహిరంగ లేఅవుట్ సహజ ప్రసరణకు కీలకమైనది మరియు గరిష్ట సహజ కాంతికి అనుమతించబడింది, ఇది వేడి ఆగ్రా రోజులలో విశ్రాంతి మరియు నిశ్శబ్ద ఆలోచనలకు అనువైన ప్రదేశంగా మారింది.**
- **ఎత్తైన వీక్షణలు: దాని ఎత్తైన స్థానం చుట్టుపక్కల ఉన్న విస్తారమైన తోటలు మరియు ముఖ్యంగా యమునా నదిపై విస్తృత దృశ్యాన్ని అందిస్తుంది. మొఘల్ ప్రభువులు మరియు రాజ కుటుంబీకులు ఎత్తైన నిర్మాణాలను విలువైనదిగా భావించారు, ఇవి ప్రకృతి దృశ్యంపై వారి ఆదేశాన్ని సూచిస్తాయి.**
- **పెర్షియన్ మరియు ఇస్లామిక్ ఎలిమెంట్స్: ఈ నిర్మాణం నిర్మాణ అంశాల యొక్క అధునాతన కలయికను కలిగి ఉంది. సొగసైన, పదే పదే తోరణాలు మరియు నిర్మాణం యొక్క రేఖాగణిత ఖచ్చితత్వం ఇస్లామిక్ డిజైన్ యొక్క విశిష్టతలు, మొఘల్ శైలి యొక్క సున్నితమైన హస్తకళతో అమలు చేయబడ్డాయి.**

చారిత్రక ప్రాముఖ్యత మరియు సందర్శకుల అనుభవం
దివాన్-ఇ-ఆమ్ లేదా ఖాస్ మహల్ అంత పెద్దది కానప్పటికీ, రోషనారా అరా పెవిలియన్ లోతైన చారిత్రక ప్రాముఖ్యతను కలిగి ఉంది:
- **ఒక రాయల్ రిట్రీట్: చారిత్రాత్మకంగా, ఇది ఒక ప్లీజ్ గార్డెన్ పెవిలియన్‌గా పనిచేసింది, రాజ స్త్రీలు సాంఘికీకరించడానికి, చదవడానికి లేదా ప్యాలెస్ ఇంటీరియర్స్ యొక్క పరివేష్టిత ఫార్మాలిటీ నుండి తప్పించుకోవడానికి ఒక పరిపూర్ణమైన, సుందరమైన ప్రదేశం.**
- **సంరక్షణ మరియు చక్కదనం: నేడు, పెవిలియన్ మొఘల్ గాంభీర్యానికి మనోహరమైన మరియు శాంతియుత ఉదాహరణగా మిగిలిపోయింది. ఇది కోట యొక్క ప్రధాన రాజభవనాల యొక్క పెద్ద సమూహాలను ఆకర్షించకపోయినప్పటికీ, దాని చారిత్రక అనుసంధానం మరియు సుందరమైన అమరిక దీనిని విలువైన స్టాప్‌గా చేస్తుంది. సందర్శకులు బహిరంగ తోరణాలలో నిలబడి, దాదాపు నాలుగు శతాబ్దాల క్రితం యువరాణి రోషనారా ఆనందించే వీక్షణలను అభినందిస్తారు, ఇది సామ్రాజ్య కుటుంబం యొక్క వ్యక్తిగత జీవితాలకు స్పష్టమైన సంబంధాన్ని అందిస్తుంది.**

5.4.2.1.జె ముసమ్మన్ బుర్జ్ / షాహి బుర్జ్ (అష్టభుజి టవర్): ది హార్ట్‌బ్రేక్ ఆఫ్ ది ఎంపైర్

ముత్తమ్మన్ బుర్జ్ లేదా ముసమ్మన్ బుర్జ్, షాహి బుర్జ్ (రాయల్ టవర్) లేదా సమ్మాన్ బుర్జ్ అని కూడా పిలుస్తారు, ఇది ఆగ్రా కోటలో అత్యంత భావోద్వేగంగా ప్రతిధ్వనించే నిర్మాణం. చక్రవర్తి షాజహాన్ (r. 1628–1658) చేత నిర్మించబడినది, ఇది మొఘల్ నిర్మాణ దయ యొక్క ఎత్తు మరియు దాని అత్యంత ఫలవంతమైన బిల్డర్ యొక్క విషాద ముగింపు రెండింటినీ ప్రతిబింబిస్తుంది.

గుర్తింపు మరియు ఆర్కిటెక్చరల్ క్లారిఫికేషన్

తెల్లటి పాలరాయి నిర్మాణాల ఈ మొత్తం సూట్ కోట యొక్క వాయువ్య బురుజుపై ఉంది, ఇది యమునా నదిపై నాటకీయంగా ఉంది. దీని సంక్లిష్ట నామకరణం తరచుగా సందర్శకులను గందరగోళానికి గురి చేస్తుంది:

- **షా బుర్జ్ (రాయల్ టవర్): ఇది చక్రవర్తి ప్రైవేట్ అపార్ట్‌మెంట్‌గా పనిచేసే ప్రధాన, పెద్ద, స్తంభాల పెవిలియన్ మరియు హాల్. అతని నిర్బంధానికి సంబంధించిన కీలకమైన చారిత్రక సంఘటనలు జరిగిన చాంబర్ ఇదే.**
- **ముసమ్మన్ బుర్జ్ (అష్టభుజి టవర్): ఇది చిన్నదైన, అష్టభుజి గల టరెంట్, ఇది గోడకు చాలా దూరంలో ఉంది మరియు షా బుర్జ్‌కు జోడించబడింది. దాని ఎనిమిది-వైపుల రూపం మొత్తం కాంప్లెక్స్‌కు దాని ప్రసిద్ధ పేరును ఇస్తుంది, అయినప్పటికీ ఇది ప్రైవేట్ వీక్షణ బాల్కనీగా పనిచేసింది.**
- **ప్రత్యామ్నాయ పేర్లు: ఈ సముదాయాన్ని స్థానికంగా ముత్తమ్మన్ బుర్జ్ లేదా సమ్మాన్ బుర్జ్ అని కూడా పిలుస్తారు.**

ఆర్కిటెక్చరల్ క్లైమాక్స్ మరియు డిజైన్

ఈ కాంప్లెక్స్ షాజహాన్ యొక్క సౌందర్య శైలి యొక్క క్లైమాక్స్‌ను సూచిస్తుంది. ఇది అతని పూర్వీకుల ఎర్ర ఇసుకరాయి నుండి దూరంగా స్వచ్ఛమైన తెల్లని పాలరాయిని ఉపయోగించింది.

- **పియత్రా దురా మరియు జాలి: నిర్మాణాలు వాటి సున్నితమైన పాలరాతి జాలిస్ (లాటిస్‌వర్క్ స్క్రీన్‌లు) మరియు అద్భుతమైన పూల పియత్రా దురా పొదుగులకు ప్రసిద్ధి చెందాయి. సెమీ విలువైన రాళ్లతో తయారు చేయబడిన ఈ క్లిష్టమైన శిల్పాలు, స్వర్గాన్ని సూచిస్తూ గోడలు మరియు నిలువు వరుసలను అలంకరిస్తాయి.**
- **ఫౌంటెన్ బేసిన్: ప్రధాన షా బుర్జ్ హాల్‌లోని ఒక ప్రత్యేక లక్షణం దీర్ఘచతురస్రాకార ఫౌంటైన్ బేసిన్ (హౌజ్) పాలరాతి అంతస్తులో ఉంది. నిష్క్రియాత్మక శీతలీకరణ కోసం ఇది ఒక తెలివిగల లక్షణం, వేడి ఆగ్రా వేసవిలో సౌలభ్యం కోసం అవసరమైన చల్లని, ప్రశాంతమైన సూక్ష్మ వాతావరణాన్ని సృష్టించడానికి నీటి ఆవిరిని ఉపయోగిస్తుంది.**

చరిత్ర మరియు పారామౌంట్ ప్రాముఖ్యత

ఈ సముదాయం యొక్క చారిత్రక ప్రాముఖ్యత సామ్రాజ్ఞికి ఆనంద మంటపం వలె దాని ఉద్దేశించిన పనితీరులో కాదు, కానీ పదవీచ్యుతుడైన చక్రవర్తి యొక్క పూతపూసిన పంజరం వలె దాని పాత్రలో ఉంది.

- **ఖైదు స్థలం: 1658 ADలో అతని కుమారుడు ఔరంగజేబ్ యొక్క విజయవంతమైన తిరుగుబాటు తరువాత, షాజహాన్ 1666లో మరణించే వరకు ఇక్కడ ఖైదు చేయబడ్డాడు. ఔరంగజేబు ఈ టవర్‌ను ఎంచుకున్నాడు ఎందుకంటే ఇది కోటలోని అత్యంత విలాసవంతమైన ప్రదేశం మరియు తాజ్ మహల్ యొక్క ఏకైక, స్పష్టమైన, నిరంతర వీక్షణను అందిస్తుంది.**
- **ఒక విషాదకరమైన తుది దృశ్యం: ఎనిమిదేళ్లుగా, షాజహాన్ ఈ టవర్‌కే పరిమితమయ్యాడు, తన ప్రియమైన భార్య ముంతాజ్ మహల్ సమాధి వద్ద నదికి అడ్డంగా చూస్తూ ప్రక్కనే ఉన్న హాలులో మరణించినట్లు నివేదించబడింది.**
- **జహనారా యొక్క భక్తి: ఈ సముదాయం షాజహాన్ యొక్క అంకితభావం గల కుమార్తె అయిన జహనారా బేగంతో కూడా లోతుగా అనుసంధానించబడి ఉంది, ఆమె తన తండ్రి సుదీర్ఘ నిర్బంధంలో ఉన్నంత వరకు ఈ గదులలో తన తండ్రితో పాటు ఉండడానికి మరియు సంరక్షణను ఎంచుకుంది.**

షా బుర్జ్ మరియు ముసమ్మన్ బుర్జ్ కాంప్లెక్స్ ఆగ్రా కోట యొక్క భావోద్వేగ క్లైమాక్స్, ఇది రాజవంశం యొక్క కీర్తి, దాని ఆశయం మరియు దాని యొక్క అత్యంత లోతైన వ్యక్తిగత బాధలను సంగ్రహిస్తుంది.

5.4.2.1.L దివాన్-ఇ-ఖాస్ (ప్రైవేట్ ఆడియన్స్ హాల్): ది థ్రోన్ ఆఫ్ పవర్

దివాన్-ఇ-ఖాస్ (ప్రైవేట్ ఆడియన్స్ హాల్) ఆగ్రా కోటలో షాజహాన్ చక్రవర్తి పదవీకాలపు రాజకీయ మరియు నిర్మాణ క్లైమాక్స్‌ను సూచిస్తుంది. దివాన్-ఐ-ఆమ్ (పబ్లిక్ ఆడియన్స్) యొక్క భారీ, ఓపెన్-ఎయిర్ నిర్మాణం వలె కాకుండా, ఈ చిన్న, మరింత శుద్ధి చేయబడిన హాలు రాష్ట్రంలోని అత్యున్నత విషయాల కోసం ప్రత్యేకించబడింది, ఇక్కడ సామ్రాజ్యం యొక్క భవిష్యత్తు నిశ్శబ్ద స్వరంతో నిర్ణయించబడింది.

- షాజహాన్ మార్బుల్ సింహాసనం: ప్రధాన హాలులో ఉన్న ఈ అందమైన పాలరాతి సీటు చక్రవర్తి వ్యక్తిగత కోర్ట్ సెషన్‌ల కోసం వ్యక్తిగత వేదికగా పనిచేసింది, ఇది ప్రారంభ పూల పియట్రా దురాతో అలంకరించబడింది.
- తఖ్త్-ఎ-జహంగీర్ (నల్ల సింహాసనం): హాల్ వెలుపల నేరుగా బ్లాక్ స్లేట్ యొక్క భారీ, గంభీరమైన స్లాబ్ ఉంది. ఇది షాజహాన్ తండ్రి, చక్రవర్తి జహంగీర్ యొక్క పాత సింహాసనం. దాని చీకటి, భారీ రూపాన్ని మరియు సున్నితమైన పొదుగు లేకపోవడం షాజహాన్ యొక్క తెల్లని పాలరాతి హాల్‌కు పూర్తి విరుద్ధంగా నిలుస్తుంది, దృశ్యపరంగా మొఘల్ నిర్మాణ అభిరుచిలో దృఢమైన నుండి శుద్ధి చేసిన మార్పుకు ప్రతీక.

సందర్శకుల అనుభవం

దివాన్-ఇ-ఖాస్ అనేది ఫోర్ట్ టూర్‌లో ప్రధాన భాగం, సందర్శకులు పెద్ద, సందడిగా ఉండే దివాన్-ఇ-ఆమ్ నుండి హుష్డ్ సొగసైన ప్రదేశంలోకి మారడానికి వీలు కల్పిస్తుంది.

- **సాన్నిహిత్యం యొక్క భావం: హాల్ పబ్లిక్ ఆడియన్స్ హాల్ కంటే చిన్నదిగా మరియు మరింత మానవ-స్కేల్‌గా అనిపిస్తుంది. ఇక్కడ నిలబడి, చక్రవర్తి మాట్లాడినప్పుడు వాతావరణం, తీవ్రమైన దృష్టి, నిర్ణయాల బరువు మరియు సంపూర్ణ నిశ్శబ్దాన్ని ఊహించుకోండి.**
- చివరి వీక్షణ: ఈ హాల్ సమీపంలోనిముసమ్మన్ బుర్జ్ షాజహాన్ ఖైదుతో కూడా విషాదకరంగా ముడిపడి ఉంది. ఈ ప్రాంతం అతని కుమారుడు ఔరంగజేబు అతనిని తన ప్రైవేట్ క్వార్టర్‌లో బంధించడానికి ముందు అతను క్రమం తప్పకుండా సందర్శించే అతని అద్భుతమైన ప్యాలెస్‌లో చివరి భాగం, ఇది మొత్తం పరిసరాలకు చారిత్రక నాటకం యొక్క లోతైన భావాన్ని ఇచ్చింది.

క్రాక్ ఎలా జరిగింది అనే పురాణం

క్రాక్ చుట్టూ ఉన్న కథ సింహాసనాన్ని పురాణగా మార్చింది. కథ యొక్క అత్యంత సాధారణంగా ఆమోదించబడిన సంస్కరణ సామ్రాజ్య సీటు పట్ల అగౌరవ చర్యకు నష్టం కలిగించింది:

- **ఉసర్పర్స్ హబ్రిస్: అత్యంత ప్రజాదరణ పొందిన సంస్కరణ ప్రకారం, ఒక సభికుడు, కొన్నిసార్లు అసఫ్ ఖాన్‌గా గుర్తించబడతాడు (అతను చాలా ప్రతిష్టాత్మకంగా లేదా కేవలం అనుమతి లేకుండా నటించాడు), సామ్రాజ్య స్లాబ్‌పై స్థూలమైన అవిధేయతతో కూర్చున్నాడు.**
- **ఇంపీరియల్ రిట్రిబ్యూషన్: ఈ అగౌరవ చర్య కనుగొనబడినప్పుడు, సభికుడు కోట యొక్క ప్రాకారాల నుండి విసిరివేయబడ్డాడు (కందకంలోకి లేదా క్రింద ఉన్న రాళ్ళపైకి ఘోరమైన పతనం).**
- **రాయి యొక్క ప్రతిచర్య: పురాణం ప్రకారం, సానుభూతితో కూడిన సామ్రాజ్య కోపం లేదా దైవిక తీర్పు యొక్క చర్యలో భారీ రాతి స్లాబ్, తదనంతరం రెండు చోట్ల పగులగొట్టి, అనర్హమైన వ్యక్తి యొక్క స్పర్శను తిరస్కరిస్తుంది మరియు అగౌరవ చర్య వలన ఏర్పడిన అధికారం యొక్క విచ్ఛిన్నతను సూచిస్తుంది.**

క్రాక్ ఎలా జరిగిందో ఆచరణాత్మక వీక్షణ

జానపద కథలు శక్తివంతంగా ఉన్నప్పటికీ, చరిత్రకారులు మరియు పరిరక్షకులు సాధారణంగా మరింత ఆచరణాత్మక వివరణను ప్రతిపాదిస్తారు, అయినప్పటికీ ఇందులో నాటకీయత లేదు:

- అపారమైన, ఏకశిలా స్లాబ్ యొక్క రవాణా లేదా పునఃస్థాపన సమయంలో నష్టం సంభవించవచ్చు. ఆధునిక యంత్రాలు లేకుండా ఈ భారీ రాయి ముక్కను తరలించడం చాలా సవాలుగా ఉండేది మరియు ప్రక్రియలో గణనీయమైన తగ్గుదల లేదా ప్రభావం సులభంగా పెద్ద పగుళ్లకు కారణమవుతుంది.
- మరాఠా ముట్టడి సమయంలో లేదా బ్రిటీష్ వారు కోటను ఆక్రమించిన సమయంలో, భవనాలు మరియు కళాఖండాలు అసలు మొఘల్ గౌరవంతో వ్యవహరించనప్పుడు కూడా నష్టం సంభవించి ఉండవచ్చు.

ఖచ్చితమైన కారణంతో సంబంధం లేకుండా, సామ్రాజ్య పర్యవసానానికి సంబంధించిన పురాణం-రాయి కూడా దోపిడీదారుడికి వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు చేస్తుంది, ఇది శతాబ్దాలుగా తఖ్త్-ఇ-జహంగీర్ పాత్రను నిర్వచించిన కథ, భౌతిక పగుళ్లను మొఘల్ సింహాసనం యొక్క పవిత్రత గురించి శక్తివంతమైన, నైతిక పాఠంగా మార్చింది.

5.4.2.1.N మచ్చి భవన్ (చేపల ఎన్‌క్లోజర్)

మచ్చి భవన్, అంటే ఫిష్ ఎన్‌క్లోజర్ లేదా ఫిష్ హౌస్, ఆగ్రా కోటలోని ప్రైవేట్ క్వార్టర్స్‌లో అతిపెద్ద ప్రాంగణాలలో ఒకటి. ఇది ఒక భారీ, రెండు-అంచెల తెల్లని పాలరాయి సముదాయం, ఇది ఒకప్పుడు విస్తృతమైన నీటి తోటగా పనిచేసింది, ఇది సౌందర్యం కోసం రూపొందించబడింది మరియు సామ్రాజ్య జీవితానికి మరియు చారిత్రక నాటకానికి ఒక ముఖ్యమైన నేపథ్యంగా ఉంది.

చరిత్ర మరియు ప్రాముఖ్యత

నిర్మాణం యొక్క పునాదులు అక్బర్ కాలం నాటివి అయితే, ప్రస్తుత రూపాన్ని 1631 ADలో చక్రవర్తి షాజహాన్ నిర్మించారు.

- **అధికార పీఠం: దివాన్-ఇ-ఆమ్ అనేది సామ్రాజ్య పాలన యొక్క రోజువారీ ఆచారం అమలులోకి వచ్చిన వేదిక. ఝరోఖా-దర్శన్ (చక్రవర్తి యొక్క బహిరంగ ప్రదర్శన) యొక్క ప్రదేశంగా దాని ప్రధాన ప్రాముఖ్యత ఏమిటంటే, పాలకుడు తన పౌరులకు మరియు సైన్యానికి తెల్లవారుజామున తనను తాను ప్రదర్శిస్తాడు. ఇది ప్రజల విశ్వాసాన్ని మరియు విస్తారమైన సామ్రాజ్యం యొక్క మానసిక నియంత్రణను నిర్ధారించడానికి కీలకమైన ఆచారం.**
- **న్యాయస్థానం: ఇక్కడే చక్రవర్తి తన సాధారణ వ్యక్తుల నుండి పిటిషన్లను విని సారాంశ తీర్పులను ఇచ్చాడు, న్యాయం మరియు అధికారం యొక్క అంతిమ మూలంగా తన ఇమేజ్‌ను సుస్థిరం చేశాడు.**
- **మిలిటరీ సెంటర్: హాలు ముందు ఉన్న విశాలమైన ప్రాంగణం వేలాది మంది సైనికులు, ఏనుగులు మరియు అశ్విక దళాన్ని ఉంచడానికి తగినంత పెద్దది, ఇది ప్రధాన సైనిక కవాతు మైదానం మరియు సామ్రాజ్య ప్రచారాలకు వేదికగా మారింది.**

5.4.2.1.P జాన్ రస్సెల్ కొల్విన్ సమాధి

జాన్ రస్సెల్ కొల్విన్ సమాధి అనేది ఆగ్రా కోటలోని మొఘల్ వైభవంలోని బ్రిటిష్ వలస చరిత్రలో పూర్తిగా మరియు ఊహించని చొరబాటు. ఇంపీరియల్ మొఘల్ అధికారాన్ని జరుపుకునే చుట్టుపక్కల ప్యాలెస్‌ల మాదిరిగా కాకుండా, ఈ స్మారక చిహ్నం భారతీయ చరిత్రలో నాటకీయ మలుపు: 1857 నాటి మహా తిరుగుబాటుకు గుర్తుగా ఉంది. అటువంటి గౌరవప్రదమైన మొఘల్ ప్రదేశంలో ఈ సమాధి ఉనికి చాలా ముఖ్యమైనది మరియు మొఘల్ చక్రవర్తులు చారిత్రిక మరుగున పడిపోయిన చాలా కాలం తర్వాత బ్రిటిష్ ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ కోటపై సైనిక నియంత్రణను చేపట్టిన క్షణాన్ని సూచిస్తుంది.

చరిత్ర మరియు 1857 తిరుగుబాటు

బ్రిటీష్ వలసరాజ్యాల కాలంలో సీనియర్ అడ్మినిస్ట్రేటర్ అయిన జాన్ రస్సెల్ కొల్విన్ (1807–1857)కి ఈ సమాధి అంకితం చేయబడింది.

- **సామ్రాజ్యంలో పాత్ర: కొల్విన్ 1853లో నార్త్-వెస్ట్రన్ ప్రావిన్సెస్ (ఇందులో ఆగ్రా కూడా ఉంది) లెఫ్టినెంట్-గవర్నర్‌గా నియమించబడటానికి ముందు వివిధ హోదాల్లో పనిచేశాడు. ఇది ఆగ్రా నుండి నేరుగా ఈ ప్రాంతాన్ని పరిపాలిస్తున్న అత్యంత సీనియర్ బ్రిటీష్ అధికారిని చేసింది.**
- **సిపాయిల తిరుగుబాటు (1857): 1857లో బ్రిటీష్ పాలనకు వ్యతిరేకంగా భారీ తిరుగుబాటు చెలరేగినప్పుడు, కొల్విన్ మరియు ఆగ్రాలోని మొత్తం బ్రిటీష్ సమాజం (సైనికులు, నిర్వాహకులు మరియు వారి కుటుంబాలతో సహా) ఆగ్రా కోట యొక్క భారీ కోట గోడల లోపల ఆశ్రయం పొందవలసి వచ్చింది.**
- **ముట్టడి సమయంలో మరణం: ముట్టడి, రాజకీయ గందరగోళం మరియు వేసవిలో అణచివేత వేడి కారణంగా, కొల్విన్ సెప్టెంబరు 1857లో కోట లోపల మరణించాడు, బ్రిటీష్ వారు ముట్టడి నుండి ఉపశమనం పొందటానికి మరియు ప్రాంతంపై పూర్తిగా నియంత్రణ సాధించడానికి దాదాపు రెండు నెలల ముందు.**
- **ప్రత్యేక స్థానం: అతను బ్రిటీష్ దళాలకు కేంద్ర ఆశ్రయం మరియు సైనిక ప్రధాన కార్యాలయంగా మారిన కోట లోపల ఖననం చేయబడ్డాడు. అతని సమాధి బ్రిటీష్ పోరాటానికి శాశ్వతమైన, భౌతికమైన రిమైండర్‌గా మరియు ఈ క్లిష్టమైన ప్రాంతంలో తిరుగుబాటును అణచివేయడంలో చివరికి విజయంగా ఉంది.**

5.4.2.1.ఆర్ షాజెహాన్ మార్బుల్ సింహాసనం

షాజహాన్ మార్బుల్ సింహాసనందివాన్-ఇ-ఖాస్((ప్రైవేట్ ఆడియన్స్ యొక్క హాల్)లో ఉంది, ఇది చక్రవర్తి యొక్క వ్యక్తిగత సౌందర్యం మరియు అందం ద్వారా నిర్వచించబడిన సామ్రాజ్యాన్ని సృష్టించాలనే అతని ఆశయం యొక్క స్వచ్ఛమైన భౌతిక ప్రాతినిధ్యం. అతని తండ్రి జహంగీర్ గంభీరమైన, ఏకశిలా నల్ల సింహాసనం వలె కాకుండా, ఈ అధికార పీఠం దయ, కళాత్మకత మరియు దోషరహిత నైపుణ్యానికి ప్రాధాన్యతనిస్తుంది.

హిస్టరీ అండ్ ది విజన్ ఆఫ్ షాజహాన్

ఈ సింహాసనాన్ని చక్రవర్తి షాజహాన్ (r. 1628–1658) ఆగ్రా కోట, ప్రత్యేకంగా దివాన్-ఇ-ఖాస్ ప్రాంతం (c. 1637) యొక్క సమగ్ర ఆధునికీకరణలో భాగంగా నియమించారు.

- **సౌందర్య స్వచ్ఛత: దాని పారామౌంట్ ప్రాముఖ్యత దాని పదార్థంలో ఉంది, ఇది సున్నితమైన, సహజమైన తెల్లని మక్రానా పాలరాయి యొక్క ఒకే బ్లాక్ నుండి చెక్కబడింది. షాజహాన్ ఈ పదార్థంతో నిమగ్నమయ్యాడు, ఇది శాశ్వతంగా ఉండేందుకు ఉద్దేశించిన వాస్తుశిల్పానికి మాత్రమే విలువైన రాయిగా భావించాడు (తాజ్ మహల్ వద్ద ఒక దర్శనం సంపూర్ణంగా గ్రహించబడింది).**
- **శుద్ధీకరణ యొక్క చిహ్నం: సింహాసనం ఎర్ర ఇసుకరాయి (అక్బర్ కాలం) యొక్క భారీ, పురుష నిర్మాణ శైలి నుండి తెల్లటి పాలరాయి యొక్క సున్నితమైన, స్త్రీలింగ వాస్తుశిల్పానికి మొఘల్ రుచి యొక్క పూర్తి పరివర్తనను సూచిస్తుంది, ఇది ఉపరితల అలంకరణ, పొదుగు పని మరియు ద్రవ రేఖలను నొక్కిచెప్పింది.**
- ప్రైవేట్ ప్రేక్షకులు:దివాన్-ఇ-ఖాస్ప్రత్యేక సెట్టింగ్‌లో చక్రవర్తి తన అత్యంత విశ్వసనీయ మంత్రులు మరియు విదేశీ ప్రముఖులతో సమావేశమైనప్పుడు ఉపయోగించే సీటు ఇది. ఇది రాజకీయ సాన్నిహిత్యం మరియు సామ్రాజ్య సంపద ప్రదర్శన కోసం రూపొందించబడిన స్థలం.

చారిత్రక సందర్భం మరియు గుర్తింపు
హవేలీ యొక్క గుర్తింపు అనేక శతాబ్దాల అధికార మార్పులను ప్రతిబింబిస్తుంది:
- **మొఘల్ ఇంటిగ్రేషన్: రాజా రతన్ సింగ్ లేదా ఇలాంటి ఉన్నత స్థాయి రాజ్‌పుత్ గొప్ప వ్యక్తికి సాధారణ ఆపాదింపు అక్బర్ ది గ్రేట్ (16వ శతాబ్దం) కాలంలో దాని మూలాన్ని కలిగి ఉంది. అక్బర్ యొక్క సహకార విధానం (సుల్-ఇ-కుల్) ప్రకారం, రాజ్‌పుత్ నాయకులు సేవ చేస్తున్నప్పుడు కోటలో నివసించవలసి ఉంటుంది, స్థానిక శైలిలో నిర్మించబడిన ప్రత్యేక కుటుంబ భవనం (హవేలీ) అవసరం.**
- **జాట్ పాదముద్ర (18వ శతాబ్దం): భరత్‌పూర్ జాట్‌లు 1761 ADలో కోటను స్వాధీనం చేసుకుని, ఆక్రమించిన తర్వాత వారిచే గణనీయమైన పునర్నిర్మాణం లేదా నిర్మాణాన్ని బలమైన ఆధారాలు సూచిస్తున్నాయి. ఈ రాజకీయ క్షీణత కాలంలో, జాట్‌లు తమ సొంత పరిపాలనా మరియు నివాస అవసరాలకు అనుగుణంగా నిర్మాణాలను నిర్మించారు లేదా పునర్నిర్మించారు, తరచుగా వారి ప్రాంతానికి సాధారణమైన రాజ్‌పుతానా నిర్మాణ శైలిని అవలంబించారు.**

ఆర్కిటెక్చరల్ ఫీచర్స్ మరియు క్లూస్
హవేలీ సైనిక అవసరాలు మరియు ప్రాంతీయ శైలి యొక్క సమ్మేళనాన్ని దృశ్యమానంగా సంగ్రహిస్తుంది:
- **ఎర్ర ఇసుకరాయి ఆధిపత్యం: ఈ నిర్మాణం ప్రాథమికంగా ఎర్ర ఇసుకరాయితో నిర్మించబడింది, ప్రారంభ మొఘల్ కోట యొక్క భారీ, రక్షిత షెల్ లోపల దాని మూలాలను నిర్ధారిస్తుంది.**
- **రాజ్‌పుతానా ప్రభావం: అత్యంత విశిష్టమైన లక్షణం రాజ్‌పుతానా నిర్మాణ శైలి, ఇది మీరు క్లిష్టమైన ద్వారబంధాలలో చూడవచ్చు. దీని కోసం చూడండి:**
    - **వంగిన బ్రాకెట్లు: ఈ అలంకరించబడిన, అలంకార మద్దతులు నాటకీయంగా బయటకు వస్తాయి, రాజస్థాన్ అంతటా ఉన్న రాజభవనాలలో కనిపించే ఒక సంతకం లక్షణం, భారీ లైంటెల్స్ మరియు ఓవర్‌హాంగింగ్ ఈవ్‌లకు (చజ్జాలు) మద్దతుగా ఉపయోగిస్తారు.**
    - **అలంకరించబడిన తోరణాలు: డిజైన్ బహుళ-కస్ప్డ్ లేదా సర్పెంటైన్ ఆర్చ్‌లకు అనుకూలంగా ఉంటుంది, పర్షియన్ రూపాలను హిందూ శిల్ప సంప్రదాయాలతో మిళితం చేస్తుంది.**
- **కార్యాచరణ: హవేలీగా, ఈ నిర్మాణం సామ్రాజ్య వేడుకల కంటే ఫంక్షనల్ లివింగ్‌కు ప్రాధాన్యతనిస్తుంది, ఇందులో పెద్ద అంతర్గత ప్రాంగణాలు మరియు ఉన్నత కుటుంబాలు మరియు వారి అనుచరుల వ్యక్తిగత, ఆస్థానేతర జీవితాలకు అనుగుణంగా రూపొందించబడిన అనేక గదులు ఉన్నాయి.**

ప్రాముఖ్యత
రతన్ సింగ్ కీ హవేలీ రెండు ప్రధాన కారణాల వల్ల ముఖ్యమైనది:
1. **సాంస్కృతిక సంశ్లేషణ: ఇది అక్బర్ యొక్క రాజకీయ తత్వశాస్త్రం యొక్క భౌతిక అభివ్యక్తిని ప్రదర్శిస్తుంది, ఇక్కడ సామ్రాజ్యవాద మొఘల్ శక్తి షెల్**

(కోట)ను అందించింది, అయితే అంతర్గత, క్రియాత్మక జీవితం దాని రాజపుత్ర మిత్రుల సంప్రదాయాలు మరియు వాస్తుశిల్పం ద్వారా కొనసాగింది.

2. క్షీణత యొక్క కాలక్రమం: 18వ శతాబ్దపు పునర్నిర్మాణం ఒక ముఖ్యమైన చారిత్రక గుర్తుగా పనిచేస్తుంది. కోట దాని మొఘల్ వైభవానికి ప్రసిద్ధి చెందినప్పటికీ, ఈ హవేలీ సామ్రాజ్యం యొక్క క్షీణిస్తున్న శతాబ్దాలలో, కోట ఒక బహుమతిగా మారింది మరియు జాట్‌ల వంటి కొత్త ప్రాంతీయ శక్తులచే ఆక్రమించబడింది.

ఆర్కిటెక్చరల్ ఫీచర్లు మరియు సెట్టింగ్
మోతీ మసీదు దాని నిశ్శబ్ద దయ మరియు రేఖాగణిత పరిపూర్ణత ద్వారా నిర్వచించబడింది:

- **ప్రాంగణం మరియు ఆర్కేడ్‌లు: మసీదు పూర్తిగా తెల్లని పాలరాతితో సుగమం చేయబడిన విశాలమైన, బహిరంగ ప్రాంగణంలో (సాన్) కేంద్రీకృతమై ఉంది. ఈ బహిరంగ ప్రదేశం చుట్టూ స్తంభాల ఆర్కేడ్‌లు (లివాన్) ఉన్నాయి, ఇక్కడ భక్తులు గుమిగూడారు. డిజైన్ కాంతి మరియు గాలి ఖాళీని నింపేలా చేస్తుంది.**
- **ప్రధాన ప్రార్థనా మందిరం: ప్రధాన నిర్మాణంలో తెల్లటి పాలరాతితో నిర్మించిన మూడు దోషరహిత గోపురాలు ఉన్నాయి, ఇవి ఆకాశంలో అందంగా ఉబ్బుతాయి. గోపురం ఆకారం కొద్దిగా ఉబ్బెత్తుగా ఉంది, ఇది షాజహానీ కాలం నాటి సంతకం.**
- **స్కేల్: చక్రవర్తి గృహానికి సరిపోయేంత పెద్దది అయినప్పటికీ, కోట వెలుపల ఉన్న విశాలమైన పబ్లిక్ జామా మసీదుతో పోలిస్తే మసీదు కలిగి మరియు సన్నిహితంగా ఉంటుంది.**
- **మిహ్రాబ్ మరియు మిన్‌బార్: ప్రార్థనా మందిరం లోపల, మిహ్రాబ్ (మక్కా దిశను సూచించే సముచితం) మరియు మిన్‌బార్ (పల్పిట్) సున్నితమైన ఖచ్చితత్వంతో చెక్కబడ్డాయి, అయితే అవి ప్యాలెస్‌లలో కనిపించే భారీ పియట్రా డ్యూరాను తప్పించుకుంటూ స్వచ్ఛమైన పాలరాతి సరళత యొక్క సౌందర్యాన్ని కలిగి ఉంటాయి.**

మార్బుల్ మరియు ఇన్లే యొక్క మాస్టర్ పీస్
పెవిలియన్ మొత్తం మెరుస్తున్న తెల్లని పాలరాయితో నిర్మించబడింది, ఇది అద్భుతమైన మరియు అవాస్తవిక నాణ్యతను ఇస్తుంది. దీని రూపకల్పన దయ మరియు సున్నితత్వంతో వర్గీకరించబడింది, కోట యొక్క మునుపటి, మరింత బలమైన ఎర్ర ఇసుకరాయి నిర్మాణాల నుండి ప్రత్యేకమైన నిష్క్రమణ.

- **ఆర్కిటెక్చరల్ ఫీచర్లు: పెవిలియన్ రెండు చిన్న మంటపాలతో చుట్టుముట్టబడిన పెద్ద సెంట్రల్ హాల్‌తో కూడి ఉంటుంది, అన్నీ ఎత్తులో కనిపించే అందమైన కస్పెడ్ తోరణాల శ్రేణితో ఏకీకృతం చేయబడ్డాయి. ఈ తోరణాలు స్థలాన్ని చక్కగా ఫ్రేమ్ చేస్తాయి, చుట్టుపక్కల ప్రాకారాలు మరియు నది యొక్క కమాండింగ్ విస్టాలను అందిస్తాయి.**
- **ఇంటీరియర్ డెకరేషన్: అసలు ఆభరణాలు చాలా వరకు క్షీణించినప్పటికీ, ఖాస్ మహల్ ఒకప్పుడు గొప్పగా అలంకరించబడింది. దీని లోపలి భాగంలో పైకప్పులు మరియు గోడలపై విస్తృతమైన బంగారం మరియు పూల పెయింటింగ్‌లు ఉన్నాయి. పాలరాతి ఉపరితలాలు సున్నితమైన పూల నమూనాలతో చెక్కబడి ఉంటాయి మరియు మొఘల్ కళాకారుల అసాధారణ నైపుణ్యాన్ని ప్రదర్శిస్తూ పియట్రా దురా (రాతి పొదుగు) పనికి సంబంధించిన వివరణాత్మక ఉదాహరణలను కలిగి ఉంటాయి.**

5.4.2.1.వి మీనా మసీదు: చక్రవర్తి ప్రైవేట్ అభయారణ్యం

మీనా మసీదు (రత్నాల మసీదు) అనేది ఆగ్రా కోటలోని ఒక చమత్కారమైన మరియు రహస్యమైన నిర్మాణాలు. పెద్ద, పబ్లిక్ పెర్ల్ మసీదు (మోతీ మసీదు) వలె కాకుండా, మీనా మసీదు ఒక చిన్న, పూర్తిగా ప్రైవేట్ ప్రార్థనా స్థలం, ఇది మొఘల్ చక్రవర్తి యొక్క వ్యక్తిగత ఉపయోగం కోసం ప్రత్యేకంగా నిర్మించబడింది.

స్థానం మరియు గుర్తింపు

ఈ మసీదు ప్యాలెస్ కాంప్లెక్స్‌లోని అత్యంత ఏకాంత భాగంలో, షా బుర్జ్ మరియు ఖాస్ మహల్‌కు సమీపంలో ఉంది. దాని స్థానం చక్రవర్తికి మరియు బహుశా అతని తక్షణ కుటుంబానికి మాత్రమే కేటాయించబడిన అభయారణ్యంగా దాని పాత్రను బలపరుస్తుంది.

- **బిల్డర్ మరియు సమయం: మీనా మసీదు చక్రవర్తి షాజహాన్ చేత నిర్మించబడింది మరియు అతని చుట్టుపక్కల ఉన్న తెల్లని పాలరాయి నివాస భవనాలతో సమకాలీనమైనది (c. 1630లు).**
- **ప్రత్యామ్నాయ పేరు: మీనా మసీదును కొన్నిసార్లు మస్జిద్-ఇ-జహాన్ అరా అని కూడా పిలుస్తారు, ఈ పేరు షాజహాన్ కుమార్తె జహనారా బేగంతో దాని బలమైన అనుబంధాన్ని సూచిస్తుంది. చక్రవర్తి జైలులో ఉన్న సమయంలో అతనితో ఉన్న ఏకైక కుటుంబ సభ్యుడు ఆమె, ఆమె తన రోజువారీ ప్రార్థనలకు కూడా ఈ మసీదును ఉపయోగించుకునే అవకాశం ఉంది.**

ఆర్కిటెక్చరల్ సెక్లూజన్

మీనా మసీదు యొక్క వాస్తుశిల్పం పూర్తిగా ప్రైవేట్ అభయారణ్యంగా దాని పనితీరు గురించి మాట్లాడుతుంది:

- **పరిమాణం మరియు మెటీరియల్: ఇది ఒక చిన్న, అలంకరించబడని నిర్మాణం. ఎర్ర ఇసుకరాయి లేదా అలంకరించబడిన తెల్లని పాలరాయితో నిర్మించిన గొప్ప సామ్రాజ్య మసీదుల వలె కాకుండా, మీనా మసీదు సరళమైన, ఇంకా సొగసైన, మృదువైన తెల్లని పాలరాతితో నిర్మించబడింది, ఇది చిన్న రూపంలో కూడా పదార్థం పట్ల షాజహాన్ యొక్క ప్రాధాన్యతను ప్రతిబింబిస్తుంది.**
- **మిస్సింగ్ డెకరేషన్: మిగిలిన ప్రైవేట్ క్వార్టర్‌లను నిర్వచించే డెకరేటివ్ కాలిగ్రఫీ మరియు క్లిష్టమైన పియెట్రా డ్యూరా ఇన్‌లే వర్క్ ఇందులో లేదు. ఈ సరళత ఉద్దేశపూర్వకంగా ఉంది, స్థలం పూర్తిగా ధ్యానం మరియు ప్రార్థనపై దృష్టి కేంద్రీకరించబడింది.**
- **ఏకాంతం: మసీదు అత్యంత ఏకాంతంగా మరియు చేరుకోవడం కష్టంగా ఉండేలా రూపొందించబడింది. ఈ ఉద్దేశపూర్వక గోప్యత చక్రవర్తి తన వ్యక్తిగత భక్తిని నొక్కిచెబుతూ తన ప్రార్థనలను (నమాజ్) కలవరపడకుండా నిర్వహించేలా చేసింది.**

సందర్శకుల స్థితి

5.4.2.1.W నగీనా మసీద్: ది జెమ్ మసీదు ఆఫ్ ది రాయల్ లేడీస్

నగీనా మసీదు (రత్నాల మసీదు) అనేది ఆగ్రా కోట యొక్క ప్రైవేట్ పరిమితుల్లో ఉన్న ఒక చిన్న, సున్నితమైన మసీదు. 1635లో షాజహాన్ చక్రవర్తిచే నిర్మించబడిన ఈ నిర్మాణం దాని పరిమాణానికి కాకుండా దాని నిర్దిష్ట పనితీరుకు ముఖ్యమైనది: ఇది రాజ కుటుంబానికి చెందిన (జెనానా) స్త్రీలకు ప్రత్యేకంగా పూజా స్థలంగా ప్రత్యేకించబడింది.

స్థానం మరియు ప్రత్యామ్నాయ పేర్లు

మసీదు జెనానా (మహిళల క్వార్టర్స్) ప్రక్కనే ఉంది మరియుదివాన్-ఐ-యామ్(హాల్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఆడియన్స్)కి ఉత్తరం వైపున ఉంది.

- ప్రాథమిక విధి: దాని పాత్ర కారణంగా, నగీనా మసీదును కొన్నిసార్లు జెనానా మసీదు (లేడీస్ మసీదు) అని పిలుస్తారు. ఇదిమీనా మసీదుతో గందరగోళం చెందకూడదు, ఇది చాలా ప్రైవేట్, చిన్న మసీదు చక్రవర్తి కోసం మాత్రమే రిజర్వ్ చేయబడింది.
- **బజార్‌కు సామీప్యత: దాని స్థానం రాజ స్త్రీలను ప్రక్కనే ఉన్న మీనా బజార్ (లేదా మినా బజార్) సందర్శించిన తర్వాత ప్రైవేట్‌గా మరియు సురక్షితంగా ప్రార్థన చేయడానికి అనుమతించింది, ఇక్కడ వ్యాపారులు సీక్వెస్టర్ చేయబడిన రాజ స్త్రీలకు వస్తువులను విక్రయించడానికి అనుమతించబడ్డారు.**

ఆర్కిటెక్చరల్ సింప్లిసిటీ మరియు స్వచ్ఛత
నగీనా మసీదు, షాజహాన్ పాలరాతి స్వచ్ఛత మరియు అతని ప్రైవేట్ ప్రదేశాలలో సంయమనం పాటించిన గాంభీర్యాన్ని సంపూర్ణంగా ప్రతిబింబిస్తుంది.

- **మెటీరియల్ మరియు స్కేల్: మసీదు పూర్తిగా తెల్లని పాలరాయితో నిర్మించిన సరళమైన ఇంకా అందమైన దీర్ఘచతురస్రాకార నిర్మాణం. ఇది పరిమిత సంఖ్యలో రాజ స్త్రీలు మరియు వారి తక్షణ పరిచారకులకు మాత్రమే వసతి కల్పించడానికి రూపొందించబడిన దాని చిన్న స్థాయిని కలిగి ఉంటుంది.**
- **డిజైన్: ప్రార్థనా మందిరం మూడు అందమైన, ఇంకా సరళమైన గోపురాలతో కిరీటం చేయబడింది మరియు చిన్న ప్రాంగణానికి తెరిచి ఉంటుంది. స్తంభాలు మరియు గోడలకు ప్రక్కనే ఉన్న రాజభవనాలలో కనిపించే భారీ పియట్రా డ్యూరా పొదుగు పని లేదు. ఈ ఉద్దేశపూర్వక సరళత నిర్మాణం యొక్క ఆధ్యాత్మిక ఉద్దేశ్యాన్ని నొక్కి చెబుతుంది, సామ్రాజ్య ప్రభంజనం లేని ప్రశాంతమైన, ఆలోచనాత్మక వాతావరణాన్ని అందిస్తుంది.**
- **ది జాలిస్: మార్బుల్ స్క్రీన్‌లు (జాలిస్) ప్రార్థనా ప్రాంతాన్ని చుట్టుముట్టాయి, రాజ స్త్రీల గోప్యతను నిర్ధారిస్తుంది, అదే సమయంలో కాంతి మరియు గాలి ప్రసరించడానికి వీలు కల్పిస్తుంది-జెనానా నిర్మాణాలకు కీలకమైన నిర్మాణ అంశం.**

5.4.2.1.X బెంగాలీ మహల్: అక్బర్ యొక్క జెనానాలో ఒక సంగ్రహావలోకనం

బెంగాలీ మహల్ (బెంగాలీ ప్యాలెస్) అనేది ఆగ్రా కోటలోని ప్రధానమైన, తరచుగా పట్టించుకోనప్పటికీ, ప్యాలెస్ కాంప్లెక్స్. ఇది చారిత్రాత్మకంగా అమూల్యమైనది, ఎందుకంటే ఇది అక్బర్ చక్రవర్తి (r. 1556-1605) పాలన నుండి అతని మనవడు, షాజహాన్ యొక్క తెల్లని పాలరాతి నిర్మాణాలకు పూర్వం ఉన్న తొలి స్టాండింగ్ ప్యాలెస్ డిజైన్‌లలో ఒకటి.

5.4.3 తాజ్ వ్యూ పాయింట్ ADA

(పటం,సమీక్షలు,వెబ్సైట్)

యాక్సెస్: మీరు తప్పనిసరిగా టాక్సీ, ఆటో-రిక్షా లేదా అద్దె కారులో చేరుకోవాలి. ఇది ప్రజా రవాణా ద్వారా సులభంగా చేరుకోలేనిది.

సమయం: ప్రతిరోజూ అర్ధరాత్రి 12.00 వరకు సూర్యోదయం.

ప్రవేశ రుసుము:

సూర్యోదయం నుండి సూర్యాస్తమయం వరకు

- **భారతీయులు: ₹50**
- **విదేశీయులు: ₹200**

అర్ధరాత్రి 12 గంటల వరకు సూర్యాస్తమయం

- **భారతీయులు: ₹200**
- **విదేశీయులు: ₹500**

ఉత్తమ ప్రదేశం: నదీతీరం అంచు వరకు నడవండి. సాధారణంగా నిర్దేశించబడిన పాలరాతి ప్లాట్‌ఫారమ్‌లు లేదా ఎత్తైన ప్రాంతాలు నదిపై స్పష్టమైన, అడ్డంకులు లేని వీక్షణను అందిస్తాయి.

తాజ్ వ్యూ పాయింట్, అధికారికంగా ఆగ్రా డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ (ADA)చే నిర్వహించబడుతుంది మరియు కొన్నిసార్లు స్థానికంగా మెహతాబ్ బాగ్ వ్యూపాయింట్ అని పిలుస్తారు (ఇది మెహతాబ్ బాగ్ నుండి భిన్నంగా ఉన్నప్పటికీ), తాజ్ మహల్ యొక్క నిర్మలమైన మరియు ఫోటోజెనిక్ దృక్కోణాలను అందిస్తుంది.
చాలా మంది సందర్శకులు తాజ్ మహల్ కాంప్లెక్స్ లోపల నుండి స్మారక చిహ్నాన్ని అనుభవిస్తున్నప్పటికీ, ఈ దృక్కోణం యమునా నదికి ఎదురుగా ఉన్న ఒడ్డు నుండి విస్తారమైన దృశ్యాన్ని అందిస్తుంది. సహజ ప్రకృతి దృశ్యం ద్వారా రూపొందించబడిన తాజ్ మహల్ యొక్క గొప్పతనాన్ని సంగ్రహించడానికి ఇది మంచి ప్రదేశం.

ADA వ్యూపాయింట్‌ను ఎందుకు సందర్శించాలి?
ఈ స్థానం ప్రధాన కాంప్లెక్స్‌కు సందర్శకులు ఎదుర్కొనే రెండు కీలక సమస్యలను పరిష్కరిస్తుంది: సమూహాలు మరియు ఫోటోగ్రాఫిక్ దూరం.

1. **ఒక నిశ్శబ్ద ప్రత్యామ్నాయం: అధికారిక ADA వ్యూపాయింట్ నియంత్రిత, టిక్కెట్టు పొందిన పార్క్ కాబట్టి, ఇది ప్రధాన ద్వారం యొక్క క్రష్ నుండి దూరంగా ప్రశాంతమైన అనుభవాన్ని అందిస్తుంది.**
2. **పూర్తి వీక్షణ: ముందు నుండి క్లోజ్-అప్ అనుభవం కాకుండా, వ్యూపాయింట్ మీకు తాజ్ మహల్ మరియు మసీదు మరియు రెస్ట్ హౌస్‌తో సహా దాని మొత్తం సముదాయం యొక్క అద్భుతమైన వైడ్ యాంగిల్ దృక్కోణాన్ని నదికి అభిముఖంగా ఒక శ్రావ్యమైన నిర్మాణంగా అందిస్తుంది.**
3. **ఆదర్శ సూర్యాస్తమయం కోణం: ఈ దృక్కోణం తాజ్ మహల్‌కు పశ్చిమాన దాదాపుగా ఖచ్చితంగా ఉంది. సూర్యుడు దిగుతున్నప్పుడు, ఇది స్మారక చిహ్నం యొక్క తెల్లటి పాలరాయి ముఖంపై నేరుగా అద్భుతమైన బంగారు మరియు కాషాయం కాంతిని ప్రసరిస్తుంది, ఇది ఫోటోగ్రఫీకి అద్భుతమైన ఒక నాటకీయ, వెచ్చని గ్లోను సృష్టిస్తుంది.**

ది సన్‌సెట్ ఎక్స్‌పీరియన్స్: ఎ స్టడీ ఇన్ లైట్
అధికారిక సూర్యాస్తమయానికి ఒక గంట ముందు చేరుకోవడం అనువైనది. ఇది స్మారక చిహ్నం యొక్క రంగుల పాలెట్ యొక్క పూర్తి పరివర్తనను అనుభవించడానికి మిమ్మల్ని అనుమతిస్తుంది:

- **గోల్డెన్ అవర్: సూర్యుడు హొరిజోన్ వైపు దిగుతున్నప్పుడు, తాజ్ మహల్ యొక్క తెల్లటి మక్రానా పాలరాయి వెచ్చని, మృదువైన కాంతిని గ్రహిస్తుంది. నిర్మాణం పూర్తిగా తెలుపు నుండి మెరిసే బంగారం, ఓచర్ మరియు లేత నారింజ రంగులోకి మారినట్లు కనిపిస్తుంది. అద్భుతమైన ఛాయాచిత్రాల కోసం ఇది మీ ప్రధాన అవకాశం.**
- **సిల్హౌట్: సూర్యుడు హొరిజోన్ క్రింద పడిపోయిన తర్వాత, ఆకాశం శక్తివంతమైన ఎరుపు మరియు గులాబీ రంగులలో పేలుతుంది. కొన్ని మ్యాజిక్ నిమిషాల పాటు, తాజ్ మహల్ పూర్తిగా భిన్నమైన, మూడీ ఫోటోగ్రాఫిక్ అవకాశాన్ని అందిస్తూ, రంగుల ఆకాశానికి వ్యతిరేకంగా ఒక నాటకీయ సిల్హౌట్‌లో వేయబడింది.**
- **ది ఫైనల్ గ్లిమ్మర్: ట్విలైట్ అవరోహణ సమయంలో, తాజ్ మహల్ తరచుగా సంధ్యా ఆకాశం క్రింద అందమైన నీలం-తెలుపు కాంతిని పొందుతుంది, చీకటి అస్తమించే ముందు దాదాపు వెండి రంగులో మెరుస్తుంది.**

యాత్రికుల చిట్కా: ఫోటోగ్రఫీ

- మీకు తాజ్ మహల్ యొక్క వివరణాత్మక షాట్‌లు కావాలంటే టెలిఫోటో లేదా జూమ్ లెన్స్‌ని తీసుకురండి, ఎందుకంటే దూరం ముఖ్యమైనది.
- మీరు సూర్యాస్తమయం తర్వాత సిల్హౌట్‌లను చిత్రీకరించాలని ప్లాన్ చేస్తే, కాంతి త్వరగా పడిపోతుంది.

5.5 రోజు 5: ఆగ్రా నుండి జైపూర్‌కి బదిలీ

ఈ రోజు మీరు ఆగ్రా నుండి పింక్ సిటీ అయిన జైపూర్‌కి బదిలీ రోజు. రైలు లేదా పబ్లిక్ బస్సు ద్వారా ప్రత్యక్ష ప్రయాణం సాధ్యమవుతుంది, మేము ప్రత్యేక ప్రైవేట్ బదిలీ లేదా భాగస్వామ్య పర్యటనను బుక్ చేసుకోవాలని గట్టిగా సిఫార్సు చేస్తున్నాము. ఇది సాధారణ ప్రయాణాన్ని గొప్ప సందర్శనా దినంగా మారుస్తుంది, ఇది ఉత్తర భారతదేశ చరిత్రను నిర్వచించే అద్భుతమైన ఆకర్షణల వద్ద ఆగిపోవడానికి మిమ్మల్ని అనుమతిస్తుంది. వయటర్,త్రిపాద సలహాదారుమరియుమీ గైడ్ పొందండిలో బహుళ పర్యటనలు ఉన్నాయి.

A =ఆగ్రా
B =జైపూర్
1 =ఫతేపూర్ సిక్రీ కోట
2 =చాంద్ బౌరి స్టెప్‌వెల్ (బాట్‌మాన్ స్టెప్‌వెల్)

డ్రైవ్ & క్రిటికల్ టైమింగ్

ఆగ్రా నుండి జైపూర్ వరకు డ్రైవ్ దాదాపు 160 మైళ్ళు (250 కిమీ) మరియు స్టాప్‌లు లేకుండా దాదాపు 4.5 నుండి 5 గంటలు పడుతుంది. అయితే, రెండు ప్రధాన చారిత్రక డొంకలతో, మీరు రోజంతా (ప్రయాణం మరియు సందర్శనా స్థలాలతో సహా) 8 నుండి 10 గంటలు పట్టేలా ప్లాన్ చేసుకోవాలి.

సమయపాలనపై హెచ్చరిక

మీరు 10:00 AM లోపు ఆగ్రా నుండి బయలుదేరాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకోవాలి.
ఆదర్శవంతంగా, మీరు ఉదయం 9:00 గంటలకు బయలుదేరాలి.
ఎందుకంటే మీ రెండవ ప్రధాన స్టాప్, చాంద్ బావోరి స్టెప్‌వెల్, ప్రభుత్వం నిర్వహించే సైట్, ఇది సాయంత్రం వరకు తెరిచి ఉండదు. ఈ అద్భుతమైన నిర్మాణాన్ని మూసివేయడానికి ముందు (సాధారణంగా 5:00 PM మరియు 6:00 PM మధ్య) చూడటానికి మీకు తగిన సమయం ఉందని నిర్ధారించుకోవడానికి, ముందుగానే బయలుదేరడం అనేది చర్చించబడదు. ఆలస్యంగా ప్రారంభించడం వల్ల దానిని కోల్పోవడం తీవ్ర నిరాశకు గురిచేస్తుంది!

స్టాప్ 1:ఫతేపూర్ సిక్రీ కోట(ఆగ్రా నుండి సుమారు 1 గంట)
మీ మొదటి స్టాప్ ఫతేపూర్ సిక్రీ యొక్క విశాలమైన ఎర్ర ఇసుకరాయి సముదాయం, ఇది మొఘల్ సామ్రాజ్యం యొక్క అద్భుతమైన కానీ స్వల్పకాలిక రాజధాని.

ఆపు 2: భోజనం
భోజనం సాధారణంగా ఛార్జీలో చేర్చబడదు, అయితే డ్రైవర్లు ఫతేపూర్ సిక్రీ కోట సమీపంలో భోజనం చేయమని సూచిస్తారు లేదా చాలా సందర్భాలలో దారిలో ఉన్న రెస్టారెంట్‌లో ఆగిపోతారు. అతిథులను తీసుకురావడానికి వారికి కమీషన్ చెల్లించే రెస్టారెంట్ కావచ్చు.

స్టాప్ 3:చాంద్ బౌరీ స్టెప్‌వెల్(ఫతేపూర్ సిక్రీ నుండి సుమారు 2 గంటలు)
రాజస్థాన్‌లోని పొడి, గ్రామీణ రహదారులను దాటిన తర్వాత, మీరు చాంద్ బావోరీని సందర్శించడానికి అభనేరి అనే చిన్న, చారిత్రాత్మక గ్రామాన్ని చేరుకుంటారు. ఇది నిస్సందేహంగా పురాతన భారతీయ వాస్తుశిల్పం యొక్క అత్యంత అద్భుతమైన ఉదాహరణలలో ఒకటి.
వ్యవధి: అన్వేషణ కోసం 15 నిమిషాల నుండి 1 గం వరకు అనుమతించండి.
మునుపటి హెచ్చరికను గుర్తుంచుకోండి: సాయంత్రం 4:30 గంటల తర్వాత వచ్చే ప్రమాదం లేదు.

మార్గంలో ప్రత్యామ్నాయ డొంకలు
మీరు ఆగ్రా నుండి చాలా త్వరగా బయలుదేరితే (ఉదయం 8:00 గంటలకు) లేదా ప్రధాన స్టాప్‌లలో ఒకదానిని దాటవేయాలనుకుంటే, మీకు కొన్ని ఇతర ఎంపికలు ఉన్నాయి:

- కియోలాడియో నేషనల్ పార్క్ (భరత్‌పూర్ పక్షుల అభయారణ్యం) (పటం,సమీక్షలు,వెబ్సైట్): ఫతేపూర్ సిక్రీకి సమీపంలో ఉన్న ఈ యునెస్కో ప్రపంచ వారసత్వ ప్రదేశం ఆసియాలోని అత్యుత్తమ పక్షుల పార్కులలో ఒకటి. ప్రకృతి ప్రేమికులకు ఇది సరైనది మరియు సైకిల్ రిక్షా ద్వారా సరిగ్గా అన్వేషించడానికి కనీసం 3 గంటల సమయం పడుతుంది.
- గల్తాజీ దేవాలయం (కోతి ఆలయం) (పటం,సమీక్షలు,వెబ్సైట్): జైపూర్‌కు దగ్గరగా, ఈ పూర్వ-వేద హిందూ తీర్థయాత్ర కొండల మధ్య ఏర్పాటు చేయబడింది మరియు సహజ నీటి బుగ్గలు మరియు కోతుల సంఖ్యను కలిగి ఉంది. మీరు ఫతేపూర్ సిక్రీని పూర్తిగా దాటవేసి, నేరుగా జైపూర్ వైపు వెళితే దీనిని సందర్శించడం ఉత్తమం.

చాంద్ బావోరి తర్వాత, జైపూర్‌కు మిగిలిన రెండు గంటల ప్రయాణం, సిటీ లైట్లు వెలుగుతున్న క్షే, మీరు రాజస్థాన్‌లోని శక్తివంతమైన రాజధానికి తీసుకువెళుతుంది, ఇది సుదీర్ఘమైన కానీ అద్భుతమైన సందర్శనా దినాన్ని ముగించింది.

- ఫౌండేషన్: క్రీ.శ. 1571లో నిర్మాణం అత్యంత ఉత్సాహంగా ప్రారంభమైంది. అక్బర్ ఇసుకరాయి కొండల శిఖరాన్ని ఎంచుకున్నాడు, ఇది రవాణాపరంగా సవాలుగా ఉంది, కానీ రక్షణాత్మకమైన స్థలాన్ని అందించింది. ప్రాజెక్ట్ ఇప్పటికే ఉన్న నగరానికి ఒక సాధారణ అదనంగా కాదు; ఇది 20,000 కంటే ఎక్కువ మంది సభికులు, సైనికులు, కళాకారులు మరియు సేవకుల జనాభాకు అనుగుణంగా రూపొందించబడింది.

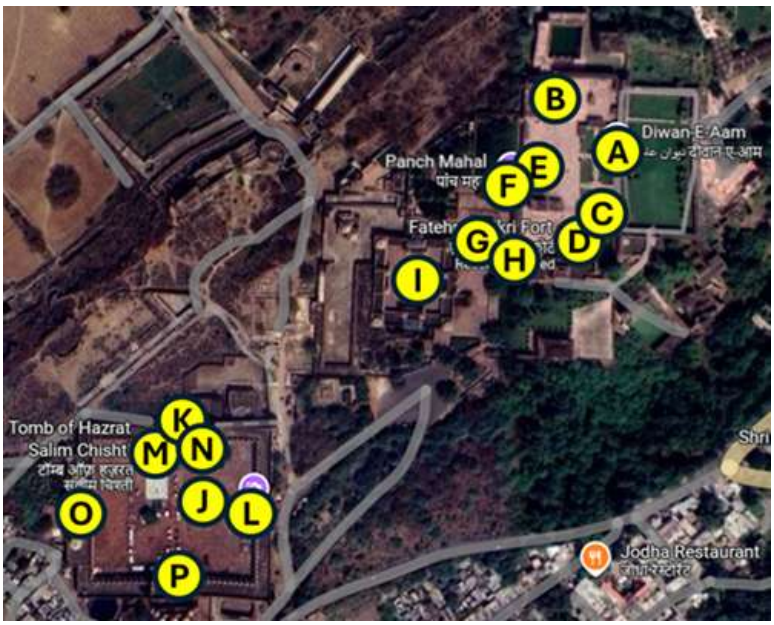

5.5.1.0 ఫతేపూర్ సిక్రి స్వీయ-మార్గదర్శక పర్యటన

ప్రవేశ రుసుము గమనిక: ఫతేపూర్ సిక్రీలో రెండు విభిన్న ప్రాంతాలు ఉన్నాయి, ప్రతి దాని స్వంత ప్రవేశ అవసరాలు ఉన్నాయి:

1. **ఇంపీరియల్/ప్యాలెస్ కాంప్లెక్స్: ఒకే, చెల్లింపు అడ్మిషన్ టికెట్ అవసరం.**
2. **రిలిజియస్ కాంప్లెక్స్ (జామా మసీదు): ఇది పని చేసే మతపరమైన ప్రదేశం కాబట్టి ప్రవేశం సాధారణంగా ఉచితం. అయితే, బులంద్ దర్వాజా ప్రవేశానికి (బయటి నుండి వచ్చినట్లయితే) మరియు స్థానిక గైడ్‌లు/సేవలకు ప్రత్యేక రుసుములు ఉన్నాయి.**

A =దివాన్-ఇ-ఆమ్
B =దివాన్-ఇ-ఖాస్
C =టర్కిష్ సుల్తానా ప్యాలెస్
D =అనూప్ తలావ్
E =హౌజ్-ఇ-షిరిన్ (ఏనుగు కుండ)
F =పంచ మహల్
G =మరియమ్ హౌస్ / సునేహ్రా మకాన్
H =జోధ్‌బాయి కిచెన్
I =జోధా బాయి ప్యాలెస్
J =జామా మసీదు
K =ఉత్తర ద్వారం
L =బాధాహీ దర్వాజా
M =షేక్ సలీం చిస్తీ సమాధి
N =ఇస్లాం ఖాన్ సమాధితో రాయల్ స్మశానవాటిక
O =ఇవాన్
P =బులంద్ దర్వాజా

5.5.1.ఎ దివాన్-ఇ-ఆమ్: ది ఎంపరర్స్ కోర్ట్

ఫతేపూర్ సిక్రీలోని దివాన్-ఇ-ఆమ్ (హాల్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఆడియన్స్) నగరం యొక్క పరిపాలనా జీవితానికి కేంద్ర బిందువు, ఇది శక్తివంతమైన చక్రవర్తి అక్బర్ (r. 1556–1605) మరియు అతని ప్రజల మధ్య ప్రత్యక్ష పరస్పర చర్యను సులభతరం చేయడానికి రూపొందించబడింది. ఇది మొఘల్ పాలన యొక్క విస్తృతమైన, ఇంకా క్రమశిక్షణతో కూడిన స్వభావాన్ని కలిగి ఉంటుంది.

స్థానం మరియు స్కేల్

దివాన్-ఇ-ఆమ్ వ్యూహాత్మకంగా అధికారిక న్యాయస్థాన సముదాయంలో ఉంది, ఇది ప్రజలకు సమీకరించటానికి భారీ, బహిరంగ స్థలాన్ని అందిస్తుంది.

- **నిర్మాణం: మూసి, బహుళ-అంతస్తుల రాజభవనాలు కాకుండా, దివాన్-ఇ-ఆమ్ దాని సరళతతో ఉంటుంది: మూడు వైపులా లోతైన కొలనేడ్‌లతో (వరండాలు) చుట్టుముట్టబడిన విస్తారమైన, దీర్ఘచతురస్రాకార ప్రాంగణం. ఈ కొలనేడ్‌లు ఎర్ర ఇసుకరాయి స్తంభాల ద్వారా బేలుగా విభజించబడ్డాయి, విచారణకు హాజరైన సభికులు మరియు అధికారులకు నీడను అందిస్తాయి.**
- **మెటీరియల్: ఫతేపూర్ సిక్రీలో చాలా భాగం వలె, ఈ నిర్మాణం పూర్తిగా అందమైన, లోతైన రంగు ఎరుపు ఇసుకరాయితో నిర్మించబడింది.**

ఫంక్షన్: న్యాయం, వేడుక మరియు జరోఖా

దివాన్-ఇ-ఆమ్ అనేది ఒక బహుళార్ధసాధక ప్రభుత్వ స్థలం, ఇక్కడ సామ్రాజ్య జీవన విధానాలు ప్రతిరోజూ నిర్వహించబడతాయి.

- **ప్రజా న్యాయం: ఇది చక్రవర్తి బహిరంగ ప్రదర్శనలకు ప్రధాన వేదిక. సభికులు, సామాన్యులు మరియు దిగువ స్థాయి అధికారులు పిటీషన్లు సమర్పించడానికి, ప్రాంతీయ విషయాలను నివేదించడానికి లేదా సార్వభౌమాధికారికి నేరుగా న్యాయం కోసం విజ్ఞప్తి చేయడానికి సమావేశమవుతారు.**
- **ఝరోఖా-ఎ-దర్శన్: చక్రవర్తి ప్రాంగణం వెనుక గోడపై నిర్మించిన పెద్ద, లోతైన గూడ నుండి ఝరోఖా-ఎ-దర్శన్ (బాల్కనీ ఆఫ్ స్వరూపం) అని పిలువబడే ప్రజలకు తనను తాను చూపించుకునే ఉదయం ఆచారాన్ని నిర్వహించాడు. ఈ**

లొకేషన్ మరియు ఆర్కిటెక్చరల్ స్కేల్
ప్యాలెస్ సెంట్రల్ జెనానా (ఇంపీరియల్ హారేమ్) ప్రాంగణంలో ఉంది, ఇదిదివాన్-నేను-యామ్మ్రుక్కనే మరియు ప్రసిద్ధఅనూప్ తలావ్(విశాలమైన అలంకారమైన కొలను) సమీపంలో ఉంది.

- **నిర్మాణం: ప్యాలెస్ తప్పనిసరిగా తక్కువ వరండాతో చుట్టుముట్టబడిన ఒకే, గాలితో కూడిన గది. దాని నిరాడంబరమైన పరిమాణం సమీపంలోని అపారమైన హాల్‌లతో పూర్తిగా విభేదిస్తుంది, ఇది ఇష్టమైన రాజ కుటుంబానికి అత్యంత ప్రైవేట్, సన్నిహిత స్థలంగా దాని పనితీరును నొక్కి చెబుతుంది.**
- **మెటీరియల్: పూర్తిగా అందమైన ఎర్ర ఇసుకరాయితో నిర్మించబడిన ఈ భవనం అక్బర్ ఇష్టపడే నిర్మాణ సామగ్రికి శాశ్వతమైన నిదర్శనంగా నిలుస్తుంది.**

ఆర్కిటెక్చరల్ ఐడెంటిటీ: కార్వింగ్ మాస్టర్ పీస్
టర్కిష్ సుల్తానా ప్యాలెస్ యొక్క శాశ్వత కీర్తి దాదాపు పూర్తిగా దాని అద్భుతమైన ఇంటీరియర్ మరియు బాహ్య శిల్పాల నుండి వచ్చింది, ఇది రాతి యొక్క దృఢత్వాన్ని ధిక్కరిస్తుంది.

- **రాతిలో చెక్క సౌందర్యం: ఈ ప్యాలెస్ తరచుగా సాంప్రదాయ చెక్క నివాసానికి రాయిగా అనువాదంగా వర్ణించబడింది. ఇసుకరాయి ఉపరితలాలు జ్యామితీయ నమూనాలు, సున్నితమైన అరబెస్క్యూలు మరియు పక్షులు, జంతువులు మరియు ప్రవహించే శైలీకృత వృక్షాల సహజ శిల్పాలతో సహా క్లిష్టమైన నమూనాలతో తీవ్రంగా కప్పబడి ఉంటాయి.**
- **వెరాండా: ప్రధాన గది చుట్టూ ఉన్న తక్కువ వరండాకు బాగా చెక్కబడిన నిలువు వరుసలు మద్దతునిస్తాయి. పైన ఉన్న నిరంతర ఫ్రైజ్‌లు మరియు కార్నిసులు లోతైన, అండర్‌కట్ కార్వింగ్‌ను ప్రదర్శిస్తాయి, నీడ మరియు ఆకృతి యొక్క డైనమిక్ ఇంటర్‌ప్లేను సృష్టిస్తాయి.**
- **డాడో ప్యానెల్‌లు: ప్రధాన గది లోపల, దిగువ గోడ ప్యానెల్‌లు (డాడో) విస్తృతమైన, అత్యంత వివరణాత్మక దృశ్యాలను తరచుగా ప్రకృతి మరియు దైనందిన జీవితంలోని అంశాలను చూపుతాయి. ఈ స్థాయి వివరాలు మరియు మూలాంశాల మిక్స్ అక్బర్ యొక్క ప్రత్యేకమైన సింక్రెటిక్ శైలిని ప్రదర్శిస్తాయి, సాంప్రదాయ హిందూ-రాజ్‌పుత్ అంశాలను పర్షియన్ రూపాలతో మిళితం చేస్తాయి.**

టర్కిష్ సుల్తానా యొక్క రహస్యం
'టర్కిష్ సుల్తానా' యొక్క గుర్తింపు చారిత్రక చర్చనీయాంశం, ఎందుకంటే పేరు సాధారణంగా టర్కిష్ యువరాణికి సాహిత్యపరమైన సూచనగా కాకుండా గౌరవ బిరుదుగా పరిగణించబడుతుంది.

- **ఇష్టపడే రాణి: అక్బర్ యొక్క అత్యంత ప్రముఖ భార్యలలో ఒకరి కోసం ఈ ప్యాలెస్ నిర్మించబడిందని చరిత్రకారులు విశ్వసిస్తున్నారు. తీవ్రమైన లగ్జరీ మరియు ప్రధాన స్థానం ఇది జెనానాలో అత్యంత ప్రాముఖ్యత మరియు ప్రభావం కలిగిన మహిళకు చెందినదని సూచిస్తున్నాయి.**

5.5.1.డి అనుప్ తలావ్

అనూప్ తలావ్ (సాటిలేని కొలను) ఫతేపూర్ సిక్రీ ప్యాలెస్ కాంప్లెక్స్‌లో అత్యంత ప్రసిద్ధి చెందిన అలంకారమైన నీటి ప్రదేశం. ఇది అక్బర్ చక్రవర్తిచే ప్రోత్సహించబడిన అధునాతన సాంస్కృతిక మరియు కళాత్మక వాతావరణాన్ని సంపూర్ణంగా ప్రతిబింబించే నిర్మాణం, ఇది సంగీతం, కవిత్వం మరియు లోతైన పాండిత్య చర్చలకు వేదికగా ఉపయోగపడుతుంది.

స్థానం మరియు ప్రత్యేక డిజైన్

అనుప్ తలావో వ్యూహాత్మకంగా ప్రైవేట్ ఇంపీరియల్ రెసిడెన్షియల్ ఏరియా యొక్క నడిబొడ్డున ఉంది, వెంటనేటర్కిష్ సుల్తానా ప్యాలెస్మరియుదివాన్-ఇ-ఖాస్తో సహా నగరం యొక్క అత్యంత సున్నితమైన కొన్ని నిర్మాణాలు ఉన్నాయి.

- **నిర్మాణం: తలావో ఒక పెద్ద, జ్యామితీయంగా ఖచ్చితమైన చదరపు ట్యాంక్. దీని ప్రకాశం దాని ప్రత్యేక కేంద్ర లక్షణంలో ఉంది: కొలను మధ్యలో నిర్మించిన చదరపు రాతి వేదిక.**
- **వంతెనలు: నాలుగు ఇరుకైన, అలంకారమైన రాతి వంతెనలు కొలను మూలల నుండి ప్రసరించి, కేంద్ర వేదిక వద్ద కలుస్తాయి.**

- నీటి నిర్వహణ: ఈ కొలను ఒక అధునాతన నీటి నిర్వహణ వ్యవస్థతో రూపొందించబడింది, ఇది నీటి స్థాయి మరియు ప్రసరణను నియంత్రిస్తుంది, శీతలీకరణ మూలకం వలె దాని స్వచ్ఛత మరియు ప్రభావాన్ని నిర్ధారిస్తుంది.

ఫంక్షన్: ది మొఘల్ స్టేజ్
అనుప్ తలావ్ యొక్క నిర్మాణ రూపకల్పన నేరుగా దాని ఆచార మరియు మేధోపరమైన పనితీరుతో ముడిపడి ఉంది. ఇది కేవలం స్నానం లేదా శీతలీకరణ కోసం మాత్రమే కాకుండా ప్రదర్శన మరియు పనితీరు కోసం:

- **చక్రవర్తి సీటు: చిన్న కేంద్ర వేదికను సూక్ష్మ వేదిక లేదా సింహాసనం వలె ఉపయోగించారు. చక్రవర్తి వేడి నుండి తప్పించుకోవడానికి మరియు ప్రదర్శనలను ఆస్వాదించడానికి అప్పుడప్పుడు ఇక్కడ నీటి చుట్టూ కూర్చుని ఉండేవాడు.**
- **సంగీతం మరియు కవిత్వం: ఈ కొలను ప్రముఖ సంగీత విద్వాంసుడు మరియు అక్బర్ ఆస్థానంలోని 'తొమ్మిది ఆభరణాలు' (నవరత్నాలు)లో ఒకరైన మియాన్ తాన్సేన్‌తో ప్రసిద్ధి చెందింది. తాన్సేన్ సెంట్రల్ ప్లాట్‌ఫారమ్‌పై కూర్చొని తన సంగీతానికి సంబంధించిన ధ్వనిని మెరుగుపరిచే నీటితో తన మంత్రముగ్ధులను చేసే కంపోజిషన్‌లను ప్రదర్శించాడని చెప్పబడింది.**
- **మేధోపరమైన ముషాయిరాలు: తలావ్ ముషాయిరాలకు (కవితా సమ్మేళనాలు) మరియు ప్రైవేట్ పండితుల చర్చలకు వేదికగా కూడా పనిచేసింది, అక్బర్ నిర్వహించే చర్చలలో పాల్గొనే విభిన్న మత మరియు తాత్విక నాయకులను తరచుగా కలిగి ఉంటారు.**

చారిత్రక మరియు సింబాలిక్ ప్రాముఖ్యత
అనుప్ తలావ్ యొక్క మొత్తం రూపకల్పన అక్బర్‌కు సాంస్కృతిక సంశ్లేషణ మరియు ఆవిష్కరణల పట్ల ఉన్న ప్రేమను తెలియజేస్తుంది.

- **ఈస్తటిక్ సెంటర్‌పీస్: ఈ పూల్ జెనానా ఆస్థానం యొక్క దృశ్య కేంద్రంగా ఉంది, చుట్టుపక్కల రాజభవనాలలో నివసించే రాజ స్త్రీలకు అందమైన, ప్రశాంతమైన దృశ్యాన్ని అందిస్తుంది.**
- **హౌజ్ సంప్రదాయం: ఇది సాంప్రదాయ ఇస్లామిక్ హౌజ్ (రిజర్వాయర్) యొక్క పరిణామం, ఇది ఒక క్రియాత్మక మూలకాన్ని విస్తృతమైన వేదికగా మరియు కళల రాజ పోషణకు చిహ్నంగా మారుస్తుంది.**

అనుప్ తలావ్ సందర్శకులకు ఇష్టమైన ప్రదేశంగా మిగిలిపోయింది, ఇది ప్రశాంతమైన స్థలాన్ని మరియు అక్బర్ పాలనలో అభివృద్ధి చెందిన శక్తివంతమైన మేధో మరియు కళాత్మక జీవితానికి స్పష్టమైన రిమైండర్‌ను అందిస్తుంది.

ఆర్కిటెక్చరల్ ఫారమ్ మరియు ఫంక్షన్
పంచ్ మహల్ పూర్తిగా బలమైన ఎర్ర ఇసుకరాయితో నిర్మించబడిన పిరమిడ్, ఐదు-అంతస్తుల ప్యాలెస్‌గా నిర్మించబడింది. దీని రూపకల్పన ప్రాథమికంగా ప్రగతిశీలమైనది, పరివేష్టిత గోడల కంటే ఓపెన్-ఎయిర్ నిర్మాణాన్ని ఉపయోగించుకుంటుంది.

- **నిర్మాణం: పంచ్ మహల్ యొక్క ప్రతి వరుస కథ దాని క్రింద ఉన్నదాని కంటే చిన్నది, పైభాగంలో ఒకే గోపురం ఛత్రి (కియోస్క్)తో ముగుస్తుంది. ఈ అంచెల, తిరోగమన ప్రణాళిక దీనికి స్టెప్ పిరమిడ్ లేదా అద్భుతమైన, లేయర్డ్ పందిరి రూపాన్ని ఇస్తుంది.**
- **'ప్యాలెస్ ఆఫ్ విండ్స్': దీని ఓపెన్, స్తంభాల నిర్మాణం ఉద్దేశపూర్వకంగా క్రాస్-వెంటిలేషన్‌ను పెంచడానికి మరియు చల్లని గాలులను సంగ్రహించడానికి ఉద్దేశపూర్వకంగా రూపొందించబడింది, ఇది భారీ గాలి-శీతలీకరణ పెవిలియన్‌గా పనిచేస్తుంది. ఆస్థానంలోని రాచరిక స్త్రీలు ఈ నిర్మాణాన్ని ముఖ్యంగా సాయంత్రాలలో, లోపలి ప్యాలెస్‌ల యొక్క తీవ్రమైన వేడి నుండి తప్పించుకోవడానికి ఉపయోగిస్తారు.**
- **జాలిస్: అత్యల్ప అంతస్తు సాపేక్షంగా తెరిచి ఉండగా, ఎగువ శ్రేణులు మొదట స్తంభాల మధ్య సున్నితమైన, చిల్లులు గల రాతి తెరలతో (జాలిస్) కప్పబడి ఉంటాయి. ఈ స్క్రీన్‌లు రాజ స్త్రీలకు గోప్యతను (పుర్దా) అందించాయి, అయితే అనుప్ తలావ్ (సాటిలేని కొలను)తో సహా దిగువ ప్రాంగణంలో కార్యకలాపాలను వివేకంతో గమనించడానికి వీలు కల్పిస్తుంది.**

స్టైల్స్ మరియు సౌందర్యాల కలయిక
పంచ్ మహల్ దాని నిర్మాణ అంశాల పరిశీలనాత్మక వినియోగానికి ప్రసిద్ధి చెందింది, ఇది అక్బర్ సింక్రెటిక్ శైలి యొక్క ముఖ్య లక్షణం:

- **స్తంభాలు మరియు బ్రాకెట్‌లు: మొత్తం నిర్మాణాన్ని ఆశ్చర్యపరిచేటటువంటి క్లిష్టమైన చెక్కిన నిలువు వరుసలు ఉన్నాయి—84 గ్రౌండ్ ఫ్లోర్‌లో మాత్రమే. ఈ స్తంభాలు పర్షియన్ రేఖాగణిత నమూనాలు, హిందూ-రాజ్‌పుత్ కలష్ (కుండ) మరియు చైన్ డిజైన్‌లు మరియు బౌద్ధ-ప్రేరేపిత బెల్ మరియు చైన్ మోటిఫ్‌లతో సహా మోటిఫ్‌ల యొక్క ఆకర్షణీయమైన మిశ్రమాన్ని ప్రదర్శిస్తాయి.**
- **గోడలు లేవు: దృఢమైన గోడలు దాదాపుగా లేకపోవటం అనేది అధికారిక నివాసంగా కాకుండా వినోద మరియు వీక్షణ పెవిలియన్‌గా దాని పనితీరును నొక్కి చెబుతుంది. బేస్ వద్ద ఉన్న భారీ ఎర్ర ఇసుకరాయి నుండి కాంతికి మారడం, శిఖరం వద్ద అవాస్తవిక పందిరి భూమి నుండి స్వర్గం వైపు ఆరోహణను సూచిస్తుంది.**

పంచ్ మహల్ మొఘల్ వాస్తుశిల్పుల మేధావికి అద్భుతమైన నిదర్శనం, సంక్లిష్టమైన సౌందర్య మరియు సాంస్కృతిక డిమాండ్లతో వాతావరణ నియంత్రణను విజయవంతంగా ఏకీకృతం చేస్తుంది.

- **ఇంటిమేట్ స్కేల్: ఇది సామ్రాజ్ఞి కోసం ప్రైవేట్, సౌకర్యవంతమైన తిరోగమనాన్ని అందించడానికి నిర్మించిన భారీ పబ్లిక్ భవనాల కంటే చిన్నది మరియు మరింత సన్నిహితమైనది.**
- **వాతావరణ నియంత్రణ: రెండు-అంతస్తుల రూపకల్పన మరియు వ్యూహాత్మక ఓపెనింగ్‌లు, అనుప్ తలావ్ యొక్క చల్లని నీటికి సామీప్యతతో కలిపి, సహజమైన వెంటిలేషన్ మరియు శీతలీకరణ పద్ధతులను ఉపయోగించాయి, ఉత్తర భారతదేశంలోని వేడి వాతావరణంలో రాజ కుటుంబానికి ఇది అవసరం.**

సునేహ్రా మకాన్ ఒక శక్తివంతమైన దృశ్య పత్రంగా మిగిలిపోయింది, ఇది న్యాయస్థానం యొక్క గొప్పతనాన్ని మాత్రమే కాకుండా, అక్బర్ యొక్క మతపరమైన సహనం మరియు కళాత్మక సంశ్లేషణ విధానం పట్ల అతని యొక్క లోతైన నిబద్ధతను కూడా వివరిస్తుంది, ఇది అతని స్వంత కుటుంబం కోసం సృష్టించబడిన కళలో స్పష్టంగా ప్రతిబింబిస్తుంది.

5.5.1.H జోధ్‌బాయి కిచెన్: ది రాయల్ బావర్చి ఖానా

ఫతేపూర్ సిక్రీలో జోధ్‌బాయిస్ కిచెన్ (జోధ్‌బాయి కా రసోయి) అని పిలువబడే నిర్మాణం కేవలం ఆహారాన్ని తయారు చేయడానికి ఒక స్థలం మాత్రమే కాదు; ఇది అక్బర్ చక్రవర్తి యొక్క విభిన్నమైన మరియు అపారమైన రాజ కుటుంబాన్ని నిర్వహించడానికి అవసరమైన అధునాతన లాజిస్టిక్‌లను బహిర్గతం చేసే మౌలిక సదుపాయాల యొక్క ముఖ్యమైన భాగం.

స్థానం మరియు గుర్తింపు

కిచెన్ కాంప్లెక్స్ వ్యూహాత్మకంగా జెనానా (మహిళల క్వార్టర్స్)లో ఉంది, ఇది సాంప్రదాయకంగా జోధ్‌బాయి ప్యాలెస్ (లేదా హరేమ్ ప్యాలెస్) అని పిలువబడే గొప్ప ప్యాలెస్‌కు నేరుగా ప్రక్కనే ఉంది.

- **బిల్డర్ మరియు మెటీరియల్: ఈ నగరంలోని అన్ని ప్రధాన నిర్మాణాల మాదిరిగానే, ఇది అక్బర్ పాలనలో (16వ శతాబ్దం మధ్యలో) బలమైన ఎర్ర ఇసుకరాయిని ఉపయోగించి నిర్మించబడింది.**
- **పేరు: పేరు దానిని జోధ్‌బాయికి లింక్ చేస్తుంది (అక్బర్ రాజపుత్ర భార్యలలో ఒకరి పేరు ప్రసిద్ధమైనది, అయితే చారిత్రాత్మకంగా సరికాదు). పక్కనే ఉన్న ప్యాలెస్‌లో ఎవరు నివసించినప్పటికీ, వంటగది యొక్క సామీప్యత సామ్రాజ్య గృహాలలోని అత్యంత ముఖ్యమైన మరియు ఉన్నత-స్థాయి మహిళలకు సేవ చేయడానికి ఉద్దేశించబడిందని నొక్కి చెబుతుంది.**

ఫంక్షన్ యొక్క ఆర్కిటెక్చరల్ క్లూస్

జోధ్‌బాయిస్ కిచెన్ యొక్క వాస్తుశిల్పం చురుకైనది మరియు క్రియాత్మకమైనది, సమీపంలోని గొప్పగా చెక్కబడిన ప్యాలెస్‌లకు భిన్నంగా ఉంటుంది. దీని రూపకల్పన వందలాది మందికి వంట చేసే ఆచరణాత్మక అవసరాల ద్వారా పూర్తిగా నిర్దేశించబడుతుంది.

- **సాధారణ నిర్మాణం: భవనం సాధారణ, దీర్ఘచతురస్రాకార గదులు మరియు ప్రాంగణాలను కలిగి ఉంటుంది. ఇది ఆభరణాల గురించి తక్కువ శ్రద్ధ**

గుర్తింపు మరియు స్కేల్

ప్యాలెస్ ప్రైవేట్ నివాస ప్రాంతం యొక్క దక్షిణ భాగంలో ఆధిపత్యం చెలాయిస్తుంది. దాని భారీ స్థాయి మరియు అత్యంత బలవర్ధకమైన రూపాన్ని సమీపంలోని చిన్న, మరింత శుద్ధి చేసిన ప్యాలెస్‌ల నుండి వేరు చేస్తుంది.

- **బిల్డర్ మరియు సమయం: 16వ శతాబ్దం మధ్యలో అక్బర్ చేత ఈ ప్యాలెస్ నిర్మించబడింది, ఇది ఫతేపూర్ సిక్రీ వద్ద ఉన్న తొలి మొఘల్ నిర్మాణాలకు ముఖ్యమైన ఉదాహరణగా నిలిచింది.**
- **పేరు అపోహ: దీనిని జోధ్‌బాయి ప్యాలెస్ అని పిలుస్తారు, ఇది చారిత్రాత్మక తప్పుడు పేరు. పురాణ జోధ్ బాయి నిజానికి జహంగీర్ (అక్బర్ కుమారుడు) భార్య మరియు ఆగ్రా కోటలోని వేరే ప్యాలెస్‌తో సంబంధం కలిగి ఉంది. అయితే, పేరు**

5.5.1.జె జామా మసీదు, ఫతేపూర్ సిక్రీ: అన్ని మసీదుల తల్లి

ఫతేపూర్ సిక్రీలోని జామా మసీదు (అంటే 'కాంగ్రెగేషనల్ మసీదు') కేవలం ఒక భవనం కాదు; ఇది మొత్తం సామ్రాజ్య నగరం యొక్క ఆధ్యాత్మిక హృదయం. 1571లో అక్బర్ చక్రవర్తిచే నిర్మించబడింది, ఇది కొత్త రాజధానిలో పూర్తయిన మొదటి నిర్మాణం మరియు మొఘల్ శకంలోని అత్యంత అద్భుతమైన మసీదులలో ఒకటిగా పరిగణించబడుతుంది.

స్థానం మరియు స్కేల్
మసీదు ఉద్దేశపూర్వకంగా ప్రధాన ప్యాలెస్ కాంప్లెక్స్ వెలుపల, పశ్చిమ వైపున, రాజ కుటుంబానికి మరియు ప్రజలకు అందుబాటులో ఉంది.

- **పరిమాణం: ఇది భారతదేశంలోని అతిపెద్ద మసీదులలో ఒకటి, వారపు శుక్రవారం ప్రార్థనల కోసం వేలాది మంది ఆరాధకులకు వసతి కల్పించగల భారీ లోపలి ప్రాంగణం (సాహ్న్) కలిగి ఉంది.**
- **మెటీరియల్: ఇది ప్రధానంగా ఎర్ర ఇసుకరాయితో నిర్మించబడింది, ప్రధాన ద్వారం మరియు బులంద్ దర్వాజా (విజయోత్సవ ద్వారం)పై తక్కువగా ఉపయోగించే తెల్లని పాలరాయి వివరాలతో విభేదిస్తుంది.**

ఆర్కిటెక్చరల్ రూపం మరియు ప్రభావం
జామా మసీదు ప్రారంభ మొఘల్ నిర్మాణ శైలిని ప్రదర్శిస్తుంది, పెర్షియన్ మరియు దేశీయ భారతీయ డిజైన్‌లచే ఎక్కువగా ప్రభావితమైంది.

- **ప్రార్థనా మందిరం: ప్రధాన అభయారణ్యం మూడు పెద్ద, ఎత్తైన గోపురాలు మరియు ఇవాన్ అని పిలువబడే భారీ, వంపు పోర్టల్‌తో ఆధిపత్యం చెలాయిస్తుంది. పైకప్పు మరియు గోడలు ఒకప్పుడు గొప్పగా పెయింట్ చేయబడ్డాయి మరియు ప్రార్థన గూళ్లు (మిహ్రాబ్స్) రేఖాగణిత మరియు పూల నమూనాలతో అందంగా చెక్కబడ్డాయి.**
- **ప్రాంగణం: ఎత్తైన గోడలు మరియు క్లోయిస్టర్‌లతో చుట్టుముట్టబడిన విస్తారమైన ప్రాంగణం, నిశ్శబ్ద గొప్పతనాన్ని అందిస్తుంది. ఈ ప్రాంగణం యొక్క దక్షిణ భాగంలో స్మారక బులంద్ దర్వాజా ఆధిపత్యం చెలాయిస్తుంది మరియు ఉత్తరం వైపు రెండవ, చిన్న, కానీ సమానమైన ముఖ్యమైన ద్వారం ఉంది: బాద్షాహి గేట్ (చక్రవర్తి గేట్).**

ఆధ్యాత్మిక ప్రాముఖ్యత: షేక్ సలీం చిస్తీ సమాధి
ఈ మసీదు ప్రపంచవ్యాప్తంగా గౌరవించబడింది, ఎందుకంటే దాని ప్రాంగణం ఒక చిన్న, సహజమైన తెల్లని పాలరాయి భవనం: షేక్ సలీం చిస్తీ సమాధి.

- **అక్బర్ గురువు: షేక్ సలీం చిస్తీ ప్రసిద్ధ సూఫీ సన్యాసి, పిల్లలు లేని చక్రవర్తి అక్బర్‌కు మగ వారసుడు (జహంగీర్ చక్రవర్తి అవుతాడు) పుట్టుక గురించి ప్రవచించాడు.**
- **దర్గా: భక్తితో, అక్బర్ తన కొత్త రాజధానిని ఫతేపూర్ సిక్రీలో నిర్మించాడు మరియు సెయింట్ నివాసం (దర్గా) చుట్టూ తన గొప్ప మసీదును ఉంచాడు. ఈ సమాధి తెల్లని పాలరాయితో చేసిన అద్భుతమైన నిర్మాణ కళాఖండం, ఇది ఇప్పటికీ దీవెనలు కోరుతూ లెక్కలేనన్ని యాత్రికులు సందర్శిస్తారు.**

ది ఫోర్ మాన్యుమెంటల్ గేట్స్
మసీదు యొక్క వాస్తుశిల్పం నాలుగు అపారమైన ఎంట్రీ పాయింట్ల ద్వారా నిర్వచించబడింది, ప్రతి ఒక్కటి ప్రత్యేక పనితీరును అందిస్తాయి మరియు మొఘల్ కోర్టు యొక్క రాజకీయ మరియు మతపరమైన సోపానక్రమాన్ని హైలైట్ చేస్తాయి:

1. బులంద్ దర్వాజా (ది విజయోత్సవ ఆర్చ్)

- **స్థానం: మసీదు సముదాయం యొక్క భారీ దక్షిణ ద్వారం.**
- **ఫంక్షన్: ఇది ప్రజా ప్రధాన ద్వారం మరియు మొఘల్ శక్తి యొక్క వేడుక. అక్బర్ గుజరాత్‌లో తన విజయాన్ని గుర్తుచేసుకోవడానికి నిర్మించాడు, ఇది ప్రపంచంలోనే ఎత్తైన గేట్‌వేలలో ఒకటి మరియు సామ్రాజ్యం యొక్క శక్తికి శక్తివంతమైన చిహ్నంగా పనిచేస్తుంది.**

2. బాద్షాహి దర్వాజా (చక్రవర్తి ద్వారం / తూర్పు ద్వారం)

- **స్థానం: ప్రాంగణంలో తూర్పు గోడపై ఉత్సవ ద్వారం.**
- **ఫంక్షన్: ఈ ద్వారం చక్రవర్తి మరియు అతని తక్షణ పరివారం కోసం ప్రత్యేకంగా కేటాయించబడింది. ఇది అక్బర్ తన సమీపంలోని వ్యక్తిగత ప్యాలెస్ (ఖ్వాభా) నుండి మసీదు ప్రాంగణంలోకి ప్రవేశించడానికి ప్రత్యక్ష, ప్రైవేట్ మార్గాన్ని అందించింది, ఇది రాచరిక ఊరేగింపుకు భద్రత మరియు గోప్యతను నిర్ధారిస్తుంది.**

3. ఉత్తర ద్వారం (తరచూ పేరు లేనిది)

- **స్థానం: ప్రధాన ప్రవేశ ద్వారం ఇవాన్ నుండి కాంప్లెక్స్ యొక్క తూర్పు గోడపై ఉంది.**
- **ఫంక్షన్: ఉత్తర గోడపై ఉన్న గేట్ అనేది సభికులు మరియు పండితులు ఉపయోగించే చిన్న, తరచుగా పేరులేని, ద్వితీయ ప్రవేశ ద్వారం.**

4. ఇవాన్ (ది అభయారణ్యం పోర్టల్) - బయటికి గేట్ కాదు

- **స్థానం: ప్రాంగణంలోని పశ్చిమ గోడపై భారీ, మధ్య వంపు నిర్మాణం.**

- **అలంకార వివరాలు: ప్రవేశ ద్వారం తరచుగా వైరుధ్యమైన తెల్లని పాలరాయి లేదా పసుపు ఇసుకరాయి పొదగడం ద్వారా గుర్తించబడుతుంది, ఇది చుట్టుపక్కల గోడల యొక్క ఏకరీతి ఎర్ర ఇసుకరాయి నుండి వేరుగా ఉంటుంది.**
- **ఛత్రిస్: ఇది సాధారణంగా దాని పారాపెట్‌తో పాటు బహుళ సొగసైన ఛత్రిలతో (గోపురం గల మంటపాలు) కిరీటం చేయబడింది. ఇవి దృశ్య సౌష్టవాన్ని అందించడమే కాకుండా, రాజ మార్గాన్ని పట్టించుకోకుండా అవసరమైన గార్డు పోస్టులుగా కూడా పనిచేస్తాయి.**

బాద్షాహీ దర్వాజా, ఫతేపూర్ సిక్రీ ప్రణాళికా మేధావికి చిహ్నంగా మిగిలిపోయింది, సామ్రాజ్య భక్తి డిమాండ్లతో పటిష్టమైన కోర్టు అవసరాలను సజావుగా మిళితం చేస్తుంది.

స్మశానవాటిక ప్రాంతం
తెల్లటి పాలరాతి సమాధి వెలుపల, పెద్ద, పరివేష్టిత ప్రాంగణంలో అనేక సమాధులు ఉన్నాయి, దీనిని దర్గా స్మశానవాటిక (కబ్రస్తాన్)గా మార్చింది.

- **ఇస్లాం ఖాన్ సమాధి: ఇక్కడ అత్యంత ప్రముఖమైన ఎర్ర ఇసుకరాయి సమాధి షేక్ సలీం చిస్తీ మనవడు ఇస్లాం ఖాన్‌కు చెందినది. ఇస్లాం ఖాన్ చక్రవర్తి జహంగీర్ ఆస్థానంలో ఒక ముఖ్యమైన వ్యక్తి, గౌరవనీయమైన మొఘల్ జనరల్ మరియు బెంగాల్ గవర్నర్‌గా పనిచేశాడు.**
- **ఆధ్యాత్మిక సామీప్యత: ముఖ్యమైన వంశ సభ్యులను సాధువు నీడలో పాతిపెట్టే సంప్రదాయం ఆధ్యాత్మిక ఆకాంక్షతో కూడిన చర్య, ఇది శాశ్వతత్వం కోసం సాధువు యొక్క ఆశీర్వాద సామీప్యత నుండి మరణించిన వారికి ప్రయోజనం చేకూర్చేలా చేస్తుంది.**

ఇస్లాం ఖాన్ సమాధి

ఈ స్మశానవాటికలో అత్యంత ప్రముఖమైన నిర్మాణం ఇస్లాం ఖాన్ యొక్క పెద్ద, గౌరవప్రదమైన సమాధి.

- **గుర్తింపు మరియు స్థితి: ఇస్లాం ఖాన్ షేక్ సలీం చిస్తీ మనవడు. అక్బర్ కుమారుడు జహంగీర్ సింహాసనాన్ని అధిరోహించిన తరువాత, ఇస్లాం ఖాన్ సామ్రాజ్యంలో ఒక ప్రధాన వ్యక్తి అయ్యాడు, విశ్వసనీయ జనరల్‌గా మరియు చివరికి బెంగాల్ ప్రభావవంతమైన గవర్నర్ (సుబాదర్)గా పనిచేశాడు. ఈ ప్రధాన ప్రదేశంలో అతని ఖననం అతని ద్వంద్వ ప్రాముఖ్యతను ప్రతిబింబిస్తుంది: షేక్ యొక్క ఆధ్యాత్మిక వారసుడు మరియు ఉన్నత స్థాయి మొఘల్ కులీనుడు.**
- **ఆర్కిటెక్చర్: సమాధి పూర్తిగా ఎర్ర ఇసుకరాయితో నిర్మించబడిన ప్రారంభ మొఘల్ అంత్యక్రియల వాస్తుశిల్పానికి ఒక అందమైన ఉదాహరణ. చతురస్రాకార సమాధి ఎత్తైన స్తంభంపై నిర్మించబడింది మరియు లోతైన నీడలను సృష్టించే సొగసైన తోరణాలు మరియు ఛత్రిలు (గోపురం గల మంటపాలు) చుట్టూ ఉన్న కేంద్ర గోపురం ఉంటుంది.**

ది అన్‌కౌంట్డ్ గ్రేవ్స్: ఎ స్పిరిచ్యువల్ డైనాస్టీ

ఇస్లాం ఖాన్ సమాధి చుట్టూ డజన్ల కొద్దీ సరళమైన సమాధులు ఉన్నాయి, తరచుగా చక్కని వరుసలలో వేయబడతాయి. ఇవి గుర్తించబడనివి కావు; బదులుగా, అవి గొప్ప సాధువు యొక్క విస్తృత కుటుంబాన్ని మరియు వారసులను సూచిస్తాయి.

- **చిస్తీ కుటుంబం: ఈ చిన్న సమాధులు చిస్తీ కుటుంబ వంశానికి చెందిన ఇతర సభ్యులు మరియు ఆ కాలంలోని ముఖ్యమైన స్థానిక వ్యక్తులకు చెందినవి. అవి సాధారణంగా సాధారణ ఇసుకరాయి ప్లాట్‌ఫారమ్‌లు లేదా సాదా ఇసుకరాయి సమాధులతో అగ్రస్థానంలో ఉన్న ప్లాట్‌ఫారమ్‌లను కలిగి ఉంటాయి.**
- **ఆధ్యాత్మిక సామీప్యత: ఈ సమాధులను సాధువు దర్గాకు దగ్గరగా ఉంచే సంప్రదాయం ఆధ్యాత్మిక ఆకాంక్షకు సంబంధించిన ప్రగాఢమైన చర్య. ఇది ఒక ఇస్లామిక్ ఆచారం, మరణించినవారిని పవిత్ర వ్యక్తి యొక్క శాశ్వతమైన నీడలో ఉంచుతారు, వారు సెయింట్ యొక్క ఆశీర్వాద ఉనికి మరియు మధ్యవర్తిత్వం నుండి ప్రయోజనం పొందుతారని నమ్ముతారు. ఈ సమాధుల సంఖ్య ఫతేపూర్ సిక్రీలో షేక్ సలీం చిస్తీ స్థాపించిన ఆధ్యాత్మిక రాజవంశం యొక్క పరిమాణం మరియు దీర్ఘాయువు గురించి మాట్లాడుతుంది.**

ఆధ్యాత్మిక మరియు భౌతిక వైరుధ్యం

స్మశానవాటిక ప్రాంతం మసీదు సముదాయంలోని పవిత్రత యొక్క సోపానక్రమాన్ని దృశ్యమానంగా బలపరుస్తుంది:

- **కాంట్రాస్ట్: ఇస్లాం ఖాన్ సమాధి, దాని దృఢమైన ఎర్రటి ఇసుకరాయితో, అతని తాత దర్గాలోని అతీతమైన, జాలక-వంటి తెల్లని పాలరాయికి తక్షణం మరియు ఉద్దేశపూర్వకంగా విరుద్ధంగా ఉంది. పదార్థంలోని ఈ వ్యత్యాసం పవిత్రమైన (సెయింట్ సమాధి) మరియు రాజ/తాత్కాలిక (అధికారి సమాధి) మధ్య వ్యత్యాసాన్ని హైలైట్ చేస్తుంది.**

దృష్టిని ఆదేశిస్తుంది మరియు సమాజ మసీదుకు అవసరమైన శక్తివంతమైన దృశ్య దృష్టిని అందిస్తుంది.

కోణాన్ని బట్టి మారడం మరియు మారడం వంటి అద్భుతమైన, హిప్నోటిక్, జిగ్‌జాగ్ నమూనాను ఏర్పరుస్తాయి.

- ఎగువ మంటపాలు: ఒక వైపు, స్టెప్‌వెల్‌లో అలంకరించబడిన మొఘల్-శైలి వంపు మంటపాలు మరియు బాల్కనీలు తరువాత శతాబ్దాలలో (17వ-18వ శతాబ్దం) జోడించబడ్డాయి. ఈ నిర్మాణాలలో మతపరమైన శిల్పాలు మరియు దేవతల చిత్రాలను చెక్కిన గూళ్లు ఉన్నాయి.

ఈరోజు ఏమి చూడాలి మరియు అనుభవించాలి

నేడు, చాంద్ బౌరీ ఒక చారిత్రక స్మారక చిహ్నంగా నిర్వహించబడుతోంది మరియు దృశ్యమానంగా ఉత్కంఠభరితంగా ఉంది.

- **పై నుండి దృశ్యం: చుట్టుపక్కల నేల మట్టం నుండి బావోరీ యొక్క మొదటి దృశ్యం దిగ్భ్రాంతిని కలిగిస్తుంది - భూమి అకస్మాత్తుగా ఈ భారీ, మంత్రముగ్ధులను చేసే, మానవ నిర్మిత రాతి గుహలోకి తెరుచుకుంటుంది.**
- **హరసిద్ధి ఆలయం: బావోరీకి ఆనుకుని హరసిద్ధి మాత దేవాలయం యొక్క అందమైన శిధిలాలు ఉన్నాయి. ఆలయ సముదాయంలోని క్లిష్టమైన చెక్కడాలు మరియు వెలికితీసిన విగ్రహాలను అన్వేషించడానికి కొంత సమయం కేటాయించండి, ఇవి మెట్ల బావి ఉన్న కాలానికి చెందినవి.**
- **నిషేధం: భద్రత మరియు సంరక్షణ కారణాల దృష్ట్యా, సందర్శకులు దిగువ స్థాయికి మెట్లు దిగడానికి అనుమతించబడరు. మీరు పరిసర ఎగువ శ్రేణుల నుండి అద్భుతమైన లోతు మరియు నిర్మాణాన్ని గమనించవచ్చు.**

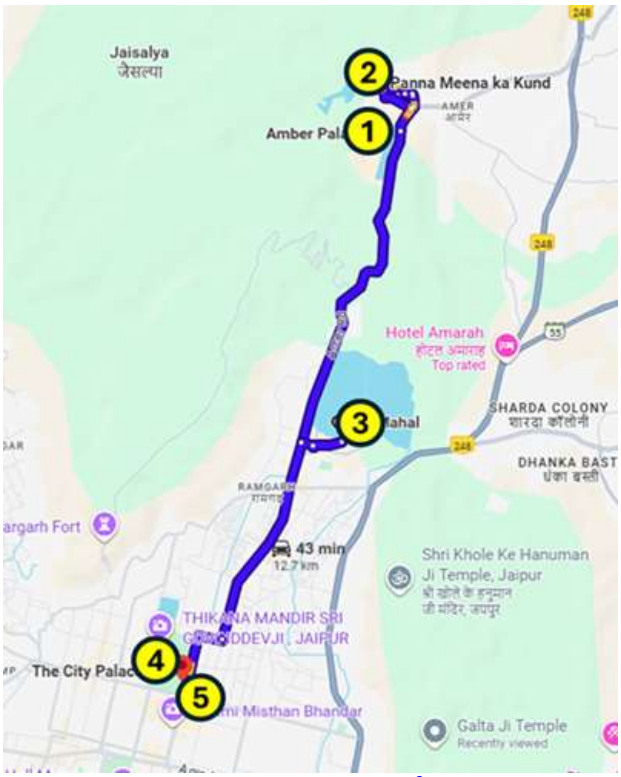
5.6 రోజు 6: జైపూర్‌ని అన్వేషించడం

రాజస్థాన్ యొక్క శక్తివంతమైన రాజధాని మరియు ఐకానిక్ పింక్ సిటీ అయిన జైపూర్‌లో ఈ రోజు మీకు పూర్తి రోజు.

జైపూర్ ఎందుకు పింక్ సిటీ?

1876లో, మహారాజా సవాయి రామ్ సింగ్ వేల్స్ యువరాజు (తరువాత కింగ్ ఎడ్వర్డ్ VII అయ్యాడు) మరియు క్వీన్ విక్టోరియాకు స్వాగతం పలికేందుకు ఓల్డ్ సిటీ మొత్తాన్ని ఏకరీతి టెర్రకోట గులాబీ రంగులో వేయాలని ఆదేశించాడు. రాజస్థానీ సంస్కృతిలో పింక్ సాంప్రదాయకంగా ఆతిథ్య రంగుగా పరిగణించబడుతుంది. ఈ సంప్రదాయం చాలా ప్రజాదరణ పొందింది, పాత నగరంలో భవనాల పెయింటింగ్‌ను ఈ రంగులో కొనసాగించడానికి పురపాలక చట్టం ఆమోదించబడింది మరియు ఆ ఆదేశం ఈనాటికీ కొనసాగుతోంది.

ఈ రోజు అద్భుతమైన కోట సముదాయాలు, రాజ నివాసాలు మరియు ప్రపంచంలోని అత్యంత క్లిష్టమైన వాస్తుశిల్పాలతో నిండిపోయింది. మీ సమయాన్ని పెంచడానికి, మేము ఈ రోజును నగర గోడల వెలుపల ఉన్న గొప్ప కొండ కోటలతో ప్రారంభించి, పాత నగరం యొక్క సందడిగా ఉండే నడిబొడ్డున ముగించేలా నిర్మాణాన్ని రూపొందించాము. త్వరగా ప్రారంభించడానికి సిద్ధంగా ఉండండి, మీరు ఎంత త్వరగా మొదటి స్టాప్‌కు చేరుకుంటే అంత మెరుగ్గా మీరు జనాలను ఓడించగలరు.

1 = అంబర్ ప్యాలెస్
2 = పన్నా మీనా కా కుండ్ స్టెప్‌వెల్
3 = జల్ మహల్ (లేక్ ప్యాలెస్)
4 = సిటీ ప్యాలెస్
5 = హవా మహల్ (పాలెస్ ఆఫ్ ది విండ్స్)

1 =అంబర్ ప్యాలెస్2 =పన్నా మీనా కా కుండ్ స్టెప్‌వెల్3 =జల్ మహల్ (లేక్ ప్యాలెస్)4 =సిటీ ప్యాలెస్5 =హవా మహల్ (పాలెస్ ఆఫ్ ది విండ్స్)1 =అంబర్ ప్యాలెస్2 =పన్నా మీనా

జైపూర్ వెలుపల 11 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న అంబర్ ప్యాలెస్‌కు బదిలీ చేయడంతో రోజు ప్రారంభమవుతుంది.
దయచేసి జైపూర్‌లోని ఉబెర్ లేదా టాక్సీ డ్రైవర్ ఎవరూ అంబర్ ఫోర్ట్‌కు వన్-వే ట్రిప్ లేదా అక్కడి నుండి వన్-వే పికప్ చేయడానికి అంగీకరించరని సలహా ఇవ్వండి. వారు మీ కోసం వేచి ఉండి, మిమ్మల్ని జైపూర్‌కి తిరిగి తీసుకువస్తున్నప్పుడు రౌండ్-ట్రిప్ ఛార్జీని ఎల్లప్పుడూ నొక్కి చెబుతారు. అధిక ట్రాఫిక్ మరియు అక్కడికి చేరుకోవడానికి ఎక్కువ సమయం పట్టడం దీనికి కారణం.అందుకే, డ్రైవర్‌ను (టాక్సీ లేదా ఉబెర్) నియమించుకోండి మరియు నగదు చెల్లించడానికి సిద్ధంగా ఉండండి. రోజంతా డ్రైవర్‌ను నియమించుకోవాలని మా సలహా. ముందుగానే ధరపై అంగీకరించండి.

అంబర్ ప్యాలెస్ (అమెర్ ఫోర్ట్)

అంబర్ ప్యాలెస్ గంభీరమైన, విశాలమైన కొండ కోట, ఇది జైపూర్ స్థాపించబడక ముందు కచ్వాహా రాజపుత్రుల పురాతన రాజధానిగా పనిచేసింది. అందమైన పసుపు మరియు గులాబీ ఇసుకరాయి మరియు తెలుపు పాలరాయితో నిర్మించబడింది, ఇది రాజ్‌పుత్ (హిందూ) మరియు మొఘల్ (ఇస్లామిక్) వాస్తుశిల్పం యొక్క దోషరహిత సమ్మేళనానికి ఉదాహరణ. ముఖ్యాంశాలలో ప్రధాన ప్రాంగణం, గణేష్ పోల్ ప్రవేశ ద్వారం మరియు శీష్ మహల్ (మిర్రర్ ప్యాలెస్) ఉన్నాయి, ఇక్కడ మొత్తం గోడలు మరియు పైకప్పులు క్లిష్టమైన అద్దాల పనితో కప్పబడి ఉంటాయి. కాలినడకన, జీపు లేదా సాంప్రదాయకంగా ఏనుగు సవారీ ద్వారా అధిరోహణతో సహా సందర్శనా కోసం కనీసం మూడు గంటలు అనుమతించండి.

పన్నా మీనా కా కుండ్ స్టెప్‌వెల్

అంబర్ ప్యాలెస్ నుండి కొద్ది దూరంలో ఉన్న పన్నా మీనా కా కుండ్ పురాతనమైన మరియు అందంగా సంరక్షించబడిన మెట్ల బావి. ఈ ఎనిమిది అంతస్తుల కుండ్ (రిజర్వాయర్) ప్రాంతం యొక్క నీటి నిర్మాణం యొక్క క్లాసిక్, మంత్రముగ్ధులను చేసే, రేఖాగణిత సమరూపత లక్షణాలను కలిగి ఉంది. నీటి స్థాయికి దిగే క్రాస్‌క్రాసింగ్ మెట్లు కాంతి మరియు నీడ యొక్క సంక్లిష్ట నమూనాలను సృష్టిస్తాయి, ఇది ఫోటోగ్రాఫర్‌లకు ఇష్టమైన ప్రదేశంగా మరియు జైపూర్ ఇంజనీరింగ్ చరిత్ర యొక్క మీ అన్వేషణకు ప్రశాంతమైన ముగింపుగా చేస్తుంది. ఇది గొప్ప ప్యాలెస్‌లకు నిశ్శబ్దంగా, మరింత సన్నిహితంగా ఉండే కౌంటర్‌పాయింట్‌గా పనిచేస్తుంది మరియు మీ హోటల్‌కి తిరిగి వెళ్లే ముందు ఇది సరైన చివరి స్టాప్.

డ్రైవ్ బై జల్ మహల్ (ది వాటర్ ప్యాలెస్)

మీరు నగరం వైపు తిరిగి వెళుతున్నప్పుడు, మీరు సుందరమైన జల్ మహల్‌ను దాటుతారు. ఈ ప్రశాంతమైన 'వాటర్ ప్యాలెస్' మాన్ సాగర్ సరస్సు మధ్యలో మనోహరంగా తేలుతూ కనిపిస్తుంది. ప్యాలెస్ ప్రజలకు అందుబాటులో లేనప్పటికీ (రాజకుటుంబం మాత్రమే ప్రవేశించవచ్చు), రోడ్డు పక్కన ఉన్న కట్ట ఫోటోగ్రఫీకి అద్భుతమైన వాన్టేజ్ పాయింట్‌ను అందిస్తుంది. ప్యాలెస్ యొక్క విశిష్ట వాస్తుశిల్పం-దానిలోని ఐదు కథలలో నాలుగు సరస్సు నిండినప్పుడు మునిగిపోతాయి-ఇది నిర్మలమైన మరియు ఐకానిక్ జైపూర్ మైలురాయిగా చేస్తుంది, రాతి కోటలకు విరుద్ధతను అందిస్తుంది.
మీరు డ్రైవింగ్ చేయవచ్చు లేదా మీ డ్రైవర్‌ను కొన్ని నిమిషాలు ఆపమని అడగవచ్చు.

5.6.0 జైపూర్ టూరిస్ట్ కాంపోజిట్ టికెట్: ఇది మీకు సరైనదేనా?

(ప్రభుత్వ_వెబ్‌సైట్)

జైపూర్ టూరిస్ట్ కాంపోజిట్ టిక్కెట్‌ను (కొన్నిసార్లు జైపూర్ మాన్యుమెంట్స్ టికెట్ అని పిలుస్తారు) అందిస్తుంది, ఇది నగరంలోని అనేక ప్రముఖ చారిత్రక ప్రదేశాలకు అనుకూలమైన, రెండు రోజుల యాక్సెస్‌ను అందిస్తుంది.

జైపూర్‌లో 2 లేదా అంతకంటే ఎక్కువ రోజులు గడపాలని ప్లాన్ చేసే ఎవరికైనా ఈ టిక్కెట్ అద్భుతమైన విలువను అందిస్తోంది, మీరు మా కఠినమైన, ఒకరోజు ప్రయాణ ప్రణాళికను అనుసరిస్తే అది తగినది కాదు.

కాంపోజిట్ టికెట్ ఏమి కవర్ చేస్తుంది

ఎక్కువ కాలం బస చేయాలనుకునే ఎవరికైనా టికెట్ మంచి ఒప్పందం. ఇది రాజస్థాన్ ప్రభుత్వ పురావస్తు శాఖ మరియు మ్యూజియంల నిర్వహణలో ఉన్న అన్ని స్మారక చిహ్నాలు మరియు ఉద్యానవనాలకు ఒకే ప్రవేశాన్ని అందిస్తుంది.

చేర్చబడిన ప్రధాన ఆకర్షణలు:

- **అంబర్ ప్యాలెస్ (అమెర్ ఫోర్ట్)**
- **ఆల్బర్ట్ హాల్ మ్యూజియం (సెంట్రల్ మ్యూజియం)**
- **హవా మహల్ (పవనాల ప్యాలెస్)**
- **ఇసర్లాట్**
- **జంతర్ మంతర్ (రాయల్ అబ్జర్వేటరీ)**
- **నహర్‌ఘర్ కోట (నగరానికి అభిముఖంగా)**
- **సిసోడియా రాణి గార్డెన్**
- **జైపూర్ మెట్రో కాల దీర్ఘ**
- **విద్యాధర్ గార్డెన్**

టిక్కెట్ కొనుగోలు తేదీ నుండి వరుసగా రెండు రోజుల పాటు చెల్లుబాటు అవుతుంది మరియు మీరు ప్రభుత్వ వెబ్‌సైట్ నుండి కొనుగోలు చేస్తే విదేశీయులకు (వ్రాసే సమయంలో) ₹1,100 ఖర్చవుతుంది; ఇతర ప్రదేశాలలో అధిక రుసుము వసూలు చేయవచ్చు.

ఇది ఒక రోజు ప్రయాణానికి ఎందుకు సరిపోదు

జైపూర్‌లోని ముఖ్యమైన ముఖ్యాంశాలను ఒకే రోజులో కవర్ చేయడానికి మా 6వ రోజు ప్రయాణం ఇప్పటికే ఆప్టిమైజ్ చేయబడింది: అంబర్, సిటీ ప్యాలెస్, హవా మహల్ (బాహ్య భాగం) మరియు పన్నా మీనా కా కుండ్.

ఈ నిర్మాణాత్మక, ఒకే-రోజు పర్యటన కోసం, అంబర్ ప్యాలెస్, సిటీ ప్యాలెస్ మరియు పన్నా మీనా కా కుండ్ స్టెప్‌వెల్ కోసం మాత్రమే వ్యక్తిగత టిక్కెట్‌లను కొనుగోలు చేయాలని మేము సలహా ఇస్తున్నాము. ఇది మీరు సౌకర్యవంతంగా సందర్శించగలిగే సైట్‌లలో మాత్రమే మీ డబ్బును ఖర్చు చేస్తుందని నిర్ధారిస్తుంది మరియు రెండు రోజుల పాస్‌ను కేవలం ఒకదానిలో ఉపయోగించడానికి ప్రయత్నించే ఒత్తిడిని నివారిస్తుంది.

5.6.1 అంబర్ ప్యాలెస్
(పటం,సమీక్షలు,వెబ్సైట్)

తెరిచే గంటలు:

- ప్రతిరోజూ 8:00 AM నుండి 5:30 PM వరకు, వేడి మరియు రద్దీ రెండింటినీ నివారించడానికి ఉదయం ముందుగానే చేరుకోవడం మంచిది.
- ప్రతిరోజూ సుమారుగా లైట్ అండ్ సౌండ్ షో కోసం 6:30 PM నుండి 9:00 PM వరకు; ఇంగ్లీష్ షో సీజన్ ఆధారంగా సాయంత్రం 6:30 మరియు 7:30 గంటల మధ్య ప్రారంభమవుతుంది; ప్రదర్శన కోట లోపల జరగదు, కానీ కోట ముందు ఉన్న కేసర్ క్యారీ గార్డెన్ (పటం) వద్ద జరుగుతుంది.

ప్రవేశం:

- పగటిపూట సందర్శకులు: విదేశీ పెద్దలకు ₹500 (వ్రాసే సమయంలో)
- లైట్ అండ్ సౌండ్ షో సందర్శకులు: విదేశీ పెద్దలకు ₹200 (వ్రాస్తున్న సమయంలో)

అవసరమైన సమయం:

- కోట అపారమైనది, గైడ్‌తో కనీసం మూడు గంటలు లేదా 2 గంటలు గడపాలని ప్లాన్ చేయండి.

కోటలోకి ప్రవేశించడం:

కోటలోకి ప్రవేశించడానికి మూడు మార్గాలు ఉన్నాయి.

జైపూర్ నగరానికి రాజధానిని తరలించేంత వరకు కొత్త రాజభవనాలు మరియు ప్రాంగణాలను జోడించి, రెండు శతాబ్దాల పాటు వరుసగా వచ్చిన పాలకులు ఈ సముదాయాన్ని విస్తరించారు మరియు మెరుగుపరచారు.
కోట యొక్క వాస్తుశిల్పం సంస్కృతుల దోషరహిత వివాహం. వెలుపలి భాగం దృఢంగా మరియు కోటలాగా ఉంటుంది, ఇది రాజ్‌పుత్ స్థావరానికి తగినట్లుగా ఉంటుంది, అయితే ఇంటీరియర్‌లు సున్నితమైన ఇస్లామిక్-శైలి పాలరాతి పొదుగులు, కుడ్యచిత్రాలు మరియు లాటిస్ వర్క్‌లతో మొఘల్ ప్రభావాన్ని ప్రతిబింబిస్తాయి. మొత్తం సముదాయం ఆరావళి కొండల యొక్క కఠినమైన ప్రకృతి దృశ్యానికి అనుగుణంగా తెలివిగా రూపొందించబడింది, ఇక్కడ కోటలు మరియు వాచ్‌టవర్‌లు పర్వత ఆకృతులను అనుసరిస్తాయి.

కచ్వాహా రాజపుత్రులు: ఒక సామ్రాజ్య వాస్తుశిల్పులు

అంబర్ ప్యాలెస్‌ను అర్థం చేసుకోవాలంటే, ముందుగా దాని గొప్పతనానికి సంబంధించిన వాస్తుశిల్పులను అభినందించాలి: కచ్వాహా రాజపుత్రులు. వారు శక్తివంతమైన రాజ్‌పుత్ వంశం (రాజ్‌పుత్ అంటే 'రాజు కుమారుడు') వారు 11వ శతాబ్దం నుండి ధుంధర్ (ప్రస్తుత జైపూర్ మరియు పరిసర ప్రాంతాలు) ప్రాంతంలో తమ పాలనను స్థాపించారు.
కచ్వాహాలు తమ బలాన్ని యుద్ధం నుండి మరియు వ్యూహాత్మక రాజకీయ పొత్తుల నుండి పొందారు. శక్తివంతమైన మొఘల్ సామ్రాజ్యంతో నిరంతరం ఘర్షణ పడే కొన్ని ఇతర రాజపుత్ర రాజ్యాల మాదిరిగా కాకుండా, అమెర్‌లోని కచ్‌వాహాలు మొఘల్‌లతో ప్రయోజనకరమైన సంబంధాన్ని ఏర్పరచుకున్నారు, ముఖ్యంగా అక్బర్ చక్రవర్తి పాలనలో. అత్యంత ప్రసిద్ధ కచ్వాహా పాలకుడు, రాజా మాన్ సింగ్ I, గౌరవనీయమైన జనరల్ మరియు అక్బర్ ఆస్థానంలో నవరత్నాలలో (తొమ్మిది ఆభరణాలు) ఒకడు. ఈ వ్యూహాత్మక కూటమి వివాహ సంబంధాల ద్వారా సుస్థిరం చేయబడింది మరియు కచ్వాహా రాజ్యం సాపేక్ష శాంతిని, అపారమైన సంపదను మరియు మొఘల్ ఆస్థానంలో రాజకీయ పరపతిని పొందేలా చూసింది. ఈ స్థిరత్వం మరియు సంపద అమెర్ ఫోర్ట్ వంటి వైభవం మరియు శిల్పకళా నైపుణ్యం యొక్క స్మారక చిహ్నాలను నిర్మించడానికి మరియు నిర్మించడానికి అనుమతించిన పునాది అంశాలు, మరియు తరువాత, ఖచ్చితంగా ప్రణాళిక చేయబడిన జైపూర్ నగరం. రాజపుత్ర గర్వం మరియు మొఘల్ శుద్ధీకరణ అనే రెండు గొప్ప ఉత్తర భారతీయ సంస్కృతుల సమ్మేళనానికి ఈ ప్యాలెస్ భౌతిక నిదర్శనం.

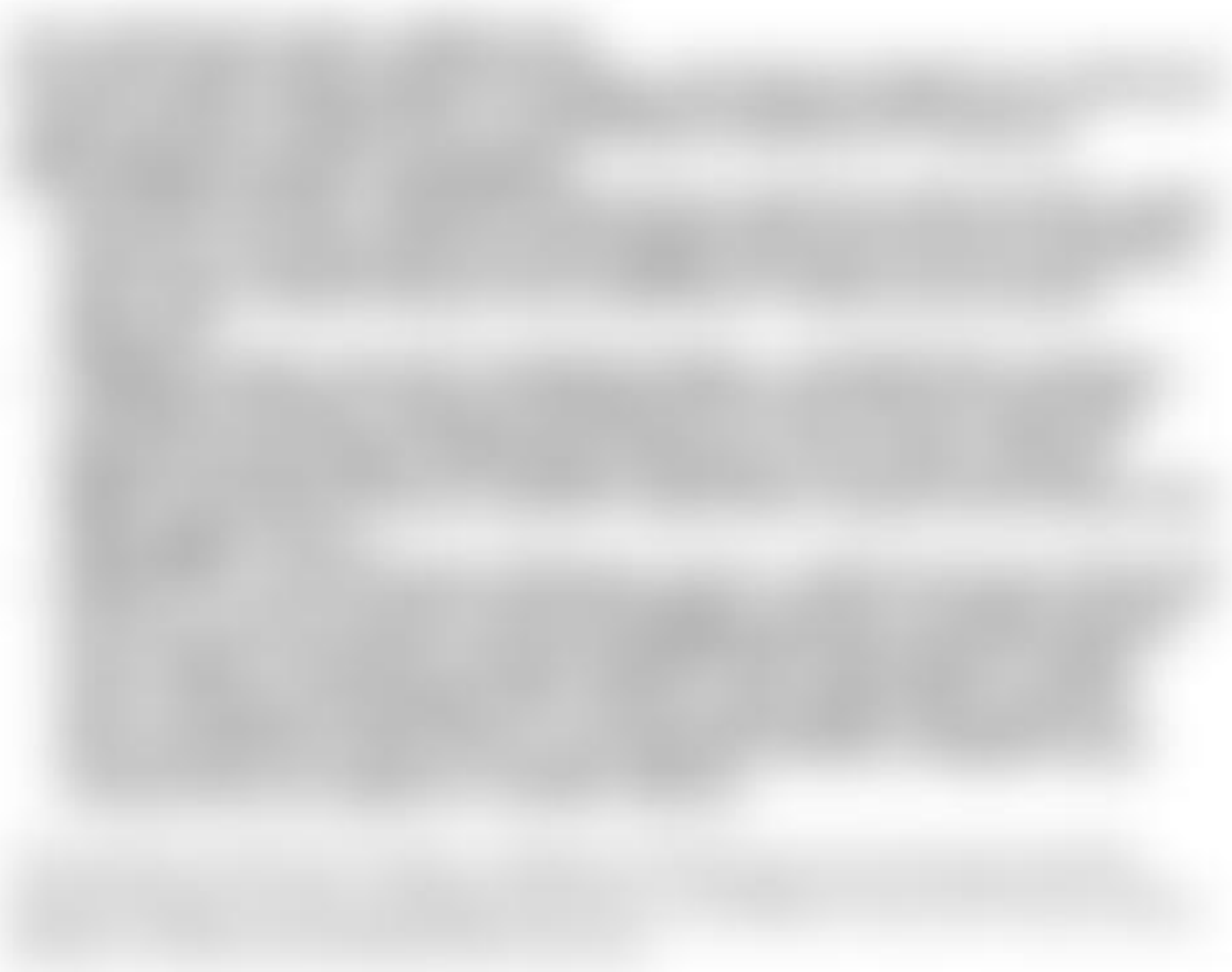
నవరత్నాలు (అంటే 'తొమ్మిది ఆభరణాలు') అనే పదం గొప్ప మొఘల్ చక్రవర్తి అక్బర్ ది గ్రేట్ (r. 1556-1605) పాలనలో వారి విభిన్న ప్రతిభ మరియు జ్ఞానం కోసం జరుపుకునే తొమ్మిది మంది అసాధారణమైన సభికుల సమూహాన్ని సూచిస్తుంది.
అక్బర్ తన మత సహన విధానానికి మరియు కళలు, విజ్ఞాన శాస్త్రం మరియు మేధస్సు యొక్క అతని పోషకుడికి ప్రసిద్ధి చెందాడు. కవిత్వం మరియు సంగీతం నుండి ఫైనాన్స్, వార్‌ఫేర్ మరియు పరిపాలన వరకు రంగాలలో నిపుణులైన ఈ తొమ్మిది తెలివైన మనస్సులతో తనను తాను చుట్టుముట్టడం ద్వారా, అతను మొఘల్ సామ్రాజ్యం యొక్క స్థిరత్వం మరియు సాంస్కృతిక అభివృద్ధిని నిర్ధారించాడు.
తొమ్మిది ఆభరణాలు కేవలం సలహాదారులు మాత్రమే కాదు; వారు అక్బర్ యొక్క అంతర్గత వృత్తం, ఆ కాలంలోని అత్యంత వినూత్నమైన మరియు సుదూర విధానాలకు బాధ్యత వహించారు.

నవరత్నాలలో ముఖ్య సభ్యులు

నవరత్నాలుగా సాధారణంగా గుర్తించబడిన తొమ్మిది ప్రధాన వ్యక్తులు:

1. **బీర్బల్: చమత్కారమైన కోర్ట్ జెస్టర్, అతని జ్ఞానం, సామెతలు మరియు పురాణ తెలివితేటలకు పేరుగాంచాడు.**
2. **తాన్సేన్: ఒక విప్లవ సంగీతకారుడు మరియు స్వరకర్త అతని రాగాలు నేటికీ గౌరవించబడుతున్నాయి.**
3. **అబుల్ ఫజల్: అక్బర్ యొక్క ముఖ్య సలహాదారు మరియు అక్బర్నామా (అక్బర్ పాలన యొక్క అధికారిక చరిత్ర) మరియు ఐన్-ఇ-అక్బరీ (సామ్రాజ్య పరిపాలనపై వివరణాత్మక పత్రం) రచయిత.**

4. ఫైజీ: అబుల్ ఫజల్ సోదరుడు, పర్షియన్ కవి గ్రహీత మరియు పండితుడు.
5. రాజా తోడర్ మల్: సామ్రాజ్య ఆర్థిక వ్యవస్థను స్థిరీకరించే భూ రెవెన్యూ మరియు పన్నుల యొక్క విప్లవాత్మక వ్యవస్థను ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థిక మంత్రి.
6. అబ్దుల్ రహీమ్ ఖాన్-ఇ-ఖానా: ప్రముఖ హిందీ మరియు పర్షియన్ కవి మరియు సైనిక కమాండర్.
7. ఫాకీ అజియాఓ-దిన్: చక్రవర్తికి సూఫీ ఆధ్యాత్మికవేత్త మరియు మత సలహాదారు.
8. ముల్లా దో పియాజా: అతని తెలివి మరియు త్వరిత, తరచుగా హాస్య, ప్రతిస్పందనలకు ప్రసిద్ధి చెందాడు.
9. రాజా మాన్ సింగ్ I (కచ్వాహా పాలకుడు)

ఆర్కిటెక్చరల్ లక్షణాలు
వాస్తుపరంగా, చాంద్ పోల్ సూరజ్ పోల్ మాదిరిగానే రక్షణాత్మక సమగ్రతతో నిర్మించబడింది, అయితే దీని ఉద్దేశ్యం పబ్లిక్ డిస్‌ప్లే గురించి తక్కువ మరియు నియంత్రణ మరియు ప్రయోజనం గురించి ఎక్కువగా ఉంటుంది:

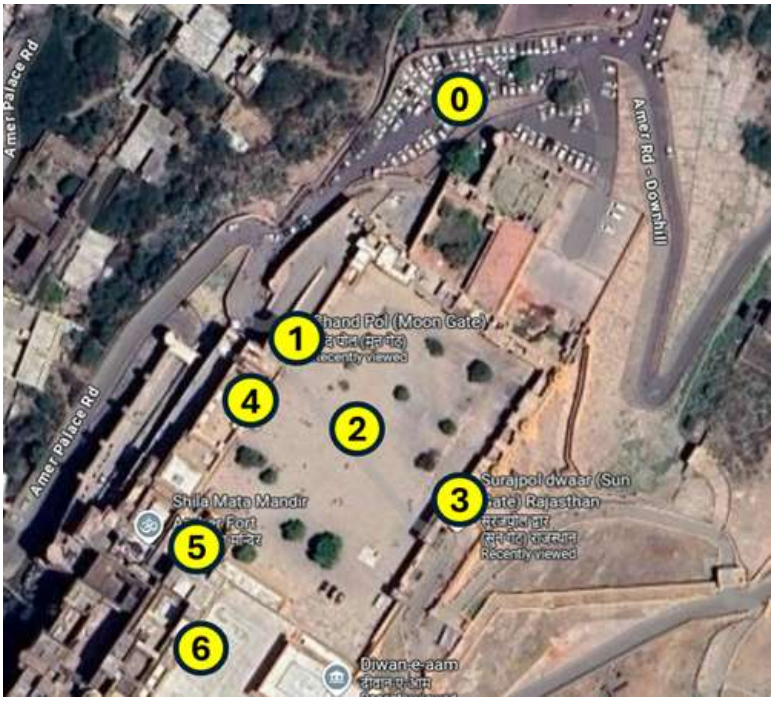
- **డిజైన్ మరియు మెటీరియల్: మిగిలిన కోట వలె, ఇది దృఢమైన ఎర్ర ఇసుకరాయితో నిర్మించబడింది. ఇది గణనీయమైన వంపుని కలిగి ఉంది మరియు రక్షక గోడలపై లోతుగా నిర్మించబడింది, ఇది భారీగా కాపలాగా ఉండేలా రూపొందించబడింది.**
- **డిఫెన్సివ్ టర్న్స్: చాంద్ పోల్, ప్రధాన ద్వారం వంటిది, ట్రాఫిక్ ప్రవాహాన్ని నియంత్రించడానికి ఉంచబడింది, దీని వలన పెద్ద, సమన్వయంతో దాడి చేసే శక్తి త్వరగా ఉల్లంఘించడం కష్టమవుతుంది.**
- **నీటి సరఫరా మార్గం: చారిత్రాత్మకంగా, ఈ పశ్చిమ ప్రదేశం లాజిస్టిక్స్‌కు ముఖ్యమైనది కావచ్చు, బహుశా కోటను కొన్ని నీటి రిజర్వాయర్‌లకు లేదా కొండ వెనుక వాలుపై ఉన్న సరఫరా రహదారులకు అనుసంధానిస్తుంది.**

చాంద్ పోల్ ఒక శక్తివంతమైన రిమైండర్, అంబర్ ఫోర్ట్ ఒక అద్భుతమైన రాజ నివాసం అయితే, ఇది మొట్టమొదటిగా ఒక క్రియాత్మక సైనిక కోటగా ఉంది, దాని సంక్లిష్ట రవాణా అవసరాలను నిర్వహించడానికి బహుళ, భారీగా సురక్షితమైన యాక్సెస్ పాయింట్లు అవసరం.

5.6.1.2 జలేబ్ చౌక్ (మొదటి ప్రాంగణం): మస్టర్ గ్రౌండ్ మరియు మిలిటరీ హబ్

జలేబ్ చౌక్, తరచుగా మొదటి ప్రాంగణం అని పిలుస్తారు, సందర్శకులుసూరజ్ పోల్(సన్ గేట్) లేదాచాంద్ పోల్(మూన్ గేట్) గుండా అంబర్ ఫోర్ట్‌లోకి ప్రవేశించిన వెంటనే వారిని పలకరించే భారీ బహిరంగ కూడలి. ఈ ప్రాంగణం కేవలం బహిరంగ ప్రదేశంగా కాకుండా, మొత్తం సముదాయానికి కేంద్ర సైనిక, ఉత్సవ మరియు వాణిజ్య కేంద్రంగా పనిచేసింది. జలేబ్ చౌక్‌కు యాక్సెస్ ఉచితం, అయితే అంబర్ ప్యాలెస్‌లోని మిగిలిన ప్రాంతాలను అన్వేషించడానికి మీరుటికెట్ కార్యాలయంలో టిక్కెట్‌ను కొనుగోలు చేయాలి.
0 = టాప్‌కి సమీపంలో ఉన్న పార్కింగ్ స్థలం1 =చాంద్ పోల్ (మూన్ గేట్)2 =జలేబ్ చౌక్ / 1వ ప్రాంగణం3 =సూరజ్ పోల్ (సన్ గేట్)4 =టికెట్ కార్యాలయం5 =సిన్హ్ పోల్ లయన్ గేట్6 =2వ ప్రాంగణం0 = టాప్‌కి సమీపంలో ఉన్న పార్కింగ్ లాట్1 =చాంద్ పోల్ (మూన్ గేట్)2 =చాంద్ పోల్ (మూన్ గేట్)2 =చాంద్ పోల్ (మూన్ గేట్)2 = ZXZZX4టికెట్ కార్యాలయం5 =సిన్హ్ పోల్ లయన్ గేట్6 =2వ ప్రాంగణంజలేబ్ చౌక్ / 1వ ప్రాంగణంసూరజ్ పోల్

0 = Parking Lot near the top
1 = చాంద్ పోల్ (మూన్ గేట్)
2 = జలేబ్ చౌక్ / 1వ ప్రాంగణం
3 = సూరజ్ పోల్ (సన్ గేట్)
4 = టికెట్ కార్యాలయం
5 = సిన్హ్ పోల్ లయన్ గేట్
6 = 2వ ప్రాంగణం

(సన్ గేట్)

5.6.1.3 సూరజ్ పోల్ (సన్ గేట్): అంబర్ ఫోర్ట్ యొక్క రాయల్ ఎంట్రన్స్

సూరజ్ పోల్ అనేది మీ డ్రైవర్ మిమ్మల్ని కోట వెనుక పార్కింగ్ స్థలంలో కాకుండా కొండ దిగువన దింపినట్లయితే మీరు గుండా వెళ్ళే ద్వారం. మీరు సాంప్రదాయ ఏనుగు సవారీ (లేదా జీప్ రైడ్ లేదా నడక) కొండపైకి చేరుకుంటారు, తక్షణమే మిమ్మల్ని రాజ ఊరేగింపు చరిత్రలో ముంచెత్తుతారు.

సూరజ్ పోల్, లేదా సన్ గేట్, జైపూర్‌లోని అంబర్ ఫోర్ట్ (లేదా అమెర్ ఫోర్ట్) సముదాయానికి పెద్ద, ప్రాథమిక తూర్పు ద్వారం. ఈ ద్వారం పాలక కచ్వాహా రాజవంశం యొక్క చరిత్ర, పురాణాలు మరియు మత విశ్వాసాలతో నేరుగా ముడిపడి ఉన్న ఉత్సవ ప్రవేశ స్థానం.

సమలేఖనం మరియు సింబాలిజం

గేట్ పేరు మరియు స్థానం రాజ్‌పుత్ పాలకుల హిందూ వారసత్వాన్ని ప్రతిబింబిస్తూ లోతుగా ప్రతీకాత్మకంగా ఉన్నాయి:

- **సౌర రాజవంశం: జైపూర్‌లోని కచ్‌వాహా రాజపుత్రులు సూర్య దేవుడు సూర్యుడి నుండి వచ్చినట్లు పేర్కొన్నారు. సూరజ్ పోల్ అనే పేరు వారి వంశానికి ప్రత్యక్ష ఆమోదం.**
- **తూర్పు దిశ: ఉదయించే సూర్యుడిని పలకరించడానికి ద్వారం తూర్పు వైపు ఉంటుంది. ప్రతి ఉదయం, మహారాజా యొక్క రాచరిక ఊరేగింపు ఈ ద్వారం గుండా కోట నుండి బయలుదేరి సూర్య దేవునికి ప్రార్థనలు చేస్తుంది, ఇది వారి దైవిక పూర్వీకులతో రాజవంశం యొక్క శాశ్వత సంబంధాన్ని సూచిస్తుంది.**
- రాయల్ పాత్: సూరజ్ పోల్ నేరుగాజలేబ్ చౌక్(ప్రధాన ప్రాంగణం)లోకి వెళుతుంది, ఇది రాచరిక కవాతులు, సైనిక సమీక్షలు మరియు బహిరంగ శుభాకాంక్షల కోసం వేదిక. అన్ని ఉన్నత స్థాయి అధికారులు, సందర్శించే ప్రభువులు మరియు జయించే సైన్యాలు ఈ ఏకైక, అద్భుతమైన వంపు ద్వారా ప్రవేశించారు.

ఆర్కిటెక్చరల్ లక్షణాలు
సూరజ్ పోల్ ప్రైమరీ రాయల్ యాక్సెస్ పాయింట్ నుండి ఆశించిన రక్షణ శక్తి మరియు సౌందర్య వైభవాన్ని కలిగి ఉంది:

- **డిజైన్: ఇది ఎర్ర ఇసుకరాయితో నిర్మించిన పెద్ద, భారీ నిర్మాణం మరియు ముట్టడిని తట్టుకునేలా పటిష్టంగా ఉంది. దీని తోరణ మార్గం ఏనుగులు మరియు విస్తృతమైన రాజ బండ్లు గుండా వెళ్ళడానికి వీలుగా వెడల్పుగా ఉంది.**
- **పటిష్టత: గేట్ వ్యూహాత్మకంగా ఒక పదునైన మలుపులో ఉంది, శత్రు సైన్యాలు ఊపందుకోకుండా నిరోధించడం మరియు గోడలలో ఎత్తులో ఉన్న ఆర్చర్స్ మరియు గార్డులకు స్పష్టమైన రక్షణ స్థానాన్ని అందిస్తుంది.**
- **చౌక్: ఒకసారి సూరజ్ పోల్ గుండా, మీరు విశాలమైన జలేబ్ చౌక్‌లోకి ప్రవేశిస్తారు, ఇక్కడ రాజ గార్డులు మరియు అశ్విక దళం తమ గుర్రాలను నిర్వహించేవారు. ఈ ప్రాంతం మిలిటరీ స్టేజింగ్ గ్రౌండ్ మరియు పబ్లిక్ అసెంబ్లీ స్థలంగా పనిచేసింది.**

సూరజ్ పోల్ వర్సెస్ చాంద్ పోల్
సూరజ్ పోల్ ప్రధాన, ఉత్సవ ప్రవేశ ద్వారం అయితే, అంబర్ ఫోర్ట్ పశ్చిమ వైపునచాంద్ పోల్(మూన్ గేట్)ని కూడా కలిగి ఉంది.

- **చాంద్ పోల్: అంబర్ పాలకులు సౌర రాజపుత్రులు అయినప్పటికీ, ఈ ద్వారం తక్కువ తరచుగా ఉపయోగించబడింది మరియు చంద్ర వంశంతో సంకేతంగా సంబంధం కలిగి ఉంది. ఇది ప్రధానంగా రాజ స్త్రీలు మరియు కాంప్లెక్స్ యొక్క పశ్చిమ భాగానికి త్వరిత ప్రాప్తి అవసరమయ్యే వారిచే ద్వితీయ, ప్రైవేట్ నిష్క్రమణగా ఉపయోగించబడింది.**

5.6.1.6 రెండవ ప్రాంగణం: అడ్మినిస్ట్రేటివ్ మరియు పబ్లిక్ హబ్

రెండవ ప్రాంగణం అంబర్ కోటలోని మొదటి నిజమైన రాజ స్థలాన్ని సూచిస్తుంది. జలేబ్ చౌక్ నుండి అధిరోహించి, భారీ కాపలా ఉన్న సిన్ పోల్ (లయన్ గేట్) గుండా వచ్చిన తర్వాత, సందర్శకులు ఈ విశాలమైన ప్రాంగణానికి చేరుకుంటారు, ఇది పూర్తిగా మహారాజా ప్రజా మరియు పరిపాలనా విధులకు అంకితం చేయబడింది.

2 = జలేబ్ చౌక్ / 1వ ప్రాంగణం
5 = సిన్హ్ పోల్ లయన్ గేట్
6 = 2వ ప్రాంగణం
7 = దివాన్-ఇ-ఆమ్
8 = సుహాగ్ మందిర్‌తో గణేష్ పోల్ గేట్
9 = మాన్ సింగ్ ఆలయ ప్రాంగణం / 3వ ప్రాంగణం

2 =జలేబ్ చౌక్ / 1వ ప్రాంగణం5 =సిన్హ్ పోల్ లయన్ గేట్6 =2వ ప్రాంగణం7 =దివాన్-ఇ-ఆమ్8 =సుహాగ్ మందిర్‌తో గణేష్ పోల్ గేట్9 =మాన్ సింగ్ ఆలయ ప్రాంగణం / 3వ ప్రాంగణం2 =జలేబ్ చౌక్ / 1వ ప్రాంగణం5 =సిన్హ్ పోల్ లయన్ గేట్6 =2వ ప్రాంగణం7 =2వ ప్రాంగణం7 = ZX9మాన్ సింగ్ ఆలయ ప్రాంగణం / 3వ ప్రాంగణందివాన్-ఇ-ఆమ్సుహాగ్ మందిర్‌తో గణేష్ పోల్ గేట్

విధి: ప్రభుత్వం మరియు న్యాయం

ఈ ప్రాంగణం రాజ్యం యొక్క పాలనకు కేంద్రంగా ఉంది. దీని ప్రాథమిక లక్షణం అద్భుతమైనదివాన్-ఇ-ఆమ్(హాల్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఆడియన్స్), ఇది కోర్టు ప్రధాన ద్వారం ఎదురుగా ఉంటుంది.

- **పబ్లిక్ ఆడియన్స్: ఇక్కడే మహారాజా తన లాంఛనప్రాయమైన కోర్టు సెషన్‌లను నిర్వహించారు. అతను తన సింహాసనంపై కూర్చుని, పిటిషనర్లను వింటాడు, రాజ శాసనాలు జారీ చేస్తాడు మరియు అధీన పాలకుల నుండి ఉపనది చెల్లింపులు పొందుతాడు.**

5.6.1.7 దివాన్-ఇ-ఆమ్ (హాల్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఆడియన్స్): ది సీట్ ఆఫ్ జస్టిస్

దివాన్-ఇ-ఆమ్, లేదా హాల్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఆడియన్స్, అంబర్ ఫోర్ట్‌లోని రెండవ ప్రాంగణంలో ప్రధాన భాగం. ఈ గొప్ప, ఓపెన్-సైడెడ్ పెవిలియన్ రాజ్యం యొక్క నాడీ కేంద్రంగా పనిచేసింది, ఇది మహారాజు అధికారికంగా తన పౌరులతో సమావేశమై, న్యాయాన్ని అందించింది మరియు రాష్ట్రానికి అవసరమైన పరిపాలనా వ్యాపారాన్ని నిర్వహించింది.

- **రెసిడెన్షియల్ క్వార్టర్స్: తర్వాత అనుబంధాలు నిర్మించబడటానికి ముందు చుట్టుపక్కల గదులు అసలు జెనానా (మహిళల క్వార్టర్స్) మరియు నివాస స్థలాలు.**

ఫంక్షన్: కాన్ఫిడెన్షియల్ గవర్నెన్స్
దివాన్-ఇ-ఖాస్ యొక్క ఉద్దేశ్యం, దివాన్-ఇ-ఆమ్ యొక్క బహిరంగ దృశ్యానికి భిన్నంగా, సన్నిహిత మరియు సురక్షితమైన సెట్టింగ్‌ను సృష్టించడం:

- **సమావేశాలను ఎంచుకోండి: ఈ హాల్‌కు ప్రాప్యత తీవ్రంగా పరిమితం చేయబడింది. ఇక్కడ, మహారాజా తన సన్నిహిత వృత్తంతో మాత్రమే కలుసుకున్నారు-ప్రధానమంత్రి, చీఫ్ మిలిటరీ కమాండర్, విశ్వసనీయ బ్రాహ్మణ పండితులు మరియు ఉన్నత స్థాయి విదేశీ రాయబారులు.**
- **గోప్యత మరియు దౌత్యం: రాష్ట్రానికి సంబంధించిన అన్ని రహస్య విషయాలు, సైనిక వ్యూహం, ఒప్పంద చర్చలు మరియు సున్నితమైన న్యాయపరమైన అంశాలు ఈ గోడలలో చర్చించబడ్డాయి. ఇది రాజకీయ అధికారానికి నిజమైన కేంద్రం.**
- **రెండవ పేరు: ఈ నిర్మాణాన్ని తరచుగా జై మందిర్ (హాల్ ఆఫ్ విక్టరీ) అని కూడా పిలుస్తారు, ఇది ముఖ్యమైన సైనిక మరియు దౌత్య విజయాలను జరుపుకోవడంలో దాని పాత్రను నొక్కి చెబుతుంది.**

ఆర్కిటెక్చరల్ లక్షణాలు: భారతదేశం యొక్క ప్రారంభ ఎయిర్ కండిషనింగ్
సుఖ్ నివాస్ రూపకల్పనలో మిరుమిట్లు గొలిపే దృశ్య సంపద (షీష్ మహల్ వంటిది) తక్కువగా ఉంటుంది మరియు ఫంక్షనల్ సౌలభ్యం మరియు శుద్ధి చేసిన సౌందర్యం గురించి ఎక్కువ:

- **వాటర్ ఛానల్: పెవిలియన్ లోపలి భాగం గుండా వెళ్లే మార్బుల్ వాటర్ ఛానల్ అత్యంత నిర్దిష్టమైన మరియు వినూత్నమైన లక్షణం. సమీపంలోని రిజర్వాయర్ల నుంచి తీసిన నీటిని ఇక్కడికి పంపుతున్నారు.**
- **జలపాతం ప్రభావం: అప్పుడు నీరు ప్రవహించి, పెవిలియన్ వెలుపల ఉన్న గోడపైకి జారి, దిగువ తోటలోకి చింది. నీరు ఆవిరైనందున, చుట్టుపక్కల గాలి గణనీయంగా చల్లబడుతుంది.**
- **గంధపు తలుపులు: పెద్ద, భారీ తలుపులు మరియు కిటికీలు సాంప్రదాయకంగా గంధంతో తయారు చేయబడ్డాయి. ఇవి ఇన్సులేషన్‌ను అందిస్తాయి మరియు చల్లటి, తేమతో కూడిన గాలి వాటిపైకి వెళ్లినప్పుడు ఆహ్లాదకరమైన సువాసనను విడుదల చేస్తాయి.**
- **సౌందర్యం: లోపలి భాగం తెల్లని పాలరాయి మరియు గారతో పూర్తి చేయబడింది, సాధారణ రేఖాగణిత మరియు పూల మూలాంశాలతో, అత్యంత అలంకరించబడిన హాల్‌లకు ఓదార్పునిస్తుంది.**

రాజ్‌పుత్ పాలకులు అత్యంత కఠినమైన వాతావరణంలో కూడా సౌకర్యవంతమైన వాతావరణాన్ని సృష్టించేందుకు విలాసవంతమైన జీవనంతో ఆర్కిటెక్చరల్ ఇంజినీరింగ్‌ను నైపుణ్యంగా ఎలా మిళితం చేశారో సుఖ్ నివాస్ అందంగా ప్రదర్శిస్తుంది.

నిర్మాణ లక్షణాలు: సమరూపత మరియు గోప్యత
మాన్ సింగ్ ప్యాలెస్ యొక్క లేఅవుట్ బహిరంగ ప్రదర్శన కంటే ఫంక్షనల్ సౌష్ఠవానికి మరియు గరిష్ట ఏకాంతానికి ప్రాధాన్యతనిస్తుంది.

- **సెంట్రల్ బరాదరి (పెవిలియన్): అపార్ట్‌మెంట్‌లు ఎత్తైన, ఓపెన్-సైడ్ సెంట్రల్ పెవిలియన్ చుట్టూ నిర్మించబడ్డాయి. ఈ నిర్మాణం రాచరికపు మహిళలకు, ప్రత్యేకించి పండుగలు మరియు కుటుంబ వేడుకల సమయంలో, వారి వ్యక్తిగత గోళంలో పరస్పరం సంభాషించడానికి వీలు కల్పిస్తుంది.**
- **స్తంభాలు మరియు రాతి: ఇక్కడ అత్యంత అలంకరించబడిన తరువాతి కోర్టుల కంటే ఇక్కడ వాస్తుశిల్పం సరళమైనది మరియు మరింత దృఢమైనది. ఇది పై అంతస్తుల కిటికీలపై ధృడమైన స్తంభాలు, రాతి శిల్పాలు మరియు సున్నితమైన జాలిలు (రాతి తెరలు) ఉన్నాయి, ఇది స్త్రీలు కనిపించకుండా చూసేందుకు వీలు కల్పిస్తుంది.**
- **కేసర్ క్యారీ (కుంకుమపువ్వు తోట): సాంకేతికంగా మూడవ ప్రాంగణంలో భాగమైనప్పటికీ, ప్యాలెస్ దిగువన కనిపించే మావోటా సరస్సులోని ప్రసిద్ధ కేసర్ క్యారీ ఉద్యానవనం ప్రధానంగా మాన్ సింగ్ ప్యాలెస్ నివాసితులు ఆనందించేలా రూపొందించబడింది, ఇది ఎగువ నివాస కిటికీల నుండి అందమైన దృశ్యాలను అందిస్తుంది.**

5.6.1.14 బరాదరి (పన్నెండు-డోర్ల పెవిలియన్): జెనానా యొక్క సెంటర్‌పీస్

బరాదరి, అక్షరాలా 'పన్నెండు తలుపులు' లేదా ఓపెనింగ్‌లతో కూడిన నిర్మాణం అని అనువదిస్తుంది, ఇది ఎత్తైన, ఓపెన్-సైడెడ్ పెవిలియన్, ఇది మాన్ సింగ్ I (నాల్గవ ప్రాంగణంలో) యొక్క సుష్ట మధ్యభాగాన్ని ఏర్పరుస్తుంది-ఇది పురాతన మరియు అత్యంత ప్రైవేట్ నివాస ప్రాంతం (జెనానా). మహిళల గృహాల ప్రధాన కేంద్రంగా, బరాదరి రాజకుటుంబ గృహ జీవితానికి కేంద్ర బిందువు.

ఫంక్షన్: ఒక ప్రైవేట్ సోషల్ హబ్

రాజ కుటుంబానికి చెందిన మహిళల కోసం ప్రత్యేకంగా రిజర్వ్ చేయబడింది, బరాదరి భారీగా ఏకాంతంగా ఉన్న జెనానాలో ప్రాథమిక మతపరమైన ప్రదేశంగా పనిచేసింది:

- **కమ్యూనల్ గాదరింగ్: రాజా మాన్ సింగ్ I యొక్క వివిధ భార్యల ప్రైవేట్ అపార్ట్‌మెంట్లతో చుట్టుముట్టబడి, మహిళలు స్వేచ్ఛగా గుమిగూడే ఏకైక ప్రదేశం బరాదరి. ఇది పబ్లిక్ మరియు మగ సభికుల దృష్టికి దూరంగా ప్రైవేట్ వేడుకలు, కుటుంబ ఆచారాలు మరియు సామాజిక పరస్పర చర్యలను నిర్వహించింది.**
- **సెంట్రల్ వ్యూయింగ్ పాయింట్: దీని ఎత్తైన స్థానం రాజకుటుంబం యొక్క గోడల వెనుక సురక్షితంగా ఉంటూ, ప్రాంగణ కార్యకలాపాలను మరియు అప్పుడప్పుడు దిగువ సరస్సులోని అందమైన కేసర్ క్యారీ ఉద్యానవనాన్ని చూసేందుకు వీలుగా రాజ స్త్రీలకు అనుకూలమైన స్థానాన్ని అందించింది.**

ఆర్కిటెక్చరల్ లక్షణాలు: కంఫర్ట్ కోసం డిజైన్

బరాదరి డిజైన్ గరిష్ట కాంతి మరియు గాలి ప్రవాహాన్ని అందించడంపై కేంద్రీకృతమై ఉంది, ఇది వేడి రాజస్థానీ వాతావరణంలో సౌకర్యం కోసం అవసరం:

- **ఓపెన్ స్ట్రక్చర్: పెవిలియన్‌కు స్తంభాల మద్దతు ఉంది మరియు పన్నెండు ఓపెన్ బేలు ప్రతి వైపు నాలుగు (లేదా చిన్న నిర్మాణాల కోసం ఒక వైపు మూడు కానీ ఓపెన్ కాన్సెప్ట్‌ను నిర్వహించడం) కలిగి ఉంటాయి. ఈ డిజైన్ క్రాస్-వెంటిలేషన్‌ను నిర్ధారిస్తుంది, ఇది లోపలి ప్యాలెస్ కాంప్లెక్స్‌లో చక్కని ప్రదేశంగా మారుతుంది.**

- ఎత్తైన ప్లాట్‌ఫారమ్: బరాదరి ఎత్తైన ప్లాట్‌ఫారమ్‌పై నిర్మించబడింది, దాని ప్రాముఖ్యతను ఇస్తుంది మరియు నేల మట్టం యొక్క దుమ్ము మరియు వేడి నుండి దాని నివాసులను కాపాడుతుంది.
- సరళమైన సొగసు: దివాన్-ఇ-ఖాస్‌లోని అత్యంత అలంకరించబడిన హాళ్లలా కాకుండా, బరాదరి నిర్మాణం సాధారణంగా సరళంగా ఉంటుంది, దృఢమైన స్తంభాలు మరియు మనోహరమైన తోరణాలపై దృష్టి సారిస్తుంది, ఇది సహజ కాంతి మరియు గాలి ప్రధాన నిర్మాణ లక్షణాలను అనుమతిస్తుంది.

5.6.2 పన్నా మీనా కా కుండ్ స్టెప్‌వెల్

(పటం,సమీక్షలు)

బృహత్తరమైన అంబర్ ప్యాలెస్ నుండి కేవలం ఒక రాయి విసిరే దూరంలో ఉన్న పన్నా మీనా కా కుండ్ జైపూర్‌లోని అత్యంత ఫోటోజెనిక్ మరియు చారిత్రాత్మకంగా ముఖ్యమైన స్మారక కట్టడాలలో ఒకటి. ఈ పురాతన స్టెప్‌వెల్, లేదా కుండ్, ఒక అందమైన మెట్ల బావి మరియు శతాబ్దాలుగా సమీపంలోని అమెర్ గ్రామ నివాసితులకు ప్రాథమిక సామాజిక మరియు ఆచరణాత్మక కేంద్రంగా పనిచేసే నిశ్శబ్ద ఒయాసిస్.

ప్రవేశం: ఉచితం

ప్రాముఖ్యత: లైఫ్‌లైన్ మరియు కమ్యూనిటీ సెంటర్

ఆధునిక ప్లంబింగ్ ముందు, రాజస్థాన్ వంటి శుష్క ప్రాంతాలలో జీవనానికి స్టెప్‌వెల్స్ చాలా అవసరం. పన్నా మీనా కా కుండ్ బహుముఖ ప్రాముఖ్యతను కలిగి ఉంది:

1. **నీటి వనరు: ఎండా కాలంలో నీటిని సంరక్షించడం మరియు అందించడం దీని ప్రాథమిక విధి. లోతైన గొయ్యి భూగర్భ జలాలను యాక్సెస్ చేసింది, మరియు చుట్టుపక్కల రాతి నిర్మాణం రుతుపవనాల ప్రవాహాన్ని సేకరించి, స్థానిక జనాభా మరియు వారి పశువులను నిలబెట్టింది.**
2. **సోషల్ గాదరింగ్ పాయింట్: యుటిలిటీకి మించి, స్టెప్‌వెల్ ఒక ముఖ్యమైన కమ్యూనిటీ సెంటర్. ప్రజలు ప్రతిరోజూ ఇక్కడకు గుమిగూడి నీటిని తోడుకోవడానికి, నీడలో చల్లబరచడానికి, స్నానం చేయడానికి మరియు కలుసుకోవడానికి, ఇది అమెర్ యొక్క సామాజిక ఫాబ్రిక్‌లో ఒక అనివార్యమైన భాగం.**
3. **కూలింగ్ రిట్రీట్: వాస్తుశిల్పం సహజ ఉపశమనాన్ని అందించింది. లోతైన బావి మరియు చుట్టుపక్కల గోడలు ఒక చల్లని మైక్రోక్లైమేట్‌ను సృష్టించాయి, ఇది కఠినమైన రాజస్థానీ వేడి నుండి తప్పించుకోవడానికి సరైన ప్రదేశం.**

మీరు దీన్ని ఎందుకు చూడాలి

పన్నా మీనా కా కుండ్ చరిత్ర, ప్రత్యేకమైన వాస్తుశిల్పం మరియు ప్రశాంతత యొక్క మంచి సమ్మేళనాన్ని అందిస్తుంది:

- **ఆర్కిటెక్చరల్ సిమెట్రీ: ఇది ఫోటోగ్రాఫర్ యొక్క కల, ఇది మెట్ల మెట్ల యొక్క మంత్రముగ్ధులను చేసే సుష్ట నమూనాకు ప్రసిద్ధి చెందింది. అందమైన వికర్ణ రేఖలు మరియు నీడలను సృష్టించే ఖచ్చితమైన, రేఖాగణిత నెట్‌వర్క్‌లో నీటికి దారితీసే దశలు ఖచ్చితంగా నిర్వహించబడతాయి.**

- **ప్రశాంత వాతావరణం: సందడిగా ఉండే అమెర్ కోటలా కాకుండా, స్టెప్‌వెల్ సాధారణంగా నిశ్శబ్దంగా మరియు శాంతియుతంగా ఉంటుంది, ఇది కొంతసేపు ప్రశాంతంగా ఉంటుంది మరియు ఈ ప్రాంతం నీటిపై ప్రాచీన ఆధారాన్ని ప్రతిబింబించే అవకాశాన్ని అందిస్తుంది.**
- **హిస్టారికల్ కాంట్రాస్ట్: ఇది రాజభవనానికి విలువైన కాంట్రాస్ట్‌ను అందిస్తుంది. కోట రాజు యొక్క శక్తిని సూచిస్తుంది, కుండ్ అమెర్ యొక్క సాధారణ ప్రజల మతపరమైన కృషి మరియు రోజువారీ జీవితాన్ని సూచిస్తుంది.**

చరిత్ర మరియు నామకరణం
స్టెప్‌వెల్ చరిత్ర 16వ శతాబ్దానికి చెందినది, ఇది అంబర్ ప్యాలెస్ యొక్క ప్రధాన నిర్మాణంతో దాదాపుగా సమకాలీనమైంది.
పన్నా మీనా కా కుండ్ అనే పేరు తరచుగా మీనా కమ్యూనిటీ సభ్యుడు లేదా అధిపతి అయిన పన్నా మియాన్‌కు ఆపాదించబడింది, అతను దాని నిర్మాణం లేదా నిర్వహణలో కీలక పాత్ర పోషించాడు. మీనా ప్రజలు రాజస్థాన్‌లోని పురాతన తెగ వారు కచ్‌వాహా రాజ్‌పుత్‌లు నియంత్రణలోకి రాకముందు అమెర్ ప్రాంతాన్ని చారిత్రాత్మకంగా పాలించారు మరియు వారి వారసత్వం పాత పట్టణంలోని నిర్మాణాలతో ముడిపడి ఉంది.

ఆర్కిటెక్చర్: ది ఇంటర్‌సెక్టింగ్ స్టెప్స్
స్టెప్‌వెల్ సాధారణ చత్రి (గొడుగు) నిర్మాణ శైలిని అనుసరిస్తుంది, కానీ దాని డిజైన్ ప్రత్యేకమైనది:
- **దశలు: చతురస్ర బావికి నాలుగు వైపులా ఖచ్చితమైన, జిగ్-జాగ్ నమూనాలో దిగే ఎనిమిది మెట్ల యొక్క అద్భుతమైన నెట్‌వర్క్ అత్యంత ప్రసిద్ధ లక్షణం. నీటి మట్టం ఎంత తక్కువగా పడిపోయినా, ప్రజలు ఏ పాయింట్ నుండి అయినా నీటి స్థాయిని యాక్సెస్ చేయడానికి ఖచ్చితత్వం అనుమతిస్తుంది.**
- **పెవిలియన్: ఒక అందమైన, బహుళ అంతస్తుల పెవిలియన్ (చత్రి లేదా చిన్న బాల్కనీ నిర్మాణం) ఒక వైపున కూర్చుని, సందర్శకులు విశ్రాంతి తీసుకోవడానికి మరియు మెట్లు దిగేటప్పుడు చల్లని గాలిని ఆస్వాదించడానికి ఒక స్థలాన్ని అందిస్తుంది.**
- **స్నాన ఘాట్‌లు: దిగువ స్థాయిలలో తరచుగా చిన్న స్నాన వేదికలు (ఘాట్‌లు) మరియు ఆచారాలు లేదా విశ్రాంతి కోసం అల్కోవ్‌లు ఉంటాయి.**

ప్రాముఖ్యత: ఒక ఐకానిక్ ఫోటోగ్రాఫ్
జల్ మహల్ పింక్ సిటీకి చిహ్నం మరియు దాని అద్భుతమైన దృశ్య కవిత్వం కోసం తప్పక చూడవలసిన ప్రదేశం.

- **ఆర్కిటెక్చరల్ హార్మొనీ: ఇది మొఘల్ మూలకాలతో (సుష్ట హాళ్లు మరియు తోరణాలు వంటివి) సజావుగా ఏకీకృతం చేయబడిన రాజ్‌పుత్ వాస్తుశిల్పానికి (క్లిష్టమైన ఛత్రిలు లేదా గోపురాలను కలిగి ఉంటుంది) ఒక ప్రధాన ఉదాహరణ. అయితే, దాని నిజమైన అందం నీటితో దాని సంబంధంలో ఉంది. ప్యాలెస్ సగం మునిగిపోయినట్లు కనిపిస్తుంది, సరస్సు యొక్క తరచుగా ఇప్పటికీ నీటిలో ప్రతిబింబిస్తుంది, ముఖ్యంగా సూర్యాస్తమయం సమయంలో లేదా చంద్రకాంతిలో అద్భుతమైన భ్రమను సృష్టిస్తుంది.**
- **ఇంజనీరింగ్ అద్భుతం: రాజభవనం యొక్క రాతి గోడలు మరియు నీటి అడుగున ఉన్న ఆధారం, సరస్సు యొక్క స్థిరమైన పీడనం మరియు తేమను సంతృప్తపరచకుండా తట్టుకునేలా ప్రత్యేకంగా రూపొందించబడ్డాయి, ఇది ఆధునిక పూర్వపు భారతీయ ఇంజనీరింగ్ యొక్క అద్భుతమైన ఫీట్.**

చరిత్ర, బిల్డర్ మరియు ఫంక్షన్
1730లలో మహారాజా సవాయి జై సింగ్ II (జైపూర్ నగర స్థాపకుడు) చేత ఈ ప్యాలెస్ నిర్మించబడింది.

- **అసలు ఉద్దేశ్యం: మన్ సాగర్ సరస్సును సృష్టించడానికి మహారాజు వాస్తవానికి దర్భవతి నదిపై ఒక ఆనకట్టను నిర్మించారు, ప్రారంభంలో స్థానిక ప్రాంతానికి నీటి సంరక్షణ చర్యగా ఉపయోగపడుతుంది.**
- **ప్యాలెస్: జల్ మహల్ తరువాత ఆనంద మంటపం మరియు రాజ కుటుంబం యొక్క బాతు వేట యాత్రలు మరియు పెద్ద పిక్నిక్‌లకు వేదికగా నిర్మించబడింది. ఇది పూర్తి-సమయ నివాసంగా ఎప్పుడూ ఉద్దేశించబడలేదు, అయితే రాజు వేడి మరియు కోర్టు ఒత్తిళ్ల నుండి తప్పించుకునే నిర్మలమైన తిరోగమనం.**

ఆర్కిటెక్చర్: ఐదు కథలు, నాలుగు మునిగిపోయాయి
జల్ మహల్ యొక్క అత్యంత అసాధారణమైన లక్షణం దాని రూపకల్పన, ఇది చుట్టుపక్కల ఉన్న సరస్సుతో నేరుగా ఆడుతుంది:

- **నిర్మాణం: ప్యాలెస్‌లో ఐదు అంతస్తులు ఉన్నాయి, వాటిలో నాలుగు నీరు నిండినప్పుడు సరస్సు ఉపరితలం క్రింద మునిగిపోతాయి, పై అంతస్తు మరియు దాని అందమైన తోటలు మాత్రమే కనిపిస్తాయి.**
- **కనిపించే స్థాయి: కనిపించే పై అంతస్తు అనేది మూలల వద్ద నాలుగు అష్టభుజ ఛత్రిలు (పెవిలియన్‌లు) మరియు పెద్ద సెంట్రల్ పెవిలియన్‌తో కప్పబడిన పొడవైన, సుష్ట నిర్మాణం.**
- **రూఫ్‌టాప్ గార్డెన్: టెర్రేస్ ఒకప్పుడు మొఘల్ శైలిలో అందమైన రూఫ్‌టాప్ గార్డెన్‌ను కలిగి ఉంది, ఇది ప్యాలెస్ యొక్క వినోద ఆకర్షణను పెంచుతుంది.**

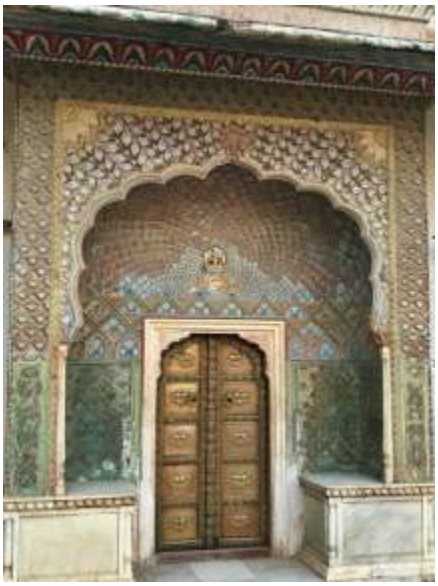
5.6.4 సిటీ ప్యాలెస్

(పటం,సమీక్షలు,వెబ్సైట్)

సిటీ ప్యాలెస్ జైపూర్ యొక్క భౌతిక మరియు ఆధ్యాత్మిక హృదయం. గోడలతో కూడిన 'పింక్ సిటీ' మధ్యలో ఉన్న ఈ విశాలమైన కాంప్లెక్స్ సాంప్రదాయ రాజ్‌పుత్, మొఘల్ మరియు యూరోపియన్ నిర్మాణ శైలుల యొక్క అద్భుతమైన కలయికగా పనిచేస్తుంది. రాజభవనం యొక్క ముఖ్యమైన భాగం జైపూర్ రాజకుటుంబానికి నేటికీ అధికారిక నివాసంగా ఉంది, ఇది చరిత్రలో సజీవంగా ఉంది.

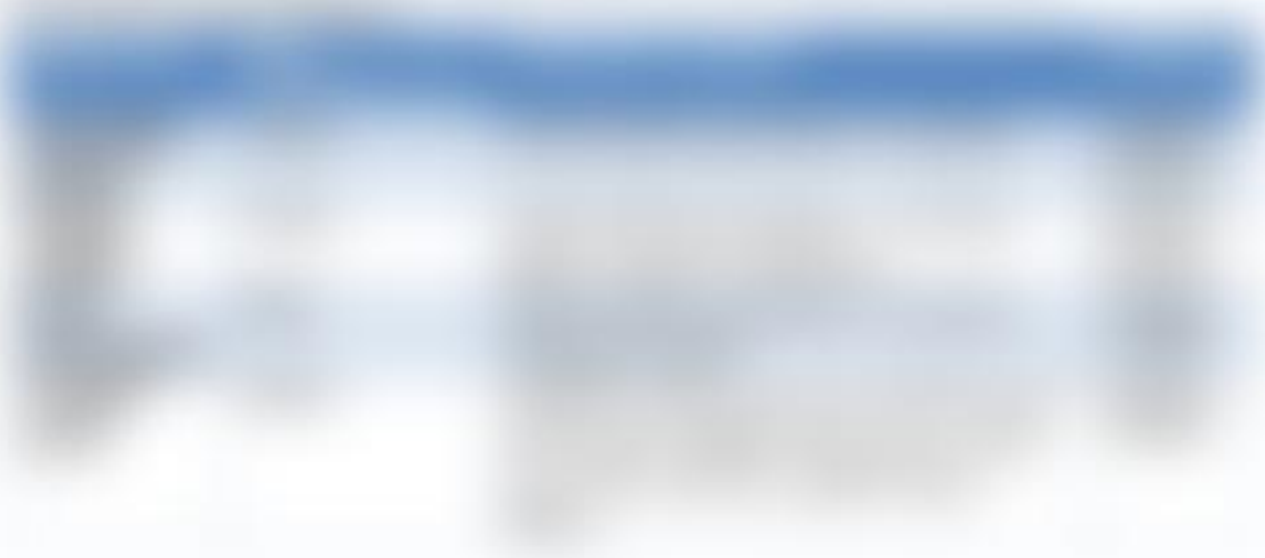

మీరు ఏమి చూస్తారు: ప్రాంగణాలు మరియు గేట్లు
నగరం యొక్క రాచరిక వారసత్వం మరియు దాని అత్యంత ప్రసిద్ధ నిర్మాణ లక్షణాలను అనుభవించడానికి సందర్శన అవసరం:

- **ముబారక్ మహల్ (ది వెల్‌కమ్ ప్యాలెస్) ఇది మీరు ఎదుర్కొనే మొదటి ప్రధాన భవనం. బ్లెండెడ్ ఆర్కిటెక్చర్‌కి ఇది సరైన ఉదాహరణ మరియు ప్రస్తుతం చారిత్రక వస్త్రాలను కలిగి ఉన్న రాయల్ టెక్స్‌టైల్స్ మరియు కాస్ట్యూమ్స్ మ్యూజియం ఉంది.**

- **దివాన్-ఇ-ఖాస్ (ప్రైవేట్ ఆడియన్స్ హాల్)ఈ పెవిలియన్ దాని రెండు అపారమైన గంగాజలి వెండి పాత్రలకు ప్రసిద్ధి చెందింది. ఈ రెండు స్టెర్లింగ్ వెండి పాత్రలు గిన్నిస్ బుక్ ఆఫ్ వరల్డ్ రికార్డ్స్ ద్వారా ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద వెండి వస్తువులుగా గుర్తించబడ్డాయి, మహారాజా మధో సింగ్ II 1902లో ఇంగ్లాండ్ పర్యటనలో పవిత్ర గంగా నది నీటిని తీసుకువెళ్లడానికి ఉపయోగించారు.**

- **పితం నివాస్ చౌక్ (నెమలి ద్వారాల ప్రాంగణం) ఇది ప్యాలెస్‌లో అత్యంత ప్రసిద్ధ మరియు ఫోటోగ్రాఫ్ చేయబడిన భాగం. ఇది చంద్ర మహల్‌కు దారితీసే చిన్న లోపలి ప్రాంగణం. ప్రాంగణం నాలుగు అద్భుతమైన, సంక్లిష్టంగా పెయింట్ చేయబడిన ద్వారాలచే నిర్వచించబడింది, ప్రతి ఒక్కటి వేర్వేరు సీజన్ మరియు విభిన్న దేవతను సూచిస్తుంది:**

  - **నెమలి ద్వారం (లెహెరియా): శరదృతువును సూచిస్తుంది మరియు ఇది విష్ణువుకు అంకితం చేయబడింది.**
  - **లోటస్ గేట్: వేసవిని సూచిస్తుంది మరియు శివ-పార్వతికి అంకితం చేయబడింది.**
  - **గ్రీన్ గేట్ (లెహెరియా): వసంతాన్ని సూచిస్తుంది మరియు గణేశుడికి అంకితం చేయబడింది.**
  - **రోజ్ గేట్: శీతాకాలాన్ని సూచిస్తుంది మరియు దేవతకి అంకితం చేయబడింది.**
- **చంద్ర మహల్: ప్రైవేట్ నివాసం చంద్ర మహల్ ప్రస్తుత రాజకుటుంబానికి చెందిన ఏడు అంతస్తుల నివాసం. మీరు ప్రీమియం రాయల్ గ్రాండియర్ టిక్కెట్‌ను కొనుగోలు చేస్తే, మీరు ప్యాలెస్‌లోని అత్యంత ప్రత్యేకమైన మరియు అద్భుతమైన ఇంటీరియర్ స్పేస్‌లలో ఒకటైన ప్రసిద్ధ బ్లూ రూమ్ (సుఖ్ నివాస్) వంటి అందంగా పునరుద్ధరించబడిన ప్రైవేట్ గదులకు యాక్సెస్ పొందుతారు.**

5.6.5 హవా మహల్ (పాలెస్ ఆఫ్ ది విండ్స్)

(పటం,సమీక్షలు,వెబ్సైట్)

తెరిచే గంటలు:

- **వీధి నుండి వీక్షణ: 24/7**
- **అంతర్గత: ప్రతిరోజూ 9:00 AM నుండి 4:30 PM వరకు.**

ప్రవేశ ధర:

- **వీధి వీక్షణ: ఉచితం**
- **ఇంటీరియర్: విదేశీయులకు ₹50**

ఎంట్రీ పాయింట్

- లోపలి భాగాన్ని అన్వేషించడానికి ప్రవేశ ద్వారం నిర్మాణం వెనుక భాగంలో ఉంది, ప్రధాన ముఖభాగం కాదు. మీరు టికెట్ కార్యాలయాన్ని కనుగొనడానికి బ్లాక్ చుట్టూ నడవాలి.

అంతర్గత వీక్షణ

- లోపలికి వెళ్ళిన తర్వాత, మీరు వాలుగా ఉన్న ర్యాంప్‌లను (మెట్లు లేవు) పై స్థాయిలకు ఎక్కవచ్చు. వెనుక నుండి, నిర్మాణం అందమైన, స్తంభాల గదులుగా తెరుచుకుంటుంది మరియు మీరు ప్రసిద్ధ ఝరోఖాల గుండా దిగువ వీధిలో చూడవచ్చు, రాజ స్త్రీల దృక్కోణాన్ని అనుభవించవచ్చు.

హవా మహల్ (అక్షరాలా 'పాలెస్ ఆఫ్ విండ్స్') జైపూర్‌లోని అత్యంత ప్రసిద్ధ భవనం మరియు రాజ్‌పుత్ వాస్తుశిల్పానికి అత్యుత్తమ ఉదాహరణలలో ఒకటి. ఈ ప్రత్యేకమైన, ఐదు-అంతస్తుల నిర్మాణం సాంప్రదాయక కోణంలో రాజభవనం కాదు, పూర్తిగా ఏకాంతంగా ఉండి బయట ప్రపంచాన్ని గమనించడానికి రాజ స్త్రీలు ప్రత్యేకంగా రూపొందించిన అద్భుతమైన, అలంకారమైన ముఖభాగం.

5.7 రోజు 7: జైపూర్ నుండి ఢిల్లీ ట్రాన్సిట్ మరియు చివరి అన్వేషణ

7వ రోజు రాజస్థాన్ రాయల్టీ నుండి సందడిగా ఉండే రాజధానికి మారడాన్ని సూచిస్తుంది, రేపు మీ అంతర్జాతీయ నిష్క్రమణకు సిద్ధమవుతోంది. రోజు యొక్క దృష్టి సౌకర్యవంతమైన ఉదయం రైలు ప్రయాణం మరియు ఢిల్లీలోని రెండు విభిన్న చారిత్రక రత్నాలను అన్వేషించడంలో గడిపిన ఒక మధ్యాహ్నం-మహాత్మా గాంధీకి ఒక పదునైన నివాళి మరియు పురాతన, రహస్యమైన స్టెప్‌వెల్.

ముఖ్యమైనది: మీరు జైపూర్ రైల్వే స్టేషన్ (పటం,సమీక్షలు,టిక్కెట్లు) నుండి ఢిల్లీ కాంట్ రైలు స్టేషన్ (పటం,సమీక్షలు) వరకు 7:50 AM CDG వందేభారత్ వంటి ఉదయం రైలును బుక్ చేసి ఉండాలి.ఇక్కడ రైలు టిక్కెట్లు బుకింగ్గురించి మరింత సమాచారాన్ని కనుగొనండి. రైలు ప్రయాణం సుమారు 3 గంటల 40 నిమిషాలు పడుతుంది.
రైలు స్టేషన్‌కు చేరుకున్న తర్వాత, ఉబెర్ లేదా టాక్సీలో మీ హోటల్‌కి వెళ్లండి. మీరు రేపు బయలుదేరుతున్నందున,పుల్‌మన్ న్యూఢిల్లీ ఏరోసిటీలేదా ఏరోసిటీ ప్రాంతంలోనిహయాత్ ద్వారా అందాజ్ ఢిల్లీవంటి 5-నక్షత్రాల హోటల్‌లు మీ జీవితకాల పర్యటనను అద్భుతంగా ముగించేలా చేస్తాయి.

మధ్యాహ్నం: ఢిల్లీ కాంట్రాస్టింగ్ హిస్టరీ

ఢిల్లీలో మీ చివరి పర్యటన కోసం, మీరు ఇంతకు ముందు తప్పిపోయిన గమ్యస్థానాలను సందర్శించవచ్చు లేదా ఢిల్లీ యొక్క లోతును, దాని ఆధునిక చరిత్ర నుండి మధ్యయుగ రహస్యాల వరకు ప్రదర్శించే రెండు ప్రదేశాలపై దృష్టి పెట్టవచ్చు: గాంధీ స్మృతి మరియు అగ్రసేన్ కి బావోలి.

గాంధీ స్మృతి: ఒక ఆధునిక అమరవీరుల వారసత్వం
గాంధీ స్మృతి భారతదేశంలోని అత్యంత ముఖ్యమైన మ్యూజియంలలో ఒకటి, మహాత్మా గాంధీ తన జీవితంలోని చివరి 144 రోజులు గడిపిన ప్రదేశం మరియు జనవరి 30, 1948న అతను విషాదకరంగా హత్యకు గురైన ప్రదేశంగా గుర్తించబడింది. ఇది గాంధీజీ జీవితం మరియు షి యొక్క లోతైన కదిలే అనుభవాన్ని అందించే లోతైన జాతీయ మరియు చారిత్రక ప్రాముఖ్యత కలిగిన ప్రదేశం. ఈ భవనాన్ని గతంలో బిర్లా హౌస్ అని పిలిచేవారు.

- **ఎందుకు సందర్శించాలి: నిర్మలమైన మైదానాలు మరియు ఉద్వేగభరితమైన ప్రదర్శనలు-గాంధీ పడుకున్న గది మరియు పచ్చికలో అతను పడిపోయిన ఖచ్చితమైన ప్రదేశంతో సహా-ఆధునిక భారతీయ చరిత్రను అర్థం చేసుకోవడానికి ఇది ఒక గమ్యస్థానంగా మారింది. పాదముద్రలతో గుర్తించబడిన ఒక మార్గం అతని గది నుండి హత్య జరిగిన ప్రదేశానికి దారి తీస్తుంది.**

అగ్రసేన్ కి బావోలి: ఒక పురాతన నీటి ఆలయం
అగ్రసేన్ కి బావోలీ అనేది ఒక అద్భుతమైన, పురాతన స్టెప్‌వెల్ (లేదా బావోలి) ఆశ్చర్యకరంగా కన్నాట్ ప్లేస్ యొక్క ఆధునిక హృదయానికి దగ్గరగా ఉంది. పురాణ రాజు అగ్రసేన్ చేత నిర్మించబడిందని నమ్ముతారు, ప్రస్తుతం ఉన్న నిర్మాణం 14వ

శతాబ్దానికి చెందినది. ఈ రక్షిత స్మారక చిహ్నం దాని అద్భుతమైన వాస్తుశిల్పానికి ప్రసిద్ధి చెందింది, ఇందులో 103 మెట్లు భూమిలోకి మూడు స్థాయిల లోతుకు దిగి, లోతైన, వంపుతో కూడిన అల్కోవ్‌లతో చుట్టుముట్టబడ్డాయి.

- ఎందుకు సందర్శించాలి: ఇది ఢిల్లీ యొక్క ఆధునికతకు పూర్తి, అందమైన వ్యత్యాసాన్ని అందిస్తుంది. దాని సొష్టవ రేఖలు మరియు నీడతో కూడిన లోతులు ఫోటోగ్రఫీకి మంత్రముగ్ధులను చేస్తాయి మరియు ఈ నిర్మాణం మధ్యయుగ నీటి సంరక్షణ పద్ధతులకు స్పష్టమైన లింక్‌ను అందిస్తుంది. ఇది నిశ్శబ్దమైన, కొద్దిగా రహస్యమైన వాతావరణానికి కూడా ప్రసిద్ధి చెందింది.

5.7.1 గాంధీ స్మృతి: అమరవీరుల పవిత్ర స్థలం

(పటం,సమీక్షలు,వెబ్సైట్)

ప్రవేశ రుసుము: సందర్శకులందరికీ ప్రవేశం ఉచితం.
ప్రారంభ సమయాలు: ప్రతిరోజూ 10:00 AM నుండి 6:30 PM వరకు కానీ సోమవారాలు మరియు జాతీయ సెలవు దినాలలో మూసివేయబడతాయి.

గాంధీ స్మృతి మ్యూజియం అనేది మహాత్మా గాంధీ జీవితంలోని చివరి, విషాదకరమైన అధ్యాయాన్ని మరియు ఆధునిక స్వతంత్ర భారతదేశం యొక్క జన్మస్థలాన్ని సూచించే ఒక పవిత్ర తీర్థయాత్ర. న్యూ ఢిల్లీలో గతంలో బిర్లా హౌస్ ఉన్న ప్రదేశంలో, విశాలమైన వలసరాజ్యాల కాలం నాటి నివాసం అహింస ద్వారా భారతదేశాన్ని స్వాతంత్ర్యం వైపు నడిపించిన వ్యక్తికి పదునైన స్మారక చిహ్నంగా భద్రపరచబడింది.

ఆర్కిటెక్చర్ మరియు యాత్రికుల మార్గం

ఈ వాస్తుశిల్పం 20వ శతాబ్దపు తొలి ఢిల్లీ భవనంలో విలక్షణమైనది, అయితే స్మారక చిహ్నం ఏర్పాటు చేయబడిన విధానం సందర్శకులను ఉద్దేశపూర్వక మరియు భావోద్వేగ కథనం ద్వారా మార్గనిర్దేశం చేస్తుంది:

1. **మెమోరియల్ మ్యూజియం ప్రధాన గృహం ఎగ్జిబిషన్ హాల్స్‌గా మార్చబడింది. గాంధీజీ బాల్యం నుంచి గుజరాత్‌లో మరియు దక్షిణాఫ్రికాలో ఆయన కార్యకర్తగా పనిచేసిన సంవత్సరాల నుండి భారత స్వాతంత్ర్య ఉద్యమానికి నాయకత్వం వహించే వరకు గాంధీజీ జీవితమంతా విస్తృతమైన ఫోటో ప్రదర్శనలు, నమూనాలు, శిల్పాలు మరియు కళాఖండాలు ఉన్నాయి.**

2. **గాంధీ యొక్క చివరి గది (సంరక్షించబడినది) గాంధీ నివసించిన సంరక్షించబడిన గది అత్యంత సన్నిహితమైన మరియు ప్రభావితం చేసే ప్రదేశం. గది స్పార్టన్, అతని సాధారణ మంచం, అతని స్పిన్నింగ్ వీల్ (చరఖా), కొన్ని పుస్తకాలు మరియు అతని వ్రాత డెస్క్ మాత్రమే ఉన్నాయి. సింగిల్ విండో తోటను విస్మరిస్తుంది. అతను దానిని చివరిసారి విడిచిపెట్టినప్పుడు అది సరిగ్గా నిర్వహించబడుతుంది.**

3. **అమరవీరుల మార్గం మరియు కాలమ్ సందర్శన యొక్క భావోద్వేగ క్లైమాక్స్ పచ్చిక వెలుపల ఉంది. పాదముద్రలతో గుర్తించబడిన ఒక చిన్న, మూసివున్న రాయి ఫుట్‌పాత్ అతని సంరక్షించబడిన గది నుండి అతను కాల్చబడిన ప్రదేశానికి దారి తీస్తుంది.**

    - **అమరవీరుల స్తంభం: ఈ మార్గం చివరన అమరవీరుల స్తంభం లేదా హుతాత్మా చౌక్ అని పిలువబడే ఒక సాధారణ, ఎత్తైన రాతి స్మారక చిహ్నం ఉంది. ఇది గాంధీ పడిపోయిన ఖచ్చితమైన ప్రదేశాన్ని సూచిస్తుంది.**
    - **శాసనం: కాలమ్‌లో దేవనాగరి శాసనం హే రామ్ (ఓ గాడ్) ఉంది, ఇది అతని చివరి పదాలుగా విస్తృతంగా పరిగణించబడుతుంది.**

ప్రతి యాత్రికుడు ఎందుకు సందర్శించాలి

గాంధీ స్మృతి ఒక చారిత్రాత్మక పర్యటనను మరియు భారతదేశం యొక్క సైద్ధాంతిక ఆత్మతో ఒక ఎన్‌కౌంటర్‌ను అందిస్తుంది.

- **ఎమోషనల్ వెయిట్: ఎగ్జిబిట్‌ల సరళత మరియు సైట్ యొక్క సంరక్షించబడిన ప్రామాణికత లోతైన మరియు హుందాగా ఉండే వాతావరణాన్ని సృష్టిస్తాయి. సందర్శకులు తరచుగా అక్కడ సంభవించిన చరిత్ర యొక్క స్పష్టమైన బరువును అనుభవిస్తారు.**
- **అహింసను అర్థం చేసుకోవడం: ఇది సత్యాగ్రహం (సత్యశక్తి) మరియు అహింస యొక్క తత్వశాస్త్రంపై అత్యంత సమగ్రమైన రూపాన్ని అందిస్తుంది, ఇది భారతదేశం యొక్క విధిని ఆకృతి చేసింది మరియు ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉద్యమాలను ప్రేరేపించింది.**

5. **ఉప్పు సత్యాగ్రహం (1930) గాంధీ యొక్క అత్యంత ప్రసిద్ధ అహింసా నిరసన చర్య 1930 నాటి దండి మార్చ్ (లేదా ఉప్పు సత్యాగ్రహం).**

    - **నిరసన: నిరుపేద భారతీయులకు నిత్యావసరమైన ఉప్పుపై బ్రిటీష్ పన్నును నిరసిస్తూ, గాంధీ మరియు డజన్ల కొద్దీ అనుచరులు అతని ఆశ్రమం నుండి తీరప్రాంత గ్రామమైన దండి వరకు 240 మైళ్లకు పైగా నడిచారు. అక్కడ, అతను చట్టాన్ని ధిక్కరిస్తూ సముద్రపు నీటి నుండి ఉప్పును ప్రతీకాత్మకంగా తయారుచేశాడు.**
    - **గ్లోబల్ ఇంపాక్ట్: ఈ శాసనోల్లంఘన చర్య ప్రపంచవ్యాప్తంగా కవర్ చేయబడింది మరియు భారతదేశం అంతటా సామూహిక ప్రతిఘటనను ప్రేరేపించింది, గాంధీ ప్రపంచ వ్యక్తిగా హోదాను సుస్థిరం చేసింది మరియు బ్రిటిష్ రాజ్ పునాదులను కదిలించింది.**

6. **క్విట్ ఇండియా మరియు ఆఖరి రోజులు (1942–1948)1942లో, ప్రపంచాన్ని WWII పట్టి పీడించడంతో, బ్రిటీష్ పాలనకు తక్షణం ముగింపు పలకాలని డిమాండ్ చేస్తూ గాంధీ క్విట్ ఇండియా ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించారు. ఉద్యమం అణచివేయబడినప్పటికీ, ఇది స్వాతంత్ర్య డిమాండ్‌ను పటిష్టం చేసింది.**

    - **విభజన మరియు దుఃఖం: అతని జీవితంలోని చివరి సంవత్సరాలు విజయంతో కాదు, దుఃఖంతో గడిచాయి. అతను మత ప్రాతిపదికన భారతదేశ విభజనను తీవ్రంగా వ్యతిరేకించాడు, కానీ అతని న్యాయవాది చివరికి తిరస్కరించబడింది. అతను మత సామరస్యాన్ని పునరుద్ధరించడానికి నిర్విరామంగా ప్రయత్నిస్తున్న, అల్లర్లు దెబ్బతిన్న ప్రాంతాల మధ్య నడిచి చివరి నెలలు గడిపాడు.**
    - **అమరవీరుడు: అతను జనవరి 30, 1948న తన హత్యకు ముందు శాంతి కోసం పని చేస్తూ ఢిల్లీలోని బిర్లా హౌస్‌లో తన చివరి 144 రోజులు గడిపాడు.**

క్రమశిక్షణతో కూడిన, అహింసాయుతమైన సామూహిక చర్య ద్వారా రాజకీయ మార్పును సాధించవచ్చనే ప్రదర్శనపై అతని వారసత్వం ఆధారపడి ఉంది.

5.7.2 అగ్రసేన్ కి బావోలి

(పటం,సమీక్షలు)

ప్రారంభ సమయాలు: సాధారణంగా, 9:00 AM నుండి 5:30 PM (రోజువారీ).
ప్రవేశ రుసుము: సందర్శకులందరికీ ప్రవేశం ఉచితం.

కన్నాట్ ప్లేస్ యొక్క రద్దీ వీధుల్లో కొద్ది దూరంలో ఉన్న అగ్రసేన్ కి బావోలీ ఆధునిక న్యూ ఢిల్లీకి నాటకీయంగా విరుద్ధంగా ఉంది. ఈ పురాతన స్టెప్‌వెల్ (బావోలి లేదా బావోరి) ఆర్కియాలజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా (ASI) క్రింద ఒక అందమైన మరియు రక్షిత స్మారక చిహ్నం. మంత్రముగ్ధులను చేసే జ్యామితి మరియు నిర్మలమైన, కొద్దిగా రహస్యమైన వాతావరణానికి ప్రసిద్ధి చెందింది, ఇది నగరం యొక్క మధ్యయుగ గతానికి మరియు నీటి సంరక్షణ యొక్క చారిత్రాత్మక పద్ధతులకు స్పష్టమైన లింక్‌ను అందిస్తుంది.
మనం చూసిన ఇతర స్టెప్‌వెల్‌ల మాదిరిగా కాకుండా, సందర్శకులు సాధారణంగా మెట్ల మీదుగా నడవడానికి అనుమతించబడతారు, అయితే నీటి మట్టాలు ఎక్కువగా ఉంటే చాలా దిగువన తాడులు వేయబడతాయి.

చరిత్ర మరియు నామకరణం
బావోలి యొక్క ఖచ్చితమైన మూలాలు అస్పష్టంగా ఉన్నప్పటికీ, దాని చరిత్ర 600 సంవత్సరాలకు పైగా విస్తరించి ఉంది:
- **లెజెండరీ స్థాపకుడు: అగ్రసేన్ కి బావోలి అనే పేరు సాంప్రదాయకంగా సౌర రాజవంశానికి చెందిన పురాణ రాజు అగ్రసేన్‌కు ఆపాదించబడింది, అతను మొదట మహాభారత యుగంలో ఇక్కడ మెట్ల బావిని నిర్మించాడని నమ్ముతారు.**
- **ప్రస్తుతం ఉన్న నిర్మాణం: ఈ రోజు కనిపించే నిర్మాణం ఢిల్లీ సుల్తానేట్ యొక్క తుగ్లక్ లేదా లోధి కాలం (సుమారు 14వ శతాబ్దం) నాటిది. లోతైన, బహుళ-స్థాయి మెట్లు మరియు వంగిన రాతి తోరణాలతో ఉన్న శైలి, భూగర్భజలాలను సమర్థవంతంగా యాక్సెస్ చేయడానికి రూపొందించబడిన ఈ యుగానికి సంబంధించినది.**
- **పునరుద్ధరణ: ఈ ప్రాంతంలోని ముఖ్య వ్యాపారులు మరియు ఫైనాన్షియర్‌లు అయిన అగ్రవాల్ కమ్యూనిటీ (కింగ్ అగ్రసేన్ వారసులు అని చెప్పబడింది) పాలనలో సహా ఢిల్లీ చరిత్రలో మెట్ల బావి అనేకసార్లు పునరుద్ధరించబడింది మరియు పునర్నిర్మించబడింది.**

ప్రాముఖ్యత: ఒక మధ్యయుగ రిజర్వాయర్
భారతదేశంలోని శుష్క మరియు పాక్షిక-శుష్క ప్రాంతాలలో స్టెప్‌వెల్‌లు కీలకమైన మౌలిక సదుపాయాలు, బహుళ కీలక పాత్రలను అందిస్తున్నాయి:
- **నీటి సంరక్షణ: స్థిరమైన, ఏడాది పొడవునా నీటి సరఫరాను నిర్వహించడం ప్రాథమిక విధి. పొడి వేసవి నెలల్లో నీటి మట్టం గణనీయంగా పడిపోయినప్పుడు కూడా లోతైన దశలు నీటి మట్టానికి చేరుకోవడానికి ప్రజలను అనుమతించాయి.**
- **కమ్యూనిటీ హబ్: జైపూర్‌లోని పన్నా మీనా కా కుండ్ లాగా, బావోలీ కూడా సామాజిక కేంద్రంగా ఉంది. ఇది తీవ్రమైన ఢిల్లీ వేడి నుండి దూరంగా నివాసితులు కలుసుకోవడానికి, విశ్రాంతి తీసుకోవడానికి మరియు రోజువారీ పనులను నిర్వహించడానికి అరుదైన చల్లని, షేడ్ స్పాట్‌ను అందించింది.**
- **ఆర్కిటెక్చరల్ ల్యాండ్‌మార్క్: మధ్యయుగ భారతీయ బిల్డర్లచే ప్రావీణ్యం పొందిన హైడ్రాలిక్ ఇంజనీరింగ్‌కు ఇది ఒక చక్కని ఉదాహరణ.**

ఆర్కిటెక్చర్: ది జామెట్రీ ఆఫ్ డెప్త్
అగ్రసేన్ కి బావోలి యొక్క నిర్మాణం క్రియాత్మకమైనది మరియు నాటకీయమైనది, దాని అసాధారణ లోతు మరియు సమరూపత కలిగి ఉంటుంది:
- **నిర్మాణం: బావోలి 60 మీటర్ల పొడవు మరియు 15 మీటర్ల వెడల్పుతో నేరుగా, ఇరుకైన దీర్ఘచతురస్రాకార ఆకారంలో ఉంటుంది.**
- **దశలు: ఇది మూడు విభిన్న స్థాయిలు లేదా శ్రేణులలో ఏర్పాటు చేయబడిన 103 దశలను కలిగి ఉంటుంది. వర్షాకాలంలో నీరు సేకరించే ల్యాండింగ్‌ల ద్వారా ఈ శ్రేణులు వేరు చేయబడతాయి.**
- **గూళ్లు మరియు తోరణాలు: మూడు వైపులా మెట్లను చుట్టుముట్టి డజన్ల కొద్దీ వంపు గూళ్లు మరియు లోతైన అల్కోవ్‌లు ఉన్నాయి. ఇవి నీటిని తీసుకువెళ్లే ప్రజలకు**

విశ్రాంతి స్థలాలుగా లేదా చిన్న పుణ్యక్షేత్రాలు మరియు ప్రార్థనా గదులుగా పనిచేశాయి. అవి నిర్మాణం యొక్క ప్రత్యేకమైన ప్రతిధ్వని మరియు వాతావరణ లోతుకు కూడా దోహదం చేస్తాయి.

- ఎగువ నిర్మాణం: స్తంభాలతో కూడిన ప్రవేశాన్ని కలిగి ఉండే కనిపించే పైభాగంలో ఒకప్పుడు గార్డులు లేదా పరిచారకుల కోసం చిన్న గదులు ఉండే అవకాశం ఉంది.

6. ముగింపు వ్యాఖ్యలు

బ్యాక్‌ప్యాక్ మరియు స్నార్కెల్ నుండి రూడీ గురించి

నేను జర్మనీలో పుట్టాను మరియు 2003లో USకి వలసపోయాను. నా భార్య మరియు నేను నిజంగా బహుళజాతి జంట: నేను, నా జర్మన్ నేపథ్యం, మరియు ఆమె తన చైనీస్ వారసత్వంతో. మేమిద్దరం USAలో ఉంటున్నాం.

దురదృష్టవశాత్తూ, USలో పని చేయడం అంటే ఇతర దేశాలతో పోలిస్తే మనకు చాలా తక్కువ సెలవు దినాలు ఉన్నాయి ఉదా. జర్మనీ మరియు అందువల్ల మేము చాలా తరచుగా ప్రయాణించలేము.

చాలా ట్రయల్ మరియు ఎర్రర్ ద్వారా, మేము మా ఆదర్శ ప్రయాణ మరియు సెలవు శైలిని కనుగొన్నాము. ముఖ్యమైన గమ్యస్థానాలపై దృష్టి సారించడం ద్వారా చిరస్మరణీయమైన క్షణాలను రూపొందించడం, స్థానికులను కలవడానికి సమయాన్ని ప్లాన్ చేయడం మరియు విశ్రాంతి కోసం మా ప్రాధాన్యతలు.

మేము స్థానిక ఆహారాలను మెచ్చుకోవడం మరియు వీలైనన్ని ఎక్కువ స్థానిక వంటకాలను తినడానికి ప్రయత్నించడం కూడా నేర్చుకున్నాము. వినోదం కోసం, మేము సందర్శించే ప్రతి దేశంలో ఒక చైనీస్ రెస్టారెంట్‌లో తినడానికి ప్రయత్నిస్తాము. గ్రహం అంతటా చైనీస్ ఆహారం ఎంత భిన్నంగా ఉంటుందో ఖచ్చితంగా ఆశ్చర్యంగా ఉంది.

మెమోరబుల్ మూమెంట్స్ మేకింగ్
మీరు మీ వెకేషన్‌లో 10,000 ఫోటోలు తీయవచ్చు, ఒక ఆకర్షణ నుండి మరొక ఆకర్షణకు పరుగెత్తవచ్చు, కానీ మీరు గుర్తుంచుకోదగిన క్షణాలు ఎలా చేస్తున్నారో మీ హృదయంలో గుర్తుంచుకుంటారు.

నాకు, అది ఉదా. కాన్యన్ డి చెల్లిలోని స్పైడర్ రాక్ (ఈ US నేషనల్ పార్క్ గురించి ఎప్పుడైనా విన్నారా?). నేను మొదటిసారి చూసినప్పుడు, ఈ గంభీరమైన సహజమైన ఒబెలిస్క్ మరియు అది కూర్చున్న అందమైన లోయ చూసి నేను ఎగిరిపోయాను. నేను మరో రెండు సార్లు అక్కడకు వెళ్ళాను మరియు ఇప్పటికీ అలాగే భావిస్తున్నాను.

లేదా మెక్సికోలోని కాంకున్ వెలుపల ఉన్న ఇస్లా ముజెరెస్ అనే చిన్న ద్వీపం గురించి ఆలోచించండి. ఉపరితలంపై, ప్లేయా నోర్టే మెక్సికో యొక్క అత్యంత అందమైన బీచ్, మరియు ఇది ఎల్లప్పుడూ రద్దీగా ఉంటుంది మరియు అక్కడ లంగరు వేసే పడవలు బిగ్గరగా సంగీతాన్ని ప్లే చేస్తాయి.
ఉపరితలం దిగువన, ఇస్లా ముజెరెస్ చాలా రిలాక్స్డ్‌గా ఉంది, నడవడానికి వీలుగా ఉంటుంది మరియు ఇది స్నేహపూర్వక స్థానికులు, మంచి ప్రామాణికమైన మెక్సికన్ ఆహారం మరియు మంచి అంతర్జాతీయ వంటకాలను కలిగి ఉంటుంది మరియు తరచుగా చాలా సరసమైనది.

ఇస్లా ముజెరెస్ మా వ్యక్తిగత స్వర్గం!

మీ బ్యాక్‌ప్యాక్ మరియు స్నార్కెల్‌ని ప్యాక్ చేయండి మరియు వెళ్దాం

మా ప్రయాణ శైలి సంవత్సరాలుగా అభివృద్ధి చెందింది. మేము ఈ రోజుల్లో ప్రయాణిస్తున్నప్పుడు మరియు సాధారణంగా ఒక వ్యక్తికి చిన్న బ్యాక్‌ప్యాక్ మాత్రమే అవసరం అయినప్పుడు మేము లైట్ ప్యాక్ చేస్తున్నాము - నా ట్రావెలింగ్ లైట్‌ఫుడ్ గైడ్‌ని చూడండి.

ఈ గైడ్‌తో, నేను మీకు విలువను అందించాలనుకుంటున్నాను మరియు చిరస్మరణీయ క్షణాలను రూపొందించే లక్ష్యంతో మీ స్వంత విశ్రాంతి సెలవులను ప్లాన్ చేయడంలో మీకు సహాయం చేయాలనుకుంటున్నాను!

మీకు ఏవైనా ప్రశ్నలు లేదా వ్యాఖ్యలు ఉంటే దయచేసి నన్ను సంప్రదించండి.